

הישיבה המאתיים-ושבעים-וארבע של הכנסת השישית

יום רביעי, כ"ז אדר תשכ"ח (27 מארס 1968)
ירושלים, הכנסת, שעה 9.00

א. מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר מ. סרדינס :

לפיקוח על יצוא הצמח ומוצרי (תיקון מס' 2), תשכ"ח
— 1968, — שחור מוועדת הכלכלה; 2. חוק גנים
לאומיים ושמורות טבע (תיקון מס' 2), תשכ"ח—1968,
— שחור מוועדת הפנים.

כן הונחו על שולחן הכנסת מסקנות ועדת החוץ
והבטחון בעניין מצב היהודים בארצות ערב.

הנני מתכבד לפתוח את ישיבת הכנסת. ראשונה
נשמע הדעה מפי מזכיר הכנסת על המסמכים שהונחו
על שולחן הכנסת.

מזכיר הכנסת ח. ליאור :

כרשות היושב-ראש, הנני מתכבד להודיע כי הונחו
על שולחן הכנסת לקריאה שניה ושלישית: 1. חוק

ב. הצעה לסדר-היום

הארכת תוקף הצו המתיר הופעת עורכי-דין ישראלים ביהודה ובשומרון

היו"ר מ. סרדינס :

במשך כל החודשים האחרונים טוענת הממשלה כלפי
חוק, וכלפי פנים, שעדיין לא נתקבלו החלטות סופיות
לעתיד יהודה ושומרון. ושר החוץ ומגידר את הדבר
באומרו, טענינו להשאיר לנו „אופציות פתוחות“. זה
הקו, כך אומרים, שמייצעים לנו גם מבחון. אך למעשה,
לאחר שהחליטה ממשלת ישראל להכיר בריבונות
דה-יורה של המלך חוסיין ביהודה ובשומרון, ולהחיל
את החוק ושל, אף מטעמה, באזורים אלה, אף לאחר
שחורם, הנה היא עושה צעד נוסף ומתחילה להכיר
גם בריבונות דה-פאקטו של ירדן בשטחים אלה, על-
די כך שיש כוונה לצמצם הלכה למעשה סמכויות יש-
ראליות בשטחים אלה, צמצום אשר בעקבותיו ייקל
לסגת. יש בכך כדי ליצור אווירה, בה נתגל לקראת
הנסיגה, אשר יש בכך מי שמתכנן אותה. בין אם החליטה
הממשלה, ובין אם לא החליטה, הרי בפועל, בהנהגתו
של שר החוץ, מתנהלת מדיניות הדוחפת והחותרת,
בסופו של דבר, לנסיגה מן השטחים, ועניין זה אינו
אלא ביטוי אחד אופייני.

הדברים התמירו עד כדי כך שאפילו מסלול הצעדה,
שהיתה צריכה לסמל את איחוד ירושלים, שונה כדי
שהיא לא תעבור באזורים מסוימים בירושלים, כדי לא
להתגרות בתושביהן של שכונות אלו. עוד לפני חודשים
מספר הסביר שר הבטחון מעל במה נכבדה זו, שעצם
נוכחותנו מחדגת — בין היתר — גם על-ידי טיולים
וביקורים של ישראלים, והנה החלט לפתע לסגת
גם מצעדה בלבם של ירושלים, ומעבירים אותה מסביב,
כדי לא להתגרות...

אין תימה איפוא שכתב זר, בלתי עיוני, פטריק
אדונבן, כתב ב„אובזרוור“ לפני שבוע, כי „בגלל חיי-
לוקי-הדעות בתוך הממשלה, וגם משום שרוצה ישראל
לשמור לעצמה את חופש המגע מכל זווית אפשרית —
לא פרסמה ממשלת ישראל בשום דרך ברורה את מדי-
ניותה. אבל ברור עכשיו, שהישראלים מעוניינים להי-
טור משטח הגדה המערבית, שכבשו אותה במלחמה
האחרונה — But it is clear that the Israelis would
like now to divest themselves of the West Bank
territory that they won in the recent war.“

אנו עוברים לסעיף ב' של סדר-היום: הצעות דחו-
ות לסדר-היום. דשות הדיבור לחברי-הכנסת שמואל
תמיר, להצעה לסדר-היום על הנושא: הארכת תוקף
הצו המתיר הופעת עורכי-דין ישראלים ביהודה ובשומ-
רון.

שמואל תמיר (המרכז החופשי) :

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה. הניסוח המדויק
היה: הודעת שלטונות הבטחון על כוונה לא להאריך
את תוקף הצו המתיר הופעת עורכי-דין ישראלים ביהו-
דה ובשומרון.

לפני זמן קצר הודיע „קול ישראל“: „מקורות במש-
ר הבטחון אמרו לכתבנו, כי ייתכן מאוד שהצו המתיר
הופעתם של עורכי-דין ישראלים ביהודה ובשומרון לא
יחידש בחודש אפריל, לכשיפקע תוקפו“. המדובר הוא
בצו של אלוף פיקוד המרכז, המתיר הופעת עורכי-דין
ישראלים ביהודה ובשומרון. הנושא הזה הובלט, כאשר
שופטים ערביים בחברון ובבית-לחם סירבו לאחרונה
להתיר הופעה של פרקטיטים ישראלים ביהודה, ולאחר
מכן, באותה רוח, עשה נסיון דומה קאדי, או מי שהת-
יימר להיות קאדי, ביחשלים, ולבסוף לא התירו אותם
שופטים אף להגיש מסמכים בעברית. כאותו שידור נאמר
עוד: „שלטונות הבטחון סבורים, כי אין צורך להאריך
את הצו“.

במקביל פורסמה ידיעה ב„מעריב“, האומרת: „חוגי
הממשל הצבאי הצדיקו את החלטתו של השופט מבית-
לחם, ואשר סירב לקבל מעורך-דין ישראלי תצהיר הכתוב
בעברית, ותבע להגיש לו תצהיר הכתוב בערבית, שכן
ביהודה ובשומרון עדיין שריר וקים החוק היירדני“.

לאחר מכן שמענו כל מיני טענות, כאילו ההודעה
ששודרה ופורסמה ברבים זכתה לתהודה גם בארץ
וגם בחוץ-לארץ, לא היתה בדיוק מוסמכת. אולם איש
לא ניסה להכחיש, למרות העובדה שמרגע ששודרה,
היו לה חיים עצמאיים, בין אם היתה זאת החלטת ממש-
לה ובין אם לא נתקבלה עדיין החלטה פורמלית.
העובדה שהודעה זו לא הוכחשה היתה למעשה למציאות
מליטית, או לזנף נוסף במציאות הפוליטית.

איננה אשמה בזה שחבר-הכנסת תמיר קופץ בעצותיו ובקונצפציה הפוליטית שלו מקיצוניות אחת לשניה.

שמואל תמיר (המרכז החופשי):

אתה שמעת אותו פעם מדבר על המרחב השמי?

שר-המשפטים י. ש. שפירא:

אני לא הייתי חבר שם.

שמואל תמיר (המרכז החופשי):

גם לא אני. דרושה לכם קצת יותר אינפורמציה.

שר-המשפטים י. ש. שפירא:

האינפורמציה מפורדת על פני כל העתונות בארץ.

שמואל תמיר (המרכז החופשי):

תביא ציטטה אחת.

אורי אבנרי (העולם הזה—כוח חדש):

אני מאשר שהוא לא היה במרחב השמי.

שמואל תמיר (המרכז החופשי):

תודה רבה.

שר-המשפטים י. ש. שפירא:

הכנסת החליטה ב־27 ביוני, לפני תשעה חודשים, לייפות את כוחה של הממשלה להחלי את המשפט, המינהל והשפיט של מדינת ישראל על כל שטח של ארץ ישראל ושהם לא היו וחלים עליו. עד היום לא החליטה הממשלה להחלי את המשפט הישראלי על יהודה ושומרון.

אברהם טיאר (המרכז החופשי):

הגיע הזמן.

שר-המשפטים י. ש. שפירא:

אינני מבין את הדיבורים האלה על נסיגה. בזה שיבטלו, אם יבטלו, את הזכות לעורכי-דין ישראלים להופיע לפני בתי-המשפט בגדה, ביהודה ובשומרון — האם יש בזה נסיגה? עם כל ההערכה שאני רואה לציבור עורכי-הדין — ויש לי הכבוד להיות חבר בחברה נכבדה זו —, הוא אינו חלוץ העובר לפני המחנה, אם לכיבושים ואם לנסיגות.

אנחנו משתדלים, וגם מצליחים, לקיים חיים סדירים ביהודה ובשומרון. איננו מתערבים, ככל האפשר, בסדרי החיים שם. כאשר אלוף פיקוד המרכז, האלוף עוזי נרקיס, הוציא ב־23 באוקטובר את הצו בדבר הופעת עורכי-דין ישראלים בבתי-המשפט ביהודה ובשומרון, אמר בפתיחת הצו דברים ברורים: „למען הבטחת קיומו היעיל של הדין וכדי לאפשר המשך פעולתם של בתי-המשפט אשר באזור ועל מנת לאפשר לאוכלוסיה המקומית קבלת שירותיהם של עורכי-דין, אני מצווה בזה לאמור...“

אנחנו לא היינו מכניסים לבתי-המשפט בירדן, סלי-חן, ביהודה ובשומרון —

שמואל תמיר (המרכז החופשי):

פליטת פה מעניינת מאד.

שר-המשפטים י. ש. שפירא:

אם אתה רוצה להתפרנס מפירוים סאלה, בבקשה.

— אנחנו לא רצינו, גם איננו חושבים שזה רצוי,

ואם יאמר לי שר המשפטים הנכבד, שפירא, אחד-נובן אינו מורה הוראה לממשלת ישראל, הנה בא שר החוץ כיום ו', בראיון ל„דיעות אחרונות“ — ושר החוץ מרבה לעסוק בהסברה כלפי פנים — ומדבר על מפת האפשרויות השונות על-פי גירסתם של שר העבודה אלוף, של שר הבטחון ושל ראש הממשלה, והוא גומר: „הצד השווה ושכל המפות, הקובעות את הירידן סבול בטחוני, הוא שבין הגבול הבטחוני לכינונו יש רצון להתפרק ממטען של חצי מיליון ואו שש מאות אלף ערבים“, ואין סבובן כוונה לגרשם. בדיוק המלים האלה: הרצון להתפרק — „to divest themselves“.

מכאן הכוונה לשלול מעורר-דין ישראלי את הרשות להופיע ביהודה ובשומרון. ואינו בא בזה להגן על פרק-ליטים ישראלים מבחינת עיסוקם. המדובר הוא בנושא מדיני מובהק. זהו המשך מחלל ההתנחלות ביהודה ובשומרון. במלה אחת, ואדוני השר, ספר לבן ישראלי ביהודה ובשומרון. כפי שהתפאר דובר הממשל דן חירם באומרו: „כבר אין שם עובדים יהודיים. אנו נוהגים שם כפי שאנו נוהגים בעזרה לארצות-חוץ באפריקה“.

אני יודע, אדוני השר, שכל החכמה, וכל התבונה, וכל ושיקול-הדעת, מרוכזים כל כולם בממשלה, ואין שום נכונות לשמוע הנעה, עצת או השגה מצד האופוזיציה, ותמיד נשענים על הרוב הגדול, רוב שנכשל בשטחים שונים בתולדות עמנו. אך הכושר המזעזע הזה לבזבז את הישגי המלחמה במהירות, וליצור פסיכולוגיה בדעת-הקהל הישראלי, בדעת-הקהל של האויב, בדעת-הקהל העולמית, ושבועיית של ישראל היא ביצד להשתחרר מן הגדה המערבית, לכך, גם כל חשדונתנו וגם כל ידיעתנו את אופיה של הממשלה, לכך גם אנו לא ציי-פינו. במו דינו, בעד צה"ל שולט בשטח, אנו מצמצמים את שליטתנו ומעמיקים את שליטתו של חוסיין, על-ידי הצגת תבוסות גיטואיות מן הסוג האומלל ביותר.

אדוני היושב-ראש, האצת כי בראשית דברי ואמרת שאנחנו ממהרים מאד היום, אנו צריכים לפנות את הבניין הזה בעוד ימים מספר בשביל הכנס הכלכלי, ואצא לה הדרך לכנסת לרוץ לחופשה עוד לפני ה־31 במארס. אינני יודע מה המהירות הזאת. היום יום רביעי, ואם הבית הזה עוד מסוגל בכלל להתמודד עם בעיה כלשהי, הרי זוהי הבעיה המרכזית של חיינו. אני מציע לא להיחפז ולא לצלל יותר מדי את הרוב הקיים היום, ולקיים דיון מלא עכשיו, הבוקר, בנושא החמור הזה.

הי"ר מ. סרדינס:

חשות הדיבור לשר המשפטים.

שר-המשפטים י. ש. שפירא:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה. אני מציע להסיר את הצעתו של חבר-הכנסת תמיר מסדר-היום.

שמענו „בוקט“ שלם של ביטויים, כי ממשלה זו היא הססנית, גיטואית —

(קריאה: ספר לבן.)

— שהרוב הזה הוביל את המדינה לאן שהוביל אותה, שלא רצה לשמוע לעצות טובות. חבר-הכנסת תמיר בוודאי יודע, כי לו שמענו לעצותיו, היינו מכבד עוסקים בנושא המרחב השמי. אינני אשם בזה, הממשלה

— הצעה לסדר-היום (י. ש. שפירא, חביבי, סרדינס, טיאר, ש. תמיר, ידיד); החלטות בדבר אישור הוראות בצווי-שעת-חירום, בצווי תעריף המכס והפטור ובצווי מס קניה (סרדינס, שורש) —

אמיל חביבי (הרשימה הקומוניסטית החדשה):
מה אמר כבוד השר? לא הבנתי.

שר-המשפטים י. ש. שפירא:

יש הרבה דברים שלא הבנתי.

אי לזאת אני מבקש מאת הכנסת להסיר את ההצעה מסדר-היום.

היו"ר מ. סרדינס:

אנו עומרים להצבעה. לפנינו שתי הצעות: הצעת חבר-הכנסת תמיר לקיים דיון על העניין במליאה, והצעת שר המשפטים — להסיר את העניין מסדר-היום.

ה צ ב ע ה

ההצעה לקיים דיון על העניין במליאה
לא נתקבלה.

ההצעה להסיר את העניין מסדר-היום נתקבלה.

אברהם טיאר (המרכז החופשי):
מדוע אינכם מצביעים בעד?

שמואל תמיר (המרכז החופשי):
התנועה לשלמות המולדת נמנעת.

מנחם ידיד (גח"ל):
לא יועיל לכם.

שמואל תמיר (המרכז החופשי):
קנו אתכם בזול. תמורת שר אחד נשכחת כל האידי-אולוגיה של עשרים שנה.

שעורכי-דין ישראלים, בדרך-רגילה, בדרך-פשטה, יופיעו לפני בתי-משפט הדנים לפי חוקים אשר עורכי-הדין הישראלים אינם בקיאים בהם.

אולם פרצה שביתה, והציבור נשאר שם ללא עזרת עורך-דין. כדי לחלץ את הציבור ביהודה ובשומרון מן המצוקה של חוסר עזרה משפטית, ציווה אלוף פיקוד המרכז כפי ושציווה. לא אגלה שום סודות ואם ואומר כי אלוף פיקוד המרכז הוציא את הצו בהתייעצות ועל דעת שר הבטחון ועל דעתי שלי. ראינו בזה אז, ואנו רואים בזה היום הוראת שעה, כל עוד השביתה קיימת, וישנם סימנים טובים שהשביתה מתפוררת והולכת, ושהרי בהת-פזר השביתה, או על-ידי הקטנת האפקטיביות שלה, לא יהיה צורך בצו הזה ולא יהיה צורך בהסדר הזה.

הצו הזה הוא בתוקף עד ה-23 באפריל. חידושו או אי-חידושו, לפי דעתו של שר הבטחון וגם לפי דעתי, תלוי רק בדבר אחד: אם יהיה בכך הכרח כדי לקיים את החיים המשפטיים בבתי-המשפט שביהודה ובשומרון.

אמיל חביבי (הרשימה הקומוניסטית החדשה):
כדי לשבור שביתה.

שר-המשפטים י. ש. שפירא:

יש שביתות פאשיסטיות שמצווה לשבור אותן. אין שום קדושה במלה "שביתה" כאשר היא נעשית בהשגח-תם של הטוריסטים הפאשיסטיים האלה, שמשתתפים בהם גופים שונים, שלא בין האחרונים המפלגה שחבר-הכנסת חביבי מייצג אותה.

- ג. החלטות בדבר אישור הוראות (1) בצווי-שעת-חירום (שיעור תשלום חובה) (תיקונים מס' 11, 13), תשכ"ח — 1968; (2) בצווי תעריף המכס והפטור (תיקון התוספות) (הוראות שעה מס' 52, 53, 55, 56), תשכ"ח — 1968;
- 3) בצו מס קניה (סהורות ושירותים) (הטלת מס ושיעורו), תשכ"ח — 1968;
- 4) בצו מס קניה (קביעת סחורות ושירותים טעוני מס ושיעורי המס) (תיקון מס' 132), תשכ"ח — 1968 *

חובה) (תיקון מס' 13), תשכ"ח — 1968. ועד ספטמבר 1967 היו הספרים וכתבי-העת המיובאים פטורים ממכס, ואילו נייר מיובא, ששימש להדפסת ספרים או כתבי-עת, היה טעון מכס בשיעור של 60% ומס-קניה בשיעור של 17.5% עד 20%. כתוצאה מכך היה מחיר הקרן של הספרים וכתבי-העת המיובאים פחות ממחיר הקרן של הספרים וכתבי-העת המודפסים בארץ, דבר שהפלה לרעה את תעשיית החפץ המקומית.

לכן פורסם צו, לפיו נקבע היטל על הספרים וכתבי-העת בשפה העברית המיובאים לפי חישוב מיוחד — ואינו עולה על המכס ומס הקניה שהיו חייבים לשלם על החומרים שהיו משמשים להדפסת הספר או כתב-העת, ואילו יובאו החומרים להדפסתם.

הואיל ובצו האמור לא נקבע פירוש למונח "ספרים בשפה העברית" ונתעוררו ספקות לגבי ספרים עבריים שבתלקם הם גם לועזיים, כגון מילון, בא צו שעת חירום (שיעור תשלום חובה) (תיקון מס' 13), תשכ"ח — 1968,

היו"ר מ. סרדינס:
אנחנו עוברים לסעיפים י"א — י"ה של סדר-היום: החלטות בדבר אישור הוראות בצווים. דשות הדיבור לחבר-הכנסת שורש, בשם ועדת הכספים.

שמואל שורש (בשם ועדת הכספים):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת. בשם ועדת הכספים אני מתכבד להביא כמה צווים לאישור הכנסת. צווים אלו אישרו בוועדה פה אחד, ללא הסתייגויות, ואבקש להצביע על כל צו לחוד.

הצו הראשון הוא צו שעת חירום (שיעור תשלום חובה) (תיקון מס' 11), תשכ"ח — 1968. עד לפרסום צו זה היתה רק הכותנה המיובאת טעונה היטל. הואיל והדבר נוגד את הסכם ג.א.ט.ט., הוחלט להטיל היטל גם על הכותנה המקומית, ובכך למלא אחרי התחייבותינו הנובעות מן ההסכם האמור.

הצו השני הוא צו שעת חירום (שיעור תשלום

— החלטות בדבר אישור הוראות בצווי-שעת-חירום, בצווי תעריף המכס והפטור ובצווי מס קניה (שורש, סרדינס) —

ולתקן את הצו המקורי ולקבוע כי המונח כולל ספרים וכתבי-עת שלפחות 20% מתכנם הם בשפה העברית. הצו השלישי הוא צו תעריף המכס והפטור (תיקון התוספת) (הוראות שעה מס' 52), תשכ"ח—1968. צו זה כולל תיקונים אחדים המתייחסים לשינויים בתעריף המכס בעקבות הנהגת חשיפתם של כמה מוצרים מן הייצור המקומי ליבוא מתחרה. מוצרים אלה כוללים סוגים מסויימים של ריבות, כימיקלים, טקסטילים ומאזניים וחלקיהם.

השינויים אושרו בוועדה להגמה על תוצרת הארץ ואין להניח כי הם יגהמו לעליית מחירים, כי היבוא של המוצרים האלה היה אסור מקודם. מאידך גיסא, פתיחת היבוא תדרבן את המפעלים המקומיים לשפר את טיב מוצריהם.

הצו הרביעי, צו תעריף המכס והפטור (תיקון התוספת) (הוראות שעה מס' 53), תשכ"ח—1968, קובע כי השיעור של 40% יחול על דבקים בין מעורבים בחומר מקשה או זרו ובין לאו (במרכיב אחד או בשני מרכיבים), וזאת בהתאם להחזרה המקצועית של דבקים, הן בתקנים הידועים והן בדברי ההסבר של מינוח בריסל.

הצו החמישי, צו תעריף המכס והפטור (תיקון התוספת) (הוראות שעה מס' 55), תשכ"ח—1968, כולל אף הוא תיקונים המתייחסים לשינויים בתעריף המכס בעקבות הנהגת חשיפתו של ייצור מקומי ליבוא מתחרה. הצו ומתייחס למשוחות סיכה, גושים ומוצרים יגשיים חומרים פלסטיים תפוחים, מוקצפים או ספוגיים, וסוגים מסויימים של ושחורות, ומשאבות, מוני הספקת מים ובקבוקים מבדדי חום.

הצו השישי הוא צו תעריף המכס והפטור (תיקון התוספת) (הוראות שעה מס' 56), תשכ"ח—1968. סעיף 2 לצו זה קובע מכס על סוגים מסויימים של פירות בלתי-מורכבות מן הסוג המשמש לבטנה — עם חשיפתם ליבוא מתחרה בשיעורים של 5 ל"י לק"ג + 10% ו-30 ל"י לק"ג + 10%.

סעיף 3 לצו קובע על יבוא מקלטי טלוויזיה שיעור מכס אלטרנטיבי של 325 ל"י ליחידה, בנוסף על השיעור הקיים של 65% לפי ערך. מאידך גיסא הופחת המכס על המרכיבים העיקריים הדרושים לייצור המקומי של מקלטי טלוויזיה, שהם: שפופרת המסך, מ-65% ל-10%, והמ-כוון, מ-50% ל-10%, ואילו על יתר המרכיבים הוטל המכס החל לפי כל מרכיב ומרכיב.

הצו יגרום לעליית דמי המכס בסך 100 ל"י בקירוב, וההפרש בין מחיר מקלט מיוא ומקלט מייצור מקומי יעלה איפוא 150 ל"י ל-250 ל"י. ברור כי ככל שיעמיק את הייצור של המקלט בארץ, כן יהיה מחירו זול יותר.

הצו השביעי, צו מס קניה (סחורות ושירותים) (הטלת מס ושיעור), תשכ"ח—1968, הוא פרסום מחדש ומעודכן של צו מס קניה (קביעת סחורות ושירותים טעוני מס ושיעור המס), תשכ"ב—1962, והוא כולל בתוכו את הדינים הקשורים בהטלת מס קניה אשר עד עכשיו התפרסמו כצווי מס קניה שונים, מהם הוראות הטעונות אישור מוקדם של הכנסת דרך החלטה, כגון קביעת סחורה מוקנת במבנה כסחורה טעונה מס (סעיף 1 לחוק מס קניה (סחורות ושירותים), תשי"ב—1962)

ההחלטה בדבר אישור הוראות בצו תעריף המכס והפטור (תיקון התוספת) (הוראות שעה מס' 52), תשכ"ח—1968, נתקבלה.

ההחלטה בדבר אישור הוראות בצו תעריף המכס והפטור (תיקון התוספת) (הוראות שעה מס' 53), תשכ"ח—1968, נתקבלה.

הי"ר מ. סרדינס :

אנחנו עוברים להצבעה.

ה הצבעה

ההחלטה בדבר אישור הוראות בצו שעת חירום (שיעור תשלום חובה) (תיקון מס' 11), תשכ"ח—1968, נתקבלה.

ההחלטה בדבר אישור הוראות בצו שעת חירום (שיעור תשלום חובה) (תיקון מס' 13), תשכ"ח—1968, נתקבלה.

ההחלטה בדבר אישור הוראות בצו תעריף המכס והפטור (תיקון התוספת) (הוראות שעה מס' 52), תשכ"ח—1968, נתקבלה.

ההחלטה בדבר אישור הוראות בצו תעריף המכס והפטור (תיקון התוספת) (הוראות שעה מס' 53), תשכ"ח—1968, נתקבלה.

— החלטות בדבר אישור הוראות בצווי-שעת-חירום, בצווי תעריף המכס והפטור ובצווי מס קניה (סרדינס); חוק לפיקוח על יצוא הצמח ומוצרי (תיקון מס' 2) (סרדינס, שטרן, טיאר) —

ההחלטה בדבר אישור הוראות בצו מס קניה (סחורות ושירותים) (הטלת מס ושיעור), תשכ"ח—1968, נתקבלה.

ההחלטה בדבר אישור הוראות בצו מס קניה (קביעת סחורות ושירותים טעוני מס ושיעור) (המס) (תיקון מס' 132), תשכ"ח—1968, נתקבלה.

ההחלטה בדבר אישור הוראות בצו תעריף המכס והפטור (תיקון התוספת) (הוראת שעה מס' 55), תשכ"ח—1968, נתקבלה.

ההחלטה בדבר אישור הוראות בצו תעריף המכס והפטור (תיקון התוספת) (הוראת שעה מס' 56), תשכ"ח—1968, נתקבלה.

ד. חוק לפיקוח על יצוא הצמח ומוצרי (תיקון מס' 2), תשכ"ח — 1968 *

(קריאה שניה וקריאה שלישית)

בארץ במציאות חדשה, השטחים הורחבו, ואין לנו פיקוח על התעשייה ומוצריה במידה הדרושה. אנו מטילים ספק אם טיב התוצרת בשטחים החדשים הולם את הרמה המקובלת במדינת ישראל, הן לגבי התוצרת המשווקת בישראל והן לגבי זו המיוצאת לחוץ-לארץ. לכן הצעתי בהסתייגותי הראשונה להאריך את ההוראה לתקופת נסיון נוספת של שנתיים.

החוק יוצר מצב מוזר ביותר. קיים פיקוח על מוצרי הצמח, ובחברי ההסדר לחוק ניתן פירוש רחב וכולל לעניין זה, הכולל גם שימורי צמחים ומוצרים המופקים מצמחים, כמו יין או שמן. אני יכול להביא כדוגמה את היין המיוצר על-ידי מנזר השתקנים בלטרון. יין זה ימאוחסן ביקבים של המנזר. המנזר הגיע לכלל הסכם עם הקיבוצים בסביבה לשיווק התוצרת ברחבי הארץ, ובכלל זה בתל-אביב. אין כל פיקוח על תוצרת זו במצב הנוכחי, לאור אי-החלת החוק הישראלי על יהודה ושומרון. אפשר ליצא את התוצרת דרך נמל עזה, והחוק הישראלי לא יחול על נמל זה, ושם אי-אפשר לפקח על טיב התוצרת.

כך נקלענו למצב מוזר, שאינו יודעים עד היכן חל החוק של מדינת ישראל, והיכן חל החוק הישראלי או ההגבלות מאן מוטוטשים ואינם מוגדרים בבירור. כתוצאה מכך התיקון אינו בר-תוקף, אי-אפשר להפעילו, והוא עושה את ההוראות פלסטר.

בהסתייגותי הצעתי, שהפיקוח יחול על נמלי היצוא, כמו ימיה, נשיר דאמיה, אשר ואלפני. אי-אפשר להבטיח כי בחודשים האחרונים שווקה משם תוצרת ליצוא בשווי של עשרות מיליוני לירות.

אני מבקש את הכנסת לקבל את הסתייגותי, כי הן באות לתת תוקף מעשי להצעת התיקון, ולהאריך את תקופת הנסיון לשנתיים נוספות, כתוצאה מהשינויים הטריטוריאליים. שחלו בעקבות מלחמת ושות המים.

היו"ר מ. סרדינס :

רשות הדיבור לממלא-מקום יושב-ראש ועדת הכל-כלה, שיישיב למסתייג.

מודני חיים שטרן (מ"מ יו"ר ועדת הכלכלה) :

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה. בהסתייגותי הראשונה ביקש חבר-הכנסת טיאר להגביל את תוקפו של החוק לתקופה של שנתיים. הוועדה היתה בדעה שאם

היו"ר מ. סרדינס :

הכנסת תעבור לסעיף מ' בסדר-היום : חוק לפיקוח על יצוא הצמח ומוצרי (תיקון מס' 2), תשכ"ח—1968, קריאה שנייה ושלישית. רשות הדיבור לממלא-מקום יושב-ראש ועדת הכלכלה. חבר-הכנסת שטרן.

מודני חיים שטרן (מ"מ יו"ר ועדת הכלכלה) :

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה. לפני כשנתיים הביאה הממשלה הצעת תיקון לחוק, הבאה לשחרר את בעלי התעשייה העוסקים ביצוא של מוצרי צמחים מבדיקה מוקדמת לגבי טיב התוצרת. תוקפה של התקנה היה לשנתיים, עד 1 באפריל 1968. נקבעה איפוא תקופת נסיון של שנתיים.

ועדת הכלכלה שמעה דין-וחשבון מפי נציגי משרד המסחר והתעשייה, אשר הסבירו לנו כי תקופת הנסיון הוכיחה את עצמה ולכן הם ממליצים לתת תוקף בלתי-מוגבל לתקנה זו ולאפשר יצוא מוצרי צמחים ללא בדיקה מוקדמת, ואת מאחר שמשרדי הממשלה עורכים בדיקת קוּת לסירוגין בנמל או בבית-החרושת.

להצעת החוק יש שתי הסתייגויות לחבר-הכנסת טיאר, ולאחר שנימק את הסתייגויותי — אשיב עליהן.

היו"ר מ. סרדינס :

רשות הדיבור לחבר-הכנסת טיאר, להנמקת הסתייגויותי.

אברהם טיאר (המרכז החופשי) :

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה. חוק הפיקוח על יצוא הצמח ומוצרי (תיקון מס' 2) הובא לכנסת לקריאה ראשונה לפני יומיים. הכנסת הטיבה לעשות בכך שלא דנה אתמול בהצעת החוק בקריאה שנייה ושלישית, שהרי לא היתה ממלאת אחר החובה הקבועה בתקנה, להניח הצעת חוק על שולחן הכנסת 24 שעות לפני הדיון בה. אני חייב להביע את השתוממותי על שהצעת החוק הופיעה אתמול בסדר-היום של הכנסת, בניגוד לתקנה.

הצעת התיקון באה להתיר לשר, לפי שיקול דעתו, לקיים יצוא של מוצרי הצמח ושימוריו. החוק נותן הקלות לתעשייה, בהעניקו לה היתר כללי ובלתי-מוגבל ליצוא סוגים שונים של שימורים. הנסיון במשך שנתיים הוכיח הלכה למעשה, כי אפשר לסמוך על בעלי התעשייה בישראל בכל המגע לטיב התוצרת. אולם אם חיים

— חוק לפיקוח על יצוא הצמח ומוצריו (תיקון מס' 2) (שטרן, טיאר, סרדינס); חוק התקציב לשנת 1968/69 (סרדינס, קרגמן) —

בשטחים המוחזקים ואילו חוקים יחולו שם — אינה תואמת את רצינות הבעיה של השטחים המוחזקים. לא ייתכן בכלל להביא סעיף אחד מחוק אחד מתוך אלפי רבבות חוקים ולומר: על חוק זה אנהנו מציעים להחיל שינויים מסויימים לצבי הממשל בשטחים המוחזקים.

אני מציע איפוא לדחות את שתי ההסתייגויות האלה.

היו"ר מ. סרדינס :

אנהנו עוברים להצבעה על סעיף 1 של החוק המוצע.

הצבעה

התיקון וההאשון של חבר-הכנסת א. טיאר לא נתקבל.

התיקון השני של חבר-הכנסת א. טיאר לא נתקבל.

סעיף 1, בנוסח הוועדה, נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

נעבוד להצבעה על החוק בקריאה שלישית.

הצבעה

חוק לפיקוח על יצוא הצמח ומוצריו (תיקון מס' 2), תשכ"ח-1968, נתקבל.

הממשלה מביעה אמון לתעשייה הישראלית ומוכנה לתת לה את החופש הדרוש כדי להקל על תהליכי היצוא, אין טעם לבוא ולהכביד על התעשייה ולשלול ממנה את החופש והאמון שהממשלה מוכנה לתת לה. לכן לא קיבלה הוועדה את הסתייגות זו של חבר-הכנסת טיאר.

אברהם טיאר (המרכז החופשי) :

הוועדה לא שמעה את נציגי התאחדות בעלי התעשייה.

מרכזי חיים שטרן (מ"מ יו"ר ועדת הכלכלה) :

למבי ההסתייגות השניה — היה לי ספק של תשעים ותשעה אחוז, אם לחבר-הכנסת טיאר יש בכלל זכות להציע את ההסתייגות, כי היא לא קשורה לסעיף של החוק שהיה בדיון בכנסת ובוועדה. החוק דן רק בשאלה של הביקורת בבתי-החורשת מצד משרד המסחר והתעשייה וכלל לא נכנס לשאלה של גמלי יצוא ושל מקומות יצוא במבולות. היות והייתי ממלא-מקום יושב-ראש הוועדה, רציתי לנהוג לקולה ולתת לחבר-הכנסת טיאר ליהנות מהספק ולהביא את ההסתייגות.

לעצם ההסתייגות — לא רק שחבר בכלל אינו נוגע לעניין, אלא אין כאן שום דיון על גמלי יצוא, דרכים וכו'. קשירת חוק קטן ובלתי חשוב זה של ביקורת טיב התוצרת עם הבעיה הכללית של הממשל

ה. חוק התקציב לשנת 1968/69, תשכ"ח — 1968

(המשך הדיון)

משרד הבריאות, משרד הדואר, משרד הדתות, משרד החינוך והתרבות, משרד המשטרה, משרד המושבות, משרד הפנים, משרד התחבורה, משרד התיירות — והסעיפים הצמודים להם; הענקות לעידוד ייצור חקלאי ולהוזלת מחירים של מצרכים ושירותים חיוניים; עידוד ייצור חקלאי; משרד הבטחון, דורבות, תקציבים מיוחדים

היו"ר מ. סרדינס :

אנהנו עוברים לסעיף ג' לסדר-היום: חוק התקציב לשנת 1968/69, תשכ"ח-1968, קריאה שניה — משדדים שלא נערך בהם דיון מיוחד. ישות והיבור ליושב-ראש ועדת הכספים.

ישראל קרגמן (יו"ר ועדת הכספים) :

אחוני היושב-ראש, כנסת נפגדה. הנני מביא לקריאה שניה את התקציבים של אותם משדדים שהדיון עליהם, בהתאם לתקנון ולהחלטת ועדת הכנסת, ייערך אחרי הפגרה. באופן תמציתי ביותר אציין את השינויים שחלו בתקציבים של המשדדים שלא נערך דיון עליהם כאן, וגם את ההחלטות, התיקונים והשינויים, שהכניסה ועדת הכספים, אגב דיוניה המפורטים, בכל תקציב ותקציב.

נפתח בתקציב משרד הבריאות. התקציב הרגיל של משרד הבריאות לשנת 1968/69 מסתכם ב-123,295,000 לירות, לעומת 165,500,000 לירות לשנה השוטפת. תקציב הפיתוח של המשרד, להשקעות במוסדות רפואה, מסתכם

ב-19,700,000 לירות. תקציב זה מיועד לחמשך הביצוע של התכנית הרב-שנתית לתקופה של עשר שנים, שנועדה להרחבת אפשרויות האישוף לפי צורכי האוכלוסיה, ושיעורי התחלואה ופיקוד האוכלוסיה. בעת הדיון נים על תקציב משרד הבריאות החליטה הוועדה להוסיף לתקציב המשדד סכום של 12,500 לירות כהקצבה למלר"ז. מוכור, לא הופיעה למטרה זו כל הקצבה בהצעת התקציב, והצבעה זו של ועדת הכספים יש לראותה כתוספת. עם זאת יצויין, שההקצבה לשנה הבאה היא מתצית מזו שניתנה לאגודה בשנה השוטפת. ההצעה להעניק לאגודה ורק מתצית ההקצבה אינה מסוגלת מדי עצם פעולתה, אלא כהפעת מודת-ריוח מוצרת הפרסומים האחרונים של מלר"ז ושמשאו אופי בזכוני והיו מלווים פסילה אישית. הוועדה ציינה, שעל מלר"ז, כעל כל גוף המקבל הקצבה מכספי המדינה, לדווח על עבודתה ופעולותיה למשרד הנוגע בדבר. רצוני לציין, שכל ההקצבה שניתנה למלר"ז במשך השנים היתה, במידה רבה, ביזמות ועדת הכספים.

אדוני היושב-ראש, יורשה לי לעבור לתקציב משרד הדואר. ההכנסות וההוצאות של מפעלי הדואר מסתכמות ב-291 מיליון לירות, לעומת 279 מיליון לירות בשנה השוטפת. העליה בהכנסות היא תוצאה מן הגידול הטוב ע"י בשימוש בשידורי הדואר. העליה בהוצאות מוסברת בעיקר על-ידי הרחבת הפעולות והגדלת ההפרשות לפי חת, לתמלוגים ולריבית.

תקציב הפיתוח של משרד הדואר מסתכם ב-110 מיליון לירות, לעומת 125 מיליון לירות בשנה השוטפת. הירידה מוסברת על-ידי הקטנת ההשקעות בפיתוח קשר מקומי ומרכזות טלפון, עם סיום העבודות בחלק גדול מן הארץ.

חברי הבית, ועדת הכספים רשמה לפניה את הודעת ממלא-מקום המנהל הכללי ושל משרד הדואר, שנמסרה לוועדת הכספים, בקשר למדיניות הטלפון, שלקראת השנה הבאה יקבל צורה טובה יותר, יעילה ונוחה יותר לאזרחי הארץ.

אני עובר לתקציב משרד הדתות, המסתכם בסך 19,450,000 לירות, לעומת 17,100,000 לירות בשנה השוטפת. עיקר התוספת מיועד להשתתפות בתקציב המוצאות הדתיות ולהוצאות הקשורות בהחזקתן ובשיפוצן של השטח ומסביב לכותל המערבי.

תקציב הפיתוח של משרד הדתות מסתכם ב-1,250,000 לירות, לעומת 900 אלף לירות בשנה השוטפת. עיקר התוספת מיועד לייסוד והרחבתן של ישיבות בעת הדיון בוועדה הוחלט להוסיף סכום של 50 אלף לירות, המופיע כבר בתקציב, והמיועד לחיקון ספרי התורה שהגיעו מרומניה. הסכומים יוצאו לצורכי הגהה ותיקון של שלושת אלפים (בערך) ספרי תורה שהועברו ארצה כמחווה נאה מצד ממשלת רומניה ובזמנתו הרב רובינשן של הרב הראשי ליחידה רומניה, הרב ד"ר רוזן. ספרי תורה אלה יחולקו לפי הצורך לבתי-כנסת שונים, בכלל זה בתי-כנסת שבמחנות צה"ל.

אני עובר לתקציב משרד החינוך והתרבות. התקציב הרגיל של משרד החינוך והתרבות לשנת 1968/69 מסתכם ב-350.9 מיליון לירות, לעומת 467 מיליון לירות בשנה השוטפת. תקציב הפיתוח של משרד החינוך והתרבות, המיועד להקמת בניינים למוסדות חינוך, מסתכם ב-38.4 מיליון לירות, לעומת 39.8 מיליון לירות בשנה השוטפת. בוועדה נערך דיון רחב על הבעיות השונות הקשורות בתקציב והוחלט להוסיף 450,000 לירות לפעולות תנועות הנוער, שיתחלקו כלהלן: תנועות נוער וארגוני (השתתפות החזקה) — סעיף זה בתקציב הרגיל הוגדל מ-1.3 מיליון לירות ל-1.6 מיליון לירות; מענקים להקמת מועדונים לתנועות הנוער — סעיף זה בתקציב הפיתוח הוגדל מ-850 אלף לירות למיליון לירות. ראוי לציין כי סעיף מקביל הופיע לראשונה בתקציב השנה השוטפת על-פי המלצת ועדת הכספים ואושר בסכום של מיליון לירות, בעת אישור התקציב הנוסף בספטמבר 1967.

תקציב משרד המשטרה לשנת 1968/69 מסתכם ב-119.2 מיליון לירות, לעומת 103,940,000 לירות בשנה השוטפת. עיקר התוספת מיועד להגברת פעולותיו של משמר הגבול, שהוטלו עליו, בידוע, תפקידים נוספים מאז מלחמת ששת הימים. בתקציב הפיתוח מיועד למש-

במסגרת דיוניה על תקציב משרד הבריאות עסקה הוועדה גם בנושא של הפיקוח על טיב המזון. נושא זה נכלל בסדר-היום של ועדת הכספים, במיוחד עקב היותו כלול בדו"ח השנתי מס' 16 של מבקר המדינה. ועדת הכספים הגישה בשעתה לכנסת סיכומים והצעות בעניין הפיקוח על טיב המזון, במסגרת הסיכומים וההצעות לדו"ח השנתי של מבקר המדינה. במושב זה בחנה ועדת הכספים את מידת הביצוע של הצעותיה, שאושרו על-ידי הכנסת, לאור הדיון-וחשבון שמסר לה, שמקובל, שר האוצר.

רצוני להזכיר לחברי הכנסת, שבחודש יולי 1966 אישרה הכנסת את ההצעות דלהלן של ועדת הכספים לפרק "הפיקוח על טיב המזון" בדו"ח מס' 16 של מבקר המדינה:

א. ועדת הכספים רואה בחומרה את העובדה, כי עד היום לא בוצעו הצעותיה — בעקבות דו"ח מבקר המדינה מס' 10 — שאושרו על-ידי הכנסת, בכל הנוגע להפעלה יעילה של הפיקוח על טיב המזון ולתיאום הפעולות בין משרדי הממשלה והרשויות המקומיות, העוסקים בנושא זה.

ב. הוועדה מפנה את תשומת-לב הממשלה לקביעת הביקורת כי לא חלה התקדמות בתחום הפיקוח על טיב המזון וכי יש לראות בדאגה את המצב הקיים, הגורם לסיכון בריאות הציבור.

ג. הוועדה חוזרת ודורשת מהממשלה להחיש ארגון הפיקוח על טיב המזון, וזאת ברוח המלצות הביקורת בדו"ח השנתי. כן חוזרת הוועדה על דרישה להגיש לכנסת, תוך זמן קצר ככל האפשר, הצעת חוק מזון כולל לענייני הפיקוח על טיב המזון, ייצור ושיווק.

אלה היו החלטות הכנסת. בשים לב לחומרת הבעיה ולעובדה שעד כה — עד הדיון על הדיון-וחשבון של שר האוצר על ביצוע החלטות הכנסת והערות מבקר המדינה — לא בוצעו החלטות הכנסת בנושא הנדון ולא חלה התקדמות בתחום הפיקוח על טיב המזון — תובעת הוועדה מאת הממשלה: (א) להפעיל את "השירות לפיקוח על טיב המזון" הלכה למעשה ובהיקף מלא תוך חודש ימים. (ב) להגיש לכנסת את הצעת חוק המזון תוך שנה. (ג) לעשות הכל להפעלה יעילה של הפיקוח המרכזי של משרד הבריאות בתחום התברואה המסור בידי הרשויות המקומיות, ובמיוחד בכל הנוגע למצב במסעדות. (ד) לדווח לוועדה, תוך ארבעה חודשים, על מהלך הביצוע של ההחלטות הנ"ל, וזאת בהתאם להמלצות מבקר המדינה.

אני חוזר ומדגיש, שקביילי הודעה ממנהל משרד הבריאות שהמלצת ועדת הכספים, — שעד 17 במאוס 1968 יופעל "השירות לפיקוח על טיב המזון" — מתבצעת באלה הימים.

רצוני לציין עוד תיקון קטן, והוא תוספת של 60,000 לירות שתניתן מן ההודשה הכללית לבתי-החולים תל-השמר. בתל-השמר יש מכן לשיקים הלב. המכון קיבל במשך חמש שנים הקצבות מן המכון הבין-לאומי לבריאות בארצות-הברית. התקופה תמה. כדי שיוכל המכון להמשיך בפעולתו הברוכה, החליטה ועדת הכספים, על דעת שר האוצר, להוסיף 60,000 לירות למשרד הבריאות מן ההודשה הכללית של התקציב.

כום שהדבר יחול מספטמבר 1968. מכל מקום זהו דבר חיוני מאוד.

מנחם רוזן (המפלגה הליברלית העצמאית) :
כמה זה יוסיף?

ישראל קדגמן (יו"ר ועדת הכספים) :

היו הבדלים ניכרים למדי בין מענק זיקנה ממשרד הסעד לבין קיצבת זיקנה של הביטוח הלאומי, בסכום המתקרב ל-25 לירות לחודש. עכשיו ישווה התשלום, וכן תשווה גם צורת התשלום.

נשארה עוד שאלה שטרם מצאנו לה פתרון. המדובר בשמירה של אזרחי הארץ אשר על-פי חוק הביטוח הלאומי אינם יכולים לקבל קיצבת זיקנה מן הביטוח הלאומי, ושלא פנו — מסיבות שונות — אל משרד הסעד על מנת לקבל את קיצבת הזיקנה המגיעה להם. הם לא פנו, כאמור, מסיבות שונות, ואנחנו מחפשים את הדרך כדי להסביר גם נושא זה שהוא נושא מאוד למדי ושיש למצוא לו פתרון.

חברי הכנסת, אני עובר לתקציב משרד העבודה ולתקציב המוסד לביטוח לאומי. התקציב הרגיל של משרד העבודה לשנת 1968/69 מסתכם ב-100,630,000 לירות, לעומת 104.7 מיליון לירות בשנה השוטפת. הירידה היא כתוצאה מן האפשרות לצמצם את התקציב לפעולות תעסוקה וקליטה. תקציב הפיתוח של המשרד למרכזי הכשרה מקצועיים מסתכם ב-4 מיליון לירות, לעומת 2,050,000 לירות בשנה השוטפת; ולפיתוח כבישים ושיקום — ב-52,250,000 לירות לעומת 70 מיליון לירות. הירידה בתקציב מוסברת על-ידי גמר העבודה בכבישים רבים. עם זאת יש לציין כי התקציב לשנת 1968/69 הוא חלק ממכניזם רב-שנתי בסך 140 מיליון לירות, שביצועו יתחיל באותה שנה.

התקציב של המוסד לביטוח לאומי מסתכם ב-56,450,000 לירות, לעומת 61,500,000 לירות בשנה השוטפת ולעומת 42,250,000 לירות בהצעת התקציב המקורי. רית לשנת 1968/69. התוספת לעומת ההצעה המקורית, הרי זו עליה בהשתתפות המדינה בתקציב המוסד בעקבות העלאת הגג לתשלום ביטוח לאומי, כפי שאושרה על-ידי ועדת הכספים. מקסימום ההכנסה שלפיה משתלם מים דמי הביטוח נקבע לאחרונה ב-1 באפריל 1965 (לפני שלוש שנים) לסך 550 לירות לחודש, ומאז לא חל בו כל שינוי עקב המגמות במדיניות הכלכלית. אי-העלאת המקסימום במשך התקופה האמורה הביאה לידי כך שבענפי הביטוח: נפגעי עבודה, אמהות ומשפחות מרובות-ילדים, קיים גרעון, ואילו בענף זיקנה ושאירים פחתו התקבולים בצורה מדיאנה. היינו צפויים לגרעונות נוספים, ולא נמצאה דרך להגדלת ההכנסות. הקפאת המקסימום השפיעה גם בכיוון חיזוק המגמה הרגרסיבית בקרב ציבור המבוטחים והמעבידים. העול הכבד יותר הוטל על עובדים ששכרם בגבולות המקסימום ועל המעסיקים שהשכר במפעליהם הוא במסגרת המקסימום, — לעומת אותם העובדים שהכנסתם העודפת והפנויה מתשלום דמי הביטוח הולכת וגדלה.

גם לגבי זכויות המבוטחים היתה השלכה לא-רצויה בשל הגבלת המקסימום. העובדים המפוצים על-ידי הביטוח הלאומי על הפסדי שכר עקב תאונות בעבודה,

רד סך 1,650,000 לירות, לעומת 7.1 מיליון לירות בשנה השוטפת.

התקציב הרגיל של משרד המשפטים מסתכם ב-23.1 מיליון לירות, לעומת 22.1 מיליון לירות בשנה השוטפת. התוספת של מיליון לירות מיועדת בעיקר לבתי-המשפט, בכלל זה כל הקשור בהרחבת מערכת השיפוט בירושלים.

הפעולה במזרח ירושלים מוצאת את ביטוייה גם בתקציב הפיתוח של המשרד, המסתכם ב-3 מיליון לירות, לעומת 1,250,000 לירות בשנה השוטפת. הסכום יוצא לצורך שיפוץ והוספת קומות לבניין בית-המשפט הקיים במזרח ירושלים. הסכום כולל גם הקצבה להקמת בניין לבית-המשפט העליון, שיועד לו מקום, כפי שנמסר לוועדה, בהר הצופים.

בעת דיונה על תקציב משרד המשפטים החליטה הוועדה להמליץ לפני שר המשפטים כי לא יועסקו מתמחים ללא תשלום בשירות המשפטי ובבתי-המשפט. אני שמח לציין כי שר המשפטים קיבל את המלצת הוועדה וכל המתמחים מקבלים את התשלום המקובל.

התקציב הרגיל של משרד הסעד לשנת 1968/69 מסתכם ב-45,760,500 לירות, לעומת 61,450,000 לירות בשנה השוטפת. תקציב הפיתוח של המשרד — להשקעות במוסדות סעד — מסתכם ב-2.2 מיליון לירות, לעומת 2.5 מיליון לירות.

הוועדה שמעה מפי שר הסעד על הבעיות הקשורות בשינוי שיעור התשלום לנתמכי סעד, ונאמר לה כי השינוי לא יבוצע בממשלה. הוועדה יחייבה את ממשלתנו כי כאשר תתבשר עמדת הממשלה בנושא, יובאו סיכומיה לידיעת הוועדה.

אל נכון זוכרים חברי הכנסת את שאלת הזקנים שאינם זכאים לתשלום קיצבת זיקנה מן המוסד לביטוח לאומי, מאחר שבעת כניסת החוק לתוקפו לא חל החוק עליהם. במשך שנים נעשה מאמץ למצוא פתרון לשאלה כאובה זו. הפתרון נמצא בדרך של מתן מענק זיקנה באמצעות משרד הסעד. הסכום שניתן לזקנים אלה היה נמוך מסכום קיצבת הזיקנה המשתלמת על-ידי המוסד לביטוח לאומי. עתה שמח אני שביכולתי להודיע לכם, על דעת שר האוצר, שר הסעד ושר העבודה, שמקבלי המענק באמצעות משרד הסעד יקבלו החל מחודש ספטמבר 1968, במקום מענק זה, קיצבת זיקנה מיוחדת בשיעור שווה לקיצבת הזיקנה המשתלמת על-ידי המוסד לביטוח לאומי למבוטחים בו, ובדרך שבה משתלמות ההטבות למבוטחי המוסד לביטוח לאומי.

אני רוצה לציין בסיפוק את ההשוואה, שחלה עקב הודעת, וגם את צורת התשלום של הקיצבה הזאת. רצוני לציין שכל עולה חדש, אשר אינו מקבל גימלה בארץ מוצאו, יוכל לקבל גימלה במוסד לביטוח לאומי.

מנחם ידיד (גח"ל) :

מדוע לא יחול הדבר מ-1 באפריל, אלא רק מספטמבר?

ישראל קדגמן (יו"ר ועדת הכספים) :

ייתכן שאילו הייתי אומר שזה חל מ-1 באפריל, היו שואלים מדוע אין זה חל מלפני שנה. יש סיכומים. היו כל מיני הצעות שהיה זה משנת 1969. הגענו לסיי-

מיליון לירות, לעומת 23 מיליון לירות בשנה השוטפת, ומוקדש כמעט כולו להלוואה לחברת החשמל לרכי" שות ציוד במשלב תחנת כוח נוספת. ועכשיו אני יכול לומר: לרדינג ד'.

הסעיף קווים וקידוחי נפט מסתכם ב-25 מיליון לירות, לעומת 29.5 מיליון לירות בשנה השוטפת. התקציב החדש מורכב מסכום של 7.5 מיליון לירות, הכולל השתתפות במימון חיפושי נפט, סקרים, השקעות במית"קנים וכן פדיון איגרות החוב של חברת הנפט הלאומית, ומסכום של 17.5 מיליון לירות - השתתפות בהשקעות בצינור הנפט הגדול אילת-אשקלון. בנושא זה קיבלה ועדת הכספים הסברים מלאים ומקיפים מפי שר האוצר, סגן השר והעוסקים בחברה ובבעיות הנחת הצינור.

תקציב משרד הפנים לשנת 1968/69 מסתכם ב-10,400,000 לירות, לעומת 9,500,000 לירות בשנה השוטפת. עיקר התוספת לתקציב נובעת ומתייחסת מימון ליחידים ליחידים והמוחזבת ותוספת כוח-אדם במחוז ירושלים להקמת לשכת תכנון ולשכה למירשם תושבים. ההוצאה המועברת לרשויות המקומיות - שהיא פונקציה של גביות מס קניה ורשינות כל-ירכב - מסתכמת ב-39,400,000 לירות, לעומת 40,500,000 לירות, וההלוואות לרשויות המקומיות ב-25,500,000 לירות, לעומת 40 מיליון לירות - או 15 מיליון לירות בתקציב המקורי לשנת 1967/68. לכן גם פה יש הגדלה לעומת התקציב השוטף.

אדוני היושב-ראש, הנני מביא עכשיו את פרטי תקציב משרד התחבורה, באופן תמציתי ביותר, כמובן.

תקציב משרד התחבורה לשנת 1968/69 מסתכם ב-15,500,000 לירות לעומת 15,100,000 לירות בשנה השוטפת, ותקציב הפיתוח של המשרד מסתכם ב-71 מיליון לירות, לעומת 77,600,000 לירות בשנה השוטפת.

צמודים לתקציב משרד התחבורה הסעיפים הבאים: הכנסות והוצאות של גמלי התעופה - 16,412,000 ל"ר; הכנסות והוצאות של הרכבת - 40 מיליון לירות; השתתפות בתקציב הרכבת - 13 מיליון לירות; השתתפות בהחזקת ומספנת ישראל 1,000,000 לירות; מגינת תאונות דרכים - 9,123,000 לירות; וכן השתתפות בתקציב אוניות הנוסעים של "צים". סעיף אחרון זה מסתכם ב-3 מיליון לירות בהצעת התקציב והוקטן על-ידי הוועדה בסכום של 123,000 לירות - סכום השווה לסכום הנוסעים שהעניקה לאחרונה החברה לחלק מעובדיה. בבירור שהתקיים בוועדה הודגש כי רק לפני חודשים מספר נקטה הממשלה - באישור הוועדה - פעולות תקציביות ופיננסיות נרחבות לחילוקי הכרת "צים" ממזוקה בספית קשה, פעולות שעודן נמשכות. מצב החברה אינו בשל לחלוקת בונוסים. החלטה זו של הוועדה אין בה משום עמדה כללית לבעיית הבונוסים או קריטריונים להענקתם. את הסכום של 123,000 לירות, שהופחת מסעיף הסבסידיה ל"צים", העבירה הוועדה לסעיף "מניעת תאונות דרכים", המופיע כעת בסכום של 9,123,000 לירות במקום 9 מיליון לירות.

בסיום דברי רצוני להזכיר את הדיון שהתקיים בוועדת הכספים, כמובן, בה, בשאלות הקשורות בהפעלת נמל חיפה, וזאת במסגרת דיוניה על הדין-וחשבון של שר האוצר על ביצוע הצעות ועדת הכספים לדין-וחשבון מס' 16 של מבקר המדינה. בסיכום דיוניה של הוועדה

שירות במילואים ודמי לידה, בשיעור יחסי לשכרם, לא קיבלו את מלוא הפיצויים המגיעים להם מאחר שהגיימו לאות מוגבלות במקסימום שהוא זהה לזה שנקבע לתש"ל לזמן דמי הביטוח. בעד שהשכר עלה במידה ניכרת מאז שנת 1965, הוקפאו הגימלאות האמורות בגלל קביעת הגג הזה של 550 לירות. לפיכך הועלה המקסימום האמור לסך 700 לירות לחודש, החל מיום 1 באפריל 1968. עם זאת החליטה ועדת הכספים להטיל על ועדת-משנה לבדוק את שאלת שיעורי הביטוח הלאומי לעצמאיים, וכן את מידת הפרוגרסיביות של שיעורי הביטוח בכ"לם. ועדת-המשנה תדווח על כך לוועדה במהלך מושב הקיץ, והדבר יימסר, כמובן, לדיעת הבית כולו.

כן החליטה הוועדה לערוך דיון בשאלת המצב האקטוארי של קרנות הגמל השונות. שינוי זה הביא עמו העלאת השתתפות הממשלה במוסד לביטוח לאומי בסכום של 3.5 מיליון לירות. כידוע, משתתפת הממשלה ב-10% מן הגביה לענף קיצבות זיקנה, וב-52% לענף משפחות מרובות-ילדים.

מלבד זאת נוספו הסכומים הבאים לתקציב המוסד: 5.5 מיליון לירות למענק התייקרות, מאחר שלא חזינו בזמן הכנת התקציב גידול במספר המענקים, וכן יגדל מספר המקבלים עקב מתן מענק התייקרות לפנסיונרים שכיירים בעלי בסיס הכנסה נמוך; 4.5 מיליון לירות - השלמת שכר לשכירים בעלי הכנסה נמוכה. הוחלט להוסיף למענק ההתייקרות, ולפי אותם הכללים לנהוג בתש"ל לזמן השלמת שכר, באופן שהשכירים יקבלו מענק כולל אחד בסך 24 לירות; 700,000 לירות - גימלאות לנפגעי ספר. בסך הכל יגדל תקציב המוסד ב-14.2 מיליון לירות.

בתקציב ההכנסות גדל הסעיף, הלוואות להשקעות פרודוקטיביות מהמוסד לביטוח לאומי ב-37.7 מיליון לירות. ההפרש בין סכום זה לבין התוספת לתקציב המוסד - שהוא 20.5 מיליון לירות - הועבר לסעיף 91 - תקציבים מיוחדים. משום כך יגדל ב-20.5 מיליון לירות כל התקציב שיוכס לקריאה שלישית.

תובתי חברי הכנסת, אני עובר לתקציב משרד הפיתוח. תקציב משרד הפיתוח משנת 1968/69 מסתכם ב-3,150,000 לירות, לעומת 3,100,000 לירות בשנה השוטפת. התקציב כולל תוספת לפעולות - רבות מהן בשטחים המוחזקים - המאונות בהפתחות בסעיפים אחרים.

תקציב הפיתוח של המשרד - למחצבים ולמכרות - מסתכם ב-72 מיליון לירות, לעומת 84,800,000 לירות בשנה השוטפת. התקציב כולל תוספת של 26 מיליון לירות להשקעות במפעל ועד. ההשקעות בפיחוח אוצרות ים-המלח מסתכמות ב-25 מיליון לירות, סכום המתווסף על 58 מיליון לירות שהוקצבו למטרה זו בשנה השוטפת. לאור ההתפתחויות האחרונות במפעלי ים-המלח, בעיות השינוק והגרענות שהצטברו, מצאה הוועדה לנכון להסב תשומת-לב שרי הפיתוח והאוצר לצורך לקיים דיון נוסף בשאלת ההשקעות הנוספות בים-המלח בטרם יוחלט סופית על הוצאת הכספים. אני מודיע על דעת שר הפיתוח, שאכן יהיו בידור נוסף ובדיקה נוספת בעניין זה בממשלה.

התקציב המיועד לפיתוח החשמל מסתכם ב-25.2

במשך השנה אישרה ועדת הכספים תוספות שונות לתקציב, ובסופו של דבר מסתכמת ההוצאה למעשה בשנה השוטפת ב־235 מיליון לירות בקירוב. התוספת העיקרית בשנה השוטפת נבעה משינוי במחירי המספוא המיובא באוקטובר 1967. מטרת השינוי היתה לבטל עיוות כלכלי שנבע ממחיר סובסידיה לחומר הגלם בנוסף לסובסידיה למוצר המוגמר, וכן להגביר את השפעת כלי התיכונן. במקביל להקטנת הסובסידיה למספוא והגדלת מחירה, ניתנה תמיכה נוספת למוצרים המוגמרים ובכלל זה לחלק מן העופות שלא קיבלו תמיכה ישירה קודם לכן. כן נוספו סכומים במשך השנה על מנת למנוע את עליית מחיר החלב ותערופי הנסיעה באוטובוסים. התקציב המוצע לתמיכות במשך שנת התקציב, שהוגח על שולחן הכנסת, הסתכם ב־235 מיליון לירות; סכום מקביל להוצאה למעשה בשנת 1967/68. אמנם היה ידוע שדרוש סכום של 270 מיליון לירות כדי לשמור על יציבות המחירים לצורך ברמה שהיתה בשנת 1967/68. נאמר לוועדה כי האפשרויות לכיסוי של סכום זה הן העלאת המחירים לצרכן או שימוש ברזרבה, ובמרוצת השנה יתקיימו דיונים על אופן הכיסוי של הסכום החדש. בעת הדיונים החליטה הוועדה שיש להבטיח את יציבות המחירים, ולכן נקבע התקציב למטרה זו בסכום של 270 מיליון לירות ולא 235 מיליון לירות. זאת אומרת, אותה רזרבה של 35 מיליון לירות צורפה מיד לתקציב, שפירוטו מונח על שולחן הכנסת.

ההפרש בין התקציב החדש לבין ההוצאה למעשה השנה, בסך 35 מיליון לירות, מורכב מתוספת סובסידיות לאיון עליות מחירי היבוא של מזון בחשבון המסחרי — 16 מיליון לירות, תוספת תמריצים לחקלאות — 39 מיליון לירות, תוספת למים — 12 מיליון לירות, ותוספות שונות — 4 מיליון לירות. בסך הכל — 71 מיליון לירות. מאידך גיסא, יש הפחתה בסעיפים מסוימים כתוצאה מביטול התמיכה ליצוא ביצים — 6 מיליון לירות; העברת תמיכות ליצוא ירקות משומרים לסוף עיף עידוד יצוא חקלאי — 7 מיליון לירות; ביטול ההוצאה החד-פעמית שניתנה כפיצוי למגדלי סלק סוכר — 2 מיליון לירות; והעברת הסובסידיה למספוא אל המוצרים הסופיים — 21 מיליון לירות. בסך הכל — הפחתות של 36 מיליון לירות. התוספת נטו היתה איפוא בסך 35 מיליון לירות. הסובסידיות לענפים השונים מבוססות על הכמויות המתוכננות ועל מחירי השוק הצפויים בשנה הקרובה, ושר החקלאות והביר בוועדה שרמת התמיכות שנקבעה תבטיח יציבות בהכנסות החקלאים. עם אישור תקציב הסובסידיות החליטה הוועדה — ואני מוסר בשמה החדעה — כי הואיל ובעת הדיונים בוועדה בנושא הסובסידיות הועלו כמה נושאים והצעות, החליטה הוועדה להקים ועדת-משנה, שתבחן את הדברים יחד עם משרדי האוצר והחקלאות ותגיש את מימצאיה לוועדת הכספים בימי מושב הקיץ.

חברי הכנסת, הרשוני נא להעסיק אתכם רגעים מספר בנושא זה של סובסידיות. הממשלה שמרה על יציבות המחירים של מצרכים חיוניים, ולשם כך נאלצה לספוג התייקרויות בשוק הבין-לאומי ובייצור המקומי, על-ידי העלאת ממדי התמיכות מדי שנה בשנה. דאי יעניין את חברי הכנסת, מהו אחוז הסובסידיות מן התוצר הלאומי הכולל. בשנת 1962 היתה הסובסידיה 1.8% מן התוצר הלאומי; בשנת 1963 — 1.9%; בשנת 1964 —

שנערכו בהשתתפות מבקר המדינה, שר האוצר, שר התחבורה, ומנהל רשות הנמלים — קיבלה הוועדה את ההחלטה הבאה:

1. ועדת הכספים מביעה מורת-רוח על אי-ביצוע ההחלטות דלהלן של הכנסת בנושא "שינוע מטענים בני מל חיפה", כפי שאושרו — על-פי הצעת ועדת הכספים — ביום ט"ז באב תשכ"ו (2 באוגוסט 1966), בתום הדיון ועל הדין-וחשבון השנתי מס' 16 של מבקר המדינה:

(א) ועדת הכספים רואה בחומרה את מימצאי הביקורת הקובעים כי הפעולות אשר היו צריכות להבטיח לגורמים הממלכתיים מעמד ופיקוח לגבי מתן שירותים בגמל חיפה על-ידי "מפעלי השירותים בגמלים" — נמשכו, ללא תוצאות, מעבר לכל גבול סביר.

(ב) הוועדה מציינת כי הביקורת ואף הכנסת — בעקבות הצעת ועדת הכספים לדיונים-וחשבונות קודמים של הביקורת — הפנו כבר בעבר תשובות-לב הממשלה ליחסים הבלתי-תקינים החמורים — הן מבחינה מינהלית והן מבחינה כלכלית — הנובעים מחוסר הסדר מחייב בין הקבלן לבין הרשויות הממלכתיות.

(ג) הוועדה קובעת כי על רשות הנמלים להגיע, לאלתר, למילוי דרישותיה האמורות, בין בדרך של חתימת חוזה ובין בדרך של נקיטת אמצעים חוקיים בתוקף מעמדה הממלכתי.

2. הוועדה תובעת מאת הממשלה לדאוג לכך שההחלטות האמורות יבוצעו במלואן תוך שלושה חודשים.

יורשה לי לציין בסיפוק-מה, שהממשא ומתן להסכם בין רשות הנמלים, חברת העובדים ושירותי נמל מאוחדים הגיע לשלבי, שבוודאי יביא להסדר היחסים בין הגוף הממלכתי ששמו רשות הנמלים ובין שירותי נמל מאוחדים, ויבטיח את הפיקוח הממלכתי שאנו כל-כך רוצים בו; וכן יבטיח שהוא יהיה בהתאם לצרכים ובתאם לחוק. אין לי ספק שבכך יפתח דף חדש, חיובי, ביחסים שבין גופים אלה.

אדוני היושב-ראש, תקציב מוסד התיירות לשנת 1968/69 מסתכם ב־7,300,000 לירות, לעומת 6,400,000 לירות בשנה השוטפת. התוספת מיועדת לכיסוי התייקרויות ופעולות נוספות.

תקציב הפיתוח של המוסד מסתכם ב־14,150,000 לירות, לעומת 36,550,000 לירות בשנה השוטפת; יש לזכור כי התקציב השוטף כולל סכום של 19.7 מיליון לירות שנוסף באמצע השנה. הירדה בהיקף התקציב נובעת מסיום פעולות. מאידך גיסא, יש לציין עליה בתקציב עידוד התיירות, המסתכם ב־9.3 מיליון לירות, לעומת 6,211,000 לירות בשנה השוטפת, והמיועד לתמיכת ריצי יצוא לתיירות. אני רוצה שיושב, שאין המדובר על יצוא תיירים ישראלים לחוץ-לארץ, אלא על משיכת תיירים לישראל.

אדוני היושב-ראש, אני עובר לסעיף הענקות לעידוד ייצור חקלאי ולהחלת מחירים של מצרכים ושירותים חיוניים. התקציב להענקות לעידוד ייצור חקלאי ולהחלת מחירים של מצרכים ושירותים חיוניים בשנת 1968/69 מסתכם ב־270 מיליון לירות, לעומת התקציב המקורי של 175 מיליון לירות בשנה השוטפת. ברם,

היו"ר מ. סרדינס :

אנו עוברים לדיון. רשות הדיבור לחבר הכנסת פרוש, ואחריו — לחבר הכנסת קרמרמן.

מנחם פרוש (אגודת ישראל) :

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה. בזמן הקצוב לי דבר כעת, ולעומת זה שנים עשר המשרדים שלא נתאפשר לנו לדון עליהם, לא אוכל להגיד את שיש לנו להגיד לגבי כל המשרדים האלה. אחשה עצמי להתרוע בשני משרדים, וגם זה בבחינת "נגע ולא פגע". אשמח אם השרים העומדים בראש המשרדים האלה ינסו לתקן את שניתן לתקן כדי למנוע מאתנו להעלות את הנושאים האלה בדיונים מיוחדים על משרדיהם. וארשה לי לפנות בדברים קצרים לשד הבריאות ולומר לו, כי שבח הוא לשד אשר בכוחו לסלק מכשולים, לפתור בעיות ולא לשמש תמיד חומר לסערות ציבוריות. ולא יקשה לשד הבריאות ולחברי הכנסת להבין, כי אני מתכוון לבעיה הכאובה והמושגת — בעיית ניתוחי מתים, שלא נענו עד כה למשאלת אותם המבקשים, כי לא ינתחו לאחר המוות ללא נטילת השת. משאלה כה צנועה, כה צודקת, משאלה אשר הבינו אותה אומות העולם, ואילו דווקא כאן, בארצנו, אין שומע לה.

בהדמנות הקודמת, כאשר דיברתי בנושא זה, גוללתי לפני חברי הבית שורה של עובדות, מספרים ומסמכים משוערים. הפעם אכל, אך דעו נא, הבית, כי רבים הם. יום-יום מתרבים המקרים המשוועים, אך קשה לי לדלג על עובדה, שקרתה בימים האחרונים. צעיר בן ארבעים ושתים הרגיש פתאום ברע והובהל לבית-החולים על-ידי אשתו. כאשר הובא התברר שלקה בשטף דם, ותוך שעה אחת מת. אשתו יצאה מיד מחדרו לקרוא לבני המשפחה. כשהגיעו בני משפחתו, לא דיברה על אסונה, על שמשארה ואלמסה וגם יתומים, אלא צעקה: הצילו, העבירו את הגופה מכאן, כדי שלא ינתחוה. ברגע טראגי קורע-לב זה, כל מעיינותיה היו שלא ינתחוה, וקפצה מאושר כאשר הוציאו את הגופה ללא ניתוח. אני מביא מקרה זה כדי להוכיח בפעם המאה-ואחת, כי תכירו ותדעו, כי עניין ניתוח המת הוא יסוד ביהדות ויהודים, החיים חייכם לפי יסודות היהדות, לא יעבירו אותם על דעתם ועל דתם.

שר הבריאות ועמו חברי הכנסת, במטותא מכם, בכל לשון של בקשה, אנא מלאו משאלה זו, שלא לנתח לאחר המוות בלא רשות. שר הבריאות, שחרר נא את מדינת ישראל מצער וזעם זה.

ועתה לנושא השני, הנוגע למשרד הבריאות, והוא — שירות בריאות ממלכתי. אפשר היה להבין בימים מקדם, שמפלגות מסוימות ראו בצמידות שירות הרפואי, היינו קופת-חולים, להשתייכות המפלגתית אמצעי כדי לחזק את המפלגות. אך כיום, זכמינו בנסיבות הנוכחיות, במבנה החוק והמלוכד של אותן המפלגות שיצרו מצב זה — למה לכם לקפח רכבות ורכבות אחרים מסורים משירות רפואי ממלכתי? למה לא יבוטל הנוגה שהונהג לפני קום המדינה? זה לא הגיוני וגם לא ממלכתי.

שר הבריאות, עליך להוכיח לציבור יכולתך לפתור בעיות. הוכח נא בקדנציה זאת של הכנסת, כאשר אתה על משמרתך בתור שר הבריאות, ותנהיג שירות רפואי ממלכתי.

2.2% ; בשנת 1965 — 1.8% ; בשנת 1968 — 2.2%. מכאן אעבור לאחוז הסובסידיות בתקציב הרגיל. בשנת 1968/69 יהיו הסובסידיות או התמיכות 6.6% מן התקציב הרגיל, לעומת 6% בשנת 1967, 7.3% בשנת 1965, 8.8% בשנת 1964.

6.6% מן התקציב הרגיל מהווה התמיכה לשמירה על יציבות המחירים. מחיריהם של 50 מצרכים ושיירי-תים, בקירוב, מבין כל הכלולים בסל הצריכה הממוצע של השכירים, מושפעים במישרים מן והתמיכות הניתנות במסגרת התקציב. מחיריהם של 70%, בערך, מכל מצרכי המזון מושפעים בצורה מן הצורות מן התמיכות הניתנות במישרין למצרכי מזון או בעקיפין לתשומות המשמשות ליצורם.

מתוך סך התמיכות לשנת 1968/69, סכום של 180 מיליון לירות, בערך, הוא להחלת המחירים לצרכן. מחירי רים של מצרכים ושיירותים חיוניים. ביטול תמיכות אלה היה מהווה גורם של עליית מחירים ב-3% במערכת המ' חידים הכללית. בלי תמיכות אלה היה מחיר הלחם עולה ב-25%, השמן ב-38%, חלב ומוצריו ב-21%; ביצים ב-26%, וכו'.

ברוב ארצות העולם המפותחות ניתנות מרבית התמיכות המשלטיות לענף התקלאות, והשיקולים לכך הם כלכליים, חברתיים והתיישבותיים. אבאיי דוגמות אחדות להשוואה. אשווה את התמיכות לנפש בארצות אחדות בשנת 1967, כלומר הסובסידיות — בעיקר לתקלאות, או לצרכן המשתמש במוצרים שהתקלאים מייצרים — מכל האצות השוק המשותף. בכל ארצות השוק המשותף הסובסידיה לנפש בתחום זה היא 18 דולר; בנורבגיה — 43 דולר; בפינלנד — 37 דולר; בקנדה — 12.8 דולר; באנגליה — 12.8 דולר; בישראל — 29.2 דולר, לשנת 1967/68. אלה התמיכות לנפש למוצרים התקלאיים.

אכן, יש להעריך במידה הראויה את המדיניות הזאת, הבאה לשמור ביחוד על סל המזונות וכל מה שקשור בכך. ולבסוף, אדוני היושב-ראש, התקציב לעידוד היצוא החקלאי מסתכם ב-49,250,000 לירות, לעומת 17 מיליון לירות בשנה השוטפת. התקציב המקורי הסתכם ב-24,250,000 לירות. התוספת המוצעת מביאה בחשבון את התמיכה לפדרסנות, שהוחלט עליה סופית רק לאחר הנחת התקציב על שולחן הכנסת. כן כולל התקציב תוספת של 750,000 לירות לתמיכות במוצרים חקלאיים, בעיקר פיתוח וחדירה לשווקים חדשים, גידולים חדשים ליצוא וסיוע בשיפורים ושלכולים בטיפול בתוצרת.

התקציב כולל גם סעיף חדש של 13 מיליון לירות, המיועד למותג תמריץ ישיר לדולר יצוא חקלאי כהחזר על המיסים העקיפים והקיימים. התמריץ יעמוד על 35 אגורות לדולר, חוץ ממקרים מסוימים שהתמריץ יהיה גבוה יותר רק בעונה הנוכחית.

חברי הכנסת, מובאים לקריאה שניה הסעיפים הבאים: משרד הבטחון, שפירות תקציבו — על-פי חוק — נדון רק בוועדת הכספים, סעיפי תקציבים מיוחדים — המסתכמים יחד ב-675.5 מיליון לירות, סעיפי רחבה של התקציב הרגיל ותקציב הפיתוח והרחבה המיוחדת.

אדוני היושב-ראש, סיימתי את הצגת התקציבים של כל המשרדים. אחרי הוויכוח תהיה לי דאי הזדמנות להשיב למשיגים.

בים הבלתי-מחושבים לחוק את המפד"ל ולהצר את צעדי אגודת ישראל בירושלים, ייהרס כל העקרון שביסוד המועצות הדתיות ויקימו קואליציה חילונית במועצה הדתית.

כך קרה בירושלים וכך קרה בפתח-תקוה, שם הוח" רמו גם אגודת ישראל וגם פועלי אגודת ישראל.

המפד"ל רוצה לזרות חול בעיני הציבור הזועם, ומעלה את הבעיה — למה מקיימת אגודת ישראל בירוש" לים עיר הקודש ועד הרבנים? כשישבתם במשרדכם שניכם, שר הדתות וסגן שר הדתות, נחתם, אחרי ישיבות לאין ספור, הסכם שלפיו תקום במועצה הדתית מחלקה למהדרין, ואז לא יתן ועד הרבנים הכשרים מקבילים להכשרי המועצה הדתית. הבינונו כי המועצה הדתית צריכה לתת הכשרים גם לא למהדרין, אך סוכם שתקום מחלקה למהדרין, היות ורכבות בני ירושלים מזהדרין על הכשרות. למה חיבתם בהסכם ולא נחתם — המפד"ל כל הזמן להקים מחלקה למהדרין בתוך המועצה הדתית, ואילו ועד הרבנים שמר על ההסכם ולא נתן הכשרים מקבילים למועצה הדתית? במה תתירצו את המעשה בפתח-תקוה? במה תתירצו את הקיפוחים שקי- פחתם את אגודת ישראל ביתר המועצות הדתיות?

והנה הרכיב המפד"ל את הוועדות במועצה הדתית לא כמו שנהוג בכנסת, ולא כנהוג בעיריות, בהן מיוצגות כל הסיעות, וגם אלו שאינן בקואליציה, לפי גודל ייצוגן, אלא כאן — במועצה הדתית בירושלים — שבידה צורכי הדת והשחיטה, הורכבו הוועדות כלהלן: המפד"ל קיבל שלושה נציגים, וכן המפלגות החילוניות, ואילו לאגודת ישראל, שסיעתה כגודל סיעת המפד"ל, ונציגותה בעיריה עולה ועל נציגות המפד"ל, ניתן רק מקום אחד בכל ועדה.

בדברי אלה אני רוצה להודיע ולהזהיר, ובמיוחד להביא לידיעתו של שר הדתות, כי אפשר לה לאגודת ישראל להיות אופוזיציה בממשלה, אופוזיציה בעיריות בגלל עקרונות, אך אם לא תחיה לנו השפעה במועצה הדתית, נצטרך לבקש שירותים דתיים מלאים עם תקצי" בים מהמסים שאנו משלמים. אם אין לנו השפעה, אין אנו יכולים לסמוך על כשרות המצרכים. בצעדכם זה הנכם גורמים שניאלץ, למרות רצוננו, לדרוש שחיטה מיוחדת וכל צורכי הדת ותחת פיקוחנו, לתכבות חברינו.

אתם, ראשי המפד"ל ומשרד הדתות, נושאים באחר" יות לעתיד מעמדן של המועצות הדתיות. אתם הרסתם הפעם בסיס-עקרון, יסוד קיימן. מה שהמפלגות החילוניות לא הרשו לעצמן לעשות, עשיתם אתם, בגלל אשלייתכם כי בזה תחזקו מעמד מפלגתכם. לא נעניתם לקול קריאתנו ובקשתנו במשך חצי שנה, כאשר ביקשנו מכם להסדיר ענייני המועצה הדתית בירושלים, עיר הקודש, ועד והרגע הזה לא תיקנתם ולא תחזרתם למועצה הדתית הבסיס היסודי, לפיו אי-אפשר לשלול, במיוחד ממפלגה דתית, השפעה על ניהול המועצות הדתיות. אתם גרמתם לכך שלא נשארה לנו ברירה אלא להודיע לכם מעל במה זו, כי לא ניתן לכם להפוך את משרד הדתות והמועצות הדתיות, המיועדות לצורכי הדת של כל אזרחי המדינה, למכשיר מפלגתי מפד"לי.

פנינו לשלום, כדי לשמור על שלמות המועצות הדתיות.

המשרד השני שעליו רוצה אני לדבר הוא משרד הדתות. כמובן הייתי מאושר לולא הייתי נאלץ להעלות דברי על משרד הדתות. ראשית, אני, כי יהיו סאלה ושישחקו על מושבתנו, ושינתו מתוך הוקרת והערבתי האישית לשר הדתות המכובד. יודע אני, כי לא הוא האשם בהאשמות המעיקות עליו, אלא עסקנים בדרג שלישי, או גמוך מזה, שסיבכו אותו, את משרדו ואת מפלגתו. ולמרות כל המאמצים עד הרגע הזה, עד שעליתי על במה זו, וחיכיתי שאולי יימצא לדבר פתרון — ואנו מחכים וסבר חצי שנה מאז ערב סוכות — גראה הדבר שאין לשר הדתות המכובד השליטה לא במשרדו ולא במפלגתו. ולכן לא נשארה לי ברירה אלא להעלות נושא זה מעל במה זו של הכנסת, כדי שידעו כי החזיקו לבת; כדי שידעו ובינו כי לא נעברו לסדר-היום; כדי שידעו וירגישו כמה הם חותרים בעצמם ובמעמדם הן במשרד הדתות והן במועצות הדתיות.

כאשר הביא שר הדתות לאישור את חוק המועצות הדתיות, הדגיש בשיחותיו, בדבריו, בכל הופעותיו, בדברים של טעם והבנה, כי מאחר שהמועצות הדתיות מטפלות אך ורק בהספקתם של השירותים הדתיים, היינו: כשרות, שחיטה ורבנות, יש לאפשר למפלגות הדתיות להוות רוב במועצות הדתיות. ולמרות שגם המפלגות החילוניות שולחות נציגים דתיים למועצות הדתיות, הרי בכל זאת הכירו, הבינו והסכימו לעקרון, שיש להעניק רוב למפלגות הדתיות, כדי שהצרכים הדתיים יתנהלו על-ידי אנשים הקשורים בדת בכל מהלך חייהם. והגיעו למסקנה זו מתוך הנחה, כי אין לערוב במועצות הדתיות עניינים מפלגתיים. הסכימו מאחר שהבינו, כי לא יתנהלו משחקים פוליטיים במועצות הדתיות, אלא יהיו המועצות הדתיות קודש לצורכי הספקת השירותים הדתיים. ולפיכך נתקבל העקרון שהכריז המועצות הדתיות יהיה הרוב למפלגות הדתיות, אם כי גם יתר נציגי המפלגות חייבים, כאמור, להיות דתיים. אולם מה מאוד הופתענו, כאשר עם הקמת המועצות הדתיות חתמה המפד"ל הסכמים עם עסקנים מקומיים ממפלגות חילוניות, והשאירה דווקא את אגודת ישראל מחוץ לקואליציות במועצות הדתיות.

יתירה מזו, התברר, כי בעת הרכיב שיתומ המועמ" דים כיוון משרד הדתות את המינויים בכמה מועצות דתיות כך שיהיה בהן כדי לאפשר קנוניה זו — הוצאת אגודת ישראל מניהולן של אותן מועצות דתיות. הדבר הגיע עד כדי כך, שביירושלים, עיר הקודש, במקום בו מבוצרת אגודת ישראל על-ידי רבבות חבריה, כאן, בעיר הקודש, בשיתוף פעולה של המפד"ל ועסקנים ממפלגות חילוניות, הורכבה המועצה הדתית בהרכב המאפשר קואליציה של המפד"ל ומפלגות חילוניות, ואילו מאגדת ישראל על רבבות חבריה, העוקפים יותר מאחרים לשירותים דתיים — לשחיטה כשרה, לכשרות ולרבנות — נשללה ההשפעה.

הגענו לפרדוקס כזה, שאם כי אגודת ישראל קיבלה בבחירות האחרונות לעיר הקודש נציג נוסף, ואילו המפד"ל נכשלה בבחירות האחרונות לעיר הקודש וקיבלה נציג אחד פחות, הרי משרד הדתות, הנתון בידי המפד"ל, נתן למפד"ל נציגות יותר חזקה מזו של אגודת ישראל.

התחרשנו על הקיפוח, כי לאחר שהכריז שר הדתות וחזר והכריז, כי יהיה רוב למפלגות הדתיות במטרת ניהול העניינים, לא עלה על מחשבתנו, כי בגלל החישוב

היו"ר מ. סרדינס :

רשות הדיבור לחבר-הכנסת קרמרמן, ואחריו — לחבר-הכנסת שוסטק.

יוסף קרמרמן (גח"ל) :

אדוני היושב-ראש, חברי כנסת נכבדים. במסגרת הזמן המועט העומד לרשותי אשתדל לסקור בקצרה את פעולותיהם של שלושה משרדים בלבד מכלל המשרדים אשר נצביע עליהם בסוף דיון זה, ואלה הם: משרד הפיתוח, משרד התחבורה ומשרד הדואר.

לפניכן אגע בקצרה בשני עניינים הנוגעים לכל המשרדים העומדים לדיון והעומדים עתה על סדר-היום של המשק שלנו: האחד — מה שמכונה "בהלת הזהב", והשני — הוועידה הכלכלית הגדולה, כי לעניינים אלו יש זיקה ישירה ועקיפה לתחומים שבהם עוסקים משרדי הממשלה שאדון בהם.

אשר לבהלת הזהב — עלי להביא לתשומת לבכם, חברי הכנסת, כי הפיחות האחרון פגע קשות בחברות הפיתוח, ובעיקר באותן החברות שיש להן התחייבויות במטבע חוץ, או שלצורך פעולותיהן השוטפות הן נאלצות להיכנס להתחייבויות נוספות ומסוג זה, בעיקר משום שהן רוסשות ציוד וחלקי חילוף בחוץ-לארץ. כוונתי בעיקר לחברות ים-המלח ולתמנע, שהפיחות הגדיל את חובותיהן במיליונים לא מעטים. יתר על כן, הדבר יחייב אותן לעשות שינויים ניכרים בחישוב הפחת על הציוד הנרכש בחוץ-לארץ. במלה אחת: הפיחות האחרון העמיד את חברות הפיתוח לפני הצורך לערוך תכניה בתחשיבי הייצור שלהן ולהתאומם לשער החדש, וחוששני שרבייה זו, כאשר תיערך, תוסיף סימן-שאלה נוסף לגבי הכדאיות של ייצור מוצר זה או אחר. בתחום ההחזבות של מפעלי הפיתוח וחובות המדינה במטבע-חוץ רובצת עתה לפתחנו סכנה חדשה, בוונתי לשאלת יציבות הדולר של ארצות-הברית.

בעקבות בהלת הזהב היה במעט כל העולם הפיננסי כמרקחה, ואילו אצלנו מודיעים שר האוצר ואחרים שלפרשה זו אין השלכות רציניות על ישראל וכקודם, העסקים כרגיל.

אנו מתייחסים למצב החדש שנוצר בעולם בשוויון-נפש הגובל במעט באדישות, ואופן התגוננו, או יותר נכון לומר: חוסר תגובתנו, מעורר, חושבני, תמהון בעולם הפיננסי, כאילו אין כל קשר בין המשק שלנו לבין הדולר והמשק האמריקאי, ואשר לאמיתו של דבר אנו נעלמים בו במידה רבה, הריכה יותר מאשר אנו רוצים להודות בכך ואפילו בינינו לבין עצמנו.

המדיניות של "שב ואל תעשה" מבוססת על ההנחה שארצות-הברית עושה מאמצים ניכרים לשמירה על יציבות הדולר. עם זאת נשמעות דעות עקשניות, בעיקר בחוץ-לארץ, שהצעד שנקטה ארצות-הברית לאחרונה בדבר ביטול הכיסוי הזהב לכסף הנייר אינו אלא תרופה לשעה.

זאת ועוד. למדיניות הנוכחית של ארצות-הברית בדבר ההגנה על ערך הדולר ישני צדדים. מצד אחד, שמירה על יציבות הדולר אמנם תמנע זעזועים חמורים במשק העולמי וב ישראל בפרט, אך מצד שני האמצעים שארצות-הברית נוקטת לשם כך יש בהם לפגוע במשחאל הכיצדו האמצעים הם פיסקליים ומוניטריים, תוך מתן עדיפות גבוהה להשגת ושימור מהותי במאזן והשולמים

של ארצות-הברית. והנה, ישראל היא אחת המדינות הנהנות בצורות שונות מסיוע אמריקאי, ובתור שכזה היא תורמת לגרעון במאזן התשלומים של ארצות-הברית. הקטנת הסיוע האמריקאי ונקיטת צעדים אחרים בתחום זה יקטינו בהכרח את זרימת ההון האמריקאי לעולם כולו, וקשה לי להניח שלגבי ישראל דווקא לא תפעיל ארצות-הברית מדיניות זו. אם כך הדבר, קיים חשש שהמשק שלנו ייפגע בתחום ההשקעות, לרבות ההכנסות ממילווה הפיתוח והמגבית, וכן עלולים להיפגע היצוא וההתייחסות.

אינני רוצה לזרוע בהלה, אולם סבור אני כי אם כל תקוותנו לטוב, ועלינו להיות מוכנים גם לרע ועלינו להכין תכניות אלטרנטיביות לגבי התפתחויות כלשהן.

צבי דינשטיין (מפלגת העבודה הישראלית) :
אתה מציג משהו?

יוסף קרמרמן (גח"ל) :
אני מציג.

ואיתרע מזלנו, דווקא עתה יעומדת להתכנס בישראל הוועידה הכלכלית הגדולה, שנועדה בין היתר להגביר את ההשקעות בישראל ולתת תנופה ליצוא הישראלי. בהלת הזהב בעולם והספיקות לגבי מעמדו של הדולר עשויים כשלעצמם להפוך את הוועידה הזאת מוועידה מעשית של אנשי עסקים לסימפוזיון חגיגי אך וטול תוצאות ממשיות. גם אלמלא עניין הזהב והדולר, אנו יודעים כי דרכם של המשקיעים בישראל אינה סוגה בשושנים: מיסוי גבוה, פיקוח על מטבע חוץ והתערבות הממשלה בחיי המשק במידה גדלה והולכת, וכמובן הבירוקרטיה הישראלית, שהיתה לשם דבר ובאה בין היתר לידי ביטוי בכך שסמכויות רבות פוזרות בין משרדים רבים ואין במעט משרד המוכן לוותר על הסמכויות שניתנו לו אי-פעם, ולעתים פעולה פשוטה ורגילה מחייבת התרצוצות בין כמה וכמה משרדים. התעשיינים המקומיים לא השלימו עם מכה זו, אך נאלצו להתרגל אליה, אולם ספק אם יוכלו להסתגל לכך משקי-גים מהחוף, ושבמחיצת המנטליות העסקית שלהם הרי האקלים הכלכלי בארץ זר להם.

ובאילו לא די באלה, מתמשרים אנו על סיכויים לתמורות נוספות בנף הפוליטי הפנימי שלנו.

אם רצוי הדבר מבחינה לאומית, זאת איני יודע. אך יודע אני שעצם הדיונים על כך ירחיקו קרוב לודאי משקיעים בכות. רק ב-15' לחודש זה מסר חבר-הכנסת מאיר יערי בראיון לעיתון "הצר" כמה וסמה הצהרות שאבר עליהן בלח. הוא מדבר על מלחמת מעמדות, הוא מזכיר מלחמת הסכנה להגמוניה הפועלית" והוא מפתח תיאוריות על "קומונות חלוציות" כאמצעי להגברת העליה לישראל. הייתי יכול להכין זאת בעין התרפקות נוסטלגית על ימי נעוריו, אך שואל אני את עצמי כיצד יבינו זאת משקיעים מארצות הרווחה, שעצם המטען האסוציאטיבי של המלה "קומונה" עלול להברית אותם לקצווי תבל.

על רקע זה אינני מאמין אמונה יתירה בהגברת השקעות הון, ואפילו אם נציע למשקיעים פיתויים שונים, כגון הפחתת מס זה או אחר, או פטור ממסים לחקופה מסוימת, כי המשקיעים יודעים שבסופו של דבר מפעליהם יהיו חלק מהמשק הישראלי.

וחול יך הושקעו כ-14 מיליון לירות ויש לראות השקעה זו כאבדנה, כי פשוט אין למוצר דרישה בשוק העולם.

כיצד התאפשרה עמריה זו? מדוע לא נעמד על ההתפתחות בעוד מועד? היכן היה משרד הפיתוח וכיצד פעל, או לא פעל, הדיקטוריון של החברה? מסתבר, שהמציאות מלמדת, שבחברות ממשלתיות רבות אין עדיין מערכת תיקצוב מסודרת ואף לא שיטת דיווח תקינה לדיקטוריון, ולעתים אף לא להנהלה. חברי הדיקטוריון נאלצים לדון ולקבל החלטות בדבר מהלכים שונים של החברה ללא אינפורמציה מספקת על המשמעויות העסקיות והכלליות של האלטרנטיבות השונות וללא הכרה של הרקע בחברה ומחוצה לה. במצב זה עלולות להתקבל החלטות מקריות, שאינן תואמות לא את הצרכים והאפשרויות המידיים של הפירמה ולא את מטרותיה לטווח ארוך. לחברי הדיקטוריון אין גם אפשרות לעקוב אחרי ביצוע קווי הפעולה שנתקבלו, ואין ביכולתם לוודא שכל הנושאים הראויים לדיון, לשיקול דעת ולהחלטת יית הדיקטוריון אמנם הובאו לפניו על-ידי ההנהלה. מצב זה, המעמד חלחלה, הוא ציטוט מדויק מתוך פרסום רשמי, מדצמבר 1965, של מנהל רשות החברות. שם הפירסום סוּם, "דיווח החברה לדיקטוריון". מנהל רשות החברות יודיע את אשר הוא מציין, ומצב מזעזע זה, שלפיו נציגי הממשלה בדיקטוריונים, החולשים על 3.4 מיליארד לירות שהממשלה השקיעה, אינם יודעים על מה הם דנים, משום שאינם מקבלים אינפורמציה מלאה, נמשך עד עצם היום הזה.

יתר על כן, לא רק חברי הדיקטוריונים, אלא גם הציבור כולו מקבל אינפורמציה כלת-שלמה ובלתי-סבירה, ולעתים האינפורמציות המגיעות לפהסום סותרות זו את זו. אסתפק בדוגמה אחת: לגבי חברת ים-המלח מופיע בסקירה הנוכחית של משרד הפיתוח, בטבלה המרוכזת, סכום של 3.527 מיליון לירות לשנת 1966/67. סכום זה כנראה מוגדר כרווח, כי הנפרס מציגים בסוגריים. אולם מי שמעיין בתוכן הסקירה לא יחכים. בסקירה נאמר, שלשני 1967/68 היה הפסד של 3.8 מיליון ל"י במחצית הראשונה של השנה, ועל העבר לא נאמר דבר. נחזור לשנת 1966/67. לפי הדיווח-חשבון של רשות החברות לאותה שנה היה להחברה רווח של 2.065 מיליון לירות. סכום זה מופיע גם בדיווח-חשבון של מנהלי החברה ליום 31 במארס 1967. מכאן שהפרסום של 3.527 מיליון לירות תלוי על בלימה.

דבר דומה אירע גם בשנת 1965/66. החברה הצהירה תחילה על רווח לפני מס בסך של 1.13 מיליון לירות. זמן קצר לאחר מכן פרסם משרד הפיתוח הודעה, שלפיה הרווח לאותה שנה הוא 2.51 מיליון לירות, ואילו בסקירה הנוכחית מופיע כבר סכום שלישי והוא 782 אלף לירות. האמת, חברי המסכת הנוכחים, שהחברה לא הרוויחה אפילו אגורה אחת, והדרך שבה הלכה היתה דרך של הקטנת ההוצאות על-ידי היוון, וקיפיתן על לירות, שזוקף על חשבון רכוש קבוע, כגון הסך של 4.41 מיליון לירות, שזוקף על חשבון רכוש קבוע במאון ליום 31 במארס 1967, וגם בדרך הפרשה ישירותית לקרן פתח.

בדרכים אלו, חברי הכנסת, אפשר להפוך הפסדים לרווחים, אולם דאי שכך אין מבריאם את החברה. לא נתנחם בכך אם נאמר כי "פתרון" בעיית יסוד על-

בתחילת דברי הזכרתי את הסכנות האורבות למצבן הכספי של חברות הפיתוח עקב מעמדן של הדולר ועקב הצעדים לשמירה על מעמדו. רצוני להזכיר לחברי הכנסת, כי חברות הפיתוח אינן בודדות בעומדן לפני הסכנות שצינתי. הממשלה תשקיע סכומים ענקיים בחברות ובמפעלים רבים וסך-כל ההשקעותיה בכל החברות הגיע לסוף מארס 1967 ל-3.4 מיליארד לירות. נוסף לכך, ערבה הממשלה לחברות אלו בסך של 800 מיליון לירות לערך, שלא לדבר על מאות המיליונים שה-חברות קיבלו כהלוואות.

מסתבר שמהשקעות ענק אלו שולם בשנה הגזכרת דיבידנד בסך של 21 מיליון לירות בלבד, כלומר 1.25% לערך מסך ההשקעות או 2.5% מהשקעות הממשלה במניות. גם אם לא ניכנס לפרטים, הרי נראה כי דיבידנד כזה מצביע על תוצאות עסקיות גרועות, ומן הראוי לייחד לבעיה זו דיון נפרד.

חלקן של חברות הפיתוח, הנמצאות בטיפול ואחריותו של משרד הפיתוח, מתקרב ל-1.5 מיליארד לירות, אולם לרוב חברות הפיתוח אין חלק גם באותו דיבידנד עלוב שציתן. אני מתכוון לחברת ים-המלח, לתמנע, לחברת כימיקלים ופוספטים, לחברת חרסית וחול וך ולחברת מפעלי תובלה. רצוני להזכיר לחברי הכנסת, שזה לא היה בדיוק לפי התחזיות שנמסרו לנו. אפילו לגבי חברת כימיקלים ופוספטים, שמצבה הוא מן הגרועים ביותר, דובר על חלוקת דיבידנד. בראיון שסגן שר הפיתוח מסר לירחון "כלכלן", ושהתפרסם במאי 1966, אמר סגן שר הפיתוח לגבי חברה זו, כי "החברה תגיע להבראה ותעמוד על כספי איתן ואז נוכל להגיע לכך, שבשנה הבאה תשלם החברה דיבידנד". סגן השר אמנם היתנה את הדבר "בקביעת מחיר סביר להון" ו"בהקלת עול הריבית של החברה", ואכן, התנאי קויים. הופעלה השיטה הישראלית של העפרון האדום, ובמחירי נד נמחוק חובות של עשרות מיליונים. אף-על-פי-כן, דיבידנד לא חולק ואף השנה עומדת חברה זו כמו בחמש השנים שעברו "על סף ההבראה". העמידה על סף ההבראה לא תמיד יפה לבריאות, ועתה מתה מיתת-נשיקה, לפחות מבחינה עסקית, חברת חרסית וחול וך. עוד בשנת 1965 פרסם משרד הפיתוח חוברת ששמה "מפעלי הפיתוח 1960-1965", ובה נאמר, כי יצוא החברה יגיע ל-1.5 מיליון דולר. ואכן, היצוא בשנת 1965/66, לפי חוברת ההסבר שצירף המשרד לדיון בתקציב 1967/68, היה 430 אלף לירות, כלומר, 143 אלף דולר. בשנת 1966/67 היה היצוא אפס, ולא היה כל יצוא עד ספטמבר 1967.

לפי הסקירה שהוגשה יעתה על חברות הפיתוח, מצבה המשרד בכל אתר ליצוא של 170 אלף דולר בשנת 1968/69. למעשה, גם בכך אין המשרד מאמין בלב שלם. בסקירה שהזכרתי עתה נאמר, כי "מאמצי החברה לשווק את החרסית הקלוייה בחוץ-לארץ לא הוכתרו בהצלחה. התברר כי במקביל להתחלת הייצור הסדיר חלה בשווקים ירידה בביקוש לחומרי גלם מסוג זה... באותו זמן החל להסתמן שינוי בעמדתם של הצרכנים וחלה נטיה לדרושת חומרי גלם בעלי איכות הפרקטורית גבוהה מזו שהיתה נהוגה בעבר". בינתיים הפסיקה החברה לה יצוא את הייצור של חרסית קלוייה, ולפי הנאמד בסקירה היא תפטר כאובדנים עובדים מעובדי החברה. עלי להזכיר, חברי הכנסת והמסדרים, כי בחברת חרסית

הנה, למשל, בתחבורה היבשתית. בסקירת השר לשנת 1967/68 נאמר, למשל, כי "בתחום התכנון התח- בורתי יימשכו פעולות צוותי תכנון-האב... לפי המטוב- נן יימסר דין-וחשבון האשון ושל תכנית-האב לתחבורה לאזור תל-אביב באוגוסט 1967". דין-וחשבון זה, במידה שידוע לי, לא הוגש עד עצם היום הזה.

המחדלים של משרד התחבורה אינם בתחומים שוליים של משק התחבורה, והם מתייחסים דווקא לבעיות היסודיות ביותר של משק זה. לדוגמה: בעיית הקואופרטיבים. המשרד קבע, בתכנית החומש הנכרת, כי "בתקופה של צבירת גרענות בקצב מזורז שילמו הקואופרטיבים לתחבורה תמורה להון שהסתכמה בחמש השנים שבין 1961/62 ל-1965/66 ב-75 מיליון לירות בקירוב. תשלומים אלה היו הגורם העיקרי למצבם הכספי הקשה של הקואופרטיבים". ועוד: "השיטה שלפיה נקבעו התעריפים בהתאם להוצאות הייצור למעשה (קוסט פלוס) היתה תמדיק ליצירת גרענות באמצעות עליית שכר והטבות לחברים, שכן לקואופרטיבים היה יסוד להניח שהעלאת התעריפים תפצה אותם". הדיאגנו- זות נכונות, אך המשרד נמנע מהסקת מסקנות. הכיכוד? עוד לפני שנתיים הצליח המשרד להגיע עם הקואופרטי- בים לידי הסכם בדבר קביעת "סל תחבורה", מעין מדד, שיקבע לפי קני-מידה אובייקטיביים את הוצאות התיפ- עול והתנודות בהן, ועל-ידי כך אפשר להעמיד את היחסים עם הקואופרטיבים ועל בסיס ייתן. והנה, לפני זמן לא רב יצא המשרד את כל ההננין וישב - העסקים עם הקואופרטיבים כחגיל. אמנם זה לא מכבר קיבלו סובסידיה במקום העלאת תעריפים, וכך משלם המסים משלם לקואופרטיבים תעריפים גבוהים יותר באמצעות שר האוצר. שר התחבורה הודיע לא מזמן שהוא מקווה כי הקואופרטיבים יצליחו - כפי שבטיחו - לחסוך 5% מהוצאותיהם. חוששני שלמעשה תישאר התקווה בלבד.

מחדל נוסף הוא בתחום החלפים. ועדת הכספים של הכנסת קבעה במסקמתיה לדין-וחשבון מבקר המדינה משנת 1965, שמחדלי המשרד בפקוח על הייצור המקומי של חלפים "טומן בחובו סיכון נוסף לחיי אדם ופגיעה נוספת בבטיחות בדרכים". פיקוח של ממש היה מחייב מאבק עם היצרנים המקומיים, ולמאבק כזה לא העז משרד התחבורה לצאת, והבעיה נשארה בעינה.

מחדל נוסף שהזקדק לעין כל היה עניין שני. בוויכוח המר בין מנהל רשות הנמלים לבין שני"ם הודיע שר התחבורה, שאינו רואה את עצמו כצד בעניין, אכן, חוששני שהצהרה כזו מפי שר התחבורה יכולה להינתן רק אצלנו. העניין מסתדר הולך, כפי שסמך יושב ראש ועדת הכספים, בתיאורו של ראש עיריית חיפה, מר אבא חושי, כאילו בעיית שני"ם היא ושאלה מוניציפלית של עיריית חיפה.

בהודמנות זו רצוני לצטט מהדין-וחשבון של בנק ישראל לשנת 1966, שנפרסם במאי 1967, לפיו "התפוקה הריאלית בגמלים עלתה בכ-5%, ואילו המחירים עלו בענף זה ב-13%". דומני שאין צורך להסביר נתונים אלה, אולם אני כשלעצמי אינני מתפלא על גידול הפער בין התפוקה למחירים, כיוון שהתפוקה במל חיפה מנותקת לחלוטין מהאפשרויות הטכניות של נמל זה. לפני שבועות מספר הוחלט, לאחר דיונים רבים, להגדיל את הגורמאות להטענת פרי-הדר מ-1,500 תיבות ל-4,600

ידי מגיפולציות חשבונאיות הוא נגע שפשה גם בחברות אחרות.

חברי הכנסת, כמסגרת זו לא אוכל להיכנס לפרטים, אך הרשו נא לי לעמוד על נקודה נוספת, שהיא, לדעתי, ומכרעת למי גורלן של חברות הפיתוח. כוונתי לשוק העו- למי. כל התחזיות של חברות הפיתוח לגבי השוק העולמי היו, שהמחירים, אם לא יהיו גבוהים יותר, הרי לפחות יהיו יציבים. עתה מתברר כי מחיר האשלג ירד מ-35 דולר לטונה עד 20 דולר, והדבר עלול להכניס את חברת ים-המלח לפחות להפסדים בסדר גודל של 10 מיליון ל"י לשנה. רצוני להזכיר כי התחזית היתה 10 מיליון ל"י רווח בכל אחת משלוש השנים האחרונות - כך נאמר בעת חנוכת המפעל החדש.

גם הקונינקטורה במחיר הנוחשת מתקרבת לקציה, ועם גמר השכיבה בארצות-הברית יירד המחיר לפחות למחירי אפריל 1967, כלומר 340 ליש"ט לטונה, אם לא פחות מכך, ואזי עלולה תמנע לחזור לתקופת ההפס- דים, כפי הייצור בתמנע עולה 377 ליש"ט לטונה.

הציעו לנו, חברי הכנסת, לאשר הוצאות של מיל- יונים רבים בתחום חברות הפיתוח. הצעות אלו אינן מבוססות, לדעתי. למרות ההשקעות הללו צפויים הפסדים נוספים, יצוא מצומצם וגרעונות רבים וגדולים. אני סבור שיש לקצץ באופן דרסטי בתקציבן של חברות הפיתוח, אולם שמחתי שיושב-ראש ועדת הכספים הודיע עתה כי הוחלט להקפיא את הסכומים שהתקציב מועיד להן עד אשר יקויים בירור נוסף ויסדתי בבעיה זו. אני סבור כי לטווח ארוך יש לערוך סלקציה של כל החברות, ולאו דווקא של חברות הפיתוח, במגמה לחסל את החברות הנושאות הפסדים כרוניים, ויפה שעה אחת קודם. טוב שאנו נעשה את הסלקציה, מאשר הסלקציה תיעשה מעצמה, כפי שהיינו עדים לכך במקרה של חברת חרסית וחול זך, אשר עלתה לנו בממון כה רב.

ברשותכם, חברי הכנסת, אעבור עתה למשרד התחבורה. המשרד פועל לפי תכנית החומש שלו, אשר פורסמה במארכס 1967, והיא מתייחסת לשנים 1967/68 עד 1971/72. עדיין מוקדם לסקור את התכנית, שהיקפה הכספי הוא כשני מיליארד לירות, אולם רשאים ואנו לבחון את הנתונים שעליהם היא מתבססת.

בתכנית המפורטת יש פרק הנקרא "אמות-המידה והנחות-היסוד שלפיהן נקבעה התכנית". והנה, הנחת היסוד הראשונה היא, כי "הגידול והצמיח באוכלוסיה הוא 2.7% בשנה". יוצא מזה, שמשרד התחבורה החליט, שבחמש השנים הבאות לא תהיה עליה לישראל כמעט בכלל. ואני שואל, חברי הכנסת: האם הערכה זו היא על דעת הממשלה? ומכאן מעשית: מה יהיה ערכה של תכנית החומש אם יתגשמו התקוות וקצב העליה יגבר?

הנחת יסוד נוספת היא, כי "צפייה וירדה מוחלטת ביבוא ההון מסכום העולה על 500 מיליון דולר ב-1966 ל-300 עד 400 מיליון דולר בשנת 1971/72". האם גם זה על דעת הממשלה? הרי שר האוצר הביע תקווה מעל במה זו, שקצב ההשקעות בישראל עתיד, בסופו של דבר, דווקא לגדול. חוששני שמשרד התחבורה איננו ער די הצורך למתרחש, ונסיין העבר והחווה מוכיח.

בשיטה זו. יצוין כי משרד המסחר והתעשייה, שבדק את התכנית, ידע על העובדה היסודית בדבר הציוף בחומר פלסטי, אך לא טרח לברר נקודה זו עם משרד הדואר. בית-המשפט העליון ציין, כי "ברור שהתנאים בין משרד המסחר והתעשייה ובין משרד הדואר היה לקוי". מדוע לא עותף משרד הדואר במשאומותן עם התכנה עוד בתחילתו, לפני יבוא הצידוד היקר לשיזור כבלים עבים? בינתיים מוסיף משרד הדואר להוציא מטבעות חוק על יבוא כבלים, דבר שאפשר היה לחסוך על-ידי בירור טלפוני בלבד. כתוצאה מכך, חברי הכנסת, אני סבור שפרסום משרד הדואר בסקירה, בה נאמר כי "שלוחות המשרד טורחות, בתיאום עם משרד המסחר והתעשייה ויצאנים מקומיים, להרחיב את מספר המוצרים המיוצאים בארץ ולהעמיק את הייצור לגבי מוצרים שהוחל בייצואם" — דברים אלה נשמעים קצת מחזרים לאור פחשת מפעל הכבלים באשדוד.

רצוני להזכיר את בעיית תעריפי הטלפון בארץ. לפי מחקר משנת 1967, שנוער מטעם הארגון הבינ-לאומי של איגוד הצרכנים, הרי החזקת טלפון בישראל יקרה פי חמישה מאשר בשבדיה ופי שניים מאשר באנגליה ובארצות-הברית. הדבר נובע בין השאר מתשלום תמלוגים לאוצר בסך 20% מן ההכנסות של השירות, שהסתכמו יחד עם תמלוגי השירות הכולאי בלמעלה מ-30 מיליון לירות בשנת 1967/68. מכאן שלמרות ההכפלה במספר הקווים בשנה הבאה לעומת 1965, קצב גידול השירות יהיה נמוך עד כדי מחצית בקירוב וההכנסה הממוצעת לטלפון במחירים קבועים יורדת.

לעומת זאת טיב השירות הוא עשירות מונים גרוע יותר מאשר בכל ארץ שהזכרתי. קצר המצע מלתאר את תקלות המנויים בחיוב, בשמינה חד-סטריות ובשאר עניינים, שהם מנת חלקו של כל מנוי ומנוי. לא פעם קורה שמחייגים ומספר בן עשר ספרות מהעבר השני נשמע קולה של המרכזית האומרי: 17 — שלום — האם יש להסיק מכך שמכשירי הטלפון עוסקים בגימט-ריה?

מובן מאליו שכל מנוי משלם חלק ניכר מחשבון ההחזקה בעד שיחות שלא הזמין ושלם היתה לו כל כוונה להזמין, אולם כתוצאה מהחייג קיבל מספר אחר.

לדעתי אין כל הצדקה למחירי החזקה כה גבוהים, והגיע הזמן שתופסק השיטה של גביית מסים עקיפים בדך של העלאות תעריפים על מצרכים שקשה לוותר עליהם.

הציבור הגיב באופן טבעי כאשר צמצם את מספר הבקשות להתקנת טלפונים. לאחר שנקבע מחיר אבסורדי של 850 לירות להתקנה. משרד הדואר נאלץ לחזור למחיר הקודם, שאף הוא לדעתי גבוה למדי. אני רוצה להפנות את תשומת-לב חברי הכנסת לכך שבסעיף 06 של דמי התקנה גללה ההכנסה בקצב מזהים: 11.6 מיליון לירות בשנת 1967/68, ו-13 מיליון לירות לשנה הבאה. אני יכול להבין שההכנסות צריכות לאון את ההוצאות, אך לגבות מהצרכנים החדשים בשנה אחת סכום של 11.6 מיליון לירות — פירוש הדבר הטלת מס נוסף.

יחד עם זאת עלי לציין, כי התמורה שמקבל האזרח היא קטנה, שכן אין לו כל זכות בעלות על מכשיר

תיבות, בה בשעה שהעובדים שטענים גם כיום 10,000 תיבות ליום. עד כה סיבחה שנים לבסס את הנוהמות, שבסיסן נקבע יחד בשנת 1952, על מוקד מדעי אובייקטיבי, והרגי שואל: ומדוע לא ייקבעו בחיפה נורמות מדודות לפי הנוהג בכל מפעל אחר?

בימים אלה נתקלים אנו בבעיית "עומסי-היתר" וכל ההשלכות העלולות לנבוע ממנו. מבין כל התיביות של המובילים — הזמן העומד לרשותי אינו מאפשר לי לדון בהן בהרחבה — רצוני לציין תביעה אחת, המבקשת ממשרד התחבורה להחליט סדרי עבודה נאותים ומתקדמים בנמלים ובמחסנים הגדולים בכל הנוגע למעדי פריקה וטעינה, לשם מניעת שעות המתנה מיותרות. מילוי תביעה זו מחייב תיאום בין-משרדי, כדי להסדיר שהמחסנים בכל הנמלים יהיו פתוחים בשעות קבועות ואחידות. אלא שגם במקרה זה קצרה יד המשרד מלקשור את הקצוות.

הזכרתי זה עתה את תכנית החומש של משרד התחבורה, משרד הדואר עוד הגדיל לעשות בתחום התכנון ויש לו תכנית-אב לחמש-עשרה שנים, שתדרוש השקעה של 3 מיליארד לירות. על תכנית-האב מסר פעם אחת ויחיה שר הדואר לפני ועדת הכספים של הכנסת ביום 7 באוגוסט 1966. כשנה לאחר מכן הוזכרה התכנית פעם נוספת. היה זה ב-26 בספטמבר 1967, כאשר שר הדואר, בטקס הנחת אבן-הפינה לבניין בית-הספר המקצועי "בזק" ויבירושלים, סיפר על התכנית בשינוי קל, כלומר, התכנית אינה לחמש-עשרה שנה, אלא לתקופה של חמש-עשרה עד עשרים שנה. רצוני לשאול: האם תקציב משרד הדואר השנה נגזר מתוך תכנית-האב הזאת, ואם כן — כיצד משתלב התקציב המוצע בתכנית-האב מבחינה פונקציונלית? או אולי "פרשה" התכנית ממשרד הדואר יחד עם פרישתו של המנכ"ל הקודם, מר לביא?

הזכרתי את מר לביא כדוגמה של איש-מקצוע הנאלץ לפרוש משרדית המדינה בגלל חילוקים על רקע פוליטי. לא יועילו ההכחשות. סוד גלוי הוא, ששר הדואר, במסגרת ויכוח פנימי במשרד, עמד לצדו של עסקן ולא לצדו של המנכ"ל, שהוא איש מקצוע מעולה לכל הדעות. יש לזכור שמשרד הדואר הרשה לעצמו מותרות כאלה, על אף שהוא משרד מורכב וגדול, החולש על יותר מ-12 אלף עובדים, שתקציביו השנתיים בשנים האחרונות הם בסדר גודל של 250 עד 300 מיליון לירות ורכישו נאמד בלמעלה מחצי מיליארד לירות.

כפי שכבר אמרתי, גורלה של אותה תכנית גרדיון-זית הוא עתה בעיני בגדר תעלומה. אולם בעת פרסומה הראשונה נאמר בשם המשרד, שכבר ניתנו לתעשייה המקומית הנחיות שיאפשרו לה להתאים את עצמה לייצור ציוד למינה. אחת התוצאות מכך הגיעה לבית-המשפט העליון, ויוחשה לי לספר פרשה זו. והדואר מייבא כל שנה כבלים וגטופים נייר ועופרת בשווי ועל 8 מיליון דולר. עוד בשנת 1965 הוקם באשדוד מפעל לייצור כבלים כמפעל מאושר. המפעל אושר כמפעל מאושר רק לאחר שהתחייב בפני משרד המסחר והתעשייה לייצר כבלים עבים המצויים בשימוש משרד הדואר. לאחר שהמפעל הוקם והדיע הדואר שלא ירכוש את התוצרת, כיוון שהכבלים הם בציפוי פלסטי — אמנם, כמקובל עתה בשוקי העולם — ואילו משרד הדואר מהסס להשתמש

הגויים טוענים שהכל פתוח עדיין למשא-ומתן, כל השערים עדיין פתוחים, וזאת יודע כל מדינאי בעולם. כלפי היהודים — מהלכים עליונים אימים כאשר נוקבים במספר הערבים, ונוכח אותה אימה מכשירים את דעת הקהל לנסיגות ולויתורים.

זכורני, לאחר מלחמת סיני, כאשר ניתן לנו אולטימטום לנסיגה על-ידי בולגין ואייזנהאור, טען ראש הממשלה שצריך לסגת, כי איננו יכול לעמוד נגד אולטימטום זה. ארבעה חודשים לאחר האולטימטום באה נסיגה ללא אולטימטום וללא לחץ מבחוץ. היתה זו הנסיגה מעזה. ומה היה הנימוק לנסיגה? — נמצאים שם 280 אלף ערבים; כבר לא בולגין ולא אייזנהאור דרשו זאת, ואלא הממשלה באה ואמרה שעל ישראל לסגת מאימת 280 אלף ערבים. לו היתה מלחמת ששת הימים מסתיימת חס-וחלילה אחרת, היה נרשם בהיסטוריה שבגלל נסיגתה של ישראל בשנת 1956, מרצון וללא לחץ, מאימת 280 אלף הערבים, איזע מה שאירע. זה היה צוואר-הבקבוק, זה היה קרש-הקפיצה, אשר איפשרו אחר-כך לנאצר לאיים בהשמדה.

היום חוזר בדיוק אותו מצב. איש איננו לוחץ על ישראל, אבל ישראל נלחצת, שרי הממשלה נלחצים, ברוך השם שקיימת השגחה עליונה העומדת לצד ישראל, ואותה השגחה עליונה מכבידה את לב פרעה, את לב הערבים, והם אינם רוצים לשבת אתנו ולקבל משהו שמוכנים לתת להם. מזלה של ישראל, שעיני ה' אלוקים בארץ הזאת מראשית שנה עד אחרית שנה.

כלפי חוץ — הממשלה הזאת, ממשלת הליכוד הלאומי, היא הממשלה ההססנית ביותר, שאינה מסוגלת להגיע עד היום לידי החלטה ברורה, שיידע העולם ושיידעו גם הערבים הנמצאים עכשיו בשטחי מדינת ישראל, שזהו זה. ז'בוטינסקי כתב לפני ארבעים שנה משפט כזה: הערבים בארץ-ישראל ומדינת ערב מסביב לה לעולם לא יעשו שלום עם מדינה יהודית. אבל הם ישלימו עם מדינה יהודית. זו אמת כל כך עמוקה. שלום, עשיית שלום על-ידי מדינות ערב אתנו — זהו חלום. אבל הם ישלימו, כשם שהשלימו עד היום עם הגבולות הקדומים. הם ישלימו, אם בממשלת ישראל תהיה הכרעה. וחמישה חודשים אלה הם מאד קריטיים וגדולים למדינת ישראל.

לכן הממשלה הזאת אינה יכולה לזכות באמון ובהצבעה בעד תקציבה, ושכן התקציב אינו מבטא את הנכונות הזאת של הממשלה לשלוט באמת ולקבל לידיה את התוצאות של נצחון כל כך מפואר שהנחילו לנו חילולו.

כלפי פנים — כבר אמרתי, דווקא פה זאת ממשלה תקיפה, פה יש לה החלטות, פה היא מעיזה, אינה מפחדת מפני התפטרות של שרים ואינה מביאה את זה כלל בחשבון. כאן יש לה החלטות והכרעות. אני חושב שגמולם לא היה מצד ממשלת ישראל ולולא בדעת הקהל כמו מצד ממשלת הליכוד הלאומי. הבטחון הזה שיש מאה או יותר קולות בטוחים, שבאין בריתה כולם יצביעו בעד, כי אחרת יצטרכו לעזוב את הכסא בממשלה — הבטחון הזה מקנה לממשלה התגשאות על הקהל, אי-התחשבות יותר מאשר כל ממשלה אחרת קודמת.

בקשר לכך יש לציין שלושה דברים, וקודם כל את עניין ע"ג. כל הארץ זעקה בעניין זה, כל החוגים,

הטלפון שלו. ואם הוא מוותר על השירות, אין מחזירים לו אפילו פרוטה אחת. יתירה מזו: לפי התקנות בדבר שירותי טלפון מיום 16 באפריל אשתקד, לא זו בלבד שאין המנוי בעליו של המכשיר, אלא שבמידה מסויימת נפגמת בעלותו הבלעדית על ביתו הפרטי, כי לפי התקנות — אני מצטט — "רשאי המנהל להיכנס לכל בית מנוי", וזאת אף בלי הסכמתו של המנוי, והמנהל לא ישא באחריות לכל נזק שייגרם למנוי בגלל הפסקת הקשר הטלפוני". וכן "רשאי המנהל להפסיק כל שיחה בין-עירונית בתום שלוש דקות מזמן התחלתה". ועוד תקנות מסוג זה. זו סמכות הרבה יותר נרחבת מזו המוענקת למשטחה.

אינני אמור שמנהל הדואר מנצל תקנות אלה לחעה. אך אפילו אם התקנות יישארו על גבי הנייר, הן תהיינה כתם בחקיקה שלנו. הוראות מעין אלו מתאימות לארצות מסויימות, אולם אין להן מקום בישראל, וחושבני שמשרד הדואר ייטיב לעשות אם יבטל אותן כליל.

משרד הדואר הוא כנראה משרד שאליו מגעת הקידמה באיחור רב. לאחר שנים רבות הוכנסה על-ידי המנהל הכללי הקודם בשירותי ההנדסה והטלפון שיטת שכר עידוד, אשר הוכיחה את עצמה. מאידך גיסא, קיימת צנטרליזציה באגף כוח-אדם ובאיוש תפקידים. כל שינוי, ולו גם הקטן ביותר, של עובד באיזה מקום שהוא, חייב לקבל אישור מהמרכז, דבר המוקשה על העבודה ועל ייעול המשרד ויוצר כעיוס וסיבוכים מיותרים לחלוטין.

חושבני שמשרד הדואר, ואשר באופיו הוא כעין מפעל עסקי, חייב להתנהל לפי קריטריונים הנהוגים במפעלים עסקיים; עליו ליעל את עצמו, להיטיב את השירות ואפילו לשאוף להוזלת השירותים.

הי"ר מ. סרדינס:

חשות הדיבור לתכנה הכנסת שוסטק.

אליעזר שוסטק (המרכז החופשי):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה. היות ועומדים אנו בשעות הנעילה של מושב הכנסת ועל הדיון בתקציב, אינני מתכוון לנצל את הדקות הללו לשם דיון בתקציבי המשרדים השונים; תהיה לנו אפשרות לעשות זאת בבוא העת כאשר השרים ישמיעו את סקירותיהם על פעולות המשרדים. אשתדל ברגעי געילה אלה לעמוד על יחסו הכללי לתקציב כדי להסביר מדוע והכחנו בי נצביע נגד התקציב ולמה נצביע נגדו היום.

בהצבעה על התקציב מתבטא היחס למדיניות הממשלה המגישה את התקציב. נצביע נגד התקציב כי אנו חושבים שממשלה זו, הנקראת ממשלת הליכוד הלאומי, היא ממשלה גבוהה, הססנית, איננה בוטחת בעצמה ומטילה ספק במעשיה בכל הנוגע לענייני מדיניות חוץ ובטחון. מאז מלחמת ששת הימים ממשלה זו היא ממשלה הססנית ונבוכה ביותר. אין לה מדיניות, אין לה החלטה על מדיניות, היא פועלת באופן מאולתר מיום ליום. לעומת זאת, אותה ממשלה הססנית ונבוכה וחלשה כלפי חוץ, מגלה תקיפות והתנשאות ואי-התחשבות בדעת הקהל כלפי פנים. כל גבורתה והחלטותיה התוקפניות באו לכלל ביטוי אך ורק במדיניות הפנים.

נותנו אולי עוד חמישה חודשים עד לבחירות בארצות-הברית בשביל לקבוע לעצמנו תוצאות מלחמת הנצחון בת ששת הימים. עשרה חודשים עברו ללא בחירות לא כלפי הגויים ולא כלפי היהודים. כלפי

שבכל יום צריך לקום בבוקר ולהגיד: הממשלה נתנה, הממשלה לקחה, יחד עם הממשלה מבזר. הפועל תלוי בממשלה, הסוחר תלוי בממשלה, התעשיין תלוי בממשלה, כל אזהר ואזהר תלוי בממשלה.

מה ההבדל בין הממשלה הזאת לממשלות הקודמות? יש הבדל אחד. בתיאטרון-בובות, כאשר מראים לילדים איך הבובות קופצות, ורקדות ושרות, הילדים לפחות אינם מבחינים בחוטים, אינם רואים את אלה המושכים בחוטים למעלה. הם חושבים שהבובות חופשיות והן רוקדות לפי רצונן. כך גם לגבי הממשלה. עד כינון הממשלה הזאת היו החוטים לפחות מוסתרים. חיינו בישראל כמו בתיאטרון-בובות. כולנו חשבנו שאנחנו קופצים מרצון, אבל משהו משך בחוטים. התלות היתה קיימת. בממשלת הליכוד הלאומי נוצר מצב שהכל פתוח, גם את החוטים רואים. זה ההבדל הגדול בין הממשלה הזאת וקודמותיה. והתלות הזאת הולכת וגוברת מתקציב לתקציב.

הוויכוח הוא בשני משוורים. אינך מתקיף את הממשלה שאינה נותנת מספיק לזה או מספיק לזה. אני חושב שזה כל הוויכוח בינינו. הממשלה חייבת ליצור את התנאים ולא את הדברים. כך עושה משטר חופשי. ממשלת ארצות-הברית היא כמו שוטר תנועה, שתפקידו לחאוג לכך שהתנועה תתנהל כל הזמן כסדרה. היא אינה מתערבת כל הזמן בדרכי התנועה. ממשלת ישראל והתקציבים של מדינת ישראל הם בולם תקציבים שהופ" כים כל אזהר ואזהר לתלוי, הייתי אומר לגתון, ולא לאזהר. הוא צריך לקבל הכל בחסד. רוצים ליצור משבר — יוצרים משבר. רוצים לתת דחיפה קטנה, ישיהיה קצת יותר כסף בשוק — עושים זאת; הממשלה עשתה זאת, וכבר יש מצב אחד.

זהו יסוד היסודות בוויכוח. התקציב הזה מבטא זאת, המשטר הזה מבטא זאת, וממשלת הליכוד הלאומי מבטאת זאת יותר מכל הממשלות הקודמות. לא היתה עוד תקופה שבה יתא צורך היסטורי וגורלי לאופוזיציה, לקול אומ"י זיצינו שלפחות יכה בפטיש, אפילו הדברים לא ישתנו מיד, כמו התקופה הזאת, כמו השעה הזאת.

עם כל הגיחוך שבדבר והזיגיונות שבבית הזה, אני מעז להגיד שאולי זה גם כן הן השמים, שלפחות לא כל סיעת גח"ל מרמזת, על הממשלה; שלפחות החלק, אשר עקב את גח"ל, אמנם מיעוט קטן, מרים את קולו ואת ידו נגד הממשלה ונגד התקציבים שלה.

הי"ר מ. סרדינס :

רשות הדיבור לחבר-הכנסת רפאל, ואחריו — לחבר-הכנסת טובי.

יצחק רפאל (מפ"ל) :

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה. ההצבעה בעד התקציב היא ביטוי לתמיכה בממשלה ובמדיניותה. עוד לא היתה בישראל ממשלה שהיתה ראויה לתמיכה כזאת על מבצעה הרדומים, על הישגיה הנפלאים, ובמיוחד על נצחונה המהיר על אויביו.

אורי אבנרי (העולם הזה — כוח חדש) :
נצחונה של הממשלה?

מרדכי בן-פורת (מפלגת העבודה הישראלית) :
הממשלה ניצחה?

גם חוגי המפלגה השלטת. ובכל זאת, הממשלה מצמצמת על כולם. היא עושה הסכם בין שני"ם ובין רשות הנמלים, ומכריחה את רב-אלוף לסקוב להשלים עם שני"ם.

העניין השני הוא עניין תחנת רדיוג ד'. איזו גבורה של ראש הממשלה ושל הרוב בממשלה, איזו תקיפות, איזו מהירות התחלטה! כאילו גורל עם ישראל תלוי בדבר הזה. הממשלה מתכנסת לשישיה דחופה לפני סיום המושב ומחליטה נגד דעתו של שר הבריאות ונגד דעתו של שר הפיתוח. ואין קול ואין עונה. ופתאום מפוסמים לציבור כיצד היתה ההצבעה בממשלה. כל הזמן מדברים על כך שאסור לגלות מה מתרחש בממשלה, אסור לספר איך הצביעו שרים שונים בממשלה. בעניין רדיוג ד' הודרה הממשלה לפרסם בדיוק ששר זה הצביע נגד, שר אחר הצביע נגד, הכל בשביל לזרות אבק בעיני הקהל, וכאילו לומר: מה אתם עוד רוצים ממני? — אני הצבעתי נגד. אבל אף אחד אינו מסיק שום מסקנות.

הדבר השלישי — עצם הרעיון הזה. זה רק מעיד על ההתנשאות הזאת, על הבטחון הזה, בבחינת במי אני צריך להתחשב. מפלגת המלחמה לתמורה המירה את עצמה, היא יושבת בשקט וגמור. המפלגה השנייה — גח"ל, מזכירה לי סיפור על רבי לוי יצחק מברדיצב. שאלו: הוא הפך עולמות בעולם הזה למען ישראל, דין תורה עם הקדוש ברוך הוא על יחסו ופעולותיו נגד עם ישראל. מה קרה לו? הוא נפטר, בא לעולם הנה, לא שומעים ממנו עוד. הסביר אחד ואמר: מה אתם רוצים ממנו, הוא בא לשם, התחילו כל כך להצטעעע אותו עד שהוא באמת שכח את עם ישראל.

עכשיו באמת מתבלט ההבדל וההומי בין משטר דמוקרטי אמיתי לבין משטר דיקטטורי. במשטר דמוקרטי צריכה הממשלה להיות תלויה וחוששת מפני דעת הקהל, מפני הציבור. במשטר דיקטטורי האזרח תמיד תלוי וחושש תמיד מפני הממשלה. זה מה שקרה עכשיו במדינת ישראל לאחר הקמת ממשלת הליכוד הלאומי, שכל אזהר במדינת ישראל אינו מאמין שמישהו עוד יכול לעזור. לגבי הסיועה האופוזיציונית ושלנו אנאמרים: מה אתם מטפסים על הקירות? — אתם שלושה, כולם כבר השלימו עם מצב הדברים, זה המשטר, זאת הממשלה, מה אתם הופכים עולמות? מה זה יעזור, את מי זה מעניין? — בותב אתמול „הארץ" במאמר ראשי. שום דבר אינו יכול לעזור. ממש יאוש. הייתי אומר זאת לחברי הממשלה ולחברי המפלגה, אולי אינם רואים את זה, הם מטופלים בעבודה מבוקר עד ערב ואינם רואים את הדברים כפי שהם.

מנחם ידיד (מר"ל) :

אתם רוצים להטיל יאוש על העם, ולא יעזור לכם הדבר.

אליעזר שוטק (המרכז החופשי) :

אנחנו רוצים להטיל יאוש על העם? העם מיואש, קודם כל הוא מיואש מכם. אבל אינני רוצה עכשיו להתווכח על כך כאן.

התלות הזאת מתבטאת בתקציב הזה יותר ויותר. האם אבוא ואגיד שהממשלה אינה נותנת לתעשיינים, שהממשלה לא עשתה הקלות? היא עשתה הקלות. אבל הרגשת האזרח היא שהוא תלוי, שאנחנו חיים במצב

חברי הכנסת, ליד חובות הבטחון, מיד ליד, עומדות התחייבויותינו לעליה, עלינו לגדול. כל מאמצינו ה' כלכליים חייבים להיות מודרכים על-ידי הצו העליון של גדול אוכלוסייה, וכבר הוזמן לנו לדבר לפני ימים מספר על הריכוז הטבעי, על ועידת הילודה. אין אני מיואש גם מהעליה. ברנע קטנה העליה, אולם אין להתיי- אש ממנה, לא מארצות המזרח ואף לא מארצות המערב. יבואו יהודים מארצות שלוה ברוב תשוקה לבוא לכאן; יבואו יהודים מארצות ושיצאיתם בלתי-אפשרית, כי בסו- פם של דברים יפתחו השערים. כל ההתפתחויות במזרח אירופה, רומניה, צ'כוסלובקיה ומי ידוע מי בתור, מעו- רדות תקווה בלב שאכן עוד אין לאמור גואש גם על היהדות הגדולה, על אחינו שבבדית-המועצות. דבר זה תלוי במידה רבה גם בנו.

הייתי אומר שיש להפסיק את הוויכוח על מיקומן של פעולות הקליטה. כי לא הכתובת עושה את הדברים, אלא אנשים עושים דברים. נעמיד לרשות העשיה הזאת את טובי אנשינו. אם יש צורך לחזק את הסוכנות היהודית באנשים טובים יותר, צעירים יותר, נמרצים יותר ובעלי כושר רב יותר — העם צריך להעמיד את טובי אנשיו לשליחות חיונית וגדולה זו. ואין זו בעיה של העתקת כתובת או החלפת סמכות.

חברי הכנסת, ההצבעה בעד התקציב הכללי בשל החיוב הרב שבו, בשל הוזהר הרב ישבו — אינה אומרת שאין מה להשיג על פרטים הראויים לביקורת. ביקורתנו על המשדרים המיוחדים הבאנו ונביא לדי ביטוי בדיון המיוחד על כל משדר ומשדר.

בימי מלחמת ששת הימים באו לידי גילוי תופעות מרגינות של אחדות ישראל, של קירוב לבבות. חבל שבימי חולין, בימי מעשה, הולך ומחשבזבז ההישג הגדול והרב הזה. הגורם של אחדות ישראל, של אהבת ישראל אמיתית, כגורם מלבד — נחוץ לגופו. הוא נחוץ לגידולנו ולחיונוקנו. הישג זה ייכון על מאמץ כולל של הבנה הדדית, של כיבוד ערכים, ושל רצון לרדת האחד לעזת זולתו. נתייצב כחומה בצורה נגד הציניות, נגד תופעות הפקרות שבחברה, נגד השפעות זרות המחבלות בנוער, נגד ספרות הקולקל העושה בו שמות.

יש לנו מה לתקן, ואנו נקראים כולנו יחד למעשי תיקון. בצד ערכי רוח קיימים וגומשין בייצירה הרו- חנית הגדולה העצמאית. נשליט את השבת ברחובותינו, לטובת המדינה ולטובת האיש העמל. ניתן למדינת ישראל ממד רוחני עילאי קוסם, מושך. ותיהפך מדינת ישראל לגורם המושך את הנוער היהודי האידיאליסטי הרב שבתפוצות, שירצה לבוא לכאן ויהיה לו לשם מה לבוא לכאן. נעמיד לפני הנוער אתגרים רוחניים ומוסריים. זהו תפקידנו המיוחד.

הרגשנו במפנה זה בימי מלחמת ששת הימים וב- שבועות הסמוכים לאחריה. יש להמשיך בדרך זו, דרך של איחוד, דרך של ליכוד, כי בכך כוחנו.

חברי הכנסת, אני תמה על ידידי חבר-הכנסת פרוש — שאני מברך אותו לחלמתו — שניצל את הבמה הזאת בשיבתה האחרונה, לפני הפגרה, לפני חג הפסח ולפני יום העצמאות, לעניין שאינו לעניין, המחלוקת עם אגודת ישראל במעצמה הדתית בירושלים — אני מקווה שהיא תחוסל. כי אני רוצה בשיתופה של אגודת ישראל, כשם שאני רוצה בשיתופם של כל הגורמים הדתיים

אורי אבנרי (העולם הזה — כוח חדש) :

האם זה נצחונה של הממשלה? זה באמת עובר כל גבול.

יצחק רפאל (מפד"ל) :

עלה בחלקה לעמוד בראש העם המנוצח.

אליעזר שוסטק (המרכז החופשי) :

עלה במזלה.

יצחק רפאל (מפד"ל) :

עלה בחלקה לעמוד בראש העם המנוצח, לנהל, להדריך ולכוון לעומד בשער. היה זה נצחון מזהיר, שבסופם של דברים ישכנע את האויב, כי דרך המלחמה איננה כדאית לו וכי גם לו רצויה דרך השלום.

הנטל הבטחוני העצום הרובץ עלינו, לו משועבדים מיטב והאמצעים שלנו, מונע בעדנו מעשי פיתוח גדו- לים יותר ונרחבים יותר, כפי שהיינו רוצים.

אני תמה על חבר-הכנסת שוסטק, שהוא מטיף מוסר לממשלת הליכוד הלאומי. זו הממשלה שאינה נכנעת לכל לחצים מדיניים.

אליעזר שוסטק (המרכז האופשי) :

איפה יש לחצים מדיניים? אין כאלה.

יצחק רפאל (מפד"ל) :

אינן אתה בטוח בזה?

אליעזר שוסטק (המרכז החופשי) :

בטוח בזה.

יצחק רפאל (מפד"ל) :

זו הממשלה שמשכיבה מלחמה ישערה בכל החזי- תות. זו הממשלה שהחליטה החליטה איתנה להבטיח את שלום חיינו ושלום גבולותינו. זו הממשלה שבפקדתה יצאו חיילינו להעניש מתנכלים לחיי ילדינו, ממשלת הליכוד הלאומי ראויה לדברי שבת. היא ממלאה את שליחותה ואת המוטל עליה. הייתי רוצה שגם חבר- הכנסת שוסטק יהיה בתוכה. אבל קרה לו מה שקרה במפלגתו מאתמול, ואני מאחל לו שתהיה גם של מחר. כידר של חבר-הכנסת שוסטק איננו מאחל לו שיישא-ר במצבו, גם לא כ"צמפיון" האופוזיציה.

מנחם ידיד (גח"ל) :

בלבו הוא רוצה בואת.

יצחק רפאל (מפד"ל) :

אני מאחל לו שמשאלות לבו אלה, וגם אחרות, תתגשמה.

אני רוצה לומר לחבר-הכנסת שוסטק, שהזכיר את רבי לוי יצחק מברדיצ'ב, שרבי לוי יצחק מברדיצ'ב לימד קודם כל שלא לקטרג. נחלד לפחות מקטרגים מיותרים שאין להם יסוד, שאין להם שחר. אין כל החלטה על נסיו- גה, ואין כל החלטה על ויתורים. בינתיים יש היאחויות וישנן תכניות נוספות לצעדים שיבטיחו לנו היאחויות בנחלת אבות. עם כל חילוקי הדעות בדברים אחרים, נדמה לי שבניין זה אין חבר-הכנסת שוסטק נמצא במחלוקת עם הממשלה הזאת.

יצחק רפאל (המפד"ל) :

אמרתי: מי שרוצה להוציא את עצמו מהכלל הוא כופר בעיקר. עוד מעט נקרא את ההגדה של פסח, ואינני צריך לשנן לך את הכתוב בה.

אני חושב שהדרך המשרדת את כל הגורמים היא הדרך הטכונה. ולא יכולנו לקבל תכנית ממשלה, גם לא מאגודת ישראל, שלא לשתף בקואליציה של המועצה הדתית אנשים דתיים משום שהם חברי מפא"י. אם העלית קיטרוג, חבר-הכנסת פרוש, היית צריך לומר את הסיבה, להעלות דברים גלויים, שאתה רוצה שהקואליציה תהיה מורכבת רק מהמפלגות הדתיות. אם אנו רוצים לשמור על המועצות הדתיות כעל גוף ממלכתי, יש לשתף בהן כל הגורמים הדתיים.

אני רוצה לומר לך, חבר-הכנסת פרוש, שעניין קיומו של ועד ההכנסים הנפרד של אגודת ישראל אינו דבר של מה בכך. זוהי פרצה ברבנות, שיש לסתום אותה. כי יש רק דבנות מוכרת אחת במדינת ישראל. ובראש והאשונה היהדות הדתית צריכה להיות מעוניינת שתהיה דבנות אחת מוכרת. ואל תפרוק את הפרצה מצד זה, כי יבואו יאחרים ויפוצו בה מצד שני. אתה משחק סאן כאש מסוכנת, כאשר אתה מעלה ויכוח כזה, ואתה מנהל אותו בפאפליטים שחשבתי שכבר עבר זמנם. הוצאת אותם מאי-שם מגונן מעופש, מימי ההתקפות נגד דבנו, זכר צדיק לברכה. בלשון זו לא תשפיעו. הלשון הזאת חדלה להיות בתוקנו לשון ויכוחים. אני בעד שיתופה של אגודת ישראל, ואעשה הכל שאגודת ישראל תשותף כמגיע לה, ככוחה. אבל צריך למנוע פרצות, צריך לסתום פרצות. צריכה להיות רק דבנות אחת, המוכרת לפי החוק.

ולסוף, חברי הכנסת, אני מבדך את כולכם שתיאנו מהחגים שלפנינו, ואני מבדך בשמי ובשם סיעתי את נשיא המדינה להיבחרו מחדש.

הי"ר מ. סרדינס :

רשות הדיבור לחבר-הכנסת טובי, ואחריו — לחבר-הכנסת אבנרי.

תומיק טובי (הרשימה הקומוניסטית החדשה) :

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה. את עמדתנו לתק-ציב הבענו בוויכוח הכללי. נצביע נגד התקציב, בביטוי להתנגדותנו למדיניות הממשלה, מדיניות העומדת לפי מלוא הכרתנו בסתיחה גמורה לאינטרס המוני העם, לאינטרס השלום, לאינטרס עתידה המובטח של ישראל. מצביעים אנו נגד התקציב כביטוי להתנגדותנו למדיניות האנטי-עממית, האנטי-סוציאלית, של הממשלה, המתווה מדיניות כלכלית של תלות בהון הזר, בניגוד לאינטרס העצמאות הכלכלית של ישראל, מדיניות כלכלית המבטיחה רווחים להון הגדול והפוגעת באינטרסים של המוני העם. לא נעסוק בוויכוח הזה בכל תקציב ותקציב של המשודים, המונחים כיום על שולחן הכנסת; לגביהם נביע את דעתנו בדיון שיתקיים על כל משרד לאחר הפגרה.

אך בדיון זה רצוני להעלות כמה בעיות המט-ידות כיום חלקים גדולים של הציבור. לפני כמה ימים התבשרנו על החלטת הממשלה להקמת תחנות רדינג ד' בתל-אביב. החלטה זאת מעוררת זעמם הגדול של תושבי תל-אביב ושל הציבור החרד לבריאותה של אוכלוסיית העיר הגדולה הזאת. החלטה זאת נתקבלה בניגוד

במועצות הדתיות, ללא הבדל שייכות מפלגתית. אנו רוצים להפוך את המועצה הדתית לגורם ממלכתי. וגורם ממלכתי חייב לשתף את כל מי שרואה את עצמו שותף בו; על אחת כמה וכמה — את אגודת ישראל, שהגיעה למסקנה שאין עוד לפרוש מהציבור ויש להושיט יד לאחיות.

(חבר-הכנסת י. מ. ידיד קורא קרי-את-ביניים)

חבר-הכנסת ידיד, אינני שר הדתות, אינני סגן שר הדתות. אני מדבר כחבר הכנסת. הזכרת את החוק — איציק חוק, שהמועצות הדתיות תיבחרנה בבחירות כל-ליות. וכל יהודי דתי, ללא הבדל של שייכות מפלגתית, הרואה את עצמו שייך לכך, תהיה לו זכות הצבעה; כל יהודי מתפלל, כל יהודי הקשור לבית-כנסת, כל יהודי המכיר במסורת, כל יהודי השומר שבת. מי שיוציא את עצמו מהכלל, זה עניינו, אני בעד חוק כזה.

אורי אבנרי (העולם הזה — כוח חדש) :
תהינה תעודות של שומרי שבת?

יצחק רפאל (מפד"ל) :
לא. חבר-הכנסת אבנרי, המוציא את עצמו מהכלל, יעמוד מן החוץ.

אורי אבנרי (העולם הזה — כוח חדש) :
וגם לא ישלם את המס.

יצחק רפאל (מפד"ל) :
אתה משלם מס למדינת ישראל, והמדינה מקצה אמצעים למועצה הדתית, הממלאת פונקציות בשביל כל האזרחים, גם בשבילך, אם אתה רוצה זאם לא, כי על כורחך אתה חי במדינה זו.

אורי אבנרי (העולם הזה — כוח חדש) :
אתה תשלם מס לדיסקוטק.

יצחק רפאל (מפד"ל) :
לא. תגיד לפחות: להבדיל אלף אלפי הבדלות בין הדיסקוטקים שלך ובין המועצות הדתיות. חלוק הדיס-קוטקים, אתה תשלם מס למדינה, והמדינה תקצה אמצעים לשיירותים הדתיים בהתאם לצורך.

מי שאינו רוצה להשתתף בזה, זו וכותו. זוהי הדרך הרצויה, שעלתה עליה המועצה הדתית בשנה האחרונה — לשתף את כל הגורמים.

דבורה נצר (מפלגת העבודה הישראלית) :
מה יהיה על הנשים, האם תהיה להן זכות בחירה?

יצחק רפאל (מפד"ל) :
כן.

אורי אבנרי (העולם הזה — כוח חדש) :
ואבל בנפרד.

יצחק רפאל (מפד"ל) :
אתה בוחר יחד עם אשתך? אתה בוחר לחוד והיא בוחרת לחוד.

מנחם כהן (מפלגת העבודה הישראלית) :
מצוות עשה חלות על כל יהודי, אם הוא מתפלל ואם לאו.

מית לפתח את המקום ולהבטיח שירותים יותר טובים ותעסוקה יותר מתאימה לפועלים.

מצב חמור יותר ושורר בכפרים הערביים. שם דמת השירותים היא גמובה אף מו שבעיירות הפיתוח.

איני רוצה להיכנס לכל ועני הבעיה של הגדר רשויות מקומיות בכפרים הערבים, שהיא בעיה בפני עצמה. אחרי תשע-עשרה שנה מקום המדינה רבים רבים הם הכפרים הערביים שעדיין לא זכו לשלטון מקומי. במקום לעודד הקמת מועצות מקומיות, מכשילה הממשלה הקמתן בכפרים הערבים. אסתפק עתה בציון נושא אחד, הנוגע לפיתוח הכפרים הערביים וסיפוק השירותים הסוציאליים, והוא - התקנת החשמל בכפרים אלה.

עד סוף 1967 חוברו לרשת החשמל 27 כפרים ערביים בלבד, שאוכלוסייתם 70 אלף נפש. אחרי תשע-עשרה שנה לקום מדינת ישראל עדיין יש 80 כפרים וישובים ערביים, המונים אוכלוסייה של 180 אלף נפש, ללא חשמל. מי יודע כמה זמן זה יימשך, אם יתמיד קצב ההתקנה וחיבור החשמל בצעדים שהורגלו להם.

למשל, בשנה זו, בשנה התקציבית 1968/69, מתכננים - ואיני יודע אם זה עוד יבוצע - לחבר ארבעה כפרים ערביים בלבד. ביצד זה יכול להתגשם ולהתבצע כאשר כל ההקצבה לנושא זה היא 200 אלף לירות בלבד, וכל הסכום ניתן לחשיות המקומיות רק כהלוואה, כך שכל נטל חיבור החשמל לכפרים הערביים גופל בסופו של דבר - אם כל העזרה הממשלתית מתבטאת כהלוואות - על ישכם התושבים ועל ישכם המועצות המקומיות. המצב הזה מחייב תיוקן, והתבעיה להגדיל את עזרת הממשלה ואת הקצבותיה, אם כהלוואות ואם במענקים, לחשיות המקומיות, היא תביעה שיש לספק. התפתחות מדיניות זו של הממשלה אומרת דרשני, כי אם ב-1966/67 הוקצב סך של 15 מיליון לירות כהלוואות לרשויות המקומיות, ומהסכום ניתן רק סך 11 מיליון לירות, והשנה התקציבית 1967/68, הוקצב סך של 40 מיליון לירות, ואיננו יודעים מה מומש מסכום זה, הרי ב-1968/69 הוקטן הסכום והועמד על 25.5 מיליון ל"י. זו חזרה אחורנית, שאנו התרענו ומת-ריעים נגדה.

הוא הדין לגבי המענקים לחשיות המקומיות. ב-1966/67 הוקצב סך של 40 מיליון לירות. גם את ההחלטה התקציבית הזאת לא מילאה הממשלה, והסכום שניתן הגיע לסך של 31 מיליון לירות, ובשנת 1967/68 עמדה ההקצבה על אותו סכום, ואיננו יודעים עדיין מה מומש מזה, אך המדיאג הוא, ששנת 1968/69, במקום להיענות לתביעותיהן החוזרות ונשנות של הרשויות המקומיות להגדיל את סכומי המענקים כדי לעמוד בעני-מס השירותים הסוציאליים המקומיים, הקטינה הממשלה את הסכום והעמידה אותו על 39.4 מיליון לירות.

זוהי מדיניות שאנו שוללים אותה, ותובעים להגדיל ולא להקטין את תמיכת הממשלה ומתן המענקים, ובמיוחד חד תובעים אנו זאת בעד הרשויות המקומיות באזור הפיתוח ובכפרים הערביים.

הי"ר מ. סרדינס :

רשות הדיבור לחבר הכנסת אבנרי, ואחרי - לחבר הכנסת מיקוניס.

לדעתו של משרד הבריאות, שהתריע באופן החמור ביותר נגד הסכנה הגדולה הצפויה מפליטת עשן כזה, יום, בהיקף של 180 טון גזים מרעילים ליום, ובהתפתחות הימים יפגע הדבר בבריאותם של רוב תושבי העיר. ההחלטה נתקבלה בניגוד ותוך התכחשות לדעת הציבור ולגורמים ציבוריים שהתריעו נגד הצעד הזה. ההחלטה נתקבלה בניגוד לעמדת משרד הבריאות, אף בניגוד לעמדת ועדת השירותים הסוציאליים של הכנסת, שהחליטה להמליץ לא להקים את התחנה בתל-אביב. מצד הממשלה זאת הוכחה לאופיה, המתכחש לדעת הציבור ולגורמים ציבוריים. התנהגות זו של הממשלה מוכיחה עד כמה אטומות אמונה משמיעת דרישות הציבור, רחשי לבו ורצונו.

לכן, לדעתנו, כל עוד יש זמן חייבת הכנסת לפעול נגד עלבון זה מצד הממשלה כלפי אחת הזרועות של הכנסת, שחיותה דעה ברורה נגד עמדת הממשלה. אנחנו קוראים את הכנסת לפעול בעוד מועד נגד החלטה זו של הממשלה ולמנוע הקמת תחנת רידינג ד' בתל-אביב, למנוע אסון לבריאות תושבי העיר תל-אביב-יפו.

נקודה שניה, שלפי דעתנו אין הכנסת יכולה לעבור עליה ללא תגובה, זו הזרהת סינט האוניברסיטה של תל-אביב, שייאלץ להשבית את האוניברסיטה לאחר גזרת הפסח, אם האוצר לא יגדיל את התמיכה הממשלתית ב-10 מיליון לירות. זה מצב שכל הדוברים לחינוך גבוה במדינה, לקיומו התקין, אינם יכולים לעבור עליו בלי להתריע ובלי להזעיק את הממשלה לנקוט את הצעדים הדרושים כדי להבטיח את פעילות התקניה של המוסד החשוב הזה לחינוך גבוה, האוניברסיטה התל-אביבית. מצב זה מצביע, כמוכח, על הסכנה הצפויה בכלל למערכת החינוך כתוצאה מהקטנת תקציב החינוך מ-467 מיליון לירות, כפי שהיה בשנת 1967/68, ל-350 מיליון לירות בשנה התקציבית הבאה, הצמצום הזה, כמוכח, גם במשרדים סוציאליים אחרים. זאת גם ראשית האזהרה לתוצאות הצפויות מהקטנה זו.

לכן אנו דורשים ותובעים מהממשלה שתיענה בחיוב לתביעת הסינט של האוניברסיטת תל-אביב, להגדיל את התמיכה בה, ומצב זה מחייב גם את הכנסת לפעול כדי למנוע התהוות מצב שבו ייאלץ מוסד כזה לשכות.

נקודה שלישית, שהייתי רוצה לעמוד עליה, היא העזרה לחשיות המקומיות. בעיותיהן ומצבן של הרשויות המקומיות, במיוחד בעיירות פיתוח ובכפרים הערביים, מחייבים בחינה מחדש של העזרה הניתנת להן מצד הממשלה, אם כהלוואות ואם בקצבות, להגדלתן, כמוכח. נטל השירותים הסוציאליים במקומות אלה גדל יותר ויותר, והוא מוטל על הרשויות המקומיות, וכן על שכם האזרחים במקום. אני רוצה להביא דוגמה. סעיף החינוך בקריית גת בתקציב השנה הזאת, 1967/68, מהווה 32% מהתקציב הכללי של המקום, ההקצבה לחינוך מגיעה ל-2,142,000 לירות, אך השתתפות הממשלה היא רק בסכום של 1,126,000 לירות. סעיף הסעד מהווה 18% מהתקציב הכללי, הוא מגיע ל-1,215,000 לירות, אך השתתפות הממשלה אינה עולה על 740,000 לירות. זהו נטל כבד על שכם רשות מקומית כזאת.

כזה המצב ברוב עיירות הפיתוח, חבר המכביר ביותר על האוכלוסייה המקומית ומונע מהרשות המקו-

אורי אבנרי (העולם הזה—כוח חדש):

אדוני היושב-ראש, כנסת גסבדה. הגשתי 136 הס' תיגיונות לאותם סעיפי התקציב העומדים עתה לדיון. אילו רציתי לנמק את כולו, הייתי יכול להקדיש לכל אחת מהן קצת פחות מחמש שניות. לא אעשה זאת. לכן אתרסו בנקודה אחת בלבד:

לתקציב משד הבריאות הגשתי הסתייגות, שנועדה להקציב למועצה למניעת זיהום אוויר, מלד"ז, 150 אלף ל"י, במקום 12.5 אלף ל"י, שהוצעו על-ידי הוועדה. מוכן מאלי, שהצעה זאת נושאת בחובה הצעת אי-אמון לממשלה, מאחר שבצר במני להגיש הצעת אי-אמון בכל דרך אחרת, בגלל החלטת שירותיות ועל ועדת הכנסת לפני כמה חודשים.

לפני כמה ימים פרסמה מלד"ז הודעה לציבור, בה כינתה את החלטת הממשלה, להקים את תחנת רדינג ד' בתל-אביב, "החלטה נפשעת" — פשע כלפי הבריאות, פשע כלפי הבטחון. פשע כלפי העיר תל-אביב. אני מצטרף מעל במה זו בפה מלא להגדרה זאת.

כבוד היושב-ראש, נוסף לכל הסכנות השירותיות הכרוכות בה, משמשת הפרשה של רדינג ד' גם בבואה נאמנה לזמנתו של המשטר הקיים בארץ. היא מקפלת בתוכה את כל התכונות של המשטר עצמו:

1. השלטון המוחלט של קבוצות הלחץ במדינה הזאת. פגד ושלטון קבוצות הלחץ לא יכול שום דבר לעמוד. נגדו לא עומד הבטחון, לא עומדת הבריאות, לא עומדת האסתטיקה. מעולם לא היתה במדינה הזאת כפירה כל כך צינית בדיוניות הבטחון כמו בפרשה זו — עד כדי הפעלת לחץ על גורמי הבטחון להתכחש לדעו-תיהם.

2. שיתוף הפעולה בין קבוצות הלחץ המיוצגות על-ידי המפלגות, שיתוף פעולה של "שמור לי ואשמור לך". את הדוגמה לכך ראינו בכנסת.

3. ההתעלמות הגמורה מדעת הקהל. אין פרשה כמדינה אשר לגביה דעת הקהל היא כל-כך מלוכדת, כל-כך מוגבשת, כמו לגבי פרשת רדינג ד'. הגסיון לס' תום את פי מלד"ז על-ידי מעשה של התנקמות קטנונית — היא סטירת-לחי לדעת הקהל, אשר מלד"ז מייצגת אותה, בלי כל ספק. על כך יש סקרים ועל חקר דעת הקהל.

4. אפסות ההליכים בכנסת. זהו אולי האספקט החמור ביותר. מה לא נעשה כדי למנוע מן הכנסת למלא את תפקידה בפרשה זו? כאשר הועבר החוק בשע' תו, בסיום המושב הקודם, בתנאים של מירון ממש (קריאה ראשונה, שניה ושלישית באותו יום), פירו הבטחות לכל עבר, הבטיחו שיתחשבו בדעת שר הב' דיאות, שיתחשבו בדעת מומחי בריאות. לאחר מכן, כאשר הנושא דון בוועדת השירותים הציבוריים, נעשו נסיונות לדחות, לדחות ולדחות, כל פעם בתירוף חדש, כל פעם מטעם מיישמו אחר. ולבסוף, כאשר ועדת השירותים הציבוריים כבר הביעה דעתה פה אחד נגד רדינג ד' — באה ההתעלמות המוחלטת מחוות-דעת זו. והנה — המשחק בהצעת אי-אמון של סיעת המרכז החופשי, והמשחק בהצעות והחזפות לסדר-היום. הצעה אחת, אשר דחיפתה הוכרה, זו של גח"ל — באה גח"ל וייתרה בבושת-פנים על העלאתה. והכל למען אותו

שיתוף פעולה ידידותי בין קבוצות לחץ, המתעטף בימים אלה באיצטלה המקודשת של ליכוד לאומי בשעת חירום וסכנה למדינה. אבל במקרה שלפנינו זהו, בפירוש, שיתוף פעולה לחתיחה תחת בטחון המדינה.

5. חוסר הדמוקרטיה במפלגות עצמן. לא חברי המפלגות ולא חברי הכנסת של המפלגות נשאלו בעניי-נים אלה. ראינו כפיה מחפירה כלפי חברי כנסת של מפלגת העבודה ושל גח"ל, בדיונים בוועדת השירותים הציבוריים, עד כדי כך שחברי מפלגת העבודה בוועדה נאלצו להיעדר משיבותיה, כדי לא לעשות שקר בנפ-שם.

6. ומעל לכל — צביעות מתחסדת, ציניות מוחלטת, המתבטאת בכל שלבי הטיפול בפרשה זו, ציניות שלגביה הייתי מצטט את הפסוק שהשמיע מעל הבמה הזאת לפני כמה ימים חבר-הכנסת מיקוניס: מצח זונה מחושה.

שמואל תמיד (המרכז החופשי):

הפסוק אינו מדויק. יש "מצח מחושה" ויש "מצח אשה זונה", ואי-אפשר לחבר אותם.

אורי אבנרי (העולם הזה—כוח חדש):

אני מצטט את חברי חבר-הכנסת מיקוניס. לא הייתי מען להשמיע פסוק זה מעל הבמה הזאת, לולא השמיע אותו חבר-הכנסת מיקוניס לפני כמה ימים.

אריה בהיר (מפלגת העבודה הישראלית):

כלפי מה זה הושמע?

אורי אבנרי (העולם הזה—כוח חדש):

לא ניכנס לחקר תולדות הכנסת.

כבוד היושב-ראש, בכל הפרשה הזאת ראינו דוגמה מאלפת לדבר שאין לו כינוי אחר מאשר לזחמה פסי-כולוגית נגד הציבור הישראלי. אנשים שלמדו את תורת הלזחמה הפסיכולוגית יכולים דק להתפעל מכשרונה של הממשלה, ובמיוחד מכשרונו של ראש הממשלה, בפרשה זו. אילו טכסיסים של הסחה, הטעיה, דחיה, החשה לא הופעלו בפרשת רדינג ד'; איזה מסך-עשן של טכסיסים, סיסמאות והבטחות!

החמנו מומחים. האחד לא היה בסדר בעיני הממשלה. החמן מומחה שני, החמן מומחה שלישי, החמן מומחה רביעי, החמן מומחה חמישי, עד שלבסוף נמצא אותו מומחה — נזחמות כבוד הכנסת לא אגדיר את אופי מעל הבמה הזאת — שהיה מוכן לחתום בשתי ידיים על מה שתממשלה החליטה מראש, ללא התחשבות בבטחון, בריאות ואסתטיקה.

בכל משטר דמוקרטי אחד היה שר הבריאות מת-פטר אתמול. אני מוכרח לומר שאי-התפטרותו של שר הבריאות בגלל פרשה זו, הנוגעת לאחידותו — לא כאיש מפלגה, אלא כשר הבריאות — ואי-התפטרותו של האש עייתית תל-אביב הם דברים חמורים לא פחות מכל שאר הדברים החמורים בפרשה זו.

מונחת לפני חוות-דעת של מומחי משרד הבריאות על הדין-וחשבון של המומחים ספורן וסמית, בנוגע להקמת תחנת רדינג ד' בתל-אביב, שבה נאמר: "לסיכום ניתן לומר, שמאחר שהצעות הפתרון של ספורן-סמית מבוססות על נתונים לא-מדויקים, על פתרונות לא-מוכחים, על התעלמות מחומרתם של מצבים מטיאו-

אם אין לציבור דרך דמוקרטית ולגיטימית להשליט את דעתו, דעת הרוב, על קבוצות לחץ קטנות וזעירות.

אבקש, בשעת ההצבעה, להפריך את הסתייגותי בעניין מלר"ז מכל שאר ההסתייגויות שלי, כדי שתיערך הצבעה בנפרד על סעיף זה.

הי"ר מ. סרדינס :

רשות הדיבור לאחרון המתווכחים בדיון זה — חבר הכנסת מיקוניס.

שמואל מיקוניס (מק"י) :

כבוד היושב-ראש, כנסת נכבדה. אנחנו מצביעים נגד כלל התקציב והמוצא לשנת 1968/69 בביטוי להתנגדותנו לכלל המדיניות של הממשלה, אך יחד עם זאת קיימת אצלנו גישה של הבחנה לגבי תקציבים של משרדים שונים, שלגבי חלק מהם דרשנו הגדלת התקציב ולגבי האחרים — הקטנתו, הן בסכומים ואבסולוטיים והן בצורה סמלית על-ידי הפחתת לירה אחת.

אנו דרשנו ומוסיפים לדרוש את הגדלת התקציבים לשירותים הציבוריים, בהתחשב בהכרח לספק במידה סבירה את הצרכים של המוני העם בשטחי הבריאות, החינוך, הסעד והשכונות. הוא הדין לגבי תקציבי העבודה, החקלאות והפיתוח, שנועדו להבטיח תעסוקה ופיתוח בארץ, התחשבות באינטרסים של עמלי עיריות הפיתוח, של עמלי האוכלוסיה הערבית בעיר ובכפר וקליטת העולים החדשים.

רצוני לחזור ולהדגיש, כי כמה תקציבים של כמה משרדים אינם נותנים תשובה לכעיות הבערות של העם לאת רמת החיים והתרתובת של השכבות הנחשלות בעם מבחינה כלכלית, תרבותית וחברתית; של ההכשרה המקצועית ושל ההוגר; של פתרון בעיות תושבי שכונות העוני ודרי המכונים המסוכנים וכן של הבטחת דיור, בתנאים נוחים פחות או יותר, לזוגות הצעירים. חושבני, כי אין הממשלה מתייחסת ברצינות הדרושה לבעיות ולקשיים שבהם מתבלטות הרשויות המקומיות, דבר הגורם לא חק להקפאת הפיתוח המוניציפלי, אלא גם לא יכולת לקיים את המצב הנוכחי.

הביקורת העיקרית שלנו מוטחת כלפי הקו היסודי הנקוט בידי הממשלה לעידוד ולפיטום ההון הגדול במקום עידוד העמל, על חשבון האינטרסים של העצמאות הכלכלית, של השכירים והעם העובד בכללו.

דרשנו ונוסיף לדרוש את הגדלת האמצעים לפיתוח הכלכלי של הארץ באינטרס העצמאות הכלכלית ובאינטרס היצוא המוגבר. אך יורשה לי בהחלטות זו להתאייס לאובייקט אחד של פיתוח, אשר תוך חיובו או מתנגדים למיקומו. אני מתכוון לתחנת-הכוח רדינג ד'. החלטת הממשלה להקים את התחנה הזאת בתל-אביב דווקא היא מעשה נפסד מבחינת בריאות הציבור. מזהים ממש איך מקבלת הממשלה החלטה כזאת, בניגוד לדעתם השקולה של משרד הבריאות, של משרד הפיתוח, של ההסתדרות הרפואית ורופאי הילדים, של מיטב המומחים שלנו בארץ — בניגוד לרצונם של מאות אלפי תושבי תל-אביב. יש להתבאר על הנוקשות של הממשלה בדון, על אי-התחשבות בבריאות הציבור, על אומץ-הלב המפוקפק של אותם השדרים המחייבים, הציבים, לדעת כי הם נקלעים למערכה בלתי-מפוארת ולסתייגות בלתי-מתיישבת עם האינטרסים של תושבי

רולוגיים קריטיים, הרי אין בדו"ח שלהם שום נימוק היכול לשנות את עמדת משרד הבריאות מכפי שהיתה לאחר דו"ח שטרן, מק-קורמיק ובראסר. לכן מבחינת הדאגה לבריאות הציבור מתנגד משרד הבריאות להקמת התחנות בתל-אביב, "לא-מדויקים", "לא-מוכחים", "מצבים קריטיים" — ולאחר כל אלה שר הבריאות עומד על הממה הוא ומתלוצץ כאילו לא קרה דבר, כאילו לא מטלטל עליו שום אחריות, כאילו אין עליו להסיק מסקנות. הכל נמשך כאילו לא קרה דבר, ומוזכרת הממשלה — כעין תשלום לשר הבריאות — רק מודיעה כי שר הבריאות התנגד להחלטה בממשלה. הרי הוא התנגד בעניין המחייב את ההתפטרות.

אליעזר שוסטק (המרכז החופשי) :
אימתי יתפטר אם לא בשאלה כזאת?

אורי אבנרי (העולם הזה — כוח חדש) :
אני חושש שלעולם לא.

כבוד היושב-ראש, האגודה ששמה מלר"ז נהנה דוגמה למופת של אזהרות טובה במדינה הזאת, דוגמה של התארגנות וולונטרית במדינה דמוקרטית. אותו דבר שחברי-הכנסת אלוני וצימרמן העלו אותו על נס, לפני שבועות מעטים בלבד, כדוגמה ל"מהותה של תרבות חיים בדמוקרטיה פעילה". אכן, זוהי הדוגמה האחת והיחידה שראינו כחודשים האחרונים לתרבות חיים בדמוקרטיה פעילה.

תדשו לי לקרוא קטע קצר ממסמך שהופיע לא מזמן בעתון "הארץ" — מכוחה של אשת הד"ר כנביץ ז"ל על פעולות מלר"ז, ישבו היא אומרת: "מתוך כבוד לזכר בעלי המנוח, וכדי לא לפגוע במפלגתו, מפלגת הליברלים העצמאיים, נמנעתי ועד כה מליטול חלק בוויכוח המתנהל זה יחודשים רבים בקשר להקמת רדינג ד' בתל-אביב. אולם עתה מסורה אני כי אחטא לזכר בעלי אם לא אביע דעתי... מדוע, בעצם, יצא הסעס על המועצה הציבורית למניעת העש וזיהום אויר (מלר"ז)? מלר"ז ממלאת בנאמנות את תפקידה כמועצה ציבורית, המגינה על בריאות העם, והיתה מועלת ביעצה ובאמון תומכיה אילו נמנעה ממאבק... סגנון מאבקה של מלר"ז שיתכן שגם חבריה היו בהצון מרכזים אותו, הוא תוצאת סגנון התנהגותם של הגורמים הלוחמים למען מיקום רדינג ד' דווקא בתל-אביב. נראה לי כי גורמים אלה הם שכפו על מלר"ז להיחפך למועצה לוחמים במקום להקדיש עצמה לחינוך הציבור להסברה... לבי כואב על כי המפלגה שלי שמה ועצמה לשימצה וללעג, מאכזבת את תומכיה ועוד מעמידה פנים מתחסדים".

אליעזר שוסטק (המרכז החופשי) :
תשמור זאת בשביל תעמולת הבחירות.

אורי אבנרי (העולם הזה — כוח חדש) :
בהחלט.

כבוד היושב-ראש. הממשלה, על-ידי כך שהיא מתעלמת לחלוטין מדעת הקהל המגובשת בארץ הזאת, על-ידי כך שהיא מסכלת בטכסיסים ובתחבולות את ההליכים הפרלמנטריים הסדירים בעניין זה, דוחפת את הציבור, בסופו של דבר, לדרכים של פעולה ישירה, שכולנו היינו רוצים למונע אותה. אך אין מנוס ממנה,

אם סוה יהיה הקו של הממשלה, הרי ניקלע למלחמה חדשה, כתגאים קשים ביותר בשבילנו. אנו מחזירים מפני הקו המסוכן וההרפתקני הזה של "הכרעה צבאית", מפני סיכון ישראל ובנידוד מוחלט של ישראל. אנו, הדוגלים במאבק נמרץ נגד ארגוני הטרור הערביים, רואים במאבק זה גורם מסייע למדיניות פנויה, שקולה וצודקת, אשר בה צריכה לעקוט הממשלה, הן לאור יחסי הכוחות הריאליים באזור והן לאור העמדות הברורות של המעצמות הגדולות והאחרות, כפי שבאו לידי ביטוי בהחלטה והקשה והחד-צדית כמעט של מועצת הבטחון לעניין הפעולה הצבאית של צבא-הגנה לישראל.

שר הבטחון והממשלה סולה אינם רשאים להתעלם מזה, שישאל נמצאת בשדה-ימוקשים מסוכן, אשר ממנו אפשרי והכרחי לחלץ את וארצנו בתנאי שילוב מאוזן ושקול של מדיניות קונסטרוקטיבית וצודקת בכוח ה"גוננת נבונה. את מקום האשליה וההרפתקנות צריכים לתפוס השכל הישר והכרת המגבלות הטבעיות של ישראל.

המדיניות של שר הבטחון בשטחים המוחזקים גם היא אינה קולעת — לא למטרת סתימת מקורות הטרור-ריסם הערבי ולא להיבדלות עם העם הערבי הארץ-ישי-ראלי. השיטה של שר הבטחון, המתבטאת בשילוב "מקל-נועם עם מקל-חובלים" מחטיאה, כיוון שמקל-החובלים, הפוגע ללא צורך וללא הצדקה גם באוכלוסיה הערבית השלווה, מחבל במקל-הנועם.

עם ישראל רוצה בשלום. עם זה, למוד הייסורים והסבל, הממשיט את ידו לשלום לשכני הערביים, בכל הכנות ובכל הכרת ערך עצמו, איננו זקוק לדיבורים רמים ומפוצצים על "מונופוליסטים" לאהבת ישראל, המזכירים לנו את משיחיות-השקר ההרסנית בדרות עברו. אנחנו עומדים באחת המערכות הסבדות והאחר-ראיות ביותר למען הבטחת קיום עמנו, למען הבטחת קיומה ועתידה של מדינת ישראל. הנצחון במערכה הזאת יובטח לנו, אם נגלה אותה לא מעמדות של יאוש ופאטאליזם, לא מעמדות של היות וההרפתקנות, לא מעמדות של אהבת ישראל, של עמידה על זכויותינו החוקיות תוך כבוד הזכויות של הצד הערבי, של אמונה בשלום ושל חתימה בלתי-נלאית אל השלום.

הי"ר מ. סרדינס :

חשונת הדיבור לזשבי-ראש ועדת הכספים, לחשונה.

ישראל קרגמן (יו"ר ועדת הכספים) :

סבד היושב-ראש, כנסת נסבדה. אני מניח שכמה חברי הכנסת, אשר והשתתפו בדיון, שלמו גם או איזו מקדמה לאותו ויכוח או דיון אשר ייערכו אחר הפרגה, כאשר נקבל את סקירות השרים על פעולות משרדיהם. לכן לא אוכל להתייחס לכמה דברים שנאמרו, ושזונם איננו כעת אלא בעת הדיון שיערך לאחר הפרגה. בכל זאת אהשה להעציץ להעיר כמה הערות בשולי הוויכוח הזה.

יש בתוכנו, בתוך הבית, בחדים, הקוראים לעצמם אופטימיזם, הם מהווים כערך עשדה אחוזים של הבית. האופטימיזם מורכבת מחמש סיעות. יש סיעה של איש אחד ועוד סיעה של איש אחד. הם כגדאה שזכחים — וזה נובע מרגש נחיתות, בלי ספק, מרגש של משקל קטן,

תל-אביב. זרישתנו מן הממשלה היא, כי תשקול את העניין מחדש, תוך השתחררות מלחצים אינטרסוניים ומענייני יוקרה, וכי תבטל את החלטתה, לטובת העניין החיוני של בריאות העם. יפה שעה אחת קודם.

חברי הכנסת, אחד המשתדלים שבנינו אנו דוהשים לגחוע לירה אחת מתקציבו הוא משרד הבטחון. הודעה סמלית זו של לירה אחת אינה מתייחסת, כמובן, להוצאות הבטחון החוקיות, והחיוניות וההכרחיות. הודעה זו מתייחסת למדיניות הבטחון, הקשורה בשטחים המוחזקים ובחסי ישראל — וערב בכלל.

היה היתה ועדיין קיימת במשרד הבטחון הדוקטרינה של הרתעה. דוקטרינה זאת נכשלה. הדוקטרינה הזאת והאמצעים הצבאיים שנקטו בעקבותיה לא מנעו את ההתייצבות וההתנגיטות הצבאית התוקפנית של מצרים, סוריה, ירדן ועירק בסוף מאי ובתחילת יוני 1967, אשר כפתה עלנו את מלחמת ששת הימים.

היה היתה ועדיין קיימת במשרד הבטחון הדוקטרינה של הכרעה צבאית, אך גם היא נכשלה. מלחמת ששת הימים הצילה את קיומה של מדינת ישראל, אך לא הכריעה בגורל הסכסוך הישראלי-ערבי; לא יכלה לפתור את הבעיות היסודיות הנעוצות בסכסוך זה. מסתבר יותר ויותר, כי לא הרתעה ולא הכרעה סומצעים צבאיים יכולים לפסוק בסוגיה, שהיא כל-כזה סוגיה פוליטית. בפתרון בעיית הסכסוך הישראלי-ערבי התפקיד הראשי הוא למדיניות המסתעית בכוחות הבטחון ולא להיפך.

המציאות עצמה היא העדות הטובה ביותר לכך. הפעולה הצבאית המדולה של צבא-הגנה לישראל מעבר לקו הפסקת-האש נגד בסיסי "אל-פתח" בירדן — כ-21 בחודש מארס 1968 — היא וההוכחה הטריה ביותר לכך. הפעולה שפלעצמה לא הרתיעה ולא הכריעה את אחגוני הטרור הרצחניים; יש אפילו סימונים לכך, גם לפי דעת עדי ראייה במקום, כי הפעולה אף חיזקה את היוקרה ותעבירה את ההרס של אותם אחגונים. מעל לכל ספק הוא, כי הפעולה לא יכלה לתרום לסתימת מקורות הטרוריסם הערבי, אך גרמה נזק מדיני מבחינת ההחלטה להקשה והחד-צדית במועצת הבטחון, ואולי אף מבחינת המשך פעולתו של גונאר יארינג לפי קווי החלטת מועצת הבטחון מ-22 בנובמבר 1967. הכרה זאת היא, כנראה, הסיבה לכך שהענותות הישראליות מרמות בימים אלה, כי הממשלה תשקול צורות חדשות — נקווה לא סיונואיות — של לחימה במקרה של המשכת פעולות הטרור. ה"במקרה" הזה הוא, לצערנו, ודאות מוחלטת לאור האיסטרטגיה הכוללת של המדינות הערביות, אשר לקחו תחת חסותן את כנופויות הטרור.

חברי הכנסת, המאבק בארגוני הטרור הוא כורח חיוני ובלתי-יגמנע, אך יש לפקוח עין על המסקנות אשר מישוהו מסיק ממנו בחוגי השלטון.

ולדוגמה: ביום ב' השבוע, ב-25 במארס 1968, נת-מרסמו בעתהונת דברי שר-הבטחון מ. דיין לכתב "קול ישראל" על הפעולה הצבאית נגד בסיסי "אל-פתח". מדברים אלה מסתבר, כי שר הבטחון משקיף על הבעיה הרצינית הזאת גם הפעם מעמדות של הכרעה צבאית. "אם איננו רוצים שכל זה יחד לטמיון — אמר שר הבטחון — אין לנו ברירה אלא להילחם בחוזתה. אין זו שאלה של קרב אחד. זו שאלה של מערכה עד שנגיע להכרעה". ברוח דומה בערך דיבר גם השר גלילי.

אחד — פרט לבחורים, „פלסטינאים“ ואחרים — הלם ופעם יחד עם אלה שהכינו וביצעו את המערכות הגורד ליות לעם ישראל — כל הפעולות האלה בוצעו על-ידי הממשלה הזאת. חברי-הכנסת שוסטק, לאט לך מלואידי שהעם איננו רוצה במדיניות הזאת! מי שמך לומר זאת בשם העם? כמה קולות יש לך, אם בכלל יש לך קולות, כי אתה עוזבת מפלגה שהיא היא אשר קיבלה את הקולות? ואם אתה רוצה, עוד אוכיר לך, חברי-הכנסת שוסטק, מה היתה עמדתך בתנועת החירות, ב-1967, כאשר אמרת: יש לעשות שלום בבבולות האלה שאנחנו היינו בהם אז.

אליעזר שוסטק (המרכז החופשי):

בעולם לא אמרתי זאת. זאת סיפרו לך אנשי חירות. זה שקר.

ישראל קרגמן (י"ר ועדת הכספים):

אם לא אמרת, אני מזכך שלא להשתמש בדוגמה זו דווקא. אני יודע שכן, אבל אם אתה אומר שלא — אינני עורך אתך ויכוח בעניין זה ואינני רוצה להישפט אתך על כך. יש לי די חומר.

עכשיו אני רוצה לגעת בעניין אשר גוגע במישורים לזוועדת הכספים — וההקצבה למלר"י. פה הוקרא מכתב. כל הכבוד. היתה לי שיחה עם אחד המייסדים של מלר"י, ישעמד בהאש האגודה הזאת, ומסיבות שונות איננו עכשיו בין ראשי מלר"י, אך הוא מלווה את פעולתה. הוא בא אלי בעניין ההקצפה והחזה לפני ששיטה כזו בפעולת מלר"י היא פסולה, באשר מלר"י קיבלה לדידה סמכויות לא לה. אין להם סמכות להשמיץ ושרים ולומר אם הם ייבחרו או לא ייבחרו ולעסוק במחשבות. יש להם תפקידים ציבוריים ושאינו אני חולק עליהם, יש להם שטחי פעולה לגיטימיים, אבל לתת הקצבות לרדס פעולה פסולת — זה לא.

למעשה, ועדת הכספים היא אשר קבעה תוספת זו, את ההקצפה הזאת למלר"י, ביימחה היא, בסך 25 אלף לירות. ועדת הכספים לא קיבלה את עמדתו של שר הביטחון, אף כי נדמה היה ששר הביטחון הוא בדעה אחת אתם. כאשר הציע לנו למחוק את ההקצבה כליל, אומצו: זאת — לא. יש מקום לסיוע כספי מסוים למלר"י, אבל לעודד שיטות כאלה — לא. לכן בא הקי" צוץ בהקצבה.

רצוני להעמיד את חברי-הכנסת טובי על טענותי בעניין ההקצבות או התקציב לשירותים סוציאליים, לחי" נוך ולרשויות המקומיות. בדברי אני רוצה להבהיר את המצב, ואני ממקש את חברי-הכנסת טובי שיקבל אותם כך ולא כדברי פלומס. כאשר הגיש שר האוצר את התקציב, הודיע שעל ישראל מוטל געומס ביוחני כלתי-רגיל. ישראל היא אשר צריכה לשאת בעומס הזה, וציבור משלמי המיסים בישראל הוא אשר נוטל עומס זה על שכמו. יש שירותים סוציאליים שהסוכנות היהודית תספק אותם, שירותי סעד וכדומה. היא עשתה זאת גם בעבר, לא בממדים כאלה, בממדים קטנים יותר. התגייסותו של העם בעולם מאפשרת לסוכנות לבצע כמה זכרים בתחום הסעד, תמיכה בחינוך גבוה, בתחום החשיות המקומיות, פעולות סוציאליות שונות. שר האוצר הודיע על כך, ובשם הוועדה אשר טיפלה בעניין זה אני מאשר שדברים אלה אמנם ייעשו.

קטן מאוד, הייתי אומר מיצפוני, בבית הזה; והם אף מדברים על אי-אמון לממשלה, ואפשר „להתרגש“ מאוד מאי-אמון לממשלה מטעם סיעת איש אחד או שניים — הם יושבים ושממלה זו נתמכת על-ידי למעלה ממיל-יון בוחרים בארץ הזאת, לעומת עשרת אלפים או שנים עשר אלף אנשים. צריך להענת פרופורציה. זוהי חוצפה ויש לה גבול. כל אחד צריך לדעת את מקומו. אי-אמון בממשלה מטעם איש אחד, בממשלה שנתמכת על-ידי מיליון בוחרים, לא רק שאין לו כל גודל מספרי, אין לו גם כל תוקף מספרי.

אורי אבנרי (העולם הזה — כוח חדש):

כבר שמענו בהיסטוריה על אנשים ...

ישראל קרגמן (י"ר ועדת הכספים):

לא אתווסח אתך לא בסגנון ולא בדברים אחרים. אבל אני זסאי, בשם ההגיון, להחזיר את הפרופורציות הנכונות.

אי-אמון בממשלה הזאת, שהיא אחת הממשלות היחידות בהיסטוריה של מדינת ישראל אשר ביטאה את ליכוד העם, וכמובן, תיתן דין-וחשבון לעם? — הוא, העם, יביע לה אמון או אי-אמון, וכל זמן שהממשלה הזאת, ממשלת הליכוד הלאומי, נתמכת כאן, בבית הזה, על-ידי הנציגים של למעלה ממיליון בוחרים, ממ-שלה כזאת חייבת לשלוט, היא מצווה לשלוט בשם הדמוקרטיה, היא מצווה לשלוט והיא מצווה להחליט. יכול להיות שהעם יפסוק שהיא החליטה לא טוב. אז יתקף זה פסק-דין של העם, אך לא של איש אחד או שניים.

כל מי שאיננו יודע את הדברים האלמנטריים לגבי משמעותה של הדמוקרטיה — צד לי שהוא ממצא בפר-למנט. צריך להיאבק בקרב העם. הזמן עד להכרעה איננו סה רב, וכל הסבך לממשלה — וכל להיכנס דרך אגב לגוף העניין — שהיא, לפי שיקוליה, כפי שהיא מבינה, החליטה בעניין רדינג ד'. יכול להיות שהעם יבדק אותה בשל כך. אבל כל מי שמחבר על פעולה ישירה — כלום יודע הוא מה פירוש הדבר? זאת יכולים לעשות בחדים, חסרי אחריות, אשר יקראו את העם להתקומם. כבר ראינו את הפעולות הישירות. העם עם גבון. ייתכן שאיננו מסכים לדבר מן הדברים, אבל הוא יודע שיש דמוקרטיה בארץ, יש החלטה, אמנם מתוך החלטותיות, מתוך התנגדות פצימיות, אבל יש גם הכחשה. אין כל אסון בכך אם הממשלה איננה מקבלת החלטה פה אחד. זה לסבחה של הממשלה. יש חילוקי-דעות, יש רוב, יש מעוט — ויש הכרעה. יש החלטה ואשר צריך לבצע אותה. ומי שמחבר על פעולות ישירות ועל מדידות — כלום יודע הוא מה זאת דמוקרטיה? הוא קורא למעשה למשטרים בלתי-רצויים לעם הזה, שהעם איננו רוצה בהם, לא בנושא זה ולא בנושא אחר. כל הסבך לממשלה על שלאחר התלבטויות — ושוב אני אומר שאינני דן לגופו של עניין — קיבלה החלטה סופית, והחלטה זו יש לבצע. ואם העם איננו רוצה בזה — הוא יאמר את דברו כאשר ייתבע לך, על סמן מוחותה של הדמוקרטיה שלנו והקונסטיטוציה הפצימית שלה, ביום הבחירות.

אני סבור שהממשלה הזאת איננה יודעת מה רצונו של הציבור. כל הפעולות המסריעות ביותר בתקופה הזאת, כל הפעולות ההיסטוריות והגורליות, כאשר לב

המחנה קודרת. ואינני רוצה לומר שהמצב הוא בסי טוב, אבל על-ידי תוספת צבועים קטנים אינך משיג את האפקט הרצוי לך ואת התיקונים המתבקשים, ויש חברים הטוענים תיקון.

אינך יכול לומר שהמפעל בתמנע הוא מפעל כושל, ולא חשוב ברגע זה מה הן הנסיבות הבין-לאומיות. המפעל התבסס, הוא נושא רווחים ומסויימים, אם גם לא גדולים. אינך יכול לומר זאת גם על מפעל החשמל והחומרים הכימיים ומפעל הפוספטים. אני מדבר על המפעל בחיפה שהיה במצב חמור וזהה התאוששו, והתייעל, בושוק את תוצרתו ומפיק גם רווחים. על כל פנים, אין לו הפסדים. אפשר לומר שהמפעל התמכר. ואינך יכול לומר בטימותו שהכל שחור.

גם במפעל ים המלח קרו שני דברים, וחברי-הכנסת קדמוני השתתף בדיון על נושא זה בוועדת הכספים. ארץ שהזמינה מאתנו סחורות איננה יקנה עוד, וקיימת גם התחרות שלא היתה צפויה מאדש בקנה בממדים עצומים. ואלה הם קשיים אובייקטיביים שאין פתרון פשוט כל-כך.

גם על בעיני הסובסידיות לקואופרטיבים גערך דיון בוועדת הכספים. הסובסידיה איננה כדי למנוע עליית מחירים. סובסידיה זו איננה פוטרת את הקואופרטיבים מלעשות את מה שנדרש מהם למען יועיל וכחמה. ספי שנקבע בהחלטות ועדת הכספים. הם בוודאי ימסרו דין-וחשבון, מה פעלו בהתאם להחתימויות שלהם. אבל הסובסידיה היתה הסדרת, או שצריך היה להעלות את המחירים, מיד לאחר הפיתוח. העלאת תעריפי הסעיה - מבחינה פסיכולוגית, ולא רק מבחינה פסיכולוגית - היתה מעוררת את יציבות המחירים שכולנו רוצים בה.

אני רוצה להתייחס לחברי-הכנסת שוסטק בעניין שני, ורשות המלח. חושבני שהביור שגערך בוועדת הכספים בסמה ישיבות, החששות כל הגורמים, היה למעשה אחד הדברים שהביאו לידי הסדרת העניין. בלמי מצפים שהסדר זהה יפעל. כל החושב שאפשר על-ידי צו לבטל את המאמץ של ההסדרות, בשנים של כיבוש העבודה, של הבניה, ולהוציא אותה מהשטח הזה - אינו אלא טועה. ותמיהני עליך, חבר-הכנסת שוסטק, הסבור שאפשר לעשות זאת על-ידי פקודה. אפשר לתקן מה שדרוש תיקון, לשפר מה שדרוש סיפור, אפשר להתגבר על העיוותים שהיו שם. ואין לי ספק שאת זאת תעשה חברת העובדים. העובדה שהגיעו להסדרות בין שני הגורמים, הממלכתי והפרטי - כי הרי ההסדרות מבחינת הכנסת היא מוסר פרטי -, עובדה זו תביא לידי פיקוח כפי שאנחנו רוצים וליתר יעילות במקום.

לחברי-הכנסת פרוש אני רוצה להגיד שהייתי מבין את הסתערויות גנד תקציב משרד הדתות אילו היתה שם הקצבת סכומים לסף ליזמותי מתים. אבל אין סעיף כזה בתקציב, ולכן כל הסתערויות איננה מובנת לי. בתקציב זה דווקא אין סעיף כזה. הנושא העקרוני אינו קשור בתקציב זהה.

חברתי וחברי הכנסת, אני רוצה להאמין בהערה אחת של חברי-הכנסת קדמוני. התקציב אינו מבטא מלחמת מעמדות בישראל. הוא מבטא מגמות סוציאליות, מלבד עניינים בטרעונים מכוון. בכל התחומים - כחמים החינוך, הסעד, הבריאות - מבטא התקציב מגמות סוציאליות

רצוני להעמיד אותך על טעותך, חברי-הכנסת טובי, גם בעניין המענקים לרשויות המקומיות. אתה טענת שהמענק יוקטן. כל תשואה שהממשלה קיבלה על עצמה לשלם סכום של 18 מיליון לירות לעובדים ולשרתים במוסדות החינוך. היא פטרה את הרשויות המקומיות מתשלומים אלה. ואחר כך 18 מיליון לירות אינו מופיע במסגרת המענק. לסכום זה יש לצרף את הנושא של שכר-לימוד מודרני, שהוא הוצאה גדולה. הממשלה קיבלה על עצמה לכסות הוצאה זו מתקציבה. אינך זכאי לטוען שהמענק הוקטן, כי למעשה לא יוקטן המענק, ושיירותים רבים עוד יתרחבו, כגון הטיפול בקשישים וסוגים אחרים.

בעניין הכפר הערבי, אינני יודע מדוע לא ציין חברי-הכנסת טובי שסיימו את המפעל של אספקת המים לכפר הערבי וכן את הנושא של בשישי גישה. גם הספקת החשמל איננה תלויה רק בחברת החשמל, היא תלויה גם בתושבי הכפר. הספר צריך להיות שותף לעניין ששם ששותף לכל ספר אחר לא-ערבי. צריך להיות סאן שוויון לא רק בזכות התביעה, אלא גם בזכות ההשתתפות. ואינני חושב שיש הצדקה למתן פריבילגיות לחלק אחד מאזרחי המדינה. כל אחד חייב להשתתף לפי יכולתו. אינני מקבל איפוא את הביקורת שלך.

לא אתייחס לדברי חברי-הכנסת הפאל בעניין חוק המועצות הדתיות. הוא היה רוצה שהבחירה תהיה אי-שית, שישתתף בה כל אדם המברין על עצמו שהוא מתפלל והוא דתי. הוא היה רוצה שכן תורכב המועצה הדתית. רצוני להעיר את לבו כי בתקציב המדינה, בתקציב משד הדתות - וזהו תקציב שמותססה מן המיסים של כלל האזרחים - מופיע סכום של 7.5 מיליון לירות כהשתתפות בתקציב המועצות הדתיות. שני שלישים מכלל תקציב המועצות הדתיות באים מן המקורות של משלמי המיסים, בין שהם מתפללים בין שאינם מתפללים. לכן טבעי הוא שאת הפיקוח צריך לבצע בא-כוח של משלם המיסים, ואין להוציא זאת מידי באמצעות חוק מיוחד, שאינני יודע אם הוא טוב או רע, ואינני רוצה להתייחס לזה עכשיו.

לחברי-הכנסת קדמוני, שהוא גם חבר ועדת הכספים, רצוני לומר שיש לברך על כך כי ישאאל, שלא סאיתופה, הוא היתה אחוזת בחלת זהב והיסטוריה של זהב. טוב שאנו שקטים ואיננו אחוזי בחלה; איננו בעלי זהב וגם לא אוגרי זהב. אין לנו כל עניין לשתף עצמנו באותו מצב פסיכולוגי תמור שמוצר בעקבות הבחלה לוחב. יכול להיות שאזרחי האצות-הברית אינם מבוהלים כל-כך בעניין הזהב; זה עניינה של אירופה. כל זה גם היה קשור במגמות פוליטיות ואחרות. יש לברך על השקט ששרר בארץ, אף-על-פי שחובם עלינו לשקול את ההתפתחויות בכלכלה הבין-לאומית. אתה השתמשת בביטוי "שוויון נפש"; העובדה שלא היתה בהלה מוכיחה את גרורות ואיתנות של המשק. לא היינו עדים לתופעות של התייקרות או של אחרות. היה שקט. אתה דיברת על שלווה נפש, זה אולי מוגזם במקצת; אבל השקט הפנימי הוא סימן לחוסר היסטוריה. אנשים לא משכו פקדונות ולא נתפסו לבהלה.

אנו נקיים דיון על האיגודים הממלכתיים. שר הפיתוח וסגנו יביאו לפנינו את מכלול הסעיפים. אמרתי משהו בעניין ים המלח והדעת על דעת סגן שר הפיתוח, שהעניין נכון. אינני חושב שיש תועלת כלשהי לצייר

היו"ר מ. סרדינס :

גם לסעיף 7409 — והשקעות במוסדות הפזאיים —
הכנסה מיועדת — אין הסתייגויות. נצביע.

ה צ ב ע ה

סעיף 7409 — והשקעות במוסדות הפזאיים —
הכנסה מיועדת — נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

הצבענו בקריאה שניה על תקציב משרד הבריאות.
ואנו עוברים להצבעה על תקציב משרד הדואר. הס'
עייף החאשון שלפנינו : סעיף 34 — ומשרד הדואר.

ה צ ב ע ה

התיקון של חברי הכנסת א. חביבי לא נתקבל.
התיקון של חברי הכנסת א. אבנרי וש. מיקונים
לא נתקבל.

סעיף 34 — ומשרד הדואר — בנוסח הוועדה
נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

עכשיו נצביע על סעיף 68 — דואר.

ה צ ב ע ה

התיקון של חברי הכנסת א. חביבי לא נתקבל.
התיקון של חברי הכנסת א. אבנרי לא נתקבל.
התיקונים א-ב וש' של חברי הכנסת וש. מיקונים
לא נתקבלו.

סעיף 68 — דואר — בנוסח הוועדה נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

נעבור להצבעה על סעיף 96 — הכנסות מפעלי
הדואר.

ה צ ב ע ה

התיקון של חברי הכנסת א. אבנרי לא נתקבל.
סעיף 96 — הכנסות מפעלי הדואר —
בנוסח הוועדה נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

אנו מצביעים על סעיף 96 — הוצאות מפעלי הדואר.

ה צ ב ע ה

התיקונים א-ב של חברי הכנסת א. טזאר
לא נתקבלו.

התיקונים א-ב של חברי הכנסת א. אבנרי
לא נתקבלו.

סעיף 96 — הוצאות מפעלי הדואר —
בנוסח הוועדה נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

אפואנו עוברים להצבעה על תקציב משרד הדתות.
ראשונה נצביע על סעיף 08 — משרד הדתות.

ה צ ב ע ה

התיקונים א-ה של חברי הכנסת א. שוסטק
לא נתקבלו.

התיקונים א-ג של חברי הכנסת א. חביבי
לא נתקבלו.

ליות, ורייתי ואומר שהתקציב הזה מבטא חלוקה צודקת
לא חק של החכנסה הלאומית, עקב המיסים הפרוגרסי-
ביים. גם חלוקת ההכנסות, וההוצאות, הן בהתאם לצר-
כים השונים של העם, כאשר החלש עומד במרכז העניין.
ולא שמעתי גם מחברי הכנסת קרמחמן ואחרים התנגדות
למגמה הסוציאלית-אנטישית-לאומית הזאת. וזאת המגמה
הזאת מבטא תקציב המדינה.

אדוני היושב-ראש, בסיום דברי ולפני ההצבעה
יוחשה לי להביע את תודתי, תודת ועדת הכספים של
הכנסת, למזכיר ועדת הכספים מר שמואל בזק וליועץ
המשפטי ד"ר נד קיטרוץ, שיחד עם חברי הוועדה השקיעו
עבודה עצומה ועל מנת להגיש את התקציב לכנסת
באותה צורה כפי שהיה לי הכבוד להציג לפני הבית.

היו"ר מ. סרדינס :

אנו עוברים להצבעה על תקציב משרד הבריאות.
ראשונה נצביע על סעיף 07 — משרד הבריאות.

ה צ ב ע ה

התיקונים א-ז של חברי הכנסת א. שוסטק
לא נתקבלו.

התיקונים א-כז של חברי הכנסת א. חביבי
לא נתקבלו.

התיקונים א-ח וש' של חברי הכנסת א. אבנרי
לא נתקבלו.

אורי אבנרי (העולם הזה — בוח חש) :

לגבי הסתייגויותי לסעיף המועצה למניעת זיהום
אוויר — אני מבקש למנות את הקולות.

ה צ ב ע ה

בעד התיקון ט של חברי הכנסת א. אבנרי — 7
נגד — 25

התיקון ט של חברי הכנסת א. אבנרי לא נתקבל.
התיקונים א-ג של חברי הכנסת ש. מיקונים
לא נתקבלו.

סעיף 07 — ומשרד הבריאות — בנוסח הוועדה
נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

נעבור להצבעה על סעיף 7409 — והשקעות במוס-
דות הפזאיים.

ה צ ב ע ה

התיקונים א-ב של חברי הכנסת א. חביבי
לא נתקבלו.

התיקונים א-ב של חברי הכנסת ש. מיקונים
לא נתקבלו.

סעיף 7409 — והשקעות במוסדות הפזאיים —
בנוסח הוועדה נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

לסעיף 07 — ומשרד הבריאות — הכנסה מיועדת —
אין הסתייגויות. אני ממליץ אותו להצבעה.

ה צ ב ע ה

סעיף 07 — ומשרד הבריאות —
הכנסה מיועדת — נתקבל.

התיקונים א—ד של חבר-ההכנסת א. אבנרי
לא נתקבלו.

התיקון של חבר-ההכנסת ש. מיקוניס לא נתקבל.
סעיף 08 — משרד הדתות — בנוסח הוועדה
נתקבל.

הי"ר מ. סרדינס :

עכשיו נצביע על סעיף 7427 — בניינים לצרכים
דתיים.

הצבעה

הצעת חבר-ההכנסת א. אבנרי למחוק את הסעיף
לא נתקבלה.

סעיף 7427 — בניינים לצרכים דתיים —
בנוסח הוועדה נתקבל.

הי"ר מ. סרדינס :

לסעיף 08 — משרד הדתות — הכנסה מיועדת —
אין הסתייגויות. אני מעמיד אותו להצבעה.

הצבעה

סעיף 08 — משרד הדתות — הכנסה מיועדת —
נתקבל.

הי"ר מ. סרדינס :

הצבענו בקריאה שניה על תקציב משרד הדתות.
אנו עוברים להצבעה על תקציב משרד החינוך
והתרבות. לסעיף 10 — משרד החינוך והתרבות — יש
כמה הסתייגויות. נצביע.

הצבעה

התיקונים א—ח של חבר-ההכנסת א. טיאה
לא נתקבלו.

התיקונים א—מ של חבר-ההכנסת א. חביבי
לא נתקבלו.

התיקונים א—טז של חבר-ההכנסת א. אבנרי
לא נתקבלו.

התיקון של חבר-ההכנסת ש. מיקוניס לא נתקבל.
סעיף 10 — משרד החינוך והתרבות —
בנוסח הוועדה נתקבל.

הי"ר מ. סרדינס :

עכשיו נצביע על סעיף 19—7417 — השקעות
במוסדות חינוך.

הצבעה

התיקונים א—ח של חבר-ההכנסת א. חביבי
לא נתקבלו.

התיקונים א—ב של חבר-ההכנסת ש. מיקוניס
לא נתקבלו.

סעיף 19—7417 — השקעות במוסדות חינוך —
בנוסח הוועדה נתקבל.

הי"ר מ. סרדינס :

אנו מצביעים על סעיף 7420 — הלוואות להקמת
בניינים למוסדות חינוך ונבנה.

הצבעה

התיקון של חבר-ההכנסת א. חביבי לא נתקבל.

סעיף 7420 — הלוואות להקמת בניינים למוסדות
חינוך נבנה — בנוסח הוועדה נתקבל.

הי"ר מ. סרדינס :

לשאר שני הסעיפים אין הסתייגויות. אני מעמיד
אותם להצבעה.

הצבעה

סעיף 10 — משרד החינוך והתרבות —
הכנסה מיועדת — נתקבל.

סעיף 7418 — החינוך העל-יסודי —
הכנסה מיועדת — נתקבל.

הי"ר מ. סרדינס :

הצבענו בקריאה שניה על תקציב משרד החינוך
והתרבות.

אנו עוברים להצבעה על תקציב משרד המשטרה.
לסעיף 15 — משרד המשטרה — יש כמה הסתייגויות.
נצביע.

הצבעה

התיקונים א—ו של חבר-ההכנסת ש. תמיר
לא נתקבלו.

התיקונים א—ד של חבר-ההכנסת א. חביבי
לא נתקבלו.

התיקונים א—ח של חבר-ההכנסת א. אבנרי
לא נתקבלו.

התיקון של חבר-ההכנסת ש. מיקוניס לא נתקבל.

סעיף 15 — משרד המשטרה — בנוסח הוועדה
נתקבל.

הי"ר מ. סרדינס :

לסעיף 7439 — השקעות בבתי-סוהר ובמיתקני
משטרה — אין הסתייגויות. אני מעמיד אותו להצבעה.

הצבעה

סעיף 7439 — השקעות בבתי-סוהר
ובמיתקני משטרה — נתקבל.

הי"ר מ. סרדינס :

גם לסעיף 15 — משרד המשטרה — הכנסה מיועדת
דת — אין הסתייגויות. נצביע.

הצבעה

סעיף 15 — משרד המשטרה — הכנסה מיועדת —
נתקבל.

הי"ר מ. סרדינס :

נבנה ההצבעה בקריאה שניה על תקציב משרד
המשטרה.

אנחנו עוברים להצבעה על תקציב משרד המשפטים.
טיס. ראשונה נצביע על סעיף 16 — משרד המשפטים.

הצבעה

התיקונים א—יג של חבר-ההכנסת ש. תמיר
לא נתקבלו.

התיקונים א—ו של חבר-ההכנסת א. חביבי
לא נתקבלו.

התיקונים א—ו של חבר הכנסת א. אבנרי
לא נתקבלו.

התיקונים א—טו של חבר הכנסת א. אבנרי
לא נתקבלו.

התיקון של חבר הכנסת ש. מיקוניס לא נתקבל.
סעיף 18 — משרד העבודה — בנוסח הוועדה
נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

לפנינו סעיף 38 — המוסד לביטוח לאומי. נצביע.

והצביעה

התיקונים א—ג של חבר הכנסת א. חביבי
לא נתקבלו.

התיקון של חבר הכנסת א. אבנרי לא נתקבל.
התיקון של חבר הכנסת ש. מיקוניס לא נתקבל.
סעיף 38 — המוסד לביטוח לאומי —
בנוסח הוועדה נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

ואנו עוברים להצבעה על סעיף 72 — פיתוח כבישים
ושיקומם.

והצביעה

התיקונים א—ה של חבר הכנסת א. חביבי
לא נתקבלו.

התיקון של חבר הכנסת ש. מיקוניס לא נתקבל.
סעיף 72 — פיתוח כבישים ושיקומם —
בנוסח הוועדה נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

ונעביר נצביע על סעיף 7425 — ומרכזי הסשה
מוקצוונים ממשלתיים.

והצביעה

התיקון של חבר הכנסת א. חביבי לא נתקבל.

סעיף 7425 — ומרכזי הסשה מוקצוונים
וממשלתיים — בנוסח הוועדה נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

לשאר שני הסעיפים אין הסתייגויות. אני מעמיד
אותם להצבעה.

והצביעה

סעיף 18 — משרד העבודה — והכנסה מיוחדת —
נתקבל.

סעיף 72 — פיתוח כבישים ושיקומם —
והכנסה מיוחדת — נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

הצבענו בקריאה שניה על תקציב משרד העבודה.
אנו עוברים להצבעה על תקציב משרד הפיתוח.
לפנינו סעיף 19 — משרד הפיתוח.

והצביעה

התיקון של חבר הכנסת א. חביבי לא נתקבל.
התיקונים א—ה של חבר הכנסת א. אבנרי
לא נתקבלו.

סעיף 19 — משרד הפיתוח — בנוסח הוועדה
נתקבל.

התיקונים א—ו של חבר הכנסת א. אבנרי
לא נתקבלו.

התיקון של חבר הכנסת ש. מיקוניס לא נתקבל.
סעיף 16 — משרד המשפטים — בנוסח הוועדה
נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

לשאר שני הסעיפים אין הסתייגויות. נצביע.

והצביעה

סעיף 7428 — בניינים לבתי-משפט — נתקבל.

סעיף 16 — משרד המשפטים — והכנסה מיוחדת —
נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

סיימנו את ההצבעה בקריאה שניה על תקציב משרד
המשפטים.

נעבור להצבעה על תקציב משרד הסעד. לפנינו
סעיף 17 — משרד הסעד.

והצביעה

התיקונים א—ג של חבר הכנסת א. טיאה
לא נתקבלו.

התיקונים א—ג של חבר הכנסת א. חביבי
לא נתקבלו.

התיקונים א—ו של חבר הכנסת א. אבנרי
לא נתקבלו.

התיקון של חבר הכנסת ש. מיקוניס לא נתקבל.
סעיף 17 — משרד הסעד — בנוסח הוועדה
נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

אנו מצביעים על סעיף 7411 — השקעות במוסדות
סעד.

והצביעה

התיקון של חבר הכנסת א. חביבי לא נתקבל.

התיקון של חבר הכנסת א. אבנרי לא נתקבל.
סעיף 7411 — השקעות במוסדות סעד —
בנוסח הוועדה נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

לשאר שני הסעיפים אין הסתייגויות. נצביע.

והצביעה

סעיף 17 — משרד הסעד — והכנסה מיוחדת —
נתקבל.

סעיף 7411 — והשקעות במוסדות סעד —
והכנסה מיוחדת — נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

בזה תמה ההצבעה על תקציב משרד הסעד בקריאה
שניה.

אנו עוברים להצבעה על תקציב משרד העבודה.
נצביע ראשונה על סעיף 18 — משרד העבודה.

והצביעה

התיקונים א—ט של חבר הכנסת א. וזסטק
לא נתקבלו.

היו"ר מ. סרדינס :

לסעיף 56 — ומחצבים ומכרות — סמך הסתייגויות.
נצביע.

ה הצבעה

התיקונים א—ד של חבר-הכנסת א. טיאר
לא נתקבלו.

התיקון של חבר-הכנסת א. חביבי לא נתקבל.
התיקונים א—ו של חבר-הכנסת א. אבנרי
לא נתקבלו.

התיקון של חבר-הכנסת ש. מיקוניס לא נתקבל.
סעיף 56 — ומחצבים ומכרות — בנוסח הוועדה
נתקבל

היו"ר מ. סרדינס :

עכשיו נצביע על סעיף 58 — וחשמל.

ה הצבעה

התיקון של חברי-הכנסת א. טיאר וא. חביבי
לא נתקבל.

התיקונים א—ב של חבר-הכנסת א. אבנרי
לא נתקבלו.

התיקון של חבר-הכנסת ש. מיקוניס לא נתקבל.
סעיף 58 — וחשמל — בנוסח הוועדה נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

נעבור להצבעה על סעיף 80 — קווים וקידוחי גז.

ה הצבעה

התיקונים א—ב של חבר-הכנסת א. חביבי
לא נתקבלו.

סעיף 80 — קווים וקידוחי גז — בנוסח הוועדה
נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

לסעיף 19 — ומשרד הפיתוח — הכנסה מיועדת —
אין הסתייגויות. אני מעמיד אותו להצבעה.

ה הצבעה

סעיף 19 — ומשרד הפיתוח — הכנסה מיועדת —
נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

סיימנו את ההצבעה בקריאה שניה על תקציב
משרד הפיתוח.

ואנו עוברים להצבעה על תקציב משרד הפנים.
לסעיף 20 — משרד הפנים — יש סמך הסתייגויות.

ה הצבעה

התיקונים א—י של חבר-הכנסת א. שוסטק
לא נתקבלו.

התיקונים א—ו של חבר-הכנסת א. חביבי
לא נתקבלו.

התיקונים א—ו של חבר-הכנסת א. אבנרי
לא נתקבלו.

התיקון של חבר-הכנסת ש. מיקוניס לא נתקבל.
סעיף 20 — משרד הפנים — בנוסח הוועדה
נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

נעבור להצבעה על סעיף 40 — השויות מקומיות —
הוצאה מועברת.

ה הצבעה

התיקון של חבר-הכנסת א. חביבי לא נתקבל.

התיקון של חבר-הכנסת א. אבנרי לא נתקבל.

התיקון של חבר-הכנסת ש. מיקוניס לא נתקבל.

סעיף 40 — השויות מקומיות — הוצאה מועברת —
בנוסח הוועדה נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

עכשיו נצביע על סעיף 76 — הלוואות לרשויות
מקומיות.

ה הצבעה

התיקון של חבר-הכנסת א. חביבי לא נתקבל.

התיקון של חבר-הכנסת א. אבנרי לא נתקבל.

התיקון של חבר-הכנסת ש. מיקוניס לא נתקבל.

סעיף 76 — הלוואות לרשויות מקומיות —
בנוסח הוועדה נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

לסעיף 20 — ומשרד הפנים — הכנסה מיועדת —
אין הסתייגויות. אני מעמיד אותו להצבעה.

ה הצבעה

סעיף 20 — ומשרד הפנים — הכנסה מיועדת —
נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

סמך ההוצבעה על תקציב משרד הפנים בקריאה
שניה.

נעבור לתקציב משרד התחבורה. האשמה נצביע
על סעיף 22 — משרד התחבורה.

ה הצבעה

התיקונים א—י של חבר-הכנסת א. טיאר
לא נתקבלו.

התיקון של חבר-הכנסת א. חביבי לא נתקבל.

התיקונים א—י של חבר-הכנסת א. אבנרי
לא נתקבלו.

סעיף 22 — ומשרד התחבורה — בנוסח הוועדה
נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

לפנינו סעיף 12 — והשתתפות בתקציב ההכבתי.
נצביע.

ה הצבעה

הצעת חבר-הכנסת א. אבנרי למחוק את הסעיף
לא נתקבלה.

התיקון של חבר-הכנסת ש. מיקוניס לא נתקבל.

סעיף 12 — והשתתפות בתקציב ההכבתי —
בנוסח הוועדה נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

עכשיו נצביע על סעיף 32 — והשתתפות בהוצקת
„מספנות ישראל“.

ה הצבעה

התיקון של חבר-הכנסת א. חביבי לא נתקבל.

חוברת כ"ב, ישיבה רע"ד
— חוק התקציב לשנת 1968/69 (סרדינס) —

הי"ר מ. סרדינס :

לפנינו שלושה סעיפים בלי הסתייגויות. אני מעמיד אותם להצבעה.

הצבעה

סעיף 94 — הכנסות נמלי התעופה בישראל —
נתקבל.

סעיף 94 — הוצאות נמלי התעופה בישראל —
נתקבל.

סעיף 22 — משרד התחבורה — הכנסה מיועדת —
נתקבל.

הי"ר מ. סרדינס :

הצבענו בקריאה שניה על תקציב משרד התחבורה. ואנו עוברים להצבעה על תקציב משרד התיירות. האשומה נצביע על סעיף 14 — משרד התיירות.

הצבעה

התיקונים א—ג של חבר-הכנסת ש. תמיר
לא נתקבלו.

התיקון של חבר-הכנסת א. חביבי לא נתקבל.
התיקונים א—ח של חבר-הכנסת א. אבנרי
לא נתקבלו.

סעיף 14 — משרד התיירות — בנוסח הוועדה
נתקבל.

הי"ר מ. סרדינס :

עכשיו נצביע על סעיף 2703 — עידוד התיירות.
הצבעה

התיקון של חבר-הכנסת ש. תמיר לא נתקבל.
התיקון של חבר-הכנסת א. אבנרי לא נתקבל.
סעיף 2703 — עידוד התיירות — בנוסח הוועדה
נתקבל.

הי"ר מ. סרדינס :

לסעיף 78 — תיירות — יש כמה הסתייגויות. נצביע.
הצבעה

התיקונים א—יג של חבר-הכנסת ש. תמיר
לא נתקבלו.

התיקונים א—י של חבר-הכנסת א. חביבי
לא נתקבלו.

התיקונים א—ג של חבר-הכנסת א. אבנרי
לא נתקבלו.

התיקון של חבר-הכנסת ש. מיקוניס לא נתקבל.
סעיף 78 — תיירות — בנוסח הוועדה נתקבל.

הי"ר מ. סרדינס :

לסעיף 14 — משרד התיירות — הכנסה מיועדת —
אין הסתייגויות. אני מעמיד אותו להצבעה.

הצבעה

סעיף 14 — משרד התיירות — הכנסה
מיועדת — נתקבל.

הי"ר מ. סרדינס :

הצבענו בקריאה שניה על תקציב משרד התיירות. ואנו עוברים להצבעה על הענקות לעידוד ייצור חקלאי ולחולת מחירים של מצרכים ושירותים חיוניים,

הצעת חבר-הכנסת א. אבנרי למחוק את הסעיף
לא נתקבלה.

התיקון של חבר-הכנסת ש. מיקוניס לא נתקבל.
סעיף 32 — השתתפות בהחזקת „מוסדות
ישראל" — בנוסח הוועדה נתקבל.

הי"ר מ. סרדינס :

אנו עוברים להצבעה על סעיף 42 — השתתפות
בהחזקת אגודת הנוסעים של „צים".

הצבעה

הצעת חבר-הכנסת א. אבנרי למחוק את הסעיף
לא נתקבלה.

התיקון של חבר-הכנסת ש. מיקוניס לא נתקבל.
סעיף 42 — השתתפות בהחזקת אגודת הנוסעים
של „צים" — בנוסח הוועדה נתקבל.

הי"ר מ. סרדינס :

אנו מצביעים על סעיף 35 — מניעת תאונות דרכים.
הצבעה

התיקון של חבר-הכנסת א. טיאר לא נתקבל.
התיקון של חבר-הכנסת א. חביבי לא נתקבל.
התיקון של חבר-הכנסת א. אבנרי וש. מיקוניס
לא נתקבל.

סעיף 35 — מניעת תאונות דרכים —
בנוסח הוועדה נתקבל.

הי"ר מ. סרדינס :

נעבור להצבעה על סעיף 65 — פיתוח התחבורה.
הצבעה

התיקון של חבר-הכנסת א. טיאר לא נתקבל.
התיקונים א—ד של חבר-הכנסת א. חביבי
לא נתקבלו.

התיקונים א—ג של חבר-הכנסת א. אבנרי
לא נתקבלו.

התיקון של חבר-הכנסת ש. מיקוניס לא נתקבל.
סעיף 65 — פיתוח התחבורה — בנוסח הוועדה
נתקבל.

הי"ר מ. סרדינס :

לפנינו סעיף 93 — הכנסות החבת. נצביע.

הצבעה

התיקונים א—ב של חבר-הכנסת א. אבנרי
לא נתקבלו.

סעיף 93 — הכנסות החבת — בנוסח הוועדה
נתקבל.

הי"ר מ. סרדינס :

עכשיו נצביע על סעיף 93 — הוצאות רכבת ישראל.

הצבעה

התיקון של חבר-הכנסת א. אבנרי לא נתקבל.
סעיף 93 — הוצאות רכבת ישראל —
בנוסח הוועדה נתקבל.

הצבעה

התיקון ושל חבר-הכנסת ו.ש. תמיר לא נתקבל.
הצעת חבר-הכנסת א. חביבי למחוק את הסעיף
לא נתקבלה.

סעיף 28 — תקציבים מיוחדים — בנוסח הוועדה
נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

הסעיף הבא הוא סעיף 37 — חורבה מיוחדת. נצביע.

הצבעה

התיקון ושל חבר-הכנסת ו.ש. תמיר לא נתקבל.
הצעת חבר-הכנסת א. חביבי למחוק את הסעיף
לא נתקבלה.

התיקון ושל חבר-הכנסת א. אבנרי לא נתקבל.
סעיף 37 — חורבה מיוחדת — בנוסח הוועדה
נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

נעבור להצבעה על סעיף 83 — רורבה להוצאות
פיתוח.

הצבעה

התיקון ושל חבר-הכנסת ו.ש. תמיר לא נתקבל.
סעיף 83 — חורבה להוצאות פיתוח —
בנוסח הוועדה נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

ואנו מצביעים על סעיף 91 — תקציבים מיוחדים.

הצבעה

התיקון ושל חבר-הכנסת ו.ש. תמיר לא נתקבל.
הצעת חבר-הכנסת א. חביבי למחוק את הסעיף
לא נתקבלה.

התיקון ושל חבר-הכנסת א. אבנרי לא נתקבל.
סעיף 91 — תקציבים מיוחדים — בנוסח הוועדה
נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

לשאר ישי הסעיפים אין הסתייגויות. אני מעמיד
אותם להצבעה.

הצבעה

סעיף 8295—8211 — הקמת בניינים — נתקבל.
סעיף 8299 — הקמת בניינים — הפחתות
והכנסות — נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

בזה סיימנו את ההצבעה בקריאה שניה על תקציבי
המשרדים שלא נערך עליהם דיון מיוחד.

נעידוד היצוא ופיתוח שוקי חוץ (חלק). האשונה נצביע
על סעיף 26 — הענקות לעידוד ייצור חקלאי ולהחלפת
מחירים של מצרכים ושירותים חייגים.

הצבעה

התיקון של חבר-הכנסת ש. תמיר לא נתקבל.
התיקון של חבר-הכנסת א. חביבי לא נתקבל.
התיקון של חבר-הכנסת א. אבנרי לא נתקבל.
התיקון של חבר-הכנסת ש. מיקוניס לא נתקבל.

סעיף 26 — הענקות לעידוד ייצור חקלאי
ולהחלפת מחירים של מצרכים ושירותים
חייגים — בנוסח הוועדה נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

עכשיו נצביע על סעיף 2702 — עידוד יצוא חקלאי.

הצבעה

התיקון של חבר-הכנסת א. שושטק לא נתקבל.
התיקון ושל חבר-הכנסת ו.ש. מיקוניס לא נתקבל.
סעיף 2702 — עידוד יצוא חקלאי —
בנוסח הוועדה נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

אנו עוברים להצבעה בקריאה שנייה על תקציב
משרד הבטחון. לפנינו סעיף 06 — משרד הבטחון.

הצבעה

התיקון ושל חבר-הכנסת ו.ש. תמיר לא נתקבל.
התיקון ושל חבר-הכנסת א. חביבי לא נתקבל.
התיקון ושל חבר-הכנסת א. אבנרי ו.ש. מיקוניס
לא נתקבל.
סעיף 06 — משרד הבטחון — בנוסח הוועדה
נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

נעבור להצבעה על סעיף 25 — חורבה כללית.

הצבעה

התיקון ושל חבר-הכנסת ו.ש. תמיר לא נתקבל.
התיקון ושל חבר-הכנסת א. אבנרי לא נתקבל.
התיקון ושל חבר-הכנסת ו.ש. מיקוניס לא נתקבל.
סעיף 25 — חורבה כללית — בנוסח הוועדה
נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס :

עכשיו אנו מצביעים על סעיף 28 — תקציבים מיוחדים.

ו. שאלות ותשובות

כדין במכירת ושטח פרסי, כל הכושר של האיש, תמורת 30 ל"י?

2. האם יקבל האיש פיצוי מתאים על הוועל שנ-עשה לו?

3. האם הוא מוכן לקוט צעדים ושיבטיוח אי-הש-נותם של מקרים כאלה בעתיד?

סגן שר הפנים י. ש. בן-מאיר :
העניין ושטח פרסי ואילו השואל והנכסד בשאלתה נמצא עתה בדין ומשפטי. כיוון שהעניין הוא סוב-ידיעה, יסכים אתי השואל הנכסד שאין לענות על שאלתה זו.

3. מרטים על הדיונים בתכנית להקמת

תחנת כוח רדינג ד'

חבר-הכנסת מ. ידיד שאל את שר הפנים ביום ה' באדר תשכ"ח (5 במארכ 1968) :

במסר לנו ושחברת התשמל הגישה לוועדה לבניין ערים המקומית שליד עיריית תל-אביב-יפו תכנית לאי-שור הקמת המבנה של רדינג ד' בשנת 1962. הבקשה הנ"ל הועברה לדין בוועדה המחוזית בשנת 1966 וכתוצאה מכחבת זו הוגש לאישור הכנסת החוק להקמת תחנת-הכוח תל-אביב.

ואחרי לכבוד השר ואם יחולל להשיב לשאלותי :

1. מתי הגישה חברת והתשמל את בקשתה לאישור תכנית להקמת תחנת-כוח רדינג ד' לוועדה המקומית לבניין ערים?

2. ומתי דחה הוועדה המקומית לבניין ערים בפר-טי הבקשה וכמה ישיבות הקדישה לנושא זה?

3. מתי העבירה הוועדה המקומית את התיק לדין ולאישור הוועדה המחוזית?

4. מתי דחה הוועדה המחוזית בפרטי הבקשה וסמה ישיבות הקדישה לדין זה?

5. האם היו סחבת והזנחה בוועדה המקומית או המחוזית וכתוצאה מזה הוגש לבנסת החוק להקמת תחנת-הכוח תל-אביב?

סגן שר הפנים י. ש. בן-מאיר :

לשאלה 1: הבקשה להקמת מבנה של תחנת-הכוח רדינג ד' הוגשה לוועדה המקומית ביום 16 בינאר 1967, ואולם עוד בחאריך 13 במכמר 1964, במסגרת תכנית מיתאר ג', הגישה חברת והתשמל בקשה לוועדה המקומית להרחבת האתר של חברת והתשמל, בממנה לשנות את ייעוד הקרקע ולהתאימו לצורכי חברת התשמל.

לשאלה 2: הוועדה המקומית דחה בבקשת חברת התשמל, במסגרת הדיונים הכלליים בתכנית מיתאר ג', בארבע ישיבות, בשנים 1965 ו-1966.

הבקשה להקמת המבנה של תחנת הכוח רדינג ד', אשר הוגשה לוועדה המקומית ביום 16 בינאר 1967, לא נידונה בוועדה המקומית. לאור הדיונים שהתנהלו באותו זמן בתכנית מיתאר ג' בוועדה המחוזית.

לשאלה 3: בקשתה של חברת והתשמל להגדלת שטחה ולשינוי בייעוד הקרקע הועברה לוועדה המחוזית

הי"ר מ. סרדינס :

משמע עכשיו שאלות ותשובות.

1. חידוש הרשיון לאיצטדיון לכדורסל

ביד-אליהו

חבר-הכנסת י. תמיר שאל את שר הפנים ביום ג' בשבט תשכ"ח (29 בפברואר 1968) :

דובר ומשטח ישאל הודיע ואחמול בשם מטה מחוז תל-אביב, שהמשטח, תתבע לדין את הנהלת איצטדיון יד-אליהו ועל שהפעילה אותו ללא רשיון, בניגוד לחוק, ולא הוגשה בקשה להפעלת האיצטדיון לשנת 1968. כן מסר הדובר, כי "המשטח חששה מהפ-חנת הסדר והתריעה על כך באוזני הנהלת האיצטדיון ולפני עיריית תל-אביב".

כל הנ"ל מתייחס למחומה, אי-הסדר וההפחות שאירעו במשחק "ריאל" מדריד נגד "מכבי" תל-אביב בכדורסל ביום ה', 21 בפברואר 1968.

בקשר לנ"ל הנני מבקש את השר להשיבני :

1. מי הם בעלי של האיצטדיון העירוני ביד-אליהו והאחראים להפעלתו?

2. מדוע התעלמה עיריית תל-אביב-יפו מפניות המשטח ואזהרותיה לפני המשחק הנ"ל?

3. מדוע הפעילו את האיצטדיון שלא כחוק ובניגוד לאזהרות המשטח ולא הוצא רשיון והפעלה לשנת 1968?

סגן שר הפנים י. ש. בן-מאיר :

לשאלה 1: האיצטדיון העירוני לכדורסל ביד-אליהו נמצא בבעלות של חברת האיצטדיון לכדורסל בע"מ, שמניותיה מוחזקות בידי עיריית תל-אביב-יפו. והחברה הנ"ל, באמצעות מנהליה, ושהם חברי מועצת העיריה ופקידים בכירים בעיריה, ואחראים להפעלת האיצטדיון. לשאלות 2-3: העיריה הגישה בקשה לחידוש הרשיון בתחילת שנת 1968, אולם הוא לא אושר סו-פית עד 11 במארכ 1968. העיריה טענה כי המשחק שנערך ב-21 בפברואר 1968 נערך בידיעת המשטח.

כיוון שלפי חברי השואל הנכסד ועלולה המשטח לתבוע לדין את הנהלת האיצטדיון בנדון, הרי אינני רואה מקום להיכנס להערכת ההסברים המתגים על-ידי העיריה.

2. מכירה פומבית של שטח מעוקל מתמשב ירושלים על-ידי העיריה

חבר-הכנסת ש. מיקוניס שאל את שר הפנים ביום ג' בשבט תשכ"ח (29 בפברואר 1968) :

כפי שהתפרסם בעתון "ידיעות אחרונות" עיקלה עיריית ירושלים מתושב העיר מר ומסחם לוי שטיח פרסי שערכו אלפי לירות, ומכרה אותו במכירה פומבית תמורת 30 ל"י. מר לוי חתם בעיריה על התחייבות לשלם את חובו בתשלומים, והובטח לו שיעם סיום תשלום החוב יוחזר לו השטח.

אי גזאת הנני לשואל את כבוד השר :

1. האם הוא מוכן לבדוק אם עיריית ירושלים נהגה

5. יאופן פעולתה של המועצה הדתית בהוצאה

חבר-הכנסת מ. ידיד שאל את שר הפנים ביום י' באדר תשכ"ח (7 במארס 1968):

הנכבא לתשומת-לבי, יש המועצה הדתית בהוצאה אינה פועלת באופן סדיר, ומאז יולי ואשתקד משהלים שניים או שלושה אנשים את המועצה הדתית בהוצאה (בכללם היושב-ראש והמוזכר).

תקציבה של המועצה הדתית ומסתכס בחצי מיליון לירות לשנה, ובהתחשב במציאות הקיימת והוצאו כספים ללא כל התחלטה, אישור או ביקורת, מה זמן רב שלא קיימת ומבדלת במקובל ביתר המועצות.

המועצה הקרואה בהוצאה, בהאשמתו של מר שריי-בוים, מעבירה שני שלישים מתקציב המועצה הדתית בהתאם למקובל.

אחיה לבכר דשר ואם יואיל להשיב לשאלותי:

1. האם המוצב העובדתי נכון?
2. מהו התקציב המאושר של המועצה הדתית בהוצאה לשנת הכספים 1967/68 ומאיה ואחז במשתתפות עירונית ההוצאה בתקציב זה?
3. האם יושב-ראש המועצה הקרואה עוקב אחרי פעולת המועצה הדתית או מבקר אותה?

סגן שר הפנים י. ש. בן-מאיר:

לשאלה 1: הביקורת והמעקב אחרי פעולת המועצה הדתית הם בידי משרד הדתות ומבקר המדינה. העירייה מאשרת את התקציב המכלול וחלק מהשתתפותה בו ומקבלת דיווח קבוע על ביצוע התקציב.

לשאלה 2: תקציב המועצה הדתית לשנת 1967/68 הוא בסך 456,130 ל"י. תשתתפות העירייה בכיסוי המועצה לאחר גיבוי ההכנסות והסתכמה בסך 242,000 ל"י.

לשאלה 3: האם תשובתי לשאלה 1.

היו"ר מ. סרדינס:

שאלה נוספת לחבר-הכנסת ידיד.

מנחם ידיד (מח"ל):

שר הדתות הדיע, שלא קיימת מועצה דתית בהוצאה. האם מאשר משרד הפנים תקציבים כאשר אין מועצה דתית קיימת?

סגן שר הפנים י. ש. בן-מאיר:

המועצה הדתית היתה קיימת. הוא אמר כנראה, שלא התחדשה.

מנחם ידיד (מח"ל):

לא פועלת, לא קיימת.

סגן שר הפנים י. ש. בן-מאיר:

הוא ידוע יותר טוב ומכלול.

6. התנגדות לשינוי המעמד המוניציפלי של בנימינה

חבר-הכנסת י. תמיר שאל את שר הפנים ביום י"ט באדר תשכ"ח (19 במארס 1968):

איכרי בנימינה ותושביה פנו ואלי כנוע לתכנית המיתחא בנימינה וש 23, אשר הוכנה לפי פקודת בניין ערים, 1936. במזנו הוגשו על-ידי התושבים והג"ל ההצגה דיווח לתכנית זו.

על-ידי הוועדה המקומית ביום 3 ביולי 1966, במסגרת תכנית ומיתחא מקומית מס' 1111, ושינוי מס' 1 לשנת 1966, ושל תכנית ומיתחא ל'.

כנאמר לעיל, לא העבירה הוועדה המקומית את בקשתה של חברת הוועדה להוצאות והיתר בניה לתחנת הכוח רדינג ד' לוועדה המחוזית.

לשאלה 4: הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה במחוז תל-אביב דנה בתכנית ומיתחא ל' והג"ל (בסלל יה והג"ל דלת האתר של חברת החשמל) שבבעד ישיבות, החל מחמש ספטמבר 1966 עד חמש פברואר 1967, דהיינו במשך שישה חודשים בערך.

לשאלה 5: בהתחשב בבעיות והתכנוניות, הבעיות גיות והבריאותיות ובדלת המשקל, ישעמדו לפני הוועדות, אינני בבעד שהדיונים נמשכו יותר מדי זמן.

בישיבת הוועדה המחוזית מיום 13 בפברואר 1967, אשר דנה בתכנית ומיתחא ל', הוחלט להפיק את התכנית המתוקנת, כדי לאפשר לציבור לעיין בה ולהגיש הערות במשך תקופה של חודשיים, בהתאם לחוק והתכ"ן והבניה, תשכ"ה-1965. באותו זמן והחלטה הוועדה המחוזית בתוקף סמכויותיה לאסור פעולות בניה בשטח כולו, עד אשר משרד והבריאות יסיים את והביקורת הנערכות על-ידו בעניין זיהום אוויר, ועד לסיום מועד ההתנגדיות לתכנית.

כנאמר לעיל, הגישה חברת החשמל לוועדה המקומית בקשה להקמת המבנה ושל תחנת כוח רדינג ד' רק ביום 16 בפברואר 1967.

היו"ר מ. סרדינס:

שאלה נוספת לחבר-הכנסת ידיד.

מנחם ידיד (מח"ל):

נציג חברת החשמל הדיע, שהבקשה הוגשה בשנת 1962. מה האמת בדבר הזה?

סגן שר הפנים י. ש. בן-מאיר:

שלח לי שאלתה, ואני מוכן לבדוק זאת עוד פעם.

4. ידיעה על אי-תאום בין משרד הפנים לבין משרד החוץ בעניין צו הנוגע לשטחים המוחזקים

חבר-הכנסת א. אבנרי שאל את שר הפנים ביום ה' באדר תשכ"ח (5 במארס 1968):

בידיעה שנתפרסמה ב"הארץ" של יום 3 בפברואר 1968 נמסר, כי צו שר הפנים, המכריז שהשטחים המוחזקים קים ואינם עוד במרד, "שטח ואיב", לא תואם עם משרד החוץ.

בקשר לכך הגני מבקש לדעת:

1. האם הידיעה הנ"ל נכונה?
2. אם היא נכונה — מדוע לא תואם?
3. יעם מי (ואם בכלל) תואם מוחא צו שר הפנים?

סגן שר הפנים י. ש. בן-מאיר:

לא ברור לי מאיה צו של שר הפנים מתכוון והשאל הנכבד בשאלתה זו.

כל צווי שר הפנים התפרסמו ב"השמועות". ואם השו"אל הנכבד יטריח עצמו לעיין ב"השמועות" ולהגיש לי שאלתה בקשר לצו מסויים, ואוכל לענות לו.

2. מה בדעת השר לעשות כדי להביא ואינפורמציה מדוייקת לשאלות המובאות בשאלתה הנ"ל?

סגן שר הפנים י. ש. בן-מאיר:

לשאלה 1: לדברי עיריית תל-אביב, עומס העבודה, במיוחד בסוף שנת התקציב ובזמן הכנת התקציב לשנה הבאה, אינו מאפשר להם הכנת חומר סטטיסטי במידה שנשאלה על-ידי השואל הנכבד.

לשאלה 2: לאחר שנקבל את הדו"ח הכספי לשנת 1967/68, אוכל לתת לשואל הנכבד אינפורמציה יותר מדוייקת.

9. מענקי אבטלה לעיוורים

חבר-הכנסת מ. ידיד שאל את שר הסעד ביום ה' בכסלו תשכ"ח (7 בדצמבר 1967):

לאחר שהחליטה הממשלה ועל ומתן מענקי אבטלה למחוסרי עבודה, הודיעו נציגי משרד הסעד על הקמת קרן ומיוחדת על-ידי משרד הסעד שתאפשר מתן מענקי אבטלה למובטלים ומקרב ציבור העיוורים.

כמו כן הצהיר נציג משרד הסעד בפני ועדת השירותים הציבוריים, כי העיוורים ייהנו מזכויות שוות כיתר העובדים במדינה.

אודה לסבד השר אם יואיל להשיב לשאלותי:

1. האם הוקמה והופעלה הקרן הנ"ל?
2. מי זכאי למענק מקרן האבטלה הנ"ל?
3. האם למענק האבטלה זכאים העיוורים שהוכ" שהו ומוסוגלים לעבודה במשק ולא נקלטו בעבודה?

שר-הסעד י. בורג:

לשאלה 1: הקרן למענקי אבטלה לעיוורים הופעלה ב-1 באפריל 1967, על-פי ההחלטות והמנהל הכללי של משרד הסעד, בתע"ס מס' 122/67 לפרק 6, מיום 19 באפריל 1967.

לשאלה 2: זכאי למענק אבטלה כל עיוור, אשר היה עובד ושכיר תקופה ועל אחרונה ותחשים לפני ה-1 בינואר 1967, ונפלט מעבודתו הקבועה.

לשאלה 3: התשובה חיובית.

היו"ר מ. סרדינס:

שאלה נוספת לחבר-הכנסת ידיד.

מנחם ידיד (גח"ל):

מה גורל אלה שלא עבדו ועסקו בהכשרה מקצועית במוסד של מגדל-אור — האם הם זכאים למענקי אבטלה או לא?

שר-הסעד י. בורג:

אבדוק זאת.

10. אמצעים למניעת עבריינות נוער

חבר-הכנסת ר. הקטין שאלה את שר הסעד ביום י"ט בכסלו תשכ"ח (21 בדצמבר 1967):

ב"דבר" מיום 15 בדצמבר 1967 התפרסם ראיון עם המפקח הכללי של המשטרה ח'ו הוא מציין בין היתר, שחלה עליה בעבריינות הנוער, ועל כך מועיד המספר ההולך וגדל של נערים אשר הופנו אל ישירות המבחן, מ-10,646 בשנת 1965 ל-11,140 בשנת 1966. כמו-כן חלה עליה נוספת גם ב-1967. בעיהם 3591 צעירים

איכרי בנימינה טוענים, שאם תאושר התכנית המוצעת, תיהפך בנימינה מכפר לעיר, והם אינם רוצים בשום אופן בשינוי אופי המקום ודוחשים להשאירו כחור אזור חקלאי-כפרי. בן טוענים תושבי המקום, החונה 2,600 תושבים, כי מספר זה של תושבים לא יוכל לעמוד במעמסה הכספית והכוחה בביצוע התכנית הנ"ל.

בהתחשב בטענות הנ"ל, ולאור האמור בסעיף 61 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, ובהתחשב בפסק-דין של בית-המשפט העליון (האה תיק בג"ץ 276/66, פסקי-דין, כרך כ"א, חלק א', עמוד 253 זעמוד 258) — הנני מתכבד לשאול את סבד השר:

האם יאמנם יש מקום לביצוע התכנית האמורה לגבי המושבה בנימינה?

סגן שר הפנים י. ש. בן-מאיר:

בסעיף 109 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, נאמר: "החליטה ועדה מחוזית או מחוזית מיתאר מקומית, תודיע על כך לשר הפנים לפני מתן פרום לאישור. השר השאי, תוך חמישה-עשר יום ממסירת ההחשה, לדרוש מהוועדה המחוזית לדון מחדש באישור התכנית, בדרך כלל או בקשר להוראות מסוימות שיפרט בדרושה".

שר הפנים לא קיבל עדיין ושום החלטה מהוועדה המחוזית לאישור בגדון, ועל כן אין הוא יכול עדיין להתייחס לתכנית.

7. רישום גישואין של דרוזים

חבר-הכנסת ג'. מועדי שאל את שר הפנים ביום כ"ב באדר תשכ"ח (22 במארס 1968):

לאחרונה באים צעירים דרוזים תושבי ישראל בברית הגישואין עם צעירות דרוזיות מחמת-הגולן, אולם משרד הפנים מסרב לאשר גישואין אלה.

אודה לסבד השר אם יואיל לענות לי:

1. מה הם המניעים לסירובו של משרד הפנים לאשר גישואין אלה?
2. האם בכוננת משרד הפנים לאשר גישואין אלה בעתיד הקרוב?

סגן שר הפנים י. ש. בן-מאיר:

לפי חוק המחשם, תשכ"ח-1965, נענה וייענה משרד הפנים לכל בקשה לרישום גישואין והמבוססת על תעודת זהו ציבורית.

8. נתונים על מילות עיריית תל-אביב

חבר-הכנסת י. תמיד שאל את שר הפנים ביום כ"ב באדר תשכ"ח (22 במארס 1968):

ביום ג', 19 במארס 1968, השיב השר לשאלתה של חבר-הכנסת מנחם ידיד מיום 6 בפברואר 1968. בין היתר אמר: "לצערי, על אף הדבון המתמיד של הממונה על המחוז לא הצלחנו עד היום לקבל אינפורמציה מעיריית תל-אביב על השאלות הכלולות בשאלתה זו".

אודה לסבד השר אם יואיל להשיבני:

1. מה הסיבה ופגייתו של שר הפנים לקבלת אינפורמציה נשארה ללא מענה?

מקומות למניעת עבריינות; הוגדל מספר העובדים הסוציאליים לטיפול בנוער בחברות רחוב והורחבה חשד הצוותות הבין-מקצועיים לאיתור נוער אשר על סף העבריינות במסגרת בית-הספר היסודי.

בתחום הטיפול והשיקום — דואג המשרד להרחבת אפשרויות והקליטה במוסדות על-ידי תוספת 32 מקומות במעון „מסילה“, 16 מקומות באחזה, 16 מקומות בצופיה, 8 במצפה-ים, 75 במוסדות-חוף, ובעיקר על-ידי תוספת 96 מקומות במעון הנעול בגיל-עם, — שפרעם מקודם — המיועד לנוער עבריון מהסוג הקשה.

במסגרת ושירות המבחן מפתח המשרד שיטות טיפוליות חדשות על-ידי והקמת קבוצות טיפוליות ומועדונים טיפוליים.

יחד עם זאת, ועלי לחזור ולציין כי מוקד העבריינות הוא במשפחות ומחברות ילדים, והטיפול הכולל בהן והמתאם בין כל הגורמים הנוגעים בדבר הוא תנאי האשוני למניעת עבריינות במדינה.

11. סעד לזקקים בבית-שאן

חבר-הכנסת ש. מיקוניס שאל את שר הסעד ביום כ"ה בכסלו תשכ"ח (27 בדצמבר 1967):

וממצאי סקד בית-שאן, שגערך על-ידי הרשות לחכנון כוח-אדם, הנוגעים לחחום פעילותו של משרד הסעד, ומורים:

- א. 80% בקירוב מהמשפחות בבית-שאן נמנות עם בעלות הכנסה נמוכה, כלומר פחות מ-400 ל"י לחודש, לעומת 25.8% שהיוה האחוז המקובל בכל הארץ;
- ב. אולם רק 17.2% מהמשפחות בעיירה נתמכות על-ידי לשכת הסעד — לפי הפירוט: כ-60% מהמשפחות שהכנסתן היא פחות מ-100 ל"י לחודש; 10.3% מהמשפחות פחות שהכנסתן היא 101 עד 200 ל"י לחודש; וקצת למעלה מ-1% של המשפחות שהכנסתן היא 201 ל"י עד 400 ל"י לחודש.

בכד השר מתבקש להשיבני:

1. האם ממצאי סקד בית-שאן הוסאו לידיעתך?
2. שיעור בעלי הכנסה נמוכה בבית-שאן הוא פי שלושה ויותר מהמקובל בארץ — איך מוצא הדבר ביטוי בפעילות הסעד במקום?
3. מבין המשפחות בעלות הכנסה נמוכה ביותר — 200 ל"י לחודש — לא כולן נכללות בין הנתמכות על-ידי לשכת הסעד במקום. מה הסיבה לכך?

שר-הסעד י. בורג:

לשאלה 1: התשובה חיובית.

לשאלות 2—3: כל אדם והסאי לסעד בהתאם להנחיות משרד הסעד ואשר פנה לשלכת הסעד בבית-שאן והוכיח את זכאותו, קיבל תמיכה בהתאם לכך.

בחדש פברואר שנה זו התבטאו הדבר בכך ש-326 משפחות קיבלו תמיכה כלכלית קבועה בסך 27,950 ל"י. נוסף לכך נעזרו 421 משפחות בשורה כלכלית בלתי קבועה, ו-200 זקנים וזקנות קיבלו מענקי זיקקה מהקרן למענקי זיקקה. 20 זקנים המרותקים למיטותיהם מקבליים ואי-יכולות תומכות בלתי-הם. כן סודרו 140 ילדים, הזקוקים לכך, במוסדות חוף, מוסדות יומיים, קיבולו הבראה ביתית או סדרו במפת"ן המקומי.

שחזרו על מעשיהם הפליליים. הגענו היום למצב שיש נעדרים ולהם 20—30 ואפילו 100 תיקים.

ואי לכך אבקש את בכד השר להשיבני:

1. האם בדק משרדך סיבת גידול העבריינות והעמקתה?

2. מה הם האמצעים המונעים, אשר הופעלו עד כה על-ידי משרד הסעד, לגבי מניעת עבריינות ושיקום העבריון הצעיר?

3. באילו אמצעים בהעת השר לאחוז ועל מנת לשקם, מצד אחד, את הניתנים לשיקום, ומצד שני למנוע עבריינות נוספת?

שר-הסעד י. בורג:

לשאלה 1: ועל-פי הנתונים שבדי משהדי אין בשנת 1967 גידול במספר המאפנים אל ושירות המבחן לנוער בהשוואה לשנת 1966. בשנת 1967 הופנו לשירות המבחן לנוער 9,861 ילדים לעומת 11,140 בשנת 1966.

לעומת זאת נכון שיקימות והחמרה והעמקה בתופעות עבריינות הנוער, והמתבטאת בין והשאר גם במספר הגדל של ילדים החוזרים ומצבעים עבירות. משרד הסעד עד לתופעות אלה ופועל להבנת סיבות עבריינות הנוער ולטיפול בהן, והן באמצעות השירותים הקיימים, הפועלים בשטח המניעה והשיקום, והן על-ידי פיתוח שירותים ושיטות טיפול וחדשות.

המשרד וערך ומקיים מספר רב של מחקרים לבדיקת התופעה של עבריינות הנוער ביניהם: א. מחקר לבדיקת עבריינות של קטנים ומתחת לגיל תשע; ב. סקד סטאטיסטי בין-לאומי על עבריינות הנוער; ג. מחקר על טיפול בנוער בחברות רחוב ובתל-אביב; ד. מחקר לבדיקת השפעת הטיפול והקבוצות על הסתגלות ועל נוער עבריון לעבודה; ה. מעקב אחר בוגרי המפת"נים. ו. מעקב אחר בוגרי מוסדות חסות.

המשרד מתכנן בתקופה הקרובה מחקרים נוספים, כמו: א. בעיות הטיפול בפערה והסוטה; ב. מעקב אחר ילדים שהיו בטיפול ושירות המבחן לנוער; ג. הערכת תוצאות טיפול קבוצתי בנוער עבריון ועל סף העבריינות במסגרת פתוחה; ד. אי-ביקור סדיר בבית-הספר ועבריינות נוער — הקשר ביניהם. ה. פיתוח הפסיכיאטריה המשפטית בטיפול בעבריינים צעירים.

ממצאי המחקרים מסייעים לשירותי המשרד להבנת סיבות העבריינות ולשיפור דרכי הטיפול והמניעה.

הנתונים והממצאים שבדי המשרד מצביעים על קשר בין החמרתה והעמקתה של עבריינות הנוער לבין התפתחות תת-תרבות עבריינית בשכונות ובאזורים נחשלים בארץ.

לשאלה 2: על מנת להילחם בתופעות עבריינות הנוער מקיים המשרד מערכת שירותים טיפוליים, כמו: א. שירות לילד ולנוער; ב. השירות לשיקום נוער (מפת"נים); ג. המרכז למניעת עבריינות; ד. שירות המבחן לנוער; ה. רשות חסות הנוער; ו. חסות עוקבת.

לשאלה 3: המשרד מפתח את השירותים הקיימים ואף מפתח שיטות וחדשות לטיפול בנוער העבריון.

בתחום המניעה — הורחבה רשות המפת"נים המועדים לטיפול בנוער שעל סף העבריינות; פותחה מערכת פעולות מגינה קהילתיות באמצעות כ-20 ועדות

ניסיהן מינימליות. הכרחי ששיירות המבחן יהיה מוכן תמיד להושיט עזרה והדרכה לטיפול הנוער, בטרם ית- דרדר לעבריינות.

אבקש את כבודו להשיבני:

1. האם נכונה הידיעה?
2. ואם כן — מה בדעת משרדו לעשות כדי לתקן את המעוות?
3. כמה קציני מבחן לנוער מועסקים בארץ כולה?
4. האם לרגל העובדה שעבריינות הנוער גדלה לאחרונה, ומספר קציני מבחן לנוער המועסקים כיום הוא מספיק?

שר-הסעד י. בורג:

לשאלה 1 — כן.

המחסור בקצין מבחן באזור זה נובע מן העובדה, שתהליך בחירת העובד המתאים למשרה הקיימת היה במקרה הצורך ממושך מן החגיל והמקובל, עקב תקלות בפרסום המכרז על-ידי נציבות שיירות המדינה.

לשאלה 2 — המשרד עשה פעולה מיוחדת לגיוס קציני מבחן ממחוזות ואזורים למתן עזרה לקריית-גת והסביבה. כמו כן נעשית על-ידי המשרד פעולה רחבה של בניית עבריינות בקריית-גת.

חלק מן הדברים קהאית בתשובה הקודמת. משום כך, אם היושב-ראש יסכים, אסתפק בכך.

ה"ר מ. סרדינס:

אני מסכים בהחלט.

14—15. עזרה לנוקמים

חבר-הכנסת א. חסין שאל את שר הסעד ביום ט' בטבת תשכ"ח (10 בינואר 1968):

תחת הכותרת „בעל הכליה השתוללה ניסה להת- אבד" ומספר העתון „ידיעות אחרונות" מיום 14 בדצמבר 1967 על „גלגולו הרבים של האזרח מאיר לוי, שיאנו יכול להתקבל לשום עבודה ואינו מוצא פתרון למצבו. והעתון מספר עמוד לוי, בעל הכליה השתוללה, כיוון שכל פניותיו למוסדות נידחו ומשד הסעד לא קיבל תשובה לדרישתו, קטה כמות של כדורי-שינה כדי לאבד את עצמו.

אודה לסבדו אם יואיל להשיבני:

1. מה עשה משרדו עד היום כדי לשקמו?
2. האם יואיל ומשרדו להוציא את הנ"ל מדכאונו?

חברת-הכנסת ר. צברי שאלה את שר הסעד ביום כ"ג בטבת תשכ"ח (22 בפברואר 1968):

נדע לי כי באשקלון נולדה שלישיה לאם של אר- בעה ילדים, גברת פורטוגה בן-ישבת. אביה של משפחה זו, שהיא בת חמש פמשות (ישבעה ילדים, אב ואם), עובד עבודה זמנית במשכר של 400 לירות. הילדת, הנא- לצת לטפל בשלושת התינוקות ובאכזבת הילדים וכן לטפל בענייני הבית, הגיעה למצב פסי קשה ונאלצה למנות למוסדות המקומיים לעזרה, למחות במשק ביתה, ולא נענתה.

אי לכך רצוני לשאול את כבוד השר:

1. האם ידועות אלו נמנות?

12. מחסור בקציני מבחן לנוער

חבר-הכנסת ש. מיקוניס שאל את שר הסעד ביום ו' בטבת תשכ"ח (7 בינואר 1968):

ועתון „מעריב" מיום 2 בינואר 1968 נמסר כי, שופט השלום באשקלון ומר א. חייבי התריע בפסק-דין על מחסור בקציני מבחן באשקלון.

הפניית שני נערים לקצין מבחן לנוער על-ידי השו- פט לא נשאה פרי, ומשום ושקצין המבחן יצא להשתלמות של חודשיים ואין ממלא מקום.

השופט קבע בהחלטתו, כי האזור מאוכלס במשפ- חות רבות ברוכות ילדים, שהכנסות מפרנסיהן מיני- מליות. הכרחי ושיירות המבחן יהיה מוכן תמיד להושיט עזרה והדרכה לטיפול הנוער, בטרם יתדרדר לעבריינות.

אי לזאת הנני לשאול את כבוד השר:

1. האם הובא פסק-הדין לידיעתו?
2. מה הן המסקנות ושמשרד הסעד הסיק בעקבות פסק-הדין?

3. מה מספר קציני המבחן לנוער?

4. האם מספרם מספיק לצרכים?

5. אם לא — מה עושה ומשרדך בנידון?

שר-הסעד י. בורג:

לשאלה 1: התשובה חיובית.

לשאלה 2: הבעיה ידועה לי ולמשרדי. המושד עשה פעולה מיוחדת לגיוס קציני מבחן ממחוזות אחרים למתן עזרה לקריית-גת והסביבה. כמו כן נעשית על- ידי המשרד פעולה לשם בניית עבריינות רחבה באזור. פעולה זאת מתבטאת בין השאר בהרחבת ומפעל המפת"ן בקריית-גת, בהקמת מועדון טיפולי המיועד לילדים של כיתות החינוך המיוחד בבתי-הספר, להדרכת הורים של ילדי בתי-הספר וצוותות בין-מקצועיים בבתי-הספר, וב- אים לעזור למורים בפתרון בעיות של הילדים הפרוב- לימטיים.

לשאלה 3: בארץ כולה מועסקים היום 85 קציני מבחן.

לשאלות 4—5: קיימת החמרה והעמקה בתופעות עבריינות הנוער, המתבטאת בין השאר במספר גדול של ילדים החוזרים ומבצעים עבירות. לפיכך מספר קציני המבחן לנוער המועסקים כיום אינו מספיק, בפרט נוסח הטיפוליים הקשים והמעמיקים ישי צורך לתת לקטינים החוזרים. למרות שהמשרד הגיע למסקנה כי יש צורך בתוספת קציני מבחן, לא נעשה, עקב החלטת הממשלה להקפיא את מספר התקנים בשיירות המדינה. על כן מאלץ המשרד להטיל על קציני המבחן מעמסה נוספת על המעמסה הקיימת.

13. מחסור בקציני מבחן לנוער

חבר-הכנסת ר. אריו שאל את שר הסעד ביום ו' בטבת תשכ"ח (8 בינואר 1968):

בעתונות מהיום נתפרסמה ידיעה על החלטתו של שופט השלום א. חייבי בבית המשפט באשקלון, בה הת- ריע השופט על המחסור בקציני מבחן לנוער. בהמשך ידיעה נאמר כי בהחלטתו קובע השופט, כי האזור מאוכלס במשפחות רבות מרוכות ילדים, שהכנסות מפר-

כו/2 מיום ו' בחשוון תשכ"ו — 1 בנובמבר 1965), וזכות להקפדה מטעם הנהלות בתי-הספר?

2. הנהלת הדבר שמנהל בית-ספר תיכון דמלה-לוד אסר השתתפות התלמידים במירון המסורתי בחנוכה שנה זו, אשר אורגן על-ידי תנועת "מכבי הצעיר"?

3. הנהלת הדבר ושהנהלת בית-ספר תיכון דמלה-לוד אסרה על ואחת התלמידות, ומדריכה בסניף האשון-לציון של "מכבי הצעיר", להשתתף בטיול הנופש הפסח מטעם מזריכי "מכבי הצעיר"?

4. האם הנהלות בתי-הספר מתחשבות בסעיפים 4-5 של החוקר הנ"ל, הרושש לתאם את תכנית הלימודים יומי הפעולות של תנועות הנוער?

סגן שר החינוך והתרבות א. ידלין:

לשאלה 1: הנהלות בתי-הספר העל-יסודיים מקפידות בדרך כלל על ביצוע חוקר המכ"ל כו/2.

לשאלה 2: מר בייטריצקי, מנהל בית-ספר תיכון דמלה-לוד, טוען שלא ידוע לו על מקרה זה, מה עוד שלפי דברי מר יצחק פרנקל, מנהל הסתדרות "מכבי הצעיר", נערך ומצטרף תלמידים בכ"ו בססלו (28 בדצמבר 1967), שהוא יום חופש חשמי בבתי-הספר.

לשאלה 3: לד"ר פאפאריש, מנהל בית-ספר תיכון דמלה, לא ידוע על מקרה כזה.

לשאלה 4: נעשים מאמצים על ידינו לקבוע הסדרים מתאימים לביצוע סעיפים 4 ו-5 בחוקר הנ"ל, אם כי בכמה מקרים קיימת התנגדות בין החוגים בבתי-הספר וימי הפעולות של תנועות הנוער.

18. מרטים על קליטת שידורי הטלוויזיה הלימודית בבתי-הספר

חבר-הכנסת ש. כהן-צידון שאל את שר החינוך והתרבות ביום ב"ט בשבט תשכ"ח (28 בפברואר 1968):

כתאריך כ"ד שבט תשכ"ח (23 בפברואר 1968) נתפרסמה בעתונות תכנית שידורי הטלוויזיה הלימודית, ובה שיעורים במתמטיקה, אגדות יווני, תיאור מערת העטלפים במלזיה, פנים אל פנים עם פרופיסור יהושע פחאוויר, אמריקה בתלל.

בבד השר מתבקש להשיבני:

1. האם נעשה סקר אחת מספר התלמידים הצויים בתכנית אלה?

2. אם התשובה לשאלה 1 היא חיובית — מהו מספר התלמידים שיוצא בתכנית הנ"ל?

3. מהו מספר מקלטי הטלוויזיה הנמצאים בבתי-ספר לקליטת התכנית הנ"ל?

4. באילו עיירות פתוח נמצאים בתי-ספר שיש להם מקלטי טלוויזיה לקליטת השידורים הנ"ל?

סגן שר החינוך והתרבות א. ידלין:

לשאלות 1 ו-2: אין מקום לסקר, כי השידורים נערכים במסגרת של ניסוי בלבד. משתתפים 32 בתי-ספר, ובהם 1,800 תלמיד בערך.

לשאלה 3: מספר המקלטים הוא כ-80.

לשאלה 4: כמעט כל בתי-הספר המשתתפים בני-סוי הם באזורי פיתוח.

2. אם כן — מה חושב השר לעשות כדי לעזור לאם מבוהלת וראויה זו ולהקל עליה למלא את תפקידיה ואם וסעקרת-כית?

שר-הסעד י. בורג:

הכינוי תשובה לשאלתה של חבר-הכנסת חסין, אבל, לצערי, איני מוכן לקרוא אותה. זה בהתאם לתקנון. לפי התקנון, ושאלתה אישית הנוגעת למצב בריאותי, סוציאלי ועוד, לא תישאל עם מתן השם של האדם ולא תיקרא התשובה לאותה ושאלתה. יש לי תשובה לשאלתה זו. כאשר תבוא ושאלתה בלי שם, ואענה בלי שם. אני גם מוכן לתת לשואל את התשובה בלי פרסום סאן. הוא והדן בנוגע לשאלתה של חברת-הכנסת צברי.

גם תשובה לשאלתה זו מוכנה.

הייתי רוצה שלהבא יקפידו על כך, בכל אופן לא לציון על הנידוי הידוק של השאלות שמות של אנשים הנתונים אליבא דכולם במצוקה, שאם לא כן הרי לא היו אובייקט לשאלות.

16. נחונים על פרסומי משרד הסעד

חבר-הכנסת א. ורדיגר שאל את שר הסעד ביום ז' בשבט תשכ"ח (6 בפברואר 1968):

ואודה לכבודו ואם ישיבני:

1. מהו מספר הפרסומים שמושרדך מוציא לאור?
2. למי מיועדים הפרסומים הנ"ל?
3. מה תפוצתם של הפרסומים האלה?
4. מה גודלו של התקציב הכספי המוקצב לפרסומים אלה?
5. האם נערך סקר כדאיות ביחס לפרסומי משרדך?
6. ואם נערך — מתי ומה הוציאו?

שר-הסעד י. בורג:

לשאלה 1 — משרד הסעד מוציא לאור בקביעות 7 פרסומים ו-11 פרסומים ומחזיקים והמבוצעים בשנת התקציב הנוכחית.

לשאלה 2 — הפרסומים מיועדים לעובדי המשרד, לעובדים סוציאליים בלשכות והסעד, ציגי רשויות מקומיות וחברי ועדות ערר ליד החשיות המקומיות, חברי כנסת, מורי האוניברסיטאות וציבור המתעניין בעבודה סוציאלית.

לשאלה 3 — תפוצתם של פרסומי המשרד מגיעה ל-1,700 עותקים.

לשאלה 4 — התקציב השנתי לפרסומי המשרד הוא 20,000 לירות.

17. תיאום בין תכנית הלימודים בבתי-הספר העל-יסודיים וימי הפעולות של תנועות הנוער

חבר-הכנסת ש. כהן-צידון שאל את שר החינוך והתרבות ביום כ' בשבט תשכ"ח (19 בפברואר 1968):

בבד השר מתבקש להשיבני:

1. האם ההתאמות לשיתוף פעולה בין המשרד שכיבו עומד בהאשו והנהלות בתי-הספר העל-יסודיים לבין תנועות הנוער המוכרות (כאמור בחוקר המנהל הכללי

בכך הכיתות התיכוניות לילדים לא-יהודים בבית-ספר תיכון עירוני א' בחיפה.

21. ביקורת על תכניות הטלוויזיה הלימודית

חבר-הכנסת א. אבנרי שאל את שר החינוך והתרבות ביום י"ב באדר תשכ"ח (12 במארס 1968):

ביום 10 במארס 1968, בשעות אחר-הצהריים, חזיתי בסרט שהוקרן על מסך הטלוויזיה הלימודית. הסרט דן בהפקת חשמל ואנרגיה אטומית, ושם: אטומים בשלום. הסרט היה רצוף תעמולה פרו-אמריקאית מובהקת.

בקשר לכך הגני מבקש לדעת:

1. האם מקיימים ביקורת על תכניות הטלוויזיה הלימודית?

2. אם קיימת ביקורת — מטעם מי?

3. האם הסרט הנ"ל אושר לשידור, ואם כן — על-ידי מי? מה היו הטעמים לאישור הסרט הנ"ל, למרות היותו סרט תעמולתי מובהק?

4. האם נעשים מאמצים כלשהם לרכישת סרטי טלוויזיה לימודיים גם במאוצות אחרות, ואם כן — מאילו ארצות?

5. ומה הן הארצות ושמהן נרכשו סרטים לצורכי הטלוויזיה הלימודית, מאז הוקמה הטלוויזיה, וכמה סרטים מכל ארץ?

סגן שר החינוך והתרבות א. ידלון:

לשאלה 1: כן.

לשאלה 2: הביקורת היא מטעם ועדת הטלוויזיה שליד משרד החינוך והתרבות. ועדת הטלוויזיה קובעת את מדיניות המשרד בנושא זה. הפיקוח הממשי על התכניות ואישורן לשידור הוא בידי צוות מפקחי הטלוויזיה הלימודית.

לשאלה 3: הסרט אושר לשידור על-ידי צוות הפיקוח. הטעמים לאישורו: (א) נושא הסרט בכלל באחד מנושאי תכניות התעמולה שאושר על-ידי ועדת הטלוויזיה (סרטי מדע, אמנות וגיאוגרפיה); (ב) הסרט כולל יסודות לימודיים חשובים העשויים לשמש מוטיבציה לחלמיד ללימוד המדעים המדויקים; (ג) הסרט כולל אינפורמציה יסודית הנוגעת לשטח חשוב בחיינו — רתימת האנרגיה הגרעינית לצורכי שלום. הסרט מפרט התפתחות התהליך של הפקת אנרגיה חשמלית בכורים אטומיים — מבניין הכור האטומי הראשון ועד לתכנון כורי האטום בעתיד.

אין בסרט זה ואספקטים תעמולתיים, פרט לעובדה שאכן ארצות-הברית הייתה החלוצה בתחום הפקת אנרגיה חשמלית מן האטום.

לשאלה 4: הטלוויזיה הלימודית עומדת בקשר מתמיד עם תחנות השידור של המוסדות החשובים ביותר של הטלוויזיה החינוכית בעולם — מהם אנו רוכשים סרטים להקרנה בתכניותינו.

לשאלה 5: נרכשו סרטים מן המדינות המפורסות להלן (המספרים כוללים סרטי תעמולה וקטעי סרטים מדעיים ששולבו בסרטים לימודיים שלנו): מצרפת — 5; מאנגליה — 20; מארצות-הברית — 12; מקנדה — 8. (ממקורות ישראלים — 4). הטלוויזיה הלימודית עומדת

19. ראיונות עם אנשי ציבור

בטלוויזיה הלימודית

חבר-הכנסת ש. כהן-צידון שאל את שר החינוך והתרבות ביום כ"ט בשבט תשכ"ח (28 בפברואר 1968):

מתוך העתונות נודע לנו, שהנאמנות לטלוויזיה לימודית מקדינה ראיונות עם אנשי ציבור.

בכוד השר מתבקש להשיבני ומעל ומהו:

1. ומי מחליט במי לבחור מתוך אנשי הציבור את המראיינים על מסך הטלוויזיה?

2. ועד היום מי הם המדינאים והישוראלים שראויים הוקרן ומעל ומסך הטלוויזיה?

3. והאם תכנית זו נעשית בשיתוף פעולה עם השר לענייני הסכנה?

סגן שר החינוך והתרבות א. ידלון:

לשאלה 1: וההחלטה על בחירת אנשי ציבור להא-יון בטלוויזיה הלימודית מתקבלת על-ידי המנהל החינוכי וצוות המפקחים בטלוויזיה, תוך התייעצות עם ועדת הטלוויזיה במשרד החינוך והתרבות.

לשאלה 2: עוד כה לא ראיינו מדינאים. האנשים שראיינו הם מומחים במקצועות שונים, אשר צוות המ-ראיינים (תלמידי בתי-ספר) ביקש לקבל מהם אינפור-מציה.

עוד יעשה מראיינו: הסופר משה שמיר (ספרות); שופט הגוער דוד רייפן (עבריינות נוער); הפרופ' י. ידן (ארכיאולוגיה); פרופ' ע. דה-שליט (התפתחות המדע); פרופ' י. פראוור (לימודים גבוהים); פרופ' מ. פלדמן (בעיות במדע); מר א. קלונסקי (בחורי ישיבה); מר ידן הורוביץ (בעיות כלכלה); י. שניאורסון (על "השומר"); רב-אלוף ברי-לב (חמותו של צה"ל); השח-קנית גילה ואלמגור (נוער יהודי מהגולה); מר שמואל צור מעין-רב (על הקיבוץ).

לשאלה 3: התשובה שלילית.

20. חינוך תיכון לבני הכפר דלית-אל-כרמל

חבר-הכנסת נ. פלד שאל את שר החינוך והתרבות ביום ז' באדר תשכ"ח (7 במארס 1968):

תושבי הכפר דלית-אל-כרמל טוענים, שהעדר בית-ספר תיכון בכפרם פוגע קשה ביכולתם להעניק לבניהם חינוך תיכוני. הם גאלצים לשלוח את ילדיהם לבית-הספר בכפר השכן או בחיפה. בבית-הספר העממי בכפר זה יש 1400 תלמידים ב-33 כיתות, ומספר הילדים מצדיק הקמת בית-ספר תיכון במקום.

אבקש ממבד השר להשיב לי:

האם נדונה האפשרות להקים בית-ספר תיכון בכפר דלית-אל-כרמל ומה ההחלטה שנתקבלה בנידון?

סגן שר החינוך והתרבות א. ידלון:

אין אנו סבורים שיש להקים בית-ספר תיכון בכל כפר. לחצנתנו מוטב שישבורי בתי-הספר היסודיים בדלית-אל-כרמל ימשיכו את לימודיהם בבית-הספר המקצועי בעוספא, הנמצאת במרחק 5 ק"מ מהכפר. יש בדעתנו לתכנן בית-ספר זה בעתיד כבית-ספר מקיף.

בינתיים געומדות לרשות התלמידים המעוניינים

— שאלות ותשובות (ידלין, סרדינס, אבנרי); חוק גנים לאומיים ושמורות טבע (תיקון מס' 2) (סרדינס, סורקיס); מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת (סרלין, ליאור); חוק התקציב לשנת 1968/69 (לוז, קרגמן) —

לרבוש השנה סרטים נוספים מן הארצות הבאות: יאפן, שבדיה, הולנד, שווייץ.

היו"ר מ. סרדינס:

שאלה נוספת לחבר הכנסת אבנרי.

אורי אבנרי (העולם הזה — כוח חדש):

בכוד סגן השר, שאלתי התייחסה גם לקטעים מסויימים בסרט בעלי אופי תעמולתי מובהק — זהיינו לגאום פוליטי של נשיא ארצות הברית וכן לתמליל המלווה את הסרט. למה לא להתמך קטעים אלה מהסרט?

ז. חוק גנים לאומיים ושמורות טבע (תיקון מס' 2), תשכ"ח — 1968 *) (קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר מ. סרדינס:

אנחנו עוברים לסעיף ז' בסדר היום: חוק גנים לאומיים ושמורות טבע (תיקון מס' 2), תשכ"ח — 1968, קריאה שנייה ושלישית. רשות הדיבור ליושב ראש ועדת הפנים, חבר הכנסת סורקיס.

מנכ"ל סורקיס (יו"ר ועדת הפנים):

בכוד היושב ראש, כנסת נכבדה. אני מביא את הצעת חוק גנים לאומיים ושמורות טבע (תיקון מס' 2), תשכ"ח — 1968, לקריאה שנייה ושלישית, על דעת ועדת הפנים, ללא כל הסתייגויות.

בנוסף חוק זה הכניסה הוועדה רק שינוי קטן: במקום המלים „החוקות בקשר להתנהגות צבא הגנה

לישראל במקומות קדושים" יהיה כתוב „החוקות על התנהגות חיילים במקומות קדושים ושטחים צבאיים“.

אני מבקש לאשר את החוק בקריאה שנייה ושלישית.

היו"ר מ. סרדינס:

אנחנו עוברים להצבעה.

הצבעה

סעיף 1 נתקבל.

היו"ר מ. סרדינס:

אני מעמיד את החוק לאישור בקריאה שלישית.

הצבעה

חוק גנים לאומיים ושמורות טבע (תיקון מס' 2), תשכ"ח — 1968, נתקבל.

ת. מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר י. סרלין:

עתה נשמע הדעה על מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת.

מנכ"ל הכנסת ת. ליאור:

בחשון היושב ראש, הגני מתכבד להודיע כי הונחו היום על שולחן הכנסת: 1. מסקנות ועדת החינוך והתרבות בעניין להקת כרמון; 2. מסקנות ועדת החינוך

והתרבות בעניין שלחי מצפה; 3. מסקנות ועדת החוקה, חוק ומשפט לגבי הצעה לסדר היום בדבר הפעלת רשויות המדינה לאיסוף תאיות פגד פושעים פאציים; 4. מסקנות ועדת השירותים והציבוריים בעניין אי-פרסום דו"ח השי-רות המטיאורולוגי על תחנת הכוח המתוכננת ברידינג ד' בתל-אביב.

ט. חוק התקציב לשנת 1968/69, תשכ"ח — 1968 **) (קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר ק. לוז:

אנחנו עוברים לסעיף ד' של סדר היום: חוק התקציב לשנת 1968/69, תשכ"ח — 1968, קריאה שנייה ושלישית. חשון הדיבור ליושב ראש ועדת הכספים.

ישראל קרגמן (יו"ר ועדת הכספים):

בכוד היושב ראש, כנסת נכבדה. חוק התקציב לשנת 1968/69 שונה מן החוקים שקדמו לו בנקודה אחת עיקרית, והיא: שוב אין אומדן ההכנסות מופיע בו כתל מחוק התקציב המומא להצבעה.

שינוי זה בא לאחד דיונים ממושכים בוועדת הכספים, וגם בכנסת בשנה שעברה. לאחר ששקלה הוועדה את הצדדים השונים של השאלה באה לכלל מסקנה — עליה המליצה לפני שר האוצר והממשלה —, כי אומדן ההכנסות לא יהווה עוד חלק מחוק התקציב, אלא ייכלל בספר התקציב כחומר אינפורמטיבי מרחיב. הנימוק העיקרי לכך הוא, שההכנסות בסעיפים השונים, ממסים ומתשלומי חובה, מבנות על-פי חוקים נפרדים, והעובדה שהכנסת מצביעה ומאשרת אומדן הכנסה מסויים ממס מסויים

(*) „דברי הכנסת“, חוב' י"ג, עמ' 782; נספחות. (**) נספחות.

הכספים — ולמטרות כפי שתקבע הכנסת, ובלבד שייראה לכנסת שיתקבלו סכומי הכנסה נוספים ומעל לסך של 5,932,185,000 לירות".

ואני סבור שאין צורך להרחיב את הדיבור להגמקת ההצעה. אנו סבורים שהכנסת איננה יכולה, ואיננה צריכה, להתנגד ומתפקידה, על-ידי מסירתו לוועדת הכספים, ועדה שאין בה אופוזיציה, בנוסף על שאר מגוריה בעניינו. היינו רוצים שהתפקידים של הכנסת יתמלאו על-ידי הכנסת, ולא על-ידי הוועדה.

הי"ר ק. לו :

רשות הדיבור לחבר הכנסת תמיר להגמקת הסתייגותו.

שמואל תמיר (המחזק החופשי) :

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה. באופן נדיר אירע שהבדל הכנסת אבנרי ואנכני, בלי לדעת איש על כוונת דעה, הגשנו הצעה מקבילה.

שמואל מיקוניס (מק"י) :

ואולי בכל זאת היתה קמניזה?

שמואל תמיר (המחזק החופשי) :

הסיבה פשוטה. אני רואה בהצעת התיקון שלנו הוראת שעה בלבד, לאור המציאות הלא-טבעית שנוצרה בכנסת. באופן טבעי וזקוק זהו תפקיד מאבק של ועדת הכספים ולא של הכנסת במליאתה. ואני ער לכך. אולם כל עוד חשלים הכנסת במליאתה עם אותו מצב לא-נורמלי ובלתי-פרלמנטרי, שהנשיאות, ועדת הכספים וועדת החוק והבטחון, חופשיות מאופוזיציה, מצב שאין לו ממשל בשום שיטה פרלמנטרית מהוגנת שאנו מנסים לסגל לעצמנו את מנהגיה; כל עוד יימשך מצב בלתי-תקין זה — אין מצב מתקין, שהוא מבחינת הוראת שעה, לפיו תדון המליאה בעניינים מסוג זה. שאם לא כן, אין ועדות אלו — ובמקרה זה, ועדת הכספים — אלא צילום בדרך קצת יותר נמוך של הממשלה. בממשלה יושבים 21 ושרים, ובוועדה יושבים 19 חברים. לשם מה יש צורך בוועדה? תקבעו שמספיקה החלטת הממשלה וכל מה שהממשלה ובחליטה יאשר אוטומאטית.

לפיכך העלינו את ההצעה שאנו מבקשים את הכנסת לקבלה.

הי"ר ק. לו :

רשות הדיבור ליושב-ראש ועדת הכספים.

ישראל קרגמן (י"ר ועדת הכספים) :

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה. מה שפרלמנטרי או איננו פרלמנטרי קובע הפרלמנט על-ידי התקנון שלו. אינני חושב שיש זכות לחבר פרלמנט ולומר על הפרלמנט שהוא אינו פרלמנטרי. הפרלמנט קבע תקנון מי צריך להיות בוועדה, לא באופן שמי, אלא לפי סיעות. החברות בוועדה נקבעת לפי סדר-גודל מסויים. שום דבר לא השתנה בעניין זה מאז היה חבר הכנסת תמיר חבר לסיעה מסוימת. אינני יודע מדוע לא טען אז שאין זה פרלמנטרי כאשר סיעות אינן מיוצגות בשתי ועדות.

שמואל תמיר (המחזק החופשי) :

אז היתה נציגות לאופוזיציה בוועדות.

אין בה כדי לקבוע את שיטת ההכנסה ממש זה. יחד עם זאת, מוסיפה הוועדה לבחון את שאלת קבלת מילווה ומכירת נכסים לצורך מימון התקציב, במיוחד — תקציב הפיתוח, וזיקתן לחוק התקציב.

אומר עוד שבסעיף 1 לחוק התקציב יופיע, כסכום ההחשאה לאוצר, סך 5,932,185,000 לירות. יש כאן גידול של 20.5 מיליון לירות, והסבדתי זאת כאשר דיברתי על חוק הביטוח הלאומי.

סעיף 2 לחוק התקציב הוא סעיף חדש, והוא קובע, כי על אף האמור בסעיף 1 חשאית הממשלה להוציא בשנת הכספים סכומים נוספים, באישורה המוקדם של ועדת הכספים של הכנסת, ולמטרות שתקבע הוועדה, ובלבד שייראה לוועדה שיתקבלו סכומי הכנסה נוספים מעל לסך של 5,932,185,000 לירות. סעיף זה הוא תוצאה של מציאות מסוימת שנוצרה השנה, והפיקוח הפרלמנטרי הובטח על-ידי קביעת הצורך באישורה המוקדם של ועדת הכספים לכל הוצאה נוספת, במידה שיתקבלו סכומי הכנסה מעל לסכום הכולל של התקציב.

במשך השנים חלו בחוק התקציב שינויים לא מעטים, במיוחד במגמה לחוק את הפיקוח על ההוצאה. עם זאת סיקמה הוועדה שיש לבחון כל סעיפי התקציב, ובמידת הצורך להכניס בהם שינויים נוספים.

אדוני היושב-ראש, יש הסתייגויות אחדות, ואחר הגמקתן אוכל להשיב למסתייגים.

יוחשה לי, לפני שאסיים, לבדך את שני העובדים הבכירים ושל משרד האוצר, אשר משיקיעים עמל רב בהכנת התקציב: הממונה על התקציבים, מר משה זמכר, אשר סיים את עבודתו כממונה על התקציבים והוא כעת יועץ כלכלי לשר האוצר, ואשר עשה עבודה עצומה במשך השנים; והממונה על התקציבים הנכנס, מר אברהם אגמון, אשר שיתף פעולה במשך שנים עם ועדת הכספים, בהופעותיו כפרופטור. אני מאחל להם הצלחה בתפקידיהם ומוחה להם בשם ועדת הכספים על ישיבת הפעולה.

הי"ר ק. לו :

לסעיף 1 אין הסתייגויות. אני מעמיד אותו להצבעה.

הצבעה

סעיף 1 נתקבל.

הי"ר ק. לו :

נגיש עתה להגמקת ההסתייגויות. לסעיף 1 הסתייגות לחבר הכנסת שמואל תמיר. אני רואה שאיננו באולם. באותו סעיף הסתייגות לחבר הכנסת אבנרי. רשות הדיבור לחבר הכנסת אבנרי להגמקת הסתייגות.

אורי אבנרי (העולם הזה — כוח חדש) :

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה. היות וההסתייגות שלי, זו של חבר הכנסת תמיר, זהות למעשה, לא קרה שום אסון על-ידי עירובת הדג.

אנחנו מציעים שבאותה פיסקה, שדיבר עליה יושב-ראש ועדת הכספים, תוכנס המלה "הכנסת" במקום "ועדת הכספים".

הנוסח של הסעיף יהיה: "על אף האמור בסעיף 1, חשאית הממשלה להוציא, בשנת הכספים, סכומים נוספים לפי החלטתה המוקדמת של הכנסת" — ולא של ועדת

400 מיליון לירות. סעיף 91 הוא בסכום של 275,500,000 ל"י. סעיף קטן (ב) של אותו סעיף 4 מחבר על הסכום שיוקצב לפי סעיף קטן (א) לתקציב הבטחון בייחוד עם הסכום המוקצב בסעיף הוצאה 06, "משדד הבטחון", והוא ייקחא לחלק "תקציב הבטחון"; חלוקתו של תקציב הבטחון לסעיפי משנה ולפרטי הוצאה תיקבע על ידי הוועדה על פי הצעת הממשלה.

סעיף הוצאה 06 — ומשדד הבטחון — הוא בסך 1.407 מיליארד לירות. סעיף משנה (ג) דן בסכום של 40 מיליון לירות נוספות. לפנינו סעיף המתייחס לחלק גדול מאוד של התקציב. הוועדה, בעצם, מקבלת לדידה סמכות להחליט על דעת עצמה בחלק הארי של התקציב.

היות ולא מדובר פה על סעיפים המוגנים לבטחון; היות ולפי התקנון לא היה דיון על המשדד הזה; היות ואין לנו אמון במדיניות הבטחון של הממשלה ובחובת הכנסת המיוצג בוועדת הכספים של הכנסת, ואי-אמון זה הולבר בימים האחרונים על ידי הפעולה של ה-21 במאוס; היות והממשלה אפילו לא מצאה לנכון עד עכשיו להכריז על הסכמתה לחלק מהחלטות מועצת הבטחון לסגת משטחי הכיבוש ולהסכים לחלק מהחלטות מועצת הבטחון מיום 22 בנובמבר 1967 ושלא יהיו יתחזות טריטוריאליים לשום צד בהוצאה מן המלחמה, ועל ידי כך לא מתאפשרת התקדמות אל מוצא פוליטי בדרכי שלום, ועל ידי כך גם מסתילים את שליחותו של נציג המזכיר הכללי של האו"ם מר יארינג — מכל הסיבות האלה לא נוכל להצביע בעד והסעיף הזה. אנו מצביעים בעד מחילה.

היו"ר ק. לוז:

באותו סעיף — הסתייגות לחבר הכנסת מיקוניס.

שמואל מיקוניס (מק"י):

אני מוותר על ההצמקה.

היו"ר ק. לוז:

רשות הדיבור ליחשב-האש ועדת הכספים.

ישראל קרגמן (יו"ר ועדת הכספים):

אדוני היושב-ראש, כנסת נסבדה. לא הכנסת ולא ועדת הכספים ואין זקוקות לאמונה של מפלגתו של חבר הכנסת וילנר. ואין הכנסת רוצה שחבר הכנסת וילנר יהיה שותף לדינאים בענייני בטחון ותקציב בטחון.

אני רוצה לומר עוד פסוק אחד, ואותו אני אומר בשמי: בעיני, חבר הכנסת וילנר אינו מיוצג אלא אינטרסים זרים במדינת ישראל.

היו"ר ק. לוז:

נעבור להצבעה על סעיף 4.

ה הצבעה

הצעת חבר הכנסת א. חביבי למחוק את

סעיף 4 לא נתקבלה.

התיקון של חבר הכנסת י. מיקוניס לסעיף 4

לא נתקבל.

סעיף 4, בנוסח הוועדה, נתקבל.

ישראל קרגמן (יו"ר ועדת הכספים):

בתקופה זו, בהתאם לתקנון, נקבע שתקציב הבטחון על כל חלקי יידון בקריאה שניה ושלישית בוועדת הכספים של הכנסת. ועדת הכספים משתפת בדיון את ועדת החוץ והבטחון. כך אומד התקנון של הכנסת. אפשר כמובן להצות לשנות את התקנון. אנו נוהגים בהתאם לתקנון, עוד לא אושר דבר ושאינו בהתאם לתקנון.

אורי אבנרי (העולם הזה — כוח חדש):

אם נוהגים שלא בהתאם לתקנון — משנים את התקנון.

ישראל קרגמן (יו"ר ועדת הכספים):

יש מוסדות ויציריכים לדון אם והבד נעשה בהתאם לתקנון או לא.

התיקון בסעיף 2 לחוק התקציב נובע מתקופת החירום ותקופת המלחמה, ובכך החה למעשה חבר הכנסת תמיר. הוא נובע ומאותם צרכים והמציאות הקשו"רים לסעיף 83 להחלטות בענייני נוהל, ביחס לדינאים בענייני בטחון. אין זה משנה אם יש נציג של סיעה מסוימת או לא; כדי להיות מיוצג בוועדת החוץ והבטחון או בוועדת הכספים צריך להגיע למשקל מסוים בספת. הכנסת קבעה כי בוועדות ומשתפות הסיעות לפי סדר גודל מסויים. אם לא הגיע חבר הכנסת תמיר לסדר גודל זה, אינני יכול כיושב-האש ועדת הכספים לשנות זאת. אין לי חלק בכך. אולי יהיה לי בזה חלק כיחיד וכאזרח בארץ.

אני מציע לרחות את ההסתייגויות ולאשר את התיקון שבסעיף 2 לחוק התקציב.

היו"ר ק. לוז:

אנחנו עוברים להצבעה.

ה הצבעה

התיקון של חבר הכנסת י. תמיר לסעיף 2

לא נתקבל.

התיקון של חבר הכנסת א. אבנרי לסעיף 2

לא נתקבל.

סעיף 2, בנוסח הוועדה, נתקבל.

היו"ר ק. לוז:

לסעיף 3 אין הסתייגויות. אני מעמיד אותו להצבעה.

ה הצבעה

סעיף 3 נתקבל.

היו"ר ק. לוז:

לסעיף 4 הסתייגות לחבר הכנסת חביבי. רשות הדיבור לחבר הכנסת וילנר להנמקת ההסתייגות.

מאיר וילנר (ההשימה הקומוניסטית החדשה):

אדוני היושב-ראש, כנסת נסבדה. סעיף 4 לחוק קובע: "הוועדה תחליט, על-פי הצעת הממשלה, על חלוקת הסכומים שהוקצבו בסעיפי הוצאה 28 ו-91, ותקבע את הסכומים שיוקצבו מהם...". בסעיף זה ציינו מספרי הסעיפים, ואני רוצה להזכיר מה ואומרים סעיפים אלה. סעיף 28 זהו סעיף התקציבים המיוחדים בסכום של

הי"ר ק. לזו:

לסעיפים 5, 6, 7, 8 אין הסתייגויות. אני מעמיד אותם להצבעה.

הצבעה

סעיפים 5–8 נתקבלו.

הי"ר ק. לזו:

לסעיף 9 – הסתייגות לחבר-הכנסת תמיר. רשות הדיבור לחבר-הכנסת תמיר להגמקת הסתייגותו.

שמואל תמיר (המרצו החופשי):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת. ההסתייגות הזאת נוגעת לעניין מהותי ביותר, בדבר זכותו של שר האוצר לקבוע את המטרות שלמען יוצאו סכומי הוצאה הכללית וההוצאה לפיתוח. הנוסח, כפי שהוצע על-ידי הוועדה, קובע ששר האוצר חשאי לעשות כן על-ידי הודעה לוועדה. ההסתייגות שלנו אומרת: באישור הוועדה.

אני ומתכבד לשאול את יושב-ראש הוועדה הנכבד: יפה, והוועדה כבר נקיה מאופוזיציה, משתתפות בה הק "הסיעות הטובות", המוסשרות, הנבונות, הגדולות. אבל מדוע לא להביא את הדברים לאישור הוועדה הטובה והמוכנת הזאת? מדוע להפקיע את זכותה הפרלמנטרית היסודית הזאת, ולהסתפק בכך שהשר יקבע ויואל להחליט?

אדוני היושב-ראש, זוהי ההסתייגות האחרונה היום, לכנס זה של הכנסת, וגם לחוק התקציב. אולי סמלי הדבר שמאת ההסתייגות האחרונה, שאנו מסיימים דיון של הכנסת לא ב-31 לחודש אלא ב-27 בו, לא בערב אלא אחרי-הצהריים, בהרעב מצומצם באופן בלתי-רגיל של נוכחות החברים, כאשר שני שרים בלבד נוכחים באולם, כאשר שר האוצר ואפילו אינו יושב אתנו היום ואף לא מומלא מקומו.

מנחם ידיד (גח"ל):

סגנו ממצא.

הי"ר ק. לזו:

שר האוצר מקבל היום אתחנות כבוד ושל דימונה. סגן שר האוצר נמצא באולם.

שמואל תמיר (המרצו החופשי):

אני סבור שאחזות כבוד היא דבר חשוב, אבל צריך היה לחזות אותה ולא לקיים את הטכס דווקא היום. אני שולח לו את ברכתי על כך, אבל טכס זה היה צריך להתקיים ביום אחר.

אולם, אדוני היושב-ראש, אין זה מפתיע. זהו חלק משיגרת החושים האחרונים שעליה התרענו, שנגדה יצאנו. אני חייב לציין בסיפוק שעל מסכת אחת שנמדה התקוממו, על מתן תשובות לשאלות שלא במועד הנכון, הושג הישג, וראש הממשלה הודיע ליושב-ראש ועדת הכנסת שהוא העיר את תשומת-לב השרים על כך. ואכן בשבוע האחרון השיבו השרים על מאות שאלות. אנחנו שמחים שפעולתה זו של האופוזיציה נשאה פרי.

עם סיום הכנס הזה ושל הכנסת וערב החג, אני רוצה לסיים בחיוב ולא בשלילה...

הי"ר ק. לזו:

אחת מחבר לא לעניין. קיבלת השות הדיבור להגמקת הסתייגותך.

שמואל תמיר (המרצו החופשי):

אני מסיים את דברי. בכל זאת הסתייגות זו נוגעת להפקעת זכות של ועדת כנסת ומתן סמכות לשר – זה דבר מרחיק לכת – לגבי סכומי כסף גדולים ביותר. זהו חלק משיגרת, ונחמה לי שצריך לקבל את ההסתייגות הזאת ששם שצריך לקבל את כל המגמה ושסוף סוף נמצא מי שייאבק עליה בכנסת, להחזיר למסד הזה משהו מן היוקרה שאחרי המדינה היו רוצים שתיתן ותישמר לכנסת, ולהחזיר לה מעמד כראוי לבית-המחוקקים העברי.

אני מסיים את דברי בתקווה שבמושב הבא נזכה לשלבים נוספים של התקצמות כתוצאה ממאבק זה.

הי"ר ק. לזו:

השות הדיבור ליושב-ראש ועדת הכספים.

ישראל קרגמן (י"ר ועדת הכספים):

כבוד היושב-ראש, חברי כנסת נכבדים. אני מודה לחבר-הכנסת תמיר על ישהוא חרד לסמכויותיה של ועדת הכספים. אבל חרדתו מיותרת לגמרי. אין כל חשות וכל אפשרות למשרדים השונים ולאוצר לפעול איזו פעולה תקציבית או לעשות איזו העברה מסעיף לסעיף בלי ואישור של ועדת הכספים. יש הרבה מאוד סעיפים שלבניהם חייב שר האוצר להתיקק לאישור ועדת הכספים.

אולם יש דבר שוועדת הכספים אינה רוצה בו. סכום העולה על 200 אלף לירות כתוספת מחייב אישור של ועדת הכספים. לבני סכום של 20 אלף לירות, נאמר – ועדת הכספים אינה רוצה בדיונים בעניין זה. מוכרחה להיות גמישות מינימלית, לפחות, במסכת זו של הוצאות באישור הכנסת והוועדה. וכבר אמרתי שאין בעולם תלות של ממשלה ושל שר אוצר בפרלמנט, כפי שהיא קיימת בישראל. וכל זה בהתאם להחלטה שלה. אבל דרושה גמישות מינימלית בקשר לסכום של ועשרת אלפים לירות או עשרים אלף לירות, בעיקר יגוש זה מחייב הודעה לוועדה. הודעה איננה דבר פורמלי בלבד. כאשר נמסרת ההודעה בוועדה, הוועדה לא דק שומעת, אלא אם יש לה עניין – היא גם מגיבה במקרים אלה אחרי שהיא דנה בהם. אין היא צריכה לאשר זאת, אבל חייבים להודיע לה על כך.

אני רוצה להזכיר לחבר-הכנסת תמיר ושכבר ויתרנו על כמה דברים. נדמה לי שהיה זה חבר-הכנסת אבנרי שהתקומם נגד זה ושכנסים שניונים בתעריפי הדואר ואלא בהתאם לתעריפים הביניים לאומיים, המחייבים גם לגבי התעריפים שלנו. אמרנו שאין זה דבר שוועדת הכספים צריכה לעסוק בו, אלא משרד הדואר בעצמו. אבל כאשר צריך להעלות מחיר הכול, או מחיר משלוח חבילה או מחיר שיחה טלפונית, דברים אלה טעונים אישור של הוועדה.

חבתי חברי הכנסת, אני רוצה לומר לכל חברי הכנסת שהם יכולים לסמוך על הכנסת ועל ועדותיה, וכן גם על ועדת הכספים השומרת היטב על הסמכויות הניתנות לה כהתאם לתקנון.

— חוק התקציב לשנת 1968/69 (קרגמן, לוז); דברי יושב-ראש הכנסת לסיום כנס-החורף של הכנסת (לוז) —

הי"ר ק. לוז:

לסעיפים 10 עד 16 אין הסתייגויות. אני מעמיד אותם להצבעה.

הצבעה

סעיפים 10—16 נתקבלו.

הי"ר ק. לוז:

אני מעמיד להצבעה בקריאה שלישית את חוק התקציב לשנת 1968/69, תשכ"ח—1968.

הצבעה

חוק התקציב לשנת 1968/69, תשכ"ח—1968, נתקבל.

הי"ר ק. לוז:

אנו עוברים להצבעה על סעיף 9.

הצבעה

התיקון של חבר-הכנסת ש. תמיר לסעיף 9 לא נתקבל.

סעיף 9, בנוסח הוועדה, נתקבל.

י. דברי יושב-ראש הכנסת לסיום כנס-החורף של הכנסת

הי"ר ק. לוז:

חברי הכנסת. בגס זה ישל הכנסת השישית חלק כולו בסיומן של ממשלה לאומית הנשענת על 107 חברי כנסת, ושהם 89% מכלל חברי הכנסת. הרוב הגדול של חברי הכנסת החדים בתקופת החירום את המשותף על המפריד. ליכוד זה הוא אות לליכוד העם נוסח המאבק בזירה החיצונית ונוסח המשכת הלוחמה של אויבינו על אף „הפסקת האש“.

על גיבורינו זכרונם לברכה שנפלו במלחמת ששת הימים נוספו חיילים רבים בצבא הגנה לישראל שנפלו ביבשה, בים ובאוויר, ואורחים שנפלו בשדות ישראל. העם מעריך את גיבוריו ומתאבל על יקיריו ומשתתף ביגון הכבד של משפחותיהם.

לסיום הכנסת אעיר הערות מספר על ההתרחשויות בכנסת. בוטלה לשכת הכנסת בתל-אביב. עבודת הכנסת על ועדותיה רובא כמעט כולה בירושלים. בדיוני הכנסת על תקציב הכנסת תפסה השנה מקום נכבד בעיית השאלות בעיקר, ואמנם מספר השאלות גדל מאד. כדי לסבר את האוזן ואציין, כי מספר השאלות בכנס זה בלבד עלה ב-43% על מספר השאלות שנענו מאז כנסת הכנסים של הכנסת הרביעית. בכנס זה נענו 1,430 שאלות; בכל הכנסים של הכנסת הרביעית — קרוב ל-1,000 שאלות. בחמישה הכנסים של כנסת זו נענו 3,696 שאלות. מספר העולה על מספר התשובות שניתנו לשאלות בכל 12 הכנסים של הכנסת הרביעית והחמישית גם יחד, שהגיעו רק ל-3,529.

לשכות השרים וגם מנגנון הכנסת פיגרו נוכח גידול עצום זה. בנוסף על כך, בחודשים הסמוכים למלחמת ששת הימים לא נתנו השרים וגם חברי הכנסת דעתם לתשובות על שאלות, והפיגור הוחמר. נמתחה ביקורת גם על הסייגים החמורים לשאלות. חבר כנסת אחד האשים אף את יושב-ראש הכנסת בשני חטאים: האחד — על שכתקופה ואחרונה הוא החל להתמיר ולפסול שאלות; תות: השני — שיש חשש כי הוא פועל לא לפי התקנון, אלא לפי תקדימים שהוא בעצמו יוצר.

לדיענת חברי הכנסת, ביקשתי מאותו חבר כנסת להביא, מתוך אלפי השאלות, לפחות דוגמה אחת

לכך שנהגתי שלא לפי התקנון, אלא לפי תקדימים. לא זכיתי לתשובה.

זאת ועוד: בבדיקת השאלות לפי התקנון התחלתי לא בזמן האחרון, כדברי אותו חבר כנסת, אלא שבועות מעטים לאחר כניסתי לתפקידי, עם קבלת מכתב משר על שאיני נוהג לפי התקנון ומעביר לשוים שאלות הפסולות לפי התקנון.

אם חברי הכנסת סבורים כי התקנות בעניין השאלות תות חמורות מדי, אפשר להביא לידי שינוי בוועדת הכנסת. על יושב-ראש הכנסת לקיים את התקנון. ביטול הסייגים יקל בהרבה על עבודת יושב-ראש הכנסת.

חברי כנסת אחדים הציעו לאמץ את השיטה הבריטית בשאלות. חוששני כי דברים אלה נאמרו מחוסר ידיעה. הכללים הנהוגים בפרלמנט הבריטי בעניין השאלות תות חמורים הרבה יותר מן הכללים שלנו. שאלות שם כוללת רק שאלה אחת, ולא נושא שלם המתפרט למספר שאלות, לפעמים עשר, חמש-עשרה ועד עשרים שאלות, כנהוג אצלנו.

תקנון הכנסת כולל הק שבעה סייגים לפסילת שאלות: ויכוח, חריצת מושפט, ביטוי מעליב, בקשה לחוות-דעה, בקשה לפתרון שאלה משפטית, בקשה למתן תשובה על הצעה, פגיעה בכבוד הכנסת, פגיעה במוסר המקובל. בפרלמנט הבריטי קיימות כל ההגבלות האלה, ועוד רבות אחרות. חזמה לי שיש שם 29 סייגים, וביניהם: בקשת ידיעות על החלטות ומהלך עניינים בממשלה או בוועדות שרים; בקשת תשובה על נכונות ידיעה שנתפרסמה בעתונות; העלאת עניינים שבסמכות הרשות המקומית; בקשת ידיעות בעניינים המתפרסמים במסמכים לדיעת הציבור, כגון שנתון סטטיסטי וכו'. אילו היו ההגבלות האלו קיימות אצלנו, כי אז היו פוסלות את מרבית השאלות שרבות מהן מתחמקות על ידיעות בעתונות. נוכח ריבוי השאלות בפרלמנט הבריטי הוגבל מספר השאלות ושרשאי להגיש חבר פרלמנט אחד ביום אחד לשתיים בלבד. יש להביא בחשבון כי מספר חברי הפרלמנט הבריטי עולה בערך פי שלושה על מספר חברי הכנסת, ומתוך 35 שעות עבודה בשבוע של הפרלמנט שם, מוקדשות לתשובות לשאלות שלוש

חוברת כ"ב, ישיבה רע"ד, כ"ז אדר תשכ"ח (27 מארס 1968)
— דברי יושב-ראש הכנסת לסיום כנס-החורף של הכנסת (לח) —

סיימנו את הדין על תקציב המדינה, והצבענו עליו לפני תום שנת הכספים. אני מודה לחבר ועדת הכספים וליושב-ראש שלה, ולעובדי ועדת הכספים, על עבודתם ללא ליאות למען אפשר לכנסת לאשר את התקציב במועד מוקדם.

אני מודה לכל עובדי הכנסת ומשמור הכנסת על עבודתם המסורה.

ואני מסיים את דברי באיחולי מועדים לשמחה ולשיא מדינת ישראל ולבית, לחאש הממשלה, לחברה ולמשפחותיהם, למשפחת הכנסת כולה — חברה, עובדיה וכתביה.

ואני מברך את אחתי המדינה ואת עם ישראל בתמוצות בברכת מועדים לשמחה.

וברכה מיוחדת לצמח הגנה לישראל ולמשפחות השכולות ושאת השתתפותנו ביגון כבר הבענו.

הכנסת תקיים ישיבה מיוחדת ביום כ"ז בניסן תשכ"ח, 25 באפריל 1968, שתוקדש ליום מלאת 25 שנה למרד הגיטאות.

הכנסת תפתח את מושב הקיץ בישיבתה ביום ב', ח' באייר תשכ"ח, 6 במאי 1968.

בס החורף ועל המושב השלישי של הכנסת השישית נעול.

שעת ואחריים דקות; בעוד שהכנסת, מתוך שתיים-גשורה ישעת בשבוע של ישיבות המליאה, מקדישה בזמן האחרון כשעתיים ואף יותר לשאילתות, אף-על-פי שהתקנון מגביל את הזמן לשעה אחת בלבד.

אם יימשך ריבוי השאילתות, יחייב הדבר תוספת זמן לעבודת מליאת הכנסת. אני מעלה שוב את הרעיון של יום עבודה נוסף לכנסת, למען תוספת מסויימת לעבודת המליאה, הסדרת עבודת הוועדות, ובעיקר ועדות-המשנה המקיימות לפעמים את ישיבותיהן בשעות המ-ליאה, וכן לעבודת הסייעות בכנסת, המתכנסות לפי הסדר הקיים, בשעות הצהריים או בערב — לאחר סיום ישיבת המליאה — בתנאים קשים של עייפות, והרי לעבודת הסייעות יש חשיבות רבה.

בזמן האחרון נמתחה בעתונות ביקורת על הכנסת ועל חברי הכנסת. לא אחיב הדיבור על כך בסיים המושב. בעולם רווחת עכשיו ביקורת על הפרלמנטריסם בכלל. אני רואה לנכון לחזור על דברי חבר-הכנסת קלינגהופר. הוא אמר: "למרות הביקורת הגובלת לפעמים בהשמצה, עובדה היא שהכנסת עדיין מהווה את הפורום החשוב ביותר במדינה לוויכוח פוליטי פומבי. גשמור על הנכס הזה בכוחות משותפים, שהרי הדמו-קרטיה — ובתוכה הפרלמנט — הם מאותם נכסים שמזלזלים בהם כל עוד הם קיימים, אך מתגעגעים אליהם, כשהם נעלמים".

הישיבה נעולה בשעה 14.45.

נספחות

א. סדר-היום לשיבות רע"א, רע"ג, רע"ד

- א. שאילתות.
ב. הצעה לסדר-היום.
ג. חוק התקציב לשנת 1968/69, תשכ"ח-1968 (קרי"א שניה: 1) משרד ראש הממשלה והסעיפים הצמודים לו; 2) משרד השיכון והסעיפים הצמודים לו.
ד. תקציבי המשרדים דלהלן שלא נערך עליהם דיון מיוחד: 1) משרד הבריאות; 2) משרד הדואר; 3) משרד הדתות; 4) משרד החינוך והתרבות; 5) משרד המשטרה; 6) משרד המשפטים; 7) משרד הסעד; 8) משרד העבודה; 9) משרד רד הפיתוח; 10) משרד הפנים; 11) משרד התחבורה; 12) משרד התיירות - והסעיפים הצמודים להם; 13) הענקות לעידוד ייצור חקלאי ולהוזלת מחירים של מצרכים ושירותים חיוניים, עידוד יצוא ופיתוח שוקי חוק (חלק); 14) משרד הבטחון, רורבה כללית, רורבה מיוחדת, רורבה להוצאות פיתוח, תקציבים מיוחדים (רגיל), תקציבים מיוחדים (פיתוח), הקמת בניינים, הקמת בניינים - הפחתות והכנסות.
ה. חוק התקציב לשנת 1968/69, תשכ"ח-1968 (קרי"א שניה ושלישית).
ו. חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 8) (ביטול ארנוגת רכוש), תשכ"ח-1968. (קריאה שניה ושלישית).
ז. חוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון מס' 4), תשכ"ח-1968 (קריאה שניה ושלישית).
ח. חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 12), תשכ"ח-1968 (קריאה שניה ושלישית).
ט. חוק בנק ישראל (תיקון), תשכ"ח-1968 (קריאה שניה ושלישית).
י. חוק זכיון צינור הגפס, תשכ"ח-1968 (קריאה שניה ושלישית).
יא. חוק ההיטל על דירות גדולות (ביטול), תשכ"ח-1968 (קריאה שניה ושלישית).
יב. החלטה בדבר אישור הוראות בצו-שעת-חירום (שיעור תשלום חובה) (תיקון מס' 11), תשכ"ח-1968.
יג. החלטה בדבר אישור הוראות בצו-שעת-חירום (שיעור תשלום חובה) (תיקון מס' 13), תשכ"ח-1968.
יד. החלטה בדבר אישור הוראות בצו תעריף המכס והפטור (תיקון התוספת) (הוראת שעה מס' 52), תשכ"ח-1968.
טו. החלטה בדבר אישור הוראות בצו תעריף המכס והפטור (תיקון התוספת) (הוראת שעה מס' 55), תשכ"ח-1968.
טז. החלטה בדבר אישור הוראות בצו מס קניה (סחורות ושירותים) (הטלת מס ושיעורו), תשכ"ח-1968.
יז. החלטה בדבר אישור הוראות בצו מס קניה (קביעת סחורות ושירותים טעוני מס ושיעורי המס) (תיקון מס' 132), תשכ"ח-1968.
יח. חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 2) (תיקון), תשכ"ח-1968 (קריאה שניה ושלישית).
יט. חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (רישום יצוא ויבוא) (מס' 2), תשכ"ח-1968 (קריאה שניה ושלישית).
כ. חוק לתיקון פקודת זכות היוצרים (מס' 2), תשכ"ח-1968 (קריאה שניה ושלישית).
כא. חוק לתיקון פקודת הסמים המסוכנים (מס' 2), תשכ"ח-1968 (קריאה שניה ושלישית).
כב. חוק לתיקון פקודת הסמים המסוכנים (מס' 2), תשכ"ח-1968 (קריאה שניה ושלישית).
כג. חוק לתיקון פקודת הסמים המסוכנים (מס' 2), תשכ"ח-1968 (קריאה שניה ושלישית).
כד. חוק לתיקון פקודת הסמים המסוכנים (מס' 2), תשכ"ח-1968 (קריאה שניה ושלישית).
כה. חוק לתיקון פקודת הסמים המסוכנים (מס' 2), תשכ"ח-1968 (קריאה שניה ושלישית).
כו. חוק לתיקון פקודת הסמים המסוכנים (מס' 2), תשכ"ח-1968 (קריאה שניה ושלישית).
כז. חוק לתיקון פקודת הסמים המסוכנים (מס' 2), תשכ"ח-1968 (קריאה שניה ושלישית).
כח. חוק לתיקון פקודת הסמים המסוכנים (מס' 2), תשכ"ח-1968 (קריאה שניה ושלישית).
כט. חוק לתיקון פקודת הסמים המסוכנים (מס' 2), תשכ"ח-1968 (קריאה שניה ושלישית).
ל. חוק לתיקון פקודת הסמים המסוכנים (מס' 3), תשכ"ח-1968 (קריאה ראשונה).
לא. חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 13), תשכ"ח-1968 (קריאה ראשונה).
לב. חוק הגנת הייך (הוראות שונות), תשכ"ח-1968 (קריאה ראשונה).
לג. חוק מסים עקיפים (מס שולם ביתר או בחסר), תשכ"ח-1968 (קריאה ראשונה).
לד. בעיית צווי ריתוק (הצעת חברי-הכנסת ת. טובי).

- לה. פיקוח על טיב המזון ואיכותו (הצעות חברי-הכנסת ש. רוזן וש. ארבל-אלמוזלינו).
- לו. הצעות מעשיות להגברת העליה מארצות הרווחה (הצעת חברי-הכנסת ב. אבניאל).
- לז. חוק שעות עבודה ומנוחה (תיקון), תשכ"ז-1967 (קריאה ראשונה).
- לח. חוק למניעת הונאה בכשרות, תשכ"ו-1966 (קריאה ראשונה).
- לט. חוק לתיקון פקודת החוק הפלילי (מס' 26), תשכ"ה-1965 (קריאה ראשונה).
- מ. חוק לפיקוח על יצוא הצמח ומוצריו (תיקון מס' 2), תשכ"ח-1968 (קריאה שניה ושלישית).
- מא. הודעת ראש הממשלה על פעולות צה"ל נגד ריכוזי חבלנים בגיזרת כראמה, ובכיכר ים המלח - דיון.
- מב. חוק גנים לאומיים (תיקון מס' 2), תשכ"ח-1968 (קריאה שניה ושלישית).

ב. סדר-היום לישיבה רע"ב

בחירת נשיא המדינה

ג. הצעה לסדר-היום לישיבה רע"ד

626. ש. תמיר (המרכז החופשי): הארכת תוקף הצו המתיר הופעת עורכי-דין ישראלים ביהודה וב-שומרון.

ד. העמודים המתוקנים על-ידי ועדת הכספים בהצעת התקציב לשנת 1968/69

אומדן ההכנסה

עמ' 8

הסעיפים	אומדן לשנת 1968/69	הסעיפים	אומדן לשנת 1968/69
ליי		ליי	
173,500,000	14 מס בלו:	5,932,185,000	הכנסה ס"ה כללי
(114,000,000)	(1) טבק	4,095,485,000	חלק א' הכנסה רגילה
(31,000,000)	(2) משקאות	39,400,000	חלק ב' הכנסה מועברת
(28,000,000)	(3) מלט		חלק ג' הכנסה מקרנות תמורה, מילואות וגביית לתקציב פיתוח, לתש-לום חובות ולהוצאות מיוחדות
(500,000)	(4) שונות	1,797,300,000	
29,000,000	15 מס נסיעות חוץ	4,095,485,000	הכנסה רגילה
70,000,000	16 מס בולי הכנסה	3,118,700,000	מסים, דמי רשיונות ושירותים
(63,000,000)	(1) מס בולים	1,477,000,000	01 מס הכנסה
	(2) כרטיסי כניסה לשעשועים	9,000,000	03 מס שבח מקרקעין
(7,000,000)		241,000,000	04 מס רכוש וקרן פיצויים
78,000,000	21 בול בטחון	(-52,400,000)	05 העברה לקרן הארנונה
12,000,000	22 ספרי אחזה	5,000,000	06 מס עזבון
77,400,000	23 דמי אגרות ורשיונות	398,000,000	11 מכס כללי
	(1) אגרות משרד המש-פטים	220,000,000	12 דלק (כולל קרן השוואה)
(28,000,000)	(2) כלי רכב (60%)	380,200,000	13 מס קניה (95%)
(29,400,000)	(3) נהגות		
(9,000,000)	(4) רשיונות ואגרות ע"י משרדי ממשלה שו-נים		
(11,000,000)			
1,000,000	24 דמי שירותים שונים		

עמ' 10

אומדן לשנת 1968/69	ה ס ע י פ י ם	אומדן לשנת 1968/69	ה ס ע י פ י ם
ל"י		ל"י	
	(3) מינהל מקרקעי ישראל	222,230,000	גביות ע"ח ריבית
(923,000)	ראל	149,500,000	27 ריבית
(938,000)	(4) נמל התעופה לוד		28 ריבית ממפעלים עסקיים ומיחידות משקיות:
(3,681,000)	(5) מחלקת עבודות ציבוריות	72,730,000	(1) ממפעלי הדואר
(3,316,000)	(6) יחידות משקיות	(37,700,000)	(2) מהחשבון המסחרי (מזון)
	36 העברת הכנסות ע"ח פנ"סיה ופיצויים (לחלק ג')	(8,500,000)	(3) מרכבת ישראל
(-) 19,200,000	37 החזרות ע"ח תקציב שנים קודמות	(5,917,000)	(4) מנמל התעופה לוד
10,000,000	38 תרומות, שונות, והכנסות משירותים שונים	(1,931,000)	(5) ממפעלי מים
150,980,000	העברה מחלק ג'	(1,682,000)	(6) מיחידות משקיות
503,900,000	פרטים שאינם חוזרים (מילוה בטחון)	250,655,000	הכנסות שונות
-		35,000,000	31 רווחי בנק ישראל
39,400,000	חלק ב' הכנסה מועברת	41,150,000	34 תמלוגים ממפעלי הדואר
19,800,000	13 מס קניה (5%)		35 הפרשות המפעלים העסקיים והיחידות המשקיות לפנסיה ולפיצויים:
19,600,000	23 רשיונות כלי רכב (40%)	32,725,000	(1) מפעלי הדואר
		(19,930,000)	(2) רכבת ישראל
		(3,937,000)	

עמ' 12

אומדן לשנת 1968/69	ה ס ע י פ י ם	אומדן לשנת 1968/69	ה ס ע י פ י ם
ל"י		ל"י	
	48 הכנסות מינהל מקרקעי ישראל		חלק ג' הכנסות מקרנות תמורה, מיל"ו וות וגביות - לתקציב פיתוח, תשלום חובות ולהוצאות מיוחדות
11,900,000	49 הלוואות להשקעות פרו"דוקטיביות מהמוסד לבי"טוח לאומי	1,797,300,000	43 מילווות פיתוח ועדפי מזון
120,700,000	50 הלוואות מקרן הארנונה	196,000,000	מממשלת ארצות הברית
55,000,000	51 מילווות פנים על-ידי אמיסיות	651,000,000	44 קרן התמורה של מילווות חוץ
530,000,000	52 מילווות קליטה	322,500,000	45 גביות על חשבון הלוואות (קרן)
35,000,000	53 מילווות מבנקים בארץ	39,900,000	46 הכנסות על חשבון בלאי:
100,000,000	54 העברת הכנסות על חשבון פנסיה ופיצויים מחלק א'	(25,720,000)	(1) מפעלי הדואר
19,200,000	55 מקדמות מבנק ישראל	(2,083,000)	(2) רכבת ישראל
220,000,000	- העברה לחלק א'	(5,224,000)	(3) שדות תעופה
(-) 503,900,000	- סעיפים שאינם חוזרים	(3,400,000)	(4) מפעלי מים
-		(2,000,000)	(5) מ.ע.צ.
		(1,473,000)	(6) יחידות משקיות אחרות

ה. הסתייגויות לתקציב לשנת הכספים 1968/69 *

1. משרד ראש הממשלה, חברי הממשלה, הוועדה לאנרגיה אטומית, השתתפות בתקציב רשות השידור, טלוויזיה

- לסעיף 04 - משרד ראש הממשלה
הצעת הוועדה - 29,300,000 ל"י.
- ש. המיר מציע:
א. להעמיד את תקציב המשרד על 28,599,999 ל"י.
ב. להפחית 1 ל"י מסעיף 0410.131/11-133/43 - הלשכה לענייני ערבים.
ג. להפחית 1 ל"י מסעיף 0410.232/11-232/41 - רשות הגנים הלאומיים.
ד. להוסיף 1 ל"י לסעיף 0410.281/25-282 - היחידה לפיתוח מזרח ירושלים.
ה. למחוק סעיף 0420 - הרשות לתכנון כלכלי.
ו. להפחית 1 ל"י מסעיף 0429-40 - שירותי ההסברה.
ז. להוסיף 1 ל"י לסעיף 0460-62 - המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח.
ח. להוסיף 1 ל"י לסעיף 0470 - המרכז לפעולות לות בתפוצות.
- א. חביבי מציע:
א. להעמיד את תקציב המשרד על 24,300,000 ל"י.
ב. סעיף 0410 - הלשכה הראשית - 5,408,000 ל"י.
ג. למחוק סעיף 0410.131/11-133/43 - הלשכה לענייני ערבים.
ד. למחוק סעיף 0420 - הרשות לתכנון כלכלי.
ה. סעיף 0429 - שירותי הסברה - 1,200,000 ל"י.
ו. סעיף 0440 - מרכז ההסברה - 650,000 ל"י.
ז. למחוק סעיף 0440.141/11-142 - הסברה בקרב ערבים.
ח. סעיף 0460-62 - המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח - 10,000,000 ל"י.
- א. אבנרי מציע:
א. למחוק סעיף 0410.131/11-133/43 - הלשכה לענייני ערבים.
ב. למחוק סעיף 0410.133/43 - השתתפות בעתונות.
ג. למחוק סעיף 0410.171/11 - הסברה לחוץ-לארץ.
ד. למחוק סעיף 0410.232/11-232/41 - רשות הגנים הלאומיים.
- ה. להפחית 1 ל"י מסעיף 0410.281/25-282 - היחידה לפיתוח מזרח ירושלים.
ו. סעיף 0420 - הרשות לתכנון כלכלי - 2,500,000 ל"י.
ז. סעיף 0430 - לשכת העתונות הממשלתית - 300,000 ל"י.
ח. למחוק סעיף 0440.121/11-122/73 - סיורים ותיירות פנים.
ט. סעיף 0440 - מרכז ההסברה - 500,000 ל"י.
י. להפחית 1 ל"י מסעיף 0460-62 - המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח.
יא. למחוק סעיף 0470 - המרכז לפעולות בתפוצות.
- ש. מיקוניס מציע:
א. להעמיד את תקציב המשרד על 28,300,000 ל"י.
ב. להפחית 1 ל"י מסעיף 0410.131/11-133/43 - הלשכה לענייני ערבים.
ג. להוסיף 1 ל"י לסעיף 0410.232/11-232/41 - רשות הגנים הלאומיים.
ד. להוסיף 1 ל"י לסעיף 0460-62 - המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח.
- לסעיף 03 - חברי הממשלה
הצעת הוועדה - 500,000 ל"י.
- ש. תמיר וש. מיקוניס מציעים:
להפחית 1 ל"י.
- לסעיף 44 - הוועדה לאנרגיה אטומית
הצעת הוועדה - 42,810,000 ל"י.
- ש. תמיר מציע:
להוסיף 1 ל"י.
- א. אבנרי וש. מיקוניס מציעים:
להפחית 1 ל"י.
- לסעיף 42 - השתתפות בתקציב רשות השידור
הצעת הוועדה - 3,500,000 ל"י.
- ש. תמיר וא. חביבי מציעים:
להפחית 1 ל"י.
- לסעיף 39 - טלוויזיה
הצעת הוועדה - 10,000,000 ל"י.
- ש. תמיר מציע:
להפחית 1 ל"י.

(*) התקציב להכנסה ולהוצאה לשנת 1968/69, לכל פרטיו וסעיפיו - ראה דשומות (חוקי תקציב, מס' 46).

- א. אבנרי מציע:
א. להוסיף 1 ל"י לסעיף 3910.114 - קבוצות עבודה לתכנית בערבית ובעברית.
ב. להפחית 1 ל"י מסעיף 3910.124 - סרטים, פילמים וחומרי פיתוח.

- א. חביבי מציע:
א. להפחית 1 ל"י.
ב. במקום "טלוויזיה" יבוא "טלוויזיה כללית".

2. משרד השיכון, שיכון - פיתוח

- ב. אחרי סעיף 7035 יבואו סעיפים אלה:
"7036 - בניה להתנחלות בשטחים המשוחררים (יהודה והשומרון, רמת-הגולן וסיני) - 5,500,000 ל"י.
7037 - בניה לפליטים בשטחים המשוחררים - 4,500,000 ל"י.
7038 - שיכון לזוגות צעירים - 10,000,000 ל"י."

- א. חביבי מציע:
א. להעמיד את הסעיף על 335,400,000 ל"י.
ב. להוסיף 1 ל"י לסעיף 7001 - שיכון עולים.
ג. סעיף 7011 - בניה בהתיישבות - 41,500,000 ל"י.
ד. סעיף 7025 - בניה עממית באזורי החוף - 20,700,000 ל"י.
ה. סעיף 7029 - שיכון לחיסול משכנות עוני, שיקום דיור פגום ושיפור שכונות - 82,100,000 ל"י.
ו. סעיף 7031 - שיכון באזורי פיתוח - 30,900,000 ל"י.
ז. למחוק סעיף 7032 - שיכון במזרח ירושלים.
ח. סעיף 7033 - מוסדות ציבור - 40,400,000 ל"י.
ט. סעיף 7035 - פיתוח ומפעלים שונים - 67,750,000 ל"י.
י. סעיף 7035.217 - 450 יחידות דיור או הלוואות לבני מיעוטים - 3,000,000 ל"י.
יא. סעיף 7035.228 - 100 יחידות דיור למפגים ופועלי כפר מבני מיעוטים לפי 18,000 ל"י - 3,000,000 ל"י.
יב. סעיף 7035.239 - 650 - הלוואות לבני מיעוטים - 1,000,000 ל"י.
יג. סעיף 7035.241 - 100 יחידות דיור לבדואים לפי 18,000 ל"י - 1,400,000 ל"י.
יד. סעיף 7035.242 - שיכון לסטודנטים בני מיעוטים - 100,000 ל"י.
טו. סעיף 7035.243 - מוסדות ציבור לבני מיעוטים - 1,000,000 ל"י.
טז. סעיף 7035.401 - מענקים לבני מיעוטים - 3,000,000 ל"י.
זו. אחרי סעיף 7035.402 יבוא סעיף זה:
"403 - יחידת דיור לזוגות צעירים - 25,000,000 ל"י."

- לסעיף 36 - משרד השיכון
הצעת הוועדה - 3,200,000 ל"י.
א. שוסטק מציע:
א. להעמיד את תקציב המשרד על 5,099,999 ל"י.
ב. אחרי סעיף 3605 יבוא סעיף זה:
"3606 - רשות לחוק הבניה - 500,000 ל"י."
ג. אחרי סעיף 3609 יבוא סעיף זה:
"3610 - אגף לעידוד הבניה להשכרה - 500,000 ל"י."
ד. להפחית 1 ל"י מסעיף 3614 - אגף תכנון פיזי.
ה. אחרי סעיף 3629 יבוא סעיף זה:
"3630 - אגף לבניה בשטחים המשוחררים (יהודה והשומרון, רמת-הגולן וסיני) - 900,000 ל"י."
ו. סעיף 3631 - השתתפות תקציב הפיתוח, הבניה ומפעל החסכון לבנין - 25,499,999 ל"י (-).
א. חביבי מציע:
א. להעמיד את תקציב המשרד על 4,200,000 ל"י.
ב. סעיף 3614 - אגף לתכנון פיזי - 8,789,000 ל"י.
ג. סעיף 3616 - אגף לבניה כפרית - 3,642,000 ל"י.
א. אבנרי מציע:
א. סעיף 3601 - הנהלה ושירותים - 1,500,000 ל"י.
ב. סעיף 3607 - אגף לפרוגרמות - 300,000 ל"י.
ג. סעיף 3608 - אגף כספים ומשק - 390,000 ל"י.
ד. סעיף 3613 - גזברות - 200,000 ל"י.
ה. למחוק סעיף 3614 - אגף לתכנון פיזי.
ו. סעיף 3631 - השתתפות תקציב הפיתוח, הבניה ומפעל החסכון לבנין - 10,000,000 ל"י (-).
ש. מיקוניס מציע:
להוסיף 1 ל"י לתקציב המשרד.

לסעיף 70 - שיכון - פיתוח

- הצעת הוועדה - 224,500,000 ל"י.
א. שוסטק מציע:
א. להעמיד את הסעיף על 244,500,000 ל"י.

- ה. סעיף 7035 - פיתוח ומפעלים שונים -
15,000,000 ל"י.
- ו. סעיף 7033 - מוסדות ציבור - 10,400,000 ל"י.
- ש. מיקונים מציע:
א. להעמיד את הסעיף על 324,500,000 ל"י.
- ב. סעיף 7029 - שיכון לחיסול משכנות עוני,
שיקום דיור פגום ושיפור שכונות -
100,000,000 ל"י.

- א. אבנרי מציע:
א. סעיף 7011 - בניה בהתיישבות - 20,000,000 ל"י.
- ב. למחוק סעיף 7001.302 - רכישת 1000
יחידות דיור מחברות לפי 23,000 ל"י.
- ג. סעיף 7025 - בניה עממית באזורי החוף -
9,600,000 ל"י.
- ד. להפחית 1 ל"י מסעיף 7032 - שיכון במזרח
ירושלים.

3. משרד הבריאות, השקעות במוסדות רמאיים

- יא. סעיף 194/41-0710.191/11 - טיפול במחלות כרוניות - 1,500,000 ל"י.
- יב. סעיף 209/97-0710.201/11 - היחידה לתברואה - 700,000 ל"י.
- יג. סעיף 213/40-0710.211/11 - היחידה לאם ולילד - 1,230,000 ל"י.
- יד. סעיף 216-0710.215/11 - אפידימולוגיה - 200,000 ל"י.
- טו. סעיף 233-0710.231/11 - היחידה לבריאות העובד - 2,000,000 ל"י.
- טז. סעיף 31-0721 - בתי-חולים כלליים - 92,000,000 ל"י.
- יז. סעיף 132-0721.101/11 - שירותים רפואיים - 21,998,500 ל"י.
- יח. למחוק סעיפים 31.801/75-0721 - הכנסה מטיפול אמבולטורי.
- יט. למחוק סעיפים 31.802/76-0721 - הכנסה מטיפולי חולים.
- כ. סעיף 52-0741 - בתי-חולים לחולי נפש - 35,000,000 ל"י.
- כא. סעיף 132-0741.101/11 - שירותים רפואיים - 5,673,000 ל"י.
- כב. למחוק סעיפים 50.801/75-0741 - הכנסה מטיפול אמבולטורי.
- כג. למחוק סעיפים 50.802/76-0741 - הכנסה מטיפולי חולים.
- כד. סעיף 68-0761 - לשכות הבריאות - 20,000,000 ל"י.
- כה. למחוק סעיפים 67.801/91-0761 - הכנסה מרשויות מקומיות.
- כו. למחוק סעיפים 67.801/78-0761 - הכנסה ממשפחות.
- כז. אחרי סעיף 768 יבוא סעיף זה:
769-0769 - מרפאות לכפרים ערביים - 1,000,000 ל"י.

לסעיף 07 - משרד הבריאות

הצעת הוועדה - 123,295,000 ל"י.

א. שוטק מציע:

- א. סעיף 32-7021 - בתי-חולים כלליים - 50,000,000 ל"י.
- ב. סעיף 52-0741 - בתי-חולים לחולי נפש - 26,000,000 ל"י.
- ג. סעיף 68-0761 - לשכות בריאות - 15,000,000 ל"י.
- ד. סעיף 73-0771 - מעבדות - 2,000,000 ל"י.
- ה. סעיף 41/0780.101/11 - השתתפות באחזקת בתי-חולים עירוניים-ממשלתיים - 17,500,000 ל"י.
- ו. סעיף 41/0790.123/11 - לליגה למלחמה בשחפת - 100,000 ל"י.
- ז. סעיף 41/0790.125/11 - למרפאות פסיכיאטריות - 40,000 ל"י.

א. תביבי מציע:

- א. להעמיד את תקציב המשרד על 198,000,000 ל"י.
- ב. סעיף 0710 - המשרד הראשי - 22,434,000 ל"י.
- ג. סעיף 0710.102/25 - מחקר שימושי וסקרים - 1,110,000 ל"י.
- ד. סעיף 0710.107/42 - מילגות לתלמידי בית-הספר לרפואה - 1,000,000 ל"י.
- ה. סעיף 0710.121/11-125/25 - הכשרה מקצועית - 2,000,000 ל"י.
- ו. למחוק סעיף 0710.122/65 - הפחתה מהשתתפות בהכשרה מקצועית.
- ז. למחוק סעיף 0710.122/91 - הכנסה מהשתתפויות גורמים לטובת תלמידים.
- ח. סעיף 0710.151/11-154 - שירותי בריאות הנפש - 1,378,000 ל"י.
- ט. סעיף 0710.161/11-174 - שירותי בריאות הציבור - 3,000,000 ל"י.
- י. סעיף 0710.181/11-185/25 - מעבדה לסכנות זיהום אויר וקרינה - 1,245,000 ל"י.

- ב. סעיף 0710.164 - הרחבת השירותים למיעו-
טים - 160,000 ל"י.
ג. סעיף 0710.231/11-233 - היחידה לברי-
אות העובד - 100,000 ל"י.

לסעיף 7409 - השקעות במוסדות רפואיים
הצעת הוועדה - 19,700,000 ל"י.

א. חביבי מציע:

- א. להעמיד את הסעיף על 40,000,000 ל"י.
ב. סעיף 7409.320/40 - מרפאות באזורי
מיעוטים - 2,000,000 ל"י.

ש. מיקוניס מציע:

- א. סעיף 7409.010/02-194/02 - בתי-חו-
לים ממשלתיים - 42,515,000 ל"י.
ב. סעיף 7409.320/40 - מרפאות באזורי
מיעוטים - 60,000 ל"י.

ג. למחוק סעיף 0711.114 - טיפול במשלוח
מתנות.

ד. סעיף 0721-32 - בתי-חולים כלליים -
53,000,000 ל"י.

ה. סעיף 0721-31.761/11-779/61 - שירו-
תים משקיים וטכניים - 1,500,000 ל"י.

ו. סעיפים 0721-31.802/76 - הכנסות מאיש-
פוז חולים - 10,525,000 ל"י (-).

ז. סעיפים 0741-52 - בתי-חולים לחולי
נפש - 27,264,000 ל"י.

ח. סעיפים 0761-68 - לשכות בריאות -
12,000,000 ל"י.

ט. סעיף 0790.127/41 - המועצה למניעת
זיהום אויר - 150,000 ל"י.

ש. מיקוניס מציע:

א. להעמיד את תקציב המשרד על 173,295,000
ל"י.

4. משרד הדואר, דואר - מיתות, הכנסות מפעלי הדואר, הוצאות מפעלי הדואר

ב. להפחית 1 ל"י מסעיף 9610.103 - ירחון
הדואר.

ג. להפחית 1 ל"י מסעיף 9610.747 - נסי-
עות לחוקי-לארץ.

ד. להפחית 1 ל"י מסעיף 9610.748 - הוצ-
אות ארגוניות שונות.

ה. להפחית 1 ל"י מסעיף 9610.785 -
החזקת רכב ונסיעות בארץ.

ו. להפחית 1 ל"י מסעיף 9615.101/11 -
עובדי מדור המשכורת.

ז. להפחית 1 ל"י מסעיף 9615.111/11 -
עובדי מדור כספים ותקציבים.

ח. להפחית 1 ל"י מסעיף 9615.111/17 -
שעות נוספות.

ט. להפחית 1 ל"י מסעיף 9615.785 -
החזקת רכב ונסיעות בארץ.

י. להפחית 1 ל"י מסעיף 9625.101/11 -
עובדי הפעלה.

יא. להפחית 1 ל"י מסעיף 9650.151/11-158 -
חיבור מינויים לרשת.

יב. להוסיף 1 ל"י לסעיף 9670 - יחידת המיכון
והאוטומציה.

א. אבנרי מציע:

א. סעיף 9635 - שירותי הדואר - 42,000,000
ל"י.

ב. סעיף 9650 - שירותי ההנדסה - 100,000,000
ל"י.

לסעיף 34 - משרד הדואר

הצעת הוועדה - 500,000 ל"י.

א. חביבי מציע:

להוסיף 1 ל"י לתקציב המשרד.

א. אבנרי וש. מיקוניס מציעים:

להפחית 1 ל"י מתקציב המשרד.

לסעיף 68 - דואר-מיתות

הצעת הוועדה - 110,000,000 ל"י.

א. חביבי מציע:

סעיף 6810.132/01 - התקנת טלפונים ציבו-
ריים - 3,000,000 ל"י.

א. אבנרי מציע:

להעמיד את הסעיף על 105,000,000 ל"י.

ש. מיקוניס מציע:

א. להעמיד את הסעיף על 120,000,000 ל"י.

ב. אחרי סעיף 6810.132/01 יבוא סעיף זה:
"133/01 - התקנת טלפונים ציבוריים
בכפרים הערביים - 200,000 ל"י".

לסעיף 96 - הכנסות מפעלי הדואר

הצעת הוועדה - 291,000,000 ל"י.

א. אבנרי מציע:

להעמיד את הסעיף על 210,000,000 ל"י.

לסעיף 96 - הוצאות מפעלי הדואר

הצעת הוועדה - 291,000,000 ל"י.

א. טיאר מציע:

א. להפחית 1 ל"י מסעיף 9610 - המשרד
הראשי.

5. משרד הדתות, בניהם לצרכים דתיים

לסעיף 08 – משרד הדתות	הצעת הוועדה – 19,450,000 ל"י.
א. שוטק מציע:	
א. סעיף 114/42 – 0810.111/11 – המחלקה לקשרים עם הגולה – 97,000 ל"י.	
ב. סעיף 891 – 0810.131/11 – פיקוח על מקומות קדושים – 452,499 ל"י.	
ג. סעיף 152/41 – 0810.151/11 – פעולות מיוחדות – 100,000 ל"י.	
ד. למחוק סעיף 17 – 0810.221/11 – רבנות.	
ה. למחוק סעיף 283/50 – 0810.281 – תנועת מחסן תשמישי קדושה.	
א. חביבי מציע:	
א. להעמיד את תקציב המשרד על 10,000,000 ל"י.	
ב. סעיף 0810 – המשרד הראשי – 8,532,000 ל"י.	
ג. סעיף 0830 – בתי הדין הרבניים – 1,015,000 ל"י.	
א. אבנרי מציע:	
א. סעיף 0810 – המשרד הראשי – 250,000 ל"י.	
ב. למחוק סעיף 0820 – הרבנות הראשית לישראל.	
ג. למחוק סעיף 0830 – בתי הדין הרבניים.	
ד. למחוק סעיף 0840 – בתי דין דתיים שונים.	
ש. מיקוניס מציע:	
להפחית 1 ל"י מתקציב המשרד.	
לסעיף 7427 – בניהם לצרכים דתיים	
הצעת הוועדה – 1,250,000 ל"י.	
א. אבנרי מציע:	
למחוק את הסעיף.	

6. משרד החינוך והתרבות, השקעות במוסדות חינוך, הלוואות להקמת בניהם

למוסדות חינוך גבוה

לסעיף 10 – משרד החינוך והתרבות	הצעת הוועדה – 350,900,000 ל"י.
א. יואר מציע:	
א. להוסיף 1 ל"י לתקציב המשרד.	
ב. להפחית 1 ל"י מסעיף 786 – 1010.781/10 – החזקת רכב ונסיעות בארץ.	
ג. להוסיף 1 ל"י לסעיף 213/30 – 1020.201/11 – המרכז למוסדות טעוני טיפוח בחינוך היסודי.	
ד. להוסיף 1 ל"י לסעיף 1022 – החינוך העל-יסודי.	
ה. להוסיף 1 ל"י לסעיף 1025 – גנ"ע.	
ו. להוסיף 1 ל"י לסעיף 1026 – הכשרת מורים והשתלמותם.	
ז. להפחית 1 ל"י מסעיף 1027 – מפעלי בחינות.	
ח. להוסיף 1 ל"י לסעיף 1044 – רשות הספורט והחינוך הגופני.	
א. חביבי מציע:	
א. להעמיד את תקציב המשרד על 554,600,000 ל"י.	
ב. סעיף 1010 – הלשכה הראשית – 15,000,000 ל"י.	
ג. סעיף 128/11 – 1010.121 – ייעוץ ותכנון – 3,000,000 ל"י.	
ד. סעיף 1020 – החינוך היסודי – 293,157,000 ל"י.	
ה. סעיף 141/41 – 1020.121/11 – גני ילדים – 35,000,000 ל"י.	
ו. סעיף 1020.141/41 – גני ילדים מתחת לגיל חובה – 5,000,000 ל"י.	
ז. סעיף 255 – 1020.151/11 – בתי-ספר יסודיים – 258,663,000 ל"י.	
ח. סעיף 153/30 – 1020.151/11 – בתי-ספר יסודיים רשמיים ברשויות מקומיות – 180,772,000 ל"י.	
ט. סעיף 171 – 1020.161/11 – הוראת מקצוע-עות בבתי-ספר יסודיים – 4,473,000 ל"י.	
י. סעיף 182/74 – 1020.181 – חינוך קדם-מקצועי וקדם-חקלאי – 1,365,000 ל"י.	
יא. סעיף 195/40 – 1020.191/11 – חינוך מיוחד – 15,991,000 ל"י.	
יב. סעיף 213/30 – 1020.201/11 – המרכז למוסדות טעוני טיפוח בחינוך היסודי – 20,384,500 ל"י.	
יג. סעיף 219/30 – 1020.215/11 – בתי-ספר ערב לנערים עובדים – 3,480,000 ל"י.	
יד. סעיף 235/40 – 1020.221 – החזקת בתי-ספר יסודיים ובתי-ספר לנערים עובדים בישובי עולים – 15,166,000 ל"י.	
טו. סעיף 245/41 – 1020.241/41 – בתי-ספר מוכרים וסגורים – 13,685,000 ל"י.	
טז. סעיף 255 – 1020.251/42 – קרנות והענקות למורים – 3,346,000 ל"י.	
יז. סעיף 1021 – תזונה – 15,020,000 ל"י.	
יח. סעיף 1022 – החינוך העל-יסודי – 62,218,3000 ל"י.	
יט. סעיף 1022.113/42 – שכר לימוד מדורג	

- ג. למחוק סעיף 1010.102/11 - עובדי האגף לחינוך דתי.
- ד. למחוק סעיף 1010.107 - טיפוח התודעה היהודית.
- ה. סעיף 1020 - החינוך היסודי - 269,000,000 ל"י.
- ו. למחוק סעיף 1020.242/41 - חינוך עצמאי (השתתפות).
- ז. למחוק סעיף 1020.243/41 - חינוך מוכר אחר (השתתפות).
- ח. סעיף 1022 - החינוך העל-יסודי - 53,000,000 ל"י.
- ט. סעיף 1022.162/40 - הוראת המגמה המזרחית - 1,075,000 ל"י.
- י. סעיף 1025 - גנ"ע - 500,000 ל"י.
- יא. סעיף 1028 - מוסדות חינוך גבוה - 100,000,000 ל"י.
- יב. למחוק סעיף 1043 - תרבות תורנית.
- יג. סעיף 1044 - רשות הספורט והחינוך הגופני - 4,000,000 ל"י.
- יד. סעיף 1060.101/21-786 - יהודה והשומרון - 256,100 ל"י.
- טו. להפחית 1 ל"י מסעיף 1070 - רצועת עזה וצפון סיני.
- טז. אחרי סעיף 1080 יבוא סעיף זה:
1090. - דורבה כללית - 20,000,000 ל"י.
- ש. מיקונים מציע:
- להעמיד את תקציב המשרד על 470,600,000 ל"י.
- לסעיף 19-7417 - השקעות במוסדות חינוך הצעת הוועדה - 21,400,000 ל"י.
- א. חביבי מציע:
- א. להעמיד את הסעיף על 32,250,000 ל"י.
- ב. סעיף 7417 - החינוך היסודי - 15,375,000 ל"י.
- ג. סעיף 7417.301/04 - הלוואות לרשויות מקומיות לבניית בתי-ספר יסודיים - 2,000,000 ל"י.
- ד. סעיף 7417.303/04 - הלוואות לרשויות מקומיות לבניית כיתות בישובי מיעוטים - 3,030,000 ל"י.
- ה. סעיף 7418 - החינוך העל-יסודי - 16,040,000 ל"י.
- ו. סעיף 7418.105/02 - בית-הספר החקלאי ברמה - 680,000 ל"י.
- ז. סעיף 7418.334/04 - הלוואות לבניית בתי-ספר על-יסודיים למיעוטים - 1,500,000 ל"י.
- ח. סעיף 7419 - חינוך משלים, תרבות וספורט - 3,835,000 ל"י.

- לתלמידי בתי-ספר עיוניים (השתתפות) - 25,850,000 ל"י.
- כ. סעיף 1022.115/42 - שכר לימוד מדורג לתלמידי בתי-ספר מקצועיים (השתתפות) - 16,250,000 ל"י.
- כא. סעיף 1020.171/11-196 - חינוך תיכון מקצועי - 11,023,000 ל"י.
- כב. סעיף 1024 - חינוך משלים - 10,464,500 ל"י.
- כג. למחוק סעיף 1025 - גנ"ע.
- כד. סעיף 1026 - הכשרת מורים והשתלמו-תם - 23,325,000 ל"י.
- כה. סעיף 1028 - מוסדות חינוך גבוה - 82,389,000 ל"י.
- כו. סעיף 1028.116/41-124/41 - מענקים לתלמידים ותמיכות - 82,389,000 ל"י.
- כז. סעיף 1031 - האגף לחינוך חקלאי - 10,749,000 ל"י.
- כח. סעיף 1034 - בית-הספר החקלאי ע"ש וייצמן - 1,286,000 ל"י.
- כט. סעיף 1035 - בית-הספר החקלאי ע"ש כדורי - 969,000 ל"י.
- ל. סעיף 1036 - בית-הספר לטכנאים בהנדסה חקלאית "יד נתן" - 945,000 ל"י.
- לא. סעיף 1037 - בית-הספר החקלאי ברמה - 1,064,100 ל"י.
- לב. סעיף 1038 - המכון לליעוץ והדרכה בבחי-רת מקצוע - 1,154,000 ל"י.
- לג. סעיף 1041 - מדע, תרבות ואמנות - 23,237,000 ל"י.
- לד. סעיף 1041.111/41-118/41 - תמיכות במוסדות ובמפעלים לתרבות ואמנות - 10,715,000 ל"י.
- לה. סעיף 1041.121/41-127/41 - תמיכות במוסדות מדע ומחקר - 4,955,000 ל"י.
- לו. סעיף 1041.131-139 - פעולות תרבות ואמנות - 3,861,000 ל"י.
- לז. סעיף 1042 - הנחלת הלשון והשכלה לעם - 7,049,000 ל"י.
- לח. סעיף 1042.131-132/31 - ביעור הבערות והשכלת יסוד למבוגרים - 3,986,000 ל"י.
- לט. סעיף 1043 - תרבות תורנית - 620,000 ל"י.
- מ. סעיף 1044 - רשות הספורט והחינוך הגופני - 6,027,000 ל"י.
- א. אבנרי מציע:
- א. להעמיד את תקציב המשרד על 468,000,000 ל"י.
- ב. סעיף 1010 - הלשכה הראשית - 11,000,000 ל"י.

לסעיף 7420 - הלוואות להקמת בנינים למוסדות חינוך

גבוה

הצעת הוועדה - 17,000,000 ל"י.

א. חביבי מציע:

20,000,000 ל"י.

ש. מיקוניס מציע:

א. סעיף 7417.303/04 - הלוואות לרשויות

מקומיות לבניית כיתות בישובי מיעוטים -

2,000,000 ל"י.

ב. סעיף 7418.334/04 - הלוואות לבניית בתי-

ספר על-יסודיים למיעוטים - 750,000 ל"י.

7. משרד המשטרה

לסעיף 15 - משרד המשטרה

הצעת הוועדה - 119,200,000 ל"י.

ש. תמיד מציע:

א. למחוק סעיף 1510.781/17 - שעות נוספות.

ב. סעיף 1520.112 - תאורה ואמצעי בטחון

לישובים - 720,000 ל"י.

ג. סעיף 1520.112/21 - שכר שומרים בישו-

בים - 5,486,000 ל"י.

ד. סעיף 1520.123 - פעולות למניעת תאונות

דרכים - 168,000 ל"י.

ה. סעיף 1523 - אבטחת מיתקנים - 805,000

ל"י.

ו. סעיף 1531.112 - סעד ותרבות לאסירים -

82,000 ל"י.

א. חביבי מציע:

א. להעמיד את תקציב המשרד על 86,900,000

ל"י.

ב. סעיף 1520.101/11-132 - פעולות -

60,249,000 ל"י.

ג. סעיף 1520.101/11 - עובדים - 50,840,000

ל"י.

ד. למחוק סעיף 1520.117 - פעולות מיוחדות.

ה. סעיף 1520.123 - פעולות למניעת תאונות

דרכים - 568,000 ל"י.

ו. סעיף 1520.124/42 - השתתפות בהוצאות

חינוך תיכון לילדי שוטרים - 880,000 ל"י.

ז. סעיף 1520.731-799 - מינהל וארגון -

10,437,000 ל"י.

ח. סעיף 1531 - בתי סוהר - 10,927,200 ל"י.

א. אבנרי מציע:

א. למחוק סעיף 1510 - הלשכה הראשית.

ב. להוסיף 1 ל"י לסעיף 1520.101/11 -

עובדים.

ג. להוסיף 1 ל"י לסעיף 1520.113 - פעולות

תרבות וספורט.

ד. למחוק סעיף 1520.122 - הוצאות כשרות

ודת.

ה. להוסיף 1 ל"י לסעיף 1520.123 - פעולות

למניעת תאונות דרכים.

ו. להפחית 1 ל"י מסעיף 1530 - נציבות בתי

הסוהר.

ז. להוסיף 1 ל"י לסעיף 1530.111/11-121/73 -

תעסוקה ושיקום האסירים.

ח. להפחית 1 ל"י מסעיף 1531 - בתי סוהר.

ש. מיקוניס מציע:

להפחית 1 ל"י מתקציב המשרד.

8. משרד המשפטים

לסעיף 16 - משרד המשפטים

הצעת הוועדה - 23,100,000 ל"י.

ש. תמיד מציע:

א. למחוק את הפרטים שבסעיפים 1670.261/17

- 1610.101/17 - שעות נוספות.

ב. להוסיף 1 ל"י לסעיף 1610.102/25 -

מתמחים במשרדי הממשלה (60).

ג. להפחית 1 ל"י מסעיף 1610.112 - עזרה

לוועדות בהכנת חוקים להחלפת המגלה.

ד. להוסיף 1 ל"י לסעיף 1610.142 - שכר

טירחה לעורכי-דין בקשר לסעד משפטי.

ה. להוסיף 1 ל"י לסעיף 1610.762/21 - ארעיים

בנקיון.

ו. להוסיף 1 ל"י לסעיף 1620.103 - הוצאות

למשפטים נגד הממשלה וויתור על הוצאות

משפט.

ז. להוסיף 1 ל"י לסעיף 1620.106 - התייעצות

וחוות-דעת של מומחים.

- ד. סעיף 1630 — רישום והסדר קרקעות —
683,500 ל"י.
- ה. להפחית 1 ל"י מסעיף 1640 — האמטרופוס הכללי.
- ו. סעיף 1670 — בתי המשפט — 13,780,000 ל"י.
- א. **אבנרי מציע:**
- א. סעיף 1610 — הלשכה הראשית — 2,300,000 ל"י.
- ב. להפחית 1 ל"י מסעיף 112—1610.111/11 — חקיקה ותכנון משפטי.
- ג. סעיף 786—1610.741/11 — מינהל וארגון — 1,235,000 ל"י.
- ד. להפחית 1 ל"י מסעיף 1630 — רישום והסדר קרקעות.
- ה. למחוק סעיף 1660 — שומת מקרקעין.
- ו. להפחית 1 ל"י מסעיף 1670 — בתי המשפט.
- ע. **מיקוניס מציע:**
להפחית 1 ל"י מתקציב המשרד.

- ח. להוסיף 1 ל"י לסעיף 1670.106/42 — מינוי סניגורים במשפטים פליליים.
- ט. סעיף 1670.121/11 — בית-המשפט המחוזי בירושלים — עובדים — 760,000 ל"י.
- י. סעיף 1670.131/11 — בית-המשפט המחוזי בתל-אביב — עובדים — 1,530,000 ל"י.
- יא. סעיף 1670.141/11 — בית-המשפט המחוזי בחיפה — עובדים — 1,005,000 ל"י.
- יב. סעיף 1670.181/11 — בית-משפט השלום בתל-אביב — עובדים — 2,480,000 ל"י.
- יג. סעיף 1670.891 — רזרבה להפעלת בנין בירושלים המזרחית — 145,000 ל"י.
- א. **חביבי מציע:**
- א. להעמיד את תקציב המשרד על 22,100,000 ל"י.
- ב. להפחית 1 ל"י מסעיף 1610 — הלשכה הראשית.
- ג. להפחית 1 ל"י מסעיף 1620 — פרקליטות המדינה.

9. משרד הסעד, השקעות במוסדות סעד

- א. **חביבי מציע:**
- א. להעמיד את תקציב המשרד על 84,760,500 ל"י.
- ב. סעיף 1711 — המכון להכשרת עובדים סוצי-אליים ועובדי נוער — 2,804,000 ל"י.
- ג. סעיף 17—1715 — הלשכות המחוזיות — 10,020,000 ל"י.
- ד. סעיף 1721 — השירות לזקן — 3,200,000 ל"י.
- ה. סעיף 1722 — השירות למשפחה — 23,873,000 ל"י.
- ו. סעיף 1723 — השירות לשיקום סוציאלי — 908,000 ל"י.
- ז. סעיף 1724 — השירות לעיוור — 1,955,000 ל"י.
- ח. סעיף 1725 — השירות לעבודה קהילתית — 1,380,000 ל"י.
- ט. סעיף 1731 — השירות לילד ולנוער — 3,758,000 ל"י.
- י. סעיף 1733 — שירות המבחן לנוער — 1,175,000 ל"י.
- יא. סעיף 46—1740 — השירות למפגר (מעו-נות) — 10,455,500 ל"י.
- יב. למחוק סעיף 1743.920/95 — השתתפות הרשויות המקומיות.
- יג. סעיף 65—1750 — רשות חסות הנוער (מעונות) — 12,543,000 ל"י.
- א. **אבנרי מציע:**
- א. להעמיד את תקציב המשרד על 65,000,000 ל"י.

- לסעיף 17 — **משרד הסעד**
- הצעת הוועדה — 45,760,500 ל"י.
- א. **טיאר מציע:**
- א. סעיף 12—1710 — הנהלה ושירותים מיוחדים — 5,800,000 ל"י.
- ב. למחוק סעיף 1710.144/40 — השתתפות בהוצאות הרשויות המקומיות בטיפול בחברי דות רחוב.
- ג. סעיף 786—1710.781/11 — החזקת רכב ונסיעות בארץ — 115,000 ל"י.
- ד. סעיף 105/42—1711.101/11 — הכשרת עובדים סוציאליים — 500,000 ל"י.
- ה. סעיף 786—1711.745 — מינהל וארגון — 30,000 ל"י.
- ו. סעיף 1715 — לשכת מחוז ירושלים והד-רום — 1,800,000 ל"י.
- ז. סעיף 1716 — לשכת מחוז תל-אביב והמר-כו — 2,800,000 ל"י.
- ח. סעיף 1717 — לשכת מחוז חיפה והצפון — 2,500,000 ל"י.
- ט. סעיף 25—1721 — האגף למשפחה וקהי-לה — 17,500,000 ל"י.
- י. סעיף 1722 — השירות למשפחה — 15,000,000 ל"י.
- יא. סעיף 65—1731 — האגף לילד, נוער, מוס-דות ומבחן — 17,000,000 ל"י.
- יב. סעיף 1733 — שירות המבחן לנוער — 200,000 ל"י.
- יג. סעיף 65—1750 — רשות חסות הנוער (מעונות) — 8,000,000 ל"י.

- ב. סעיף 1710 - הנהלה ושירותים - 2,000,000 ל"י.
- ג. סעיף 1711 - המכון להכשרת עובדים סוציאליים ועובדי נוער - 590,000 ל"י.
- ד. סעיף 1721-25 - האגף למשפחה וקהילה - 20,816,000 ל"י.
- ה. סעיף 1731-65 - האגף לילד, נוער, מוסדות ומבחן - 21,564,500 ל"י.
- ו. סעיף 1740-46 - השירות למפגר (מעו-נות) - 10,455,500 ל"י.
- ש. מיקוויס מציג:
להעמיד את תקציב המשרד על 75,760,500 ל"י.
- לסעיף 7411 - השקעות במוסדות סעד הצעת הוועדה - 2,200,000 ל"י.
- א. חביבי מציג:
להעמיד את הסעיף על 5,200,000 ל"י.
- א. אבנרי מציג:
להעמיד את הסעיף על 4,000,000 ל"י.

10. משרד העבודה, המוסד לביטוח לאומי, פיתוח כבישים ושקומם, מרכזי הכשרה מקצועיים ממשלתיים

- לסעיף 18 - משרד העבודה הצעת הוועדה - 100,630,000 ל"י.
- א. שוסטק מציג:
- א. סעיף 1810.102/44 - השתתפות בארגון העבודה הבין-לאומי - 40,000 ל"י.
- ב. למחוק סעיף 1810.112 - מדידת תפוקה לאומית.
- ג. סעיף 1811 - המחלקה ליחסי עבודה - 250,000 ל"י.
- ד. סעיף 1814 - המחלקה לפיקוח על העבו-דה - 1,225,000 ל"י.
- ה. סעיף 1815.141 - אימון פועלים בתעשייה - 1,600,000 ל"י.
- ו. סעיף 1815.145/42 - דמי קיום ללומדי מקצוע - 6,500,000 ל"י.
- ז. סעיף 1815.151/42 - דמי קיום לחניכי הנה"ל התעשייתי - 50,000 ל"י.
- ח. סעיף 1816 - אגף הנוער והחינוך המק-צועי - 19,000,000 ל"י.
- ט. סעיף 1820-21 - המכון לפדיון העבודה והייצור - 700,000 ל"י.
- א. חביבי מציג:
- א. להעמיד את תקציב המשרד על 148,630,000 ל"י.
- ב. להפחית 1 ל"י מסעיף 1810 - הלשכה הראשית.
- ג. סעיף 1814 - המחלקה לפיקוח על העבודה - 3,091,000 ל"י.
- ד. סעיף 1815 - אגף התעסוקה והקליטה - 88,284,000 ל"י.
- ה. סעיף 1815.101/11-161 - תעסוקה - 72,680,000 ל"י.
- ו. סעיף 1815.201/31-209 - שירות התע-סוקה - 15,604,000 ל"י.
- ז. סעיף 1816 - אגף הנוער והחינוך המקצו-ע - 24,160,000 ל"י.
- ח. סעיף 179-1816.121 - פעולות הכשרה מקצועית למבוגרים - 8,390,000 ל"י.
- ט. למחוק את הפרטים 123/73-145/71 - הכנסות מדמי לימוד - שבסעיף 1816.
- י. סעיף 1816.181/11-224/41 - פעולות חניכות - 6,987,000 ל"י.
- יא. למחוק סעיף 1816.215/71 - הכנסות משכר לימוד.
- יב. סעיף 1816.231-258/42 - פעולות נוער אחרות - 6,735,000 ל"י.
- יג. למחוק סעיף 1816.236/71 - הכנסות משכר לימוד.
- יד. סעיף 1844 - כבישים - 23,500,000 ל"י.
- טו. סעיף 1844.111-119/61 - החזקת כבי-שים - 23,500,000 ל"י.
- טז. למחוק סעיף 1854 - שטחים מוחזקים.
- יז. למחוק סעיף 1854.210/98 - השתתפות משרד הבטחון.
- א. אבנרי מציג:
- א. סעיף 1810-12 - הנהלה מרכזית - 2,737,000 ל"י.
- ב. למחוק סעיף 1810.107 - פעולות חוץ-לארץ של לשכת האקדמאים.
- ג. למחוק סעיף 1810.112 - מדידת תפוקה לאומית.
- ד. למחוק סעיף 1810.141/11-149 - תרשות לתכנון כוח-אדם.
- ה. סעיף 1811 - המחלקה ליחסי עבודה - 131,000 ל"י.
- ו. סעיף 1812 - המחלקה לאיגוד שיתופי - 100,000 ל"י.
- ז. סעיף 1814 - המחלקה לפיקוח על העבו-דה - 955,000 ל"י.
- ח. סעיף 1815.101/11 - עובדי אגף התעסוקה והקליטה - 158,000 ל"י.

א. אבנרי מציע:
אחרי סעיף 3814 יבוא סעיף זה:
„3815 — ביטוח מפני אבטלה — 80,000,000 ל"י."

ש. מיקוניס מציע:
להעמיד את הסעיף על 62,250,000 ל"י.

לסעיף 72 — פיתוח כבישים ושיקומם
הצעת הוועדה — 42,250,000 ל"י.

א. חביבי מציע:
א. להעמיד את הסעיף על 68,250,000 ל"י.
ב. סעיף 7201 — כבישים וגשרים ראשיים — 25,500,000 ל"י.
ג. סעיף 7202 — כבישים אזוריים וכבישי גישה — 16,850,000 ל"י.
ד. סעיף 7204 — שיקום כבישים — 20,460,000 ל"י.
ה. סעיף 7205 — תכנון ושונות — 5,500,000 ל"י.

ש. מיקוניס מציע:
להוסיף 1 ל"י.
לסעיף 7425 — מרכזי הכשרה מקצועיים ממשלתיים
הצעת הוועדה — 4,000,000 ל"י.
א. חביבי מציע:
להעמיד את הסעיף על 6,000,000 ל"י.

ט. סעיף 118—1815.111 — ויסות תעסוקה
למועלים רגילים — 5,000,000 ל"י.
י. אחרי סעיף 1815.118 יבוא סעיף זה:
„1815.119 — קרן ע"ח ביטוח מפני אבט" —
לה — 50,000,000 ל"י."
יא. סעיף 805/61—1815.201/31 — שירותי הת-
עסוקה — 8,027,000 ל"י.
יב. למחוק סעיף 319—1815.311/31 — השמה
בוררת.
יג. להעביר סעיף 1816 — אגף הנוער והחינוך
המקצועי — לסעיף 10 — משרד החינוך
והתרבות.
יד. למחוק סעיף 1821 — מחקרי יסוד בפריון
המשק.
טו. סעיף 55—1840 — אגף לעבודות ציבו-
ריות — 14,000,000 ל"י.

ש. מיקוניס מציע:
להעמיד את תקציב המשרד על 110,630,000 ל"י.
לסעיף 38 — המוסד לביטוח לאומי
הצעת הוועדה — 56,450,000 ל"י.

א. חביבי מציע:
א. להעמיד את הסעיף על 62,250,000 ל"י.
ב. סעיף 3812 — מענק התייקרות — 30,000,000 ל"י.
ג. במקום סעיף 3813 — מענקי אבטלה —
יבוא סעיף זה:
„3813 — ביטוח מפני אבטלה — 13,250,000 ל"י."

11. משרד הפיתוח, מחצבים ומכרות, חשמל, קווים וקידוחי נפט

ב. להפחית 1 ל"י מסעיף 5612 — פיתוח
אוצרות ים המלח.
ג. להפחית 1 ל"י מסעיף 5618 — פיתוח הפקת
חרסית וחול זכוכית.
ד. אחרי סעיף 5635 יבוא סעיף זה:
„5636 — מחקרים לפיתוח מחצבים, מכרות
וקידוחי נפט בשטחים המשוחררים —
2,000,000 ל"י."

א. חביבי מציע:
להעמיד את הסעיף על 73,000,000 ל"י.

א. אבנרי מציע:
א. סעיף 5612 — פיתוח אוצרות ים המלח —
23,000,000 ל"י.
ב. למחוק סעיף 5617 — הרחבות בחברת
„מפעלי תובלה".
ג. למחוק סעיף 5618 — פיתוח הפקת חרסית
וחול זכוכית.
ד. סעיף 5619 — מיתקנים להתפלת מי ים —
1,150,000 ל"י.
ה. למחוק סעיף 5621 — הקמת חברות.

לסעיף 19 — משרד הפיתוח
הצעת הוועדה — 3,150,000 ל"י.

א. חביבי מציע:
להעמיד את תקציב המשרד על 4,150,000 ל"י.
א. אבנרי מציע:
א. סעיף 1910 — המשרד הראשי — 1,025,000 ל"י.
ב. למחוק סעיף 1910.101/11 — ייעוץ משפטי.
ג. למחוק סעיף 134/44—1910.131/11 — תי-
אום התכנון והפיתוח.
ד. למחוק סעיף 143—1910.141/11 — ניהול
ענייני הנפט.
ה. סעיף 1920 — המכון הגיאולוגי — 1,075,000 ל"י.

לסעיף 56 — מחצבים ומכרות
הצעת הוועדה — 72,000,000 ל"י.

א. טיאר מציע:
א. להוסיף 1 ל"י לסעיף 5611 — פיתוח הפקת
נחושת.

רת החשמל לישראל לרכישת ציוד לתחנת הכוח רדינג ד'.

ב. סעיף 5801.302/04 - קרן למתן הלוואות לחיבור כפרי המיעוטים לרשת החשמל - 700,000 ל"י.

ש. מיקונים מציע:

סעיף 5801.302/04 - קרן למתן הלוואות לחיבור כפרי המיעוטים לרשת החשמל - 400,000 ל"י.

לסעיף 80 - קווים וקידוחי נפט

הצעת הוועדה - 25,000,000 ל"י.

א. חביבי מציע:

א. להוסיף את המלים „חברה ממשלתית“.

ב. למחוק סעיף 8001.302/06 - השתתפות בהשקעות בצינור אילת-ים תיכון.

ו. סעיף 5635 - מחקרים ותכנון בסיסי -

(1) למחוק את המלים „ותכנון בסיסי“;

(2) להעמיד את הסעיף על 750,000 ל"י.

ש. מיקונים מציע:

להעמיד את הסעיף על 80,000,000 ל"י.

לסעיף 58 - חשמל

הצעת הוועדה - 25,200,000 ל"י.

א. טיאר וא. חביבי מציעים:

להפחית 1 ל"י מסעיף 5081.301/04 - הלוואה לחברת החשמל לישראל לרכישת ציוד לתחנת הכוח רדינג ד'.

א. אבנרי מציע:

א. למחוק סעיף 5801.301/04 - הלוואה לחב-

12. משרד הפנים, רשויות מקומיות - הוצאה מועברת, הלוואות לרשויות מקומיות

לסעיף 20 - משרד הפנים

הצעת הוועדה - 10,400,000 ל"י.

א. שוטק מציע:

א. סעיף 788/51-11/2010 - מינהל ואר-גון - 780,000 ל"י.

ב. סעיף 2020 - האגף לשלטון מקומי - 775,000 ל"י.

ג. סעיף 2020.107 - עבודות פיתוח בישור-בים - 120,000 ל"י.

ד. סעיף 133-11/2020.131 - הדרכה ברשויות מקומיות - 160,000 ל"י.

ה. סעיף 122-11/2030.121 - עליה ואזור-חות - 190,000 ל"י.

ו. סעיף 141-11/2030.131 - מרשם התוש-בים ופנקס הבוחרים - 1,400,000 ל"י.

ז. סעיף 2040 - האגף לתכנון - 1,280,000 ל"י.

ח. סעיף 2050 - מינהל המחוזות - 5,000,000 ל"י.

ט. סעיף 785-11/2060.101 - יהודה ושומ-רון - 200,000 ל"י.

י. סעיף 785-11/2070.101 - רצועת עזה וצפון סיני - 150,000 ל"י.

א. חביבי מציע:

א. להפחית 1 ל"י מתקציב המשרד.

ב. להפחית 1 ל"י מסעיף 2010 - הלשכה הראשית.

ג. להוסיף 1 ל"י לסעיף 2020 - אגף לשלטון מקומי.

ד. סעיף 2030.132 - מרשם התושבים - 230,000 ל"י.

ה. אחרי סעיף 2030.141 יבוא סעיף זה: „142 - מרשם נישואין ואזרחיים - 50,000 ל"י“.

ו. למחוק סעיף 2060 - יהודה ושומרון.

ז. למחוק סעיף 2070 - רצועת עזה וצפון סיני.

א. אבנרי מציע:

א. סעיף 2010 - הלשכה הראשית - 1,000,000 ל"י.

ב. סעיף 2020 - האגף לשלטון מקומי - 616,000 ל"י.

ג. למחוק סעיף 2020.108 - פעולות לביצוע חוק איסור גידול חזיר.

ד. למחוק סעיף 2020.108/25 - פיקוח על ביצוע חוק איסור גידול חזיר - שכר עבודה.

ה. סעיף 2030 - האגף לעליה ומרשם התוש-בים - 1,310,000 ל"י.

ו. סעיף 2040 - האגף לתכנון - 716,000 ל"י.

ז. סעיף 2050 - מינהל המחוזות - 2,309,000 ל"י.

ש. מיקונים מציע:

להפחית 1 ל"י מתקציב המשרד.

לסעיף 40 - רשויות מקומיות-הוצאה מועברת

הצעת הוועדה - 39,400,000 ל"י.

א. חביבי מציע:

להעמיד את הסעיף על 80,000,000 ל"י.

א. אבנרי מציע:

להעמיד את הסעיף על 30,500,000 ל"י.

ש. מיקונים מציע:

להעמיד את הסעיף על 50,000,000 ל"י.

לסעיף 76 - הלוואות לרשויות מקומיות

הצעת הוועדה - 25,500,000 ל"י.

א. חביבי מציע:

להעמיד את הסעיף על 50,500,000 ל"י.

א. אבנרי מציע:

להעמיד את הסעיף על 10,000,000 ל"י.

ש. מיקונים מציע:

להעמיד את הסעיף על 35,500,000 ל"י.

13. משרד התחבורה, השתתפות בתקציב הרכבת, השתתפות בהחזקת "מספנות ישראל", השתתפות בהחזקת אניות הנוסעים של צי"ם, מניעת תאונות דרכים, תחבורה - פיתוח, הכנסות הרכבת, הוצאות רכבת ישראל

ט. סעיף 159-2230.141/11 - הכשרת ימ' אים - 1,000,000 ל"י.	לסעיף 22 - משרד התחבורה הצעת הוועדה - 15,500,000 ל"י.
י. סעיף 2260 - השירות המטאורולוגי - 2,579,000 ל"י.	א. טיאר מציע:
לסעיף 12 - השתתפות בתקציב הרכבת הצעת הוועדה - 13,000,000 ל"י.	א. סעיף 2210.748 - הוצאות ארגוניות שונות - 15,000 ל"י.
א. אבנרי מציע:	ב. להפחית 1 ל"י מסעיף 773/50-2210.761/11 - שירותים משקיים וטכניים.
למחוק את הסעיף.	ג. להפחית 1 ל"י מסעיף 56-786-2210.781/11 - החזקת רכב ונסיעות בארץ.
ש. מיקונוס מציע:	ד. להוסיף 1 ל"י לסעיף 111/21-2220.111/11 - הנדסת תנועה ובטיחות בדרכים.
להוסיף 1 ל"י.	ה. להפחית 1 ל"י מסעיף 786/50-2220.741.11 - מינהל וארגון.
לסעיף 32 - השתתפות בהחזקת "מספנות ישראל" הצעת הוועדה - 1,000,000 ל"י.	ו. להפחית 1 ל"י מסעיף 786-2221.744 - מינהל וארגון.
א. חביבי מציע:	ז. להפחית 1 ל"י מסעיף 772-2221.761/11 - שירותים משקיים וטכניים.
להפחית 1 ל"י.	ח. להפחית 1 ל"י מסעיף 786-2221.781/11 - החזקת רכב ונסיעות בארץ.
א. אבנרי מציע:	ט. להפחית 1 ל"י מסעיף 2230 - אגף הספנות והנמלים.
למחוק את הסעיף.	י. להוסיף 1 ל"י לסעיף 159-2230.141/11 - הכשרת ימאים.
ש. מיקונוס מציע:	יא. להפחית 1 ל"י מסעיף 786-2230.744 - מינהל וארגון.
להוסיף 1 ל"י.	יב. להפחית 1 ל"י מסעיף 786-2240.784 - החזקת רכב ונסיעות בארץ.
לסעיף 42 - השתתפות בהחזקת אניות הנוסעים של צי"ם הצעת הוועדה - 2,877,000 ל"י.	א. חביבי מציע:
א. אבנרי מציע:	להעמיד את תקציב המשרד על 15,000,000 ל"י.
למחוק את הסעיף.	א. אבנרי מציע:
ש. מיקונוס מציע:	א. סעיף 2210 - הלשכה הראשית - 1,970,900 ל"י.
להוסיף 1 ל"י.	ב. למחוק סעיף 2210.742/11 - עובדי כספים וחשבונות.
לסעיף 35 - מניעת תאונות דרכים הצעת הוועדה - 9,123,000 ל"י.	ג. סעיף 2210.763 - החזקת הבית - 100,000 ל"י.
א. טיאר מציע:	ד. סעיף 2220 - אגף התעבורה בדרכים - 1,000,000 ל"י.
להעמיד את הסעיף על 9,200,000 ל"י.	ה. למחוק סעיף 174/50-2220.171/11 - מחוזות.
א. חביבי מציע:	ו. סעיף 2221 - אגף רישוי כלי רכב ונהגים - 2,507,000 ל"י.
להעמיד את הסעיף על 14,000,000 ל"י.	ז. למחוק סעיף 151/83-2221.151 - המכון הרפואי.
א. אבנרי וש. מיקונוס מציעים:	ח. סעיף 2230 - אגף הספנות והנמלים - 1,800,000 ל"י.
להעמיד את הסעיף על 10,000,000 ל"י.	
לסעיף 65 - תחבורה-פיתוח הצעת הוועדה - 71,100,000 ל"י.	
א. טיאר מציע:	
להוסיף 1 ל"י לסעיף 6550 - פיתוח התחבורה היבשתית ומניעת תאונות בדרכים.	
א. חביבי מציע:	
להעמיד את הסעיף על 81,100,000 ל"י.	
ב. סעיף 6550 - פיתוח התחבורה היבשתית ומניעת תאונות בדרכים - 20,850,000 ל"י.	
ג. סעיף 6550.301/40 - פרויקטים תחבורתיים באזורים עירוניים - 18,000,000 ל"י.	

- ד. סעיף 6550.302/04 - הלוואות לרכישת אוטובוסים - 5,000,000 ל"י.
 א. אבנרי מציע:
 א. להעמיד את הסעיף על 32,000,000 ל"י.
 ב. סעיף 6510/16 - פיתוח הרכבת - 4,000,000 ל"י.
 ג. סעיף 23-6520 - פיתוח הספנות - 5,000,000 ל"י.
 ש. מיקוניס מציע:
 להעמיד את הסעיף על 76,100,000 ל"י.
- הכנסות הרכבת
 הצעת הוועדה - 40,000,000 ל"י.
 א. אבנרי מציע:
 א. למחוק סעיף 9330.01 - הכנסות מנוסעים.
 ב. למחוק סעיף 9340 - השתתפות התקציב הרגיל בהוצאות הרכבת.
- לסעיף 93 - הוצאות רכבת ישראל
 הצעת הוועדה - 40,000,000 ל"י.
 א. אבנרי מציע:
 להעמיד את הסעיף על 22,000,000 ל"י.

14. משרד התיירות, עידוד תיירות, תיירות - פיתוח

- לסעיף 14 - משרד התיירות
 הצעת הוועדה - 7,300,000 ל"י.
 ש. תמיר מציע:
 א. להוסיף 1 ל"י לסעיף 1410 - הלשכה הראשית.
 ב. למחוק את הפרטים 101/17-781/17 - שעות נוספות - שבסעיף 1410.
 ג. להוסיף 1 ל"י לסעיף 1420 - לשכות בחוץ-לארץ.
- א. תביבי מציע:
 להוסיף 1 ל"י לתקציב המשרד.
- א. אבנרי מציע:
 א. סעיף 1410 - הלשכה הראשית - 3,000,000 ל"י.
 ב. למחוק סעיף 1410.102 - העברת פקדים לחוץ-לארץ.
 ג. למחוק סעיף 1410.103 - פעולות מיוחדות.
 ד. למחוק סעיף 1410.106/43 - החזר מס נסיעות לבעלי בתי-מלון.
 ה. למחוק סעיף 1410.131/11-132/70 - שיווק לתייר.
 ו. סעיף 1410.141/11-142/70 - עידוד תיירות פנים - 200,000 ל"י.
 ז. למחוק סעיף 1410.181/11-185 - עידוד תיירות.
 ח. סעיף 1420 - לשכות בחוץ-לארץ - 750,000 ל"י.
- לסעיף 2703 - עידוד תיירות
 הצעת הוועדה - 9,300,000 ל"י.
 ש. תמיר מציע:
 להעמיד את הסעיף על 12,000,000 ל"י.
- א. אבנרי מציע:
 להעמיד את הסעיף על 6,000,000 ל"י.
- לסעיף 78 - תיירות-פיתוח
 הצעת הוועדה - 20,000,000 ל"י.
 ש. תמיר מציע:
 א. סעיף 7801.302/43 - השקעות תשתית למפעלי תיירות - 1,500,000 ל"י.
 ב. סעיף 7801.303/04 - הלוואות להקמה ופיתוח של בתי-מלון ומפעלי תיירות - 5,000,000 ל"י.
 ג. סעיף 1801.305/04 - הלוואות לשיפוץ בתי-מלון עממיים - 1,500,000 ל"י.
 ד. סעיף 7801.306/04 - הלוואות לאכסניות נוער - 5,000,000 ל"י.
 ה. סעיף 7801.307/43 - הקלות בתנאי אשראי לבתי-מלון באזורי פיתוח - 5,600,000 ל"י.
 ו. סעיף 7801.404/04 - הלוואות לקונסול-לידציה - 7,000,000 ל"י.
 ז. סעיף 7802.301/04 - החברה לפיתוח מזרח ירושלים - 1,500,000 ל"י.
 ח. סעיף 7802.302/04 - החברה לפיתוח ים המלח - 1,000,000 ל"י.
 ט. סעיף 7802.303/04 - החברה לפיתוח חוף אילת - 500,000 ל"י.
 י. סעיף 7802.304/04 - החברה לפיתוח יפו העתיקה - 500,000 ל"י.
 יא. למחוק סעיף 7802.306/04 - החברה לפיתוח תחם תל-אביב.
- א. תביבי מציע:
 א. להעמיד את הסעיף על 21,000,000 ל"י.
 ב. סעיף 7801 - עידוד התיירות - 15,750,000 ל"י.
- ג. סעיף 7801.305/04 - הלוואות לשיפוץ בתי-מלון עממיים - 1,800,000 ל"י.
 ד. סעיף 7801.306/04 - הלוואות לאכסניות נוער - 700,000 ל"י; ובמקום המלה "הלוואות" יבוא "מענקים".
 ה. סעיף 7801.404/04 - הלוואות לקונסולי-דציה - 500,000 ל"י.

305/07 - שיפוץ ושמירה על אתרים
הסטוריים - 1,000,000 ל"י.

א. אבנרי מציע:

א. למחוק סעיף 7801.303/04 - הלוואות לה-
קמה ופיתוח של בתי מלון ומפעלי תיירות.

ב. סעיף 7801.306/04 - הלוואות לאבסנויות
נוער - 600,000 ל"י.

ג. למחוק סעיף 7801.404/04 - הלוואות
לקונסולדציה.

ש. מיקוניס מציע:
להוסיף 1 ל"י.

ו. סעיף 7802 - חברות לפיתוח התיירות -
4,000,000 ל"י.

ז. למחוק סעיף 7802.301/04 - החברה לפי-
תוח מזרח ירושלים.

ח. סעיף 7802.305/04 - החברה לפיתוח עכו
העתיקה - 1,500,000 ל"י.

ט. סעיף 7803 - השקעות במפעלי תיירות -
3,000,000 ל"י.

י. אחרי סעיף 7803.303/07 - יבוא סעיפים
אלה:

„304/07 - השקעות בשיפוצים בחופי רחצה
- 500,000 ל"י.

15. הענקות לעידוד ייצור חקלאי ולהוזלת מחירים של מצרכים ושירותים חיוניים, עידוד יצוא חקלאי

ש. מיקוניס מציע:
להעמיד את הסעיף על 285,000,000 ל"י.

לסעיף 2702 - עידוד יצוא חקלאי

הצעת הוועדה - 49,250,000 ל"י.

א. שוסטק מציע:

להעמיד את הסעיף על 50,000,000 ל"י.

ש. מיקוניס מציע:

אחרי המלה „חקלאי” יבוא:

„(הקמת חברה ממשלתית לסחר חוץ).”

לסעיף 26 - הענקות לעידוד ייצור חקלאי ולהוזלת
מחירים של מוצרים ושירותים חיוניים

הצעת הוועדה - 270,000,000 ל"י.

ש. תמיר מציע:

להפחית 1 ל"י.

א. חביבי מציע:

להעמיד את הסעיף על 300,000,000 ל"י.

א. אבנרי מציע:

להעמיד את הסעיף על 175,000,000 ל"י.

16. משרד הבטחון, רורבה כללית, תקציבים מיוחדים, רורבה מיוחדת, רורבה להוצאות

מיתות, תקציבים מיוחדים - פיתוח

לסעיף 37 - רורבה מיוחדת

הצעת הוועדה - 40,000,000 ל"י.

ש. תמיר מציע:

להוסיף 1 ל"י.

א. חביבי מציע:

למחוק את הסעיף.

א. אבנרי מציע:

להעמיד את הסעיף על 20,000,000 ל"י.

לסעיף 06 - משרד הבטחון

הצעת הוועדה - 1,407,000,000 ל"י.

ש. תמיר מציע:

להוסיף 1 ל"י לתקציב המשרד.

א. חביבי מציע:

להעמיד את תקציב המשרד על 800,000,000 ל"י.

א. אבנרי וש. מיקוניס מציעים:

להפחית 1 ל"י מתקציב המשרד.

לסעיף 25 - רורבה כללית

הצעת הוועדה - 39,619,500 ל"י.

ש. תמיר מציע:

להוסיף 1 ל"י.

א. אבנרי מציע:

להעמיד את הסעיף על 29,969,500 ל"י.

ש. מיקוניס מציע:

להעמיד את הסעיף על 9,969,500 ל"י.

לסעיף 28 - תקציבים מיוחדים

הצעת הוועדה - 400,000,000 ל"י.

ש. תמיר מציע:

להוסיף 1 ל"י.

א. חביבי מציע:

למחוק את הסעיף.

לסעיף 83 - רורבה להוצאות מיתות

הצעת הוועדה - 54,750,000 ל"י.

ש. תמיר מציע:

להוסיף 1 ל"י.

לסעיף 91 - תקציבים מיוחדים - מיתות

הצעת הוועדה - 275,500,000 ל"י.

ש. תמיר מציע:

להוסיף 1 ל"י.

א. חביבי מציע:

למחוק את הסעיף.

א. אבנרי מציע:

להעמיד את הסעיף על 205,000,000 ל"י.

ו. הצעת חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (רישום ציוד וגיוסו) (מס' 2), תשכ"ח-1968

1. הארכת תוקף
תקפן של תקנות-שעת-חירום (רישום ציוד וגיוסו),
תשי"ז - 1956¹, בתיקונים המפורטים בתוספת, מוארך
בזה עד יום כ"ב בטבת תש"ל (31 בדצמבר 1969).
2. תחילה
תחילתו של חוק זה ביום ב' בניסן תשכ"ח (31
במארס 1968).

תוספת (סעיף 1)

1. תיקון תקנה 3
בתקנה 3 לתקנות-שעת-חירום (רישום ציוד וגיוסו-
סו), תשי"ז-1956 (להלן - התקנות העיקריות) -
- (1) בתקנה משנה (א) בסופה יבוא:
- „והוא רשאי לחזור ולדרוש מבעל ציוד למסור
פרטים כאמור, מזמן לזמן, אך לא יותר מארבע
פעמים בשנה ובכלל זה לא יותר מפעמיים
בדרך האמורה בפיסקה (2) לתקנה משנה
(ב).“;
- (2) במקום תקנות משנה (ב), (ג) ו-(ד) יבוא:
- „(ג) חל בציוד, שעליו נמסרו פרטים, שינוי
באחד הפרטים המנויים להלן, חייב בעל הציוד
להודיע לפוקד על השינוי בדואר רשום תוך
ארבעה-עשר יום מהיום שבו חל השינוי, ואלה
הפרטים:
- (1) המספר הרשום של רכב על פי פקודת
התעבורה² ;
- (2) סוג הרכב ;
- (3) מפעילו של הציוד ;
- (4) בציוד הנדסי - אבזרים שבשינויים יש
משום שינוי במהותו או ביעודו ;
- (5) סוג הדלק, כגון בנוי, סולר וכיוצא
באלה ;
- (6) סוג ההנעה.

2. תיקון תקנה 5
תקנה 5 לתקנות העיקריות תסומן כתקנה משנה
(א) ואחריה יבוא:

„(ב) ניתן לציוד צו הצבה, כאמור בתקנה משנה
(א), ובעל הציוד נקרא לשירות לפי סעיף 26
לחוק שירות בטחון, תשי"ט-1959 (נוסח משו-
ל), יחולו הוראות אלה :

(1) היה הציוד רכב מסחרי שמשקלו הכולל
המותר הוא מעל טון, רכב עבודה או רכב
ציבורי, כמשמעותם בפקודת התעבורה, רכב
מסוג טנדר או רכב פרטי, כמשמעותו באותה
פקודה, שהוא בעל הנעה קדמית - לא יתייצב
לשירות עם הרכב, אלא אם הוא משרת כנהג
הצמוד לאותו רכב ; בעל ציוד כאמור שאינו
משרת כנהג הצמוד לרכב יחנה את הרכב לפני
התייצבותו במקום שקבע לכך בפרטים שמסר
לאחרונה לפי תקנה 3(א).

(ד) (1) חל שינוי בבעלות או בהחזקה של
הציוד, חייב מי שהיה בעל הציוד או
מחזיקו ערב השינוי ומי שנעשה בעלו או
מחזיקו לאחר השינוי (להלן, בתקנה זו -
הבעל החדש) להודיע לפוקד בדואר רשום,
תוך שבעה ימים מהיום שבו חל השינוי,
את שמו הפרטי של הבעל החדש, את שם
משפחתו ואת מען מקום מגוריו או עסקיו
הקבוע, את מועד השינוי ואת סוג הציוד,
ובכלי רכב - גם את מספרו הרשום על
פי פקודת התעבורה ; הדעה שמסר אחד
החייבים בה פוטרת את כל שאר החייבים.
(2) חל שינוי במען מקום מגוריו או
עסקיו הקבוע של בעל הציוד כאמור, חייב
הוא להודיע על השינוי לפוקד בדואר רשום
תוך שבעה ימים מהיום שבו חל השינוי.

¹ ק"ת 649, תשי"ז, עמ' 334 ; ס"ח תשכ"ג, עמ' 24 ; ס"ח תשכ"ד, עמ' 34 ; ס"ח תשכ"ו, עמ' 8 ; ס"ח
תשכ"ה, עמ' 22.

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, תשכ"א, עמ' 173.

³ ס"ח 296, תשי"ט, עמ' 286.

(דב) חל שינוי בהחזקה של ציוד שעליו ניתנה וגמסרה למחזיק פקודה בכתב כאמור בתקנת משנה (א), חייב הוא למסור את הפקודה למי שהיה למחזיק לאחר השינוי, בכפוף לתקנת משנה (דא) ומשעשה כן, חייב מי שהיה למחזיק הציוד להעמידו לרשות הצבא לפי הפקודה במקום ובזמן שנקבעו בה, כאילו היה שמו נקוב בה".

4. תיקון תקנה 7

בתקנה 7 לתקנות העיקריות, במקום "מי שהוסמך על ידי פוקד או מפקד מוסמך" יבוא "פוקד, מפקד מוסמך או מי שאחד מהם הסמיכו".

5. תיקון תקנה 8

בתקנה 8 לתקנות העיקריות, בתקנת משנה (ג), במקום "על פי תקנה 6(א) – (ד)" יבוא "על פי תקנה 6".

6. הוספת תקנה 8

אחרי תקנה 8 לתקנות העיקריות יבוא :

38. שמירת זכויות אגב החזקת הציוד

(א) זכויות שהיו קיימות אגב ההחזקה בציוד ערב העמדתו לרשות הצבא או תפיסתו על פי תקנות אלה לא ייפקעו מחמת זה בלבד שהציוד הועמד לרשות הצבא או נתפס על ידי כאמור ; אולם אין בהוראה זו כדי להגביל את סמכויות הצבא להשתמש בציוד כל עוד הוא ברשותו.

(ב) פיצויים שחייבת המדינה בהם בעד אבדן הציוד, כאמור בתקנות אלה, יבואו, לענין זכויות כאמור בתקנת משנה (א), במקום הציוד.

7. הוספת תקנה 11

אחרי תקנה 11 לתקנות העיקריות יבוא :

11. סמכות למסור מבולי דואר

שר הבטחון רשאי לקבוע בצו, בהסכמת שר הדואר, כי כל הודעה שחובה למסרה לפי תקנות אלה לפוקד או למי שהוסמך על ידי, מותר יהיה לשלחה פטורה מבולי דואר בהתאם להסדרים שייקבעו בצו.

(2) היה הציוד רכב שאינו נגמנה עם אחד הסוגים המנויים בפיסקה (1), והוא התייצב לשירות עם הרכב בהשאירו אותו במקום התייצבו או במקום שירותו האחר, או בהוסיפו להשתמש בו תוך כדי שירותו, חייב הוא להודיע מיד על כך למפקד יחידתו ולמסור לו את שם היחידה שבה הוצב הרכב.

3. תיקון תקנה 6

בתקנה 6 לתקנות העיקריות –

(1) בתקנת משנה (1), במקום "ובמקרה של כלי רכב – יחד עם גלגל רזרבי, דלק בכמות של עשרים ליטר לפחות ומכשירים לתיקון הרכב" יבוא "ובמקרה של כלי רכב – יחד עם גלגל רזרבי, עם מכשירים לתיקון הרכב ועם דלק בכמות עשרים ליטר, ובציוד הנדסי לעבודות עפר – עם דלק בכמות חמישים ליטר";

(2) במקום תקנת משנה (ג) יבוא :

"(ג) היה בעל ציוד סבור שנבצר ממנו מסיבה בלתי תלויה בו להעמיד את הציוד לרשות הצבא, כפי שנקבע בפקודה, יתייצב אישית לפני גותן הפקודה, או לפני מי שנותן הפקודה הסמיכו לכך, בהקדם האפשרי ולא יאוחר מזמן שבו היה חייב להעמיד את הציוד לרשות הצבא, ויודיע לו את הנסיבות המונעות אותו מהעמיד את הציוד במקומו, הכל כפי שידרוש גותן הפקודה או מי שהוסמך על ידי, ויצו לעיון את כל המסמכים הנמצאים ברשותו והנוגעים לענין; נבצר מבעל הציוד להתייצב אישית, רשאי הוא לשלוח לצורך זה את באי-כוחו, ובלבד שיביא לידיעתו את כל הנסיבות והפרטים ויציד אותו בכל המסמכים האמורים";

(3) אחרי תקנת משנה (ד) יבוא :

"(דא) ניתנה פקודה לפי תקנת משנה (א), לא יעביר בעל הציוד את ההחזקה בציוד אלא אם מסר לגותן הפקודה, לאחר העברת ההחזקה ולא יאוחר מהזמן שבו היה חייב להעמיד את הציוד לרשות הצבא, הודעה על העברת ההחזקה תוך ציון שמו ומענו של מי שהיה למחזיקו של הציוד, וההודעה כאמור הגיעה לידי גותן הפקודה או מי שהוסמך על ידי לכך.

הסתייגויות לחוק הנ"ל

לסעיף 1

א. אבנרי מציג :

במקום "כ"ב בטבת תש"ל (31 בדצמבר 1969)" יבוא "י' טבת תשכ"ט (31 בדצמבר 1968)".

לתוספת

לסעיף 3

ש. תמיר מציג :

בפיסקה (2), תקנת משנה (ג) לתקנה 6 לתקנות העיקריות תנוסח כך :

"(ג) היה בעל ציוד סבור שנבצר ממנו מסיבה בלתי תלויה בו להעביר את הציוד לר-

שות הצבא, כפי שנקבע בפקודה, יודיע לגותן הפקודה או למי שנותן הפקודה הסמיכו לכך, בהקדם האפשרי ולא יאוחר מהמועד שבו חייב היה להעמיד את הציוד לרשות הצבא, את הנסיבות המונעות אותו מלהעמיד את הציוד לרשות הצבא, וכל פרטים נוספים על מצב הציוד ומקומו, הכל לפי שידרוש גותן הפקודה או מי שהוסמך על ידי, וישלח לעיון את כל המסמכים הנמצאים ברשותו והנוגעים לענין, או את העתקיהם.

(2) גמסרת הודעה כאמור תוך עשרים וארבע השעות האחרונות לפני המועד בו חייב

(3) רשאי בעל הרכב, החייב להעמידו לרשות הצבא, שלא להופיע אישית, בתנאים האמורים בפיסקה (2), אם קיבל לכך היתר בטלפון מאת האיש המוסמך לכך.

היה בעל הציוד להעמידו לרשות הצבא, ימסור אותה בעל הציוד אישית, או על ידי בא-כוחו המצויד בדיעת כל הנסיבות והפרטים והמח- זיק בידיו את כל המסמכים האמורים.

ז. הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 8) (ביטול ארגונות רכוש),

תשכ"ח - 1968

12. תיקון סעיף 280
בסעיף 280 לפקודה, במקום „להפחית ארגונות או לוותר עליהן” יבוא „להפחית ארגונה או לוותר עליה”.

13. ביטול סימנים ג' ד' ו-ה' בפרק ארבעה עשר
(א) סימנים ג' ד' ו-ה' בפרק ארבעה עשר לפקודה, למעט סעיפים 287 ו-288 - בטלים.
(ב) במקום סעיף 287 לפקודה יבוא:

„287. השגת ידיעות
לעניין ארגונה רשאי מי שהוסמך לכך על ידי ראש העיריה -

(1) לערוך, בעצמו או על ידי שליחיו, כל מיפקד וחקירה שימצא לנחוץ;

(2) לדרוש מכל בעל או מחזיק למסור לו או לשליחיו כל ידיעה שבדיו ולהראות לו או לשליחיו כל מסמך שברשותו, הדרוש לו בקשר לתפקידיו;

(3) להיכנס בכל עת סבירה לנכסים, בעצמו או על ידי שליחיו, ולערוך בהם בדיקות ומדידות;

(4) להשתמש בכל הידיעות שהושגו כאמור ובכל ידיעה וחומר אחרים.”

(ג) בסעיף 288(ב) (2) לפקודה, במקום „מנהל השומה” יבוא „מי שהוסמך על ידי ראש העיריה”.

14. החלפת סעיף 300
במקום סעיף 300 לפקודה יבוא:

„300. תשלום במועד
כל החייב בתשלום ארגונה ישלם אותה במועדה.”

15. ביטול סעיפים 323 עד 323ג
סעיפים 323 עד 323ג לפקודה - בטלים.

16. תיקון פקודת המועצות המקומיות
בסעיף 19(א) לפקודת המועצות המקומיות⁽²⁾, במקום „ארגונות רכוש” יבוא „ארגונה”.

17. תיקון פקודת מסי העיריה ומסי הממשלה (פטורין), 1938

בפקודת מסי העיריה ומסי הממשלה (פטורין), 1938⁽³⁾ -

(1) בסעיף 2, במקום סעיף קטן(ב) יבוא:
„(ב) „ארגונה כללית” פירושו כאמור בסעיף 227 לפקודת העיריות.”;

1. תיקון הכותרת של פרק ארבעה עשר
בכותרת לפרק ארבעה עשר לפקודת העיריות⁽¹⁾ (להלן - הפקודה), במקום „ארגונות” יבוא „ארגונה”.

2. תיקון סעיף 269
בסעיף 269 לפקודה, בהגדרת „אדמה חקלאית”, במקום „רשאי מנהל השומה” יבוא „רשאית המועצה”.

3. ביטול סעיפים 270 עד 272
סעיפים 270 עד 272 לפקודה - בטלים.

4. תיקון הכותרת של סימן ב'
בכותרת של סימן ב' בפרק ארבעה עשר לפקודה, במקום „הארגונות” יבוא „הארגונה”.

5. ביטול סעיפים 274 ו-274א
סעיפים 274 ו-274א לפקודה - בטלים.

6. תיקון סעיף 274
בסעיף 274 לפקודה, במקום „הארגונות” יבוא „הארגונה”.

7. תיקון סעיף 275
בסעיף 275 לפקודה -

(1) בסעיף קטן (א), במקום „הארגונות” יבוא „הארגונה”, והסימן (א) - יימחק.

(2) סעיף קטן (ב) - בטל.

8. החלפת סעיף 276
במקום סעיף 276 לפקודה יבוא:

„276. מועד החלטה על ארגונה
החלטת מועצה בדבר הטלת ארגונה כללית תתקבל לא יאוחר מיום 1 במארכ שלפני שנת הכספים שלגביה מוטלת הארגונה.”

9. תיקון סעיף 277
בסעיף 277 לפקודה, במקום „שיעורי הארגונות שהחליטה עליהם ומועדי תשלומן” יבוא „שיעורי הארגונה שהחליטה עליהם ומועדי תשלומה”.

10. תיקון סעיף 278
בסעיף 278(א) לפקודה, במקום „לארגונות” יבוא „לארגונה”.

11. תיקון סעיף 279
בסעיף 279 לפקודה, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:
„(ב) לעניין סעיף 278 רואים את הארגונה שתשולם כאמור כאילו הוטלה לשנת הכספים שבה תשולם.”

⁽¹⁾ דיני מדינת ישראל, גוסס חדש 8, תשכ"ד, עמ' 197; ס"ח תשכ"ה, עמ' 127, עמ' 215, עמ' 263; ס"ח תשכ"ז, עמ' 16, עמ' 56, עמ' 74; ס"ח תשכ"ח, עמ' 10.

⁽²⁾ דיני מדינת ישראל, גוסס חדש 9, תשכ"ה, עמ' 256.

⁽³⁾ ע"ר 1938, תוס' 1 מס' 792, עמ' 27.

ארנונות או ארנונות רכוש, יראו כאילו נקבע באותו חיקוק כי התשלום ייגבה בדרך שגובים ארנונה כללית.

19. הוראות מעבר

על אף האמור בחוק זה -

- (1) עניין המתייחס לארנונות רכוש לשנת הכספים 1967/68 או לשנים שלפניה, התלוי ועומד בפני ועדת שומה, מנהל שומה, ועדת ערר או בית-משפט, ימשיכו לדון בו עד סיומו לפי הוראות הפקודה המבוטלות בחוק זה;
- (2) בעיריה בה מוטלת ארנונה כללית לפי אחוז מסויים מהשווי לצורך הארנונה, כאמור בסעיף 22(ה) ו- (ו) לחוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 5, תשכ"ו-1967)¹, יוסיפו לחול - לכל עניין הקשור בקביעת השווי האמור, לרבות ענייני ביקורת, השגה, ערר וערעור - הוראות הפקודה המבוטלות בחוק זה.

20. חוקי החלטות

החלטות ועדת שומה שליד עיריה או מועצה מקומית לא תיפסל בשל כך בלבד שנתקבלה בישיבה שבה נוכחו שניים בלבד מחברי הוועדה.

21. תחילה

תחילתו של חוק זה ביום ג' בניסן תשכ"ח (1 באפריל 1968).

(2) בסעיף 3, פסקה (א) - בטלה, ובפסקה (ב), במקום „מס העיריה הכללי ומס החינוך לא יוטלו" יבוא „ארנונה כללית לא תוטל";

(3) בסעיף 4, בפסקה (א), במקום „מס הרכוש לעיריה, מס העיריה הכללי ומס החינוך לא יוטלו" יבוא „ארנונה כללית לא תוטל", ובפסקה (ב), במקום „מס העיריה ומס החינוך לא יוטלו" יבוא „ארנונה כללית לא תוטל";

(4) בסעיף 5, במקום „מס הרכוש לעיריה, מהמס הכללי וממס החינוך" יבוא „מהארנונה הכללית";

(5) בסעיף 5א -

(א) במקום „מתשלום מס הרכוש לעיריה או מתשלום מס עיריה כללי או מתשלום מס החינוך לעיריה" יבוא „מתשלום ארנונה כללית";

(ב) במקום „מכל מס רכוש, מס כללי או מס חינוך שהוטל" יבוא „מכל ארנונה כללית שהוטלה";

(ג) במקום „ארנונות רכוש וארנונה כללית" יבוא „ארנונה כללית";

(6) בסעיף 5ב, במקום „ארנונות רכוש וארנונה כללית" יבוא „ארנונה כללית".

18. גביית תשלומים

נקבע בחיקוק כי תשלום פלוני ייגבה בדרך שגובים

ח. הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 2) (תיקון), תשכ"ח - 1968

מיום קבלת חוק זה בכנסת" יבוא „לא יאוחד מיום י"ב בניסן תשכ"ט (31 במאוס 1969)".

1. תיקון סעיף 3

בסעיף 3 לחוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 2, תשכ"ח-1965)², במקום המלים „תוך שלושה חודשים

ט. הצעת חוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון מס' 4), תשכ"ח - 1968

(ב) בפסקאות (2), (3), (4) ו- (8), במקום „1.2" יבוא „2";

(ג) בפסקה (9), אחרי „מלאי שאיננו מלאי חקלאי" יבוא „ואיננו מלאי בתעשייה";

(ד) פסקה (10) תסומן (11) ולפניה יבוא: „(10) מלאי בתעשייה 0.8";

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), מקרקעין שהיו באזור חקלאי ונכללו באזור שהכריז עליו שר האוצר בצו כאזור עירוני ביום ג' בניסן תשכ"ח (1 באפריל 1968), או לאחר מכן, מס הרכוש המשתלם עליהם יהיה בשיעורים אלה משוויים:

(1) בנין עירוני, בנין מאגר ובנין כפר -

1. תיקון סעיף 1

בסעיף 1 לחוק מס רכוש וקרן פיצויים, תשכ"א-1961 (להלן - החוק העיקרי), אחרי הגדרת „מלאי" יבוא:

„מלאי בתעשייה" - מלאי בבעלותו של מפעל תעשייתי -

(1) המשמש לייצור באותו מפעל, או

(2) שיוצר באותו מפעל וגמצא בתחומו, או שהוא גמצא מחוץ לתחומו אך לצורכי עיבוד או להחסנה בלבד."

2. תיקון סעיף 3

בסעיף 3 לחוק העיקרי -

(1) האמור בסעיף יסומן „(א)" ובו -

(א) בפסקה (1), במקום „1.5" יבוא „2.5";

(1) ס"ח תשכ"ז, עמ' 56.

(2) ס"ח תשכ"ה, עמ' 215.

(3) ס"ח תשכ"א, עמ' 100; ס"ח תשכ"ד, עמ' 91; ס"ח תשכ"ה, עמ' 197; ס"ח תשכ"ז, עמ' 26.

התשלום כמפורט בסעיף 20 ויהא זכאי להנחה כאמור באותו סעיף אם קיים את התנאים שבו; ובלבד שאם נמסרה לו הודעת שומה לאחר שחלף מועד ממועדי התשלום הקבועים בסעיף 20(א), ישלם במועדי התשלום שנותרו את ההפרש בין מה שהיה עליו לשלם לשנת המס אילולא קיבל את הודעת השומה לבין מה שעליו לשלם לפיה, ואם נמסרה הודעת השומה אחרי 10 בינואר ישלם את ההפרש האמור תוך שלושים יום מיום מסירתה.

(ב) השיג אדם על השומה, ישלם את המס שאינו שנוי במחלוקת במיעדים ובאופן המפורטים בסעיף קטן (א)."

7. תיקון סעיף 26

בסעיף 26 לחוק העיקרי -

(1) בסעיף קטן (א), אחרי „על השומה" יבוא „או על הודעת תשלום שנמסרה לאדם לבני מקרקעין שרכש ממי שהיה פטור ממס ואשר לא ערר על שומה שנעשתה לו";

(2) סעיפים קטנים (ד) ו-(ה) יסומנו (ה) ו-(ו), ולפניהם יבוא:

„(ד) נמסרה למשיג החלטת המנהל לפי סעיף קטן (ב), חייב הוא תוך חמישה עשר יום מיום שנמסרה לו ההחלטה לשלם את יתרת המס המגיעה ממנו לפיה, ואם הגיש ערר לפי סעיף 27 - את יתרת המס שאינה שנויה במחלוקת."

8. תיקון סעיף 29

בסעיף 29 לחוק העיקרי, בסופו, יבוא:

„(ה) נמסרה לבעל מקרקעין החלטת ועדת הערר, חייב הוא תוך חמישה עשר יום מיום שנמסרה לו ההחלטה לשלם את יתרת המס המגיעה ממנו לפיה."

9. החלפת סעיף 33

במקום סעיף 33 לחוק העיקרי יבוא:

„33. קנס על אי-תשלום

לא שולם המס או חלק ממנו במועד שנקבע לתשלומו, ייוסף לסכום שלא שולם קנס בשיעור של 1% לכל חמישה עשר ימים של פיגור, ובלבד שחוקס עקב אי-תשלום המס על מקרקעין לא יעלה בסך הכל על 20%; לענין גביה - דין הקנס כדין המס."

10. סעיף 33א יתוקן ויבוא במקום סעיף 34 שבטל סעיף 34 לחוק העיקרי בטל וסעיף 33א לחוק העיקרי יסומן 34, ובו, במקום „לפי סעיפים 25 ו-51" יבוא „לפי סעיפים 25א, 33א ו-51".

11. הוספת סעיף 33א חדש

לפני סעיף 34 לחוק העיקרי יבוא:

„33א. ריבית על יתרת מס

על יתרה כאמור בסעיפים (ד) 26 או (ה) 29(ה) ישלם הנישום ריבית של 9% לשנה מיום 10 ביולי של שנת המס שלגביה מתייחסת היתרה,

0.5% בשנת המס הראשונה לתחולת הצו, 1% בשנה השניה ו-1.5% בשנה השלישית; (2) קרקע - 0.5% בשנת המס הראשונה לתחולת הצו, 1% בשנה השניה, 1.5% בשנה השלישית ו-2% בשנה הרביעית."

3. החלפת סעיף 6

במקום סעיף 6 לחוק העיקרי יבוא:

„6. שיעורי המס על בנינים מסויימים

מס הרכוש על בנין עירוני או תעשייתי המושכרים בשכירות שחוק הגנת הדייר, תשי"ד-1954¹, חל עליה יהיה, בכפוף לאמור בסעיף 3(ב), 1.5% משוויים."

4. תיקון סעיף 18

בסעיף 18 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן(ב) יבוא:

„(ב) הצהרה כאמור בסעיף קטן (א) תהא בכתב ותפרט את רשימת המלאי, לפי סוגיו, שהיה למצהיר במועד שנקבע לחישוב שווי ואת שווי, וכן את רשימת הציוד שהיה לו ביום האחרון של שנת המס הקודמת ואת שווי."

5. החלפת סעיף 20

במקום סעיף 20 לחוק העיקרי יבוא:

„20. מועדי תשלום המס על מקרקעין

(א) המס על מקרקעין לכל שנת מס ישולם בשלושה תשלומים שווים, שמועדיהם 10 ביולי, 10 באוקטובר ו-10 בינואר של שנת המס.

(ב) אדם שעד 30 ביוני של שנת המס שילם בתשלום אחד את כל המס על מקרקעין המגיע ממנו לשנת המס, כמפורט בהודעה על סכום המס (להלן - הודעת תשלום), יהא זכאי להנחה של 5% מסכום אותו מס; בעל מקרקעין הרוצה ליהנות מהנחה כאמור ולא קיבל הודעת תשלום, ימסור לו המנהל הודעת תשלום על פי דרישתו.

(ג) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), בעל מקרקעין הכלול בהסדר כללי לתשלום מס בגביה מרוכזת, ישלם את המס בתשעה תשלומים שווים, שמועדיהם הם היום העשירי של כל אחד מהחודשים יוני עד פברואר של שנת המס, ויהא זכאי להנחה בשיעור שקבע שר האוצר ושלא יעלה על 3% מסכום המס; „הסדר כללי לתשלום המס בגביה מרוכזת" - הסדר שאישר המנהל בהתאם לכללים שנקבעו בתקנות.

(ד) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) עד (ג), אדם שנעשה בעל מקרקעין תוך שנת המס ונמסרה לו הודעת תשלום בעד אותם מקרקעין לאותה שנת מס לאחר יום 30 ביוני, ישלם את המס תוך שלושים יום מיום קבלת ההודעה."

6. החלפת סעיף 25

במקום סעיף 25 לחוק העיקרי יבוא:

„25. תשלום המס על מי שומת מקרקעין

(א) אדם שנמסרה לו הודעת שומה על מקרקעין ישלם את המס המגיע ממנו לפיה במועדי

¹ ס"ח תשי"ד, עמ' 92.

(3) בסופו יבוא :

„(ו) בעלו של בנין הזכאי לפטור לפי סעיף 41 וכן בעלו של בנין הזכאי לפטור לפי סעיף 53(1) לחוק לעידוד השקעות הון, תשי״ט-1959⁽³⁾, זכאים לקבל פיצויים אם שילמו במועד וכהלכה את המס המגיע מהם.”

17. הוספת סעיף 346

אחרי סעיף 46 העיקרי יבוא :

„346. סמכות לפטור בעלי נכסים מסויימים

שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי בצו לפטור מתשלום המס, כולו או מקצתו, בעלי נכסים שהיו פטורים מארנונת רכוש של הרשויות המקומיות.”

18. תיקון סעיף 47

בסעיף 47(ב) לחוק העיקרי, במקום „33א” יבוא

„34.”

19. תיקון סעיף 54

בסעיף 54(א) לחוק העיקרי, במקום „שיוכח תשלום המס המגיע מבעל הנכס” יבוא „שיומצא אישור מהמנהל על תשלום המס המגיע מבעל הנכס ; ובגס המועבר — לרבות תשלום המס שמועדי תשלומו לאותה שנת מס, כמפורט בסעיף 20, טרם הגיעו.”

20. הוספת סעיף 356

אחרי סעיף 356 לחוק העיקרי יבוא :

„356. עיגול סכומים

בחישוב שוויו של נכס ובחישוב כל סכום שאדם חייב לשלם לפי חוק זה — יוגדל או יופחת כל סכום עד ללירה השלמה הקרובה ביותר.”

21. ביטול סעיף 62

סעיף 62 לחוק העיקרי — בטל.

22. שמירת זכויות

החלפת סעיף 41 לחוק העיקרי על פי סעיף 14 לחוק זה לא תגרע מכל פטור לפי סעיף 41 לפני שהוחלף.

23. תחולה

(א) סעיף 13 יחול לגבי שנת המס 1967 ואילך.
(ב) סעיפים 1 עד 12, 16 עד 19 ו-21 יחולו לגבי שנת המס 1968 ואילך.

י. הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 12), תשכ״ח — 1968

כ' באדר ב' תשכ״ז (1 באפריל 1967) או לאחר מכן, כמפורט להלן: 1200 לירות לכל חודש מש-מונה עשר החדשים הראשונים לעלייתו לישראל, 700 לירות לכל חודש משנים עשר החדשים

ובלבד שעל יתרה לפי סעיף 26(ד) לא ישלם ריבית לתקופה העולה על חצי שנה, ועל יתרה לפי סעיף 29(ה) — לתקופה העולה על שנה.”

12. תיקון סעיף 35

בסעיף 35 לחוק העיקרי, במקום „40% ממס הרכוש הנגבה בכל שנה יהיה” יבוא „40% ממס הרכוש הנגבה בכל שנה על ציוד ומלאי ו-20% ממס הרכוש הנגבה בכל שנה על מקרקעין יהיו.”

13. תיקון סעיף 40

בסעיף 40 לחוק העיקרי, בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), במקום „בשנת מס פלונית” יבוא „בשנת המס” ובמקום „בשנת המס שלאחריה” יבוא „באותה שנה.”

14. החלפת סעיף 341

במקום סעיף 341 לחוק העיקרי יבוא :

„341. פטור לעולה

עולה, בעלו של בנין שהוא דירת מגוריו, או שהוא בית מלאכה, חנות או משרד שבהם עובד העולה בדרך קבע, יהא פטור בחמש השנים הראשונות להיותו לעולה, מ-80% של המס החל על אותו בנין ; לענין זה „עולה” — מי שנכנס לישראל ביום כ' באדר ב' תשכ״ז (1 באפריל 1967) או לאחר מכן, ובידו אשרת עולה או תעודת עולה לפי חוק השבות, תש״י-1950⁽¹⁾, או מי שנמנה עם סוג בני-אדם ששר האוצר קבע שדינם כדין עולה לעניין זה.”

15. תיקון סעיף 45

בסעיף 45(א) לחוק העיקרי —

(1) במקום פיסקה (6) יבוא :

„(6) ציוד המשמש למעשה ההפקה של מחצבים מים המלח או ממעבה האדמה מדרום לקו הרוחב 12' 31°, וציוד המשמש למעשה ההפקה של נפט כמשמעותו בחוק הנפט, תשי״ב-1952⁽²⁾ ;”

(2) הגדרת „מחצבים” תימחק.

16. תיקון סעיף 46

בסעיף 46 לחוק העיקרי —

(1) במקום כותרת השוליים יבוא „זכות לקבל פיצויים” ;

(2) בסעיף קטן (ב), במקום „או 45א” יבוא „45א או 46ב” ;

1. תיקון סעיף 9

בסעיף 9 לפקודת מס הכנסה⁽¹⁾ (להלן — הפקודה), בסופו יבוא :

„(16) הכנסתו של העולה שנכנס לישראל ביום

⁽¹⁾ ס״ח תשי״ג, עמ' 159.

⁽²⁾ ס״ח תשי״ב, עמ' 322.

⁽³⁾ ס״ח תשי״ט, עמ' 234 ; ס״ח תשכ״א, עמ' 78 ; ס״ח תשכ״ג, עמ' 14 ; ס״ח תשכ״ה, עמ' 39 ; ס״ח תשכ״ו, עמ' 62 ; ס״ח תשכ״ח, עמ' 36.

⁽⁴⁾ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120 ; ס״ח תשכ״ב, עמ' 60, 129 ; תשכ״ג, עמ' 73 ; תשכ״ד, עמ' 86, 114 ; תשכ״ה, עמ' 28, 290 ; תשכ״ו, עמ' 34, 38 ; תשכ״ז, עמ' 18, 94.

לירות" יבוא „1700 לירות“, במקום „1200 לירות“ יבוא „2100 לירות“ ובסופו יבוא „שר האוצר רשאי בצו להעלות סכומים אלה“.

5. תיקון סעיף 42 בסעיף 42 לפקודה -

(1) בסעיף קטן (ב), במקום „ל-1150 לירות“ יבוא „בסכום של 650 לירות“;

(2) בסעיף קטן (ג), במקום „למחצית ההפרש“ יבוא „לשני שלישים מן ההפרש“ ובמקום „לבין 1150 לירות, אך לא יותר מ-400 לירות“ יבוא „לבין סכום הניכוי המוגדל כאמור בסעיף קטן (ב), אך לא יותר מ-850 לירות“.

6. תיקון סעיף 45 בסעיף 45 לפקודה, בסעיף קטן (ב) (1), במקום „1200 לירות“ יבוא „1500 לירות“.

7. פטור מיותר לעולה בשנות המס 1967 ו-1968
(א) עולה שנכנס לישראל בתקופה שמיום כ"ח באדר ב' תשכ"ה (1 באפריל 1965) עד יום י' בניסן תשכ"ו (31 במרס 1966) יהיה פטור ממס על 2400 לירות מהכנסתו בשנת המס 1967.

(ב) עולה שנכנס לישראל בתקופה שמיום י"א בניסן תשכ"ו (1 באפריל 1966) עד יום י"ט באדר ב' תשכ"ז (31 במרס 1967), יהיה פטור ממס על 8400 לירות מהכנסתו בשנת המס 1967 ועל 2400 לירות מהכנסתו בשנת המס 1968.

(ג) בסעיף זה, „עולה“ - כמשמעותו בסעיף 9(16) לפקודה, ו„שנת מס“ - כמשמעותו בסעיף 1 לפקודה.

8. תחולה
(א) סעיף 2 יחול לגבי שנת המס 1961 ואילך.
(ב) סעיף 1 יחול לגבי שנת המס 1967 ואילך.
(ג) סעיפים 3 עד 6 יחולו לגבי שנת המס 1968 ואילך.

שלאחריהם ו-200 לירות לכל חודש משנים עשר החודשים שלאחריהם; פטור זה יינתן לשנת מס שכולה או מקצתה נמצאת בתקופת ארבעים ושניים החודשים האמורים, לפי מספר החודשים שהעולה ישב בישראל באותה שנת מס; בפיסקה זו, „עולה“ - מי שבידו אשרת עולה או תעודת עולה לפי חוק השבות, תש"י - 1950¹, או מי שנמנה עם סוג בני-אדם ששר האוצר קבע שדינם כדן עולה לעניין זה.

2. תיקון סעיף 10
האמור בסעיף 10 לפקודה יסומן כסעיף קטן (א) ואחריו יבוא:

„(ב) לעניין סעיף קטן (א) יראו הכנסתו של יחיד תושב ישראל כהכנסה הכוללת תוספת יוקר“.

3. תיקון סעיף 40
בסעיף 40 לפקודה -
(1) בסעיף קטן (א) -

(א) בפיסקה (1), במקום הסיפה המתחילה במלים „משלושת הילדים הראשונים“ יבוא „משני הילדים הראשונים ו-1000 לירות בעד כל ילד נוסף“;
(ב) במקום פיסקה (4) יבוא:

„(4) לא יותר ניכוי לפי סעיף קטן זה בעד ילד שהיתה לו בזכות עצמו, בשנת המס, הכנסה העולה על 600 לירות, אלא אם צירף ההורה את העודף על 600 לירות להכנסתו הוא; הכנסה ממענק לימודים או מהענקה חינוכית אחרת לא תבוא בחשבון 600 הלירות“;

(2) בסעיף קטן (ב), במקום „20 שנה“ יבוא „21 שנה“ ובמקום „יותר לו ניכוי של 60 לירות בעד כל ילד כאמור“ יבוא „יותר לו, במקום הניכוי לפי סעיף קטן (א), ניכוי של 200 בעד כל ילד כאמור“.

4. תיקון סעיף 41
בסעיף 41 לפקודה, בסעיף קטן (ב), במקום „1000“

הסתייגויות לחוק הנ"ל

לסעיף 3
ש. תמיר מציע:
בפיסקה (1), במקום „1000 לירות בעד כל ילד נוסף“ יבוא „1500 לירות בעד כל ילד נוסף“.

ת. טובי מציע:
במקום סעיף קטן (1) (א) יבוא:

„(א) בפיסקה (1), במקום „500 לירות“ יבוא „1000 לירות“ ובמקום הסיפה המתחילה במלים „משלושת הילדים הראשונים“ יבוא: „משני הילדים הראשונים, 1000 לירות בעד הילד השלישי, 2000 לירות בעד הילד הרביעי ו-2500 לירות בעד כל ילד נוסף“.

לסעיף 1
ש. תמיר מציע:
הסעיף ינוסח כך:

„(16) הכנסתו של עולה שנכנס לישראל ביום ה' באדר תשכ"ז (1 באפריל 1967) או לאחר מכן, בסכום של 2000 לירות לכל חודש משישים החודשים הראשונים לעלייתו לישראל, ובלבד שהפטור לא יחול אלא על כל שנה בה ישב העולה בישראל שמונה חודשים לפחות. „עולה“ - מי שבידו אשרת עולה או תעודת עולה לפי חוק השבות, תש"י - 1950, או מי שנמנה עם סוג בני-אדם ששר האוצר קבע שדינם כדן עולה לעניין זה.“

¹ ס"ח תש"י, עמ' 159; ס"ח תשי"ד, עמ' 174.

2100 לירות" יבוא „2500 לירות" ואחרי „בצו" יבוא „באישור ועדת הכספים ועדת השירותים הציבוריים של הכנסת".

לסעיף 4
ת. טובי מציג:
במקום „1700 לירות" יבוא „2000 לירות", במקום

יא. הצעת חוק בנק ישראל (תיקון), תשכ"ח - 1968

„33א. מטבעות זכרון (א) הוציא הבנק מטבע שהוכרו על ידי הנגיד בהתייעצות עם הממשלה כמטבע זכרון, לא יתן אותו הבנק, על אף האמור בסעיף 33, אלא לחב"ר שתמנה לכך על ידי הממשלה והנמצאות בשליטתה.
(ב) אין באמור בסעיף קטן (א) כדי למנוע מהבנק לשמור לעצמו מטבעות זכרון או לתיתם במתנה למי שימצא לנכון."

1. תיקון סעיף 33
האמור בסעיף 33 לחוק בנק ישראל, תשי"ד - 1954 (להלן - החוק העיקרי), יסומן (א) ואחרי יבוא:
„(ב) חובת הבנק לפי סעיף קטן (א) לא תת' פרש כחובה ליתן למוסר מטבע בעל תכונה מיוחדת או מטבע שהוצא, הודפס או הוטבע בשנה מסוימת דווקא".

2. הוספת סעיף 33א
אחרי סעיף 33 לחוק העיקרי יבוא:

יב. הצעת חוק זכיון צינור הנפט, תשכ"ח - 1968

5. תרגומים
שר המשפטים רשאי להוציא תרגומים של חוק זה, של שטר-הזכיון ושל שטר זכיון-המשנה לכל שפה זרה, ותעודת השר על נכונות התרגום תהא ראייה חותכת.

6. ביצוע
שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה.

7. תחילה
תקפו של חוק זה הוא מיום קבלתו בכנסת. הוראות סעיף זה אינן באות לפגוע בהוראות שטר-הזכיון ושטר זכיון-המשנה בדבר תחילת תקפם של אלה.

8. פרסום
על אף האמור בסעיף 2(ד) לחוק המעבר, תש"ט - 1949², יפורסם חוק זה ברשומות תוך חודשיים מיום קבלתו בכנסת.

1. הזכיון
שטר-הזכיון שבתוספת א לחוק זה, שנעשה בין המדינה לבין בעל הזכיון הנקוב בו, רואים אותו כבר-תוקף לכל מטרותיו.

2. זכיון-המשנה
שטר זכיון-המשנה המובא בתוספת ב לחוק זה, שנעשה בין בעל הזכיון לבין בעל זכיון-המשנה הנקוב בו, רואים אותו כבר-תוקף לכל מטרותיו.

3. תוקף הוראות הזכיון וזכיון-המשנה
כל הוראה מהוראות הזכיון וזכיון-המשנה, בין מפורשת ובין משתמעת, תהא בת-תוקף על אף האמור בכל דין.

4. שינויים בזכיון
שר האוצר יפרסם ברשומות כל שינוי בשטר-הזכיון שיעשה על-פי סעיף 40 שבו.

¹ ס"ח תשי"ד, עמ' 192.

² ס"ח 1, תש"ט, עמ' 1.

תוספת א'

יום כ"ו באדר תשכ"ח (26 במארס 1968)

מדינת ישראל

ואי. פי. סי. הולדינגס לטד.

שטר-זכיון

אלה, מיכלי החסנה לנפט ולמים, גשרים, נמלים שנבנו על-פי סעיף 17 שלהלן, מיתקנים ימיים לטעינתו של נפט ולפריקתו, משרדים, בתי מגורים לעובדים הנמצאים מחוץ לאזורי עיריות או לאזורי מועצות מקומיות, מסילות דיקוביל, כבישים, רכב-פסים, מיכליות כביש, כבלים עיליים וכבלים תת-קרקעיים וכבלי חשמל, מיתקני אלחוט ורדיו טלפון, כלי-טיס ושדות תעופה וכל עבודות, מיתקנים וציוד אחרים השייכים לכך, וכן בנייתם, הקמתם, רכישתם, החזקתם והפעלתם של דברים אלה, והבעלות עליהם;

„זכיון“ — ההיתר המוענק בשטר-זכיון זה;

„חודש“ — חודש לפי הלוח הגרגוריאני;

„טון“ — טון מטרי בן 1000 (אלף) קילוגרם. כל מקום שמדובר בו על „טון“ יוכל בעל הזכיון להפכו, לפי בחירתו, לחביות או ליחידות מדידה אחרות שיתאימו לתקני מנ"א, או לתקנים מקובלים אחרים של מדידה והיפוך;

„כושר התזרומת“ — כמות הנפט הגולמי התקני שני"ן תן להובילה במשך שנה דרך קו-הצינור והיא מחושבת על בסיס של 8000 (שמונת אלפים) שעות עבודה לשנה;

„מנ"א“ (A. P. I.) — מכון הנפט האמריקאי (American Petroleum Institute);

„נפט“ — נפט ניגר, בין נוזלי ובין אדי, לרבות שמן, גז טבעי, גזולין טבעי, קוונדסאטים ופחמימנים (הידרו-קרבונים) ניגרים קרובים להם, וכן אספלט ופחמימנים מוצקים אחרים כשהם מומסים בתוך נפט ניגר וניתנים להפקה יחד אתו, וכן כל צאצאיו של נפט;

„נפט גולמי“ — נפט גולמי כפי שהוא מופק במצבו הטבעי בלי עיבוד, ונפט גולמי אחרי עיבודו בשדה הנפט לשם הפרדתם וסילוקם של גזאים, נוזלים פחמימניים ופסולת;

„נפט גולמי תקני“ — נפט גולמי שמשקלו הסגולי ב-60° פרנהיט הוא 0.853 ונצמיגותו ב-60° פרנהיט הוא 8.8 סנטיסטוק, וזה על בסיס של מדידות תקניות שנעשו בהתאם לנוהל התקנים של מנ"א;

„נפט מקומי“ — נפט גולמי המופק בישראל;

„קו-הצינור“ — קו-הצינור המתואר בסעיף (ב) לשטר-זכיון זה;

„שנה“ — תקופה של 12 (שנים-עשר) חודשים רצופים;

„שר“ — שר האוצר;

שטר זכיון זה נעשה ביום כ"ו באדר תשכ"ח (26 במארס 1968) בין מדינת ישראל, המיוצגת על-ידי ממשלת ישראל והפועלת באמצעות שר האוצר (להלן — הממשלה), מצד אחד ובין אי.פי.סי. הולדינגס לטד. (A.P.C. Holdings Ltd.) חברה מאורגנת וקיימת לפי חוקי קנדה אשר משרדה הראשי הוא בקנדה, הליפקס, מחוז נובה סקוטיה, בנין בנק אופ קנדה (City of Halifax in the Province of Nova Scotia, Canada) (להלן — בעל הזכיון) מצד שני.

הואיל ובעל הזכיון ביקש מאת הממשלה את הזכיון המובא להלן, עם סמכות להעניק — בהסכמת הממשלה — זכיונות-משנה ורשימות לאחרים;

והואיל וחברת קו-צינור אילת-אשקלון בע"מ אשר שמה באנגלית הוא Eilat—Ashkelon Pipeline Company Ltd. (להלן — בעל זכיון-המשנה) נתארגנה על-ידי בעל הזכיון למטרות, שאחת מהן היא: רכישתו, החזקתו והפעלתו של קו-הצינור (כמוגדר להלן) בתור בעל זכיון-משנה מכוח בעל הזכיון, ובעל הזכיון ביקש את הסכמת הממשלה והממשלה נתנה הסכמתה לבעל הזכיון להענקת זכיון-המשנה על ידיו;

והואיל ונתקיימו התנאים המפורטים בסעיף 38 לשטר-הזכיון המהווה תוספת א' לחוק זכיון צינורות הנפט, תשי"ט-1959, לפיהם רשאית הממשלה להעניק את ההיתר המפורט בזה להלן —

הילכך מעיד שטר-זכיון זה לאמור:

1. משמעותם של מונחים

המונחים שלהלן יהיו להם המשמעויות שבצדם, וזולת אם תשתמע מן ההקשר משמעות אחרת:

„אדם“ — לרבות חברה, אגודה שיתופית, וכל התאגדות אחרת, גוף מדיני, אישיות משפטית, שותפות וגוף בני אדם, אם מואגד ואם לא מואגד;

„בעל הזכיון“ — אי. פי. סי. הולדינגס לטד., נוחליה וקוני וזכויותיה;

„דולר“ או „\$“ — דולר במעות או במטבע של ארצות-הברית של אמריקה, שהוא אותה שעה הילך חוקי בארצות-הברית של אמריקה לפרעון חובות ציבוריים ופרטיים;

„המפעל“ — העסק של הובלת נפט דרך קו-הצינור על-פי זכיון זה וכל נכסי בעל הזכיון בישראל המתייחסים לעסק זה, לרבות קווי-צינור, תחנות-שאיבה, בתי-מלאכה, מחסנים וכל ציודם של תחנות, בתי-מלאכה ומחסנים

חייבויותיו של בעל הזכיון במידה שהן מתייחסות לנושא הנדון בזכיון-המשנה או ברשיון, והכוונה בזה היא שיהיו רואים את בעל זכיון-המשנה או את בעל הרשיון, במסגרת זכיון-המשנה או הרשיון, כבא במקומו של בעל הזכיון.

5. אישור תוואי ותרשימים

(א) קו-הצינור שייבנה על-ידי בעל הזכיון מכוח שטר-זכיון זה יהיה עוקב אחרי אותו תוואי ומסתיים באותם טרמינוסים ככל שיאשרו על-ידי השר, ולשם קבלת אישור זה (שלא יעוכב ולא יושעה מטעמים בלתי-סבירים) יגיש בעל הזכיון לשר תרשימים מתאימים המראים את הקו שלאורכו אומר בעל הזכיון להניח את קו-הצינור.

(ב) בטרם יתחיל בעל הזכיון בבנייתו, בהרחבתו או בשינויו של קו-הצינור, תחנות שאיבה או של כל עבו-דות אחרות הקשורים במפעל ואשר יצריכו רכישתן של קרקעות או טובת הנאה בקרקעות או זכויות שימוש מה-ממשלה או מרשות הפיתוח, או הפקעתן מכל אדם אחר, על בעל הזכיון לקבל את אישור השר (שלא יעוכב ולא יושעה מטעמים בלתי-סבירים) גם לתרשימים הסופיים המראים את התוואי המוסכם של קו-הצינור, את עומק הטמנתו, את מיקומן של תחנות השאיבה ושל העבודות האחרות האמורות לעיל, ובעל הזכיון יבצע את הבניה בהתאם לתרשימים המאושרים.

(ג) אישור השר כאמור לעיל יהיו רואים אותו, בין השאר, כהרשאה ואישור בני-תוקף, לפי חוק התכנון והב-ניה, תשכ"ה-1965, לביצועם של התרשימים המאושרים.

6. זכות שימוש בקרקעות

(א) מזמן לזמן, וכל אימת שיידרש הדבר, תעניק הממשלה לבעל הזכיון, למשך שארית תקופת הזכיון זכות שימוש על כל רצועת אדמה שבתוכה או שעליה יניחו את קו-הצינור; זכות שימוש זו תזכה את בעל הזכיון לעלות על כל רצועת אדמה כזאת עם פועלים, סוכנים, קבלנים ועובדים אחרים, ולבנות, להחזיק ולהפעיל עליה את קו-הצינור ולעשות כל עבודות אחרות הקשורות במפעל. כל אדם, לרבות בעל רצועת האדמה, הזוכה או מחזיקה, אך למעט בעל הזכיון, ייאסר עליו להשתמש ברצועה האמורה לשם הנחת צינורות, בניה, שתילת עצים או לשם כל שימוש אחר העלול להפרע או להזיק להפ-עלת קו-הצינור.

(ב) רחבה של רצועת אדמה, שעליה תוענק זכות שימוש, יהיה הולם את הצרכים האמורים, אך כל אימת שיידרש הדבר על-ידי בעל הזכיון תרחיב הממשלה את הרצועה לסיפוק צרכים אלה, ובלבד שכלל-רוחבה של כל רצועת אדמה כזאת לא יעלה על 30 (שלושים) מטרים, - אם אדמה כזאת נמצאת באזור מעובד או בנוי, ועל 60 (שישים) מטרים בכל מקרה אחר.

(ג) קרקע הדרושה למפעל והמוקנית בידי הממ-שלה או בידי רשות הפיתוח, תוחכר לבעל הזכיון וזכויות שימוש עליה יוענקו לבעל הזכיון לשארית תקופת הזכיון בדמי חכירה או בתמורה סמלים של \$1.00 (דולר אחד של ארצות-הברית) לשנה עבור כל השטח-המוחכר או שניתנה לגבי זכות שימוש. אולם אם היו קיימות חכירות או זכויות שימוש על קרקע ששימשה, ערב הענקת החכי-

ת, תאריך ההתחלה" - התאריך בו נכנס זכיון זה לתקפו לפי סעיף 47 שלהלן;

"תקנים ומיפרטים של מנ"א" - תקנים ומיפרטים שנקבעו על-ידי מנ"א לצידוד נפט ולמיתקני נפט שונים או תקנים ומיפרטים שווי איכות;

בכפיפות לאמור בסעיף קטן (ג) לסעיף 40, כל איזכור של חוק, תקנה או חיקוק בשטר-זכיון זה כולל שינויים או חיקוקים מחדש, כפי שהם עומדים בתקפם אותה שעה, או כל חוק או תקנה או חיקוק שיבואו במקומם.

2. זכויות המוענקות לבעל הזכיון

הממשלה מעניקה בזה לבעל הזכיון את ההיתר הבא, היינו:

(א) להוביל בצינור, דרך שטח ישראלי, נפט המיובא דרך ים סוף או נפט שמקורו בכל מקום בתחום שטח הנמצא בין חוף ים סוף ובין קו מדומה העובר במקביל לחוף זה במרחק 50 (חמ-שים) קילומטר הימנו; וכן

(ב) לבנות או לרכוש, להחזיק ולהפעיל לצורך הובלת נפט קו-צינור בקוטר של 42 אינץ' עם כושר תדומת סופי של 5.5 מיליון טון או יותר החוצה את שטח ישראל מנקודת ציון 143/882 בחופו של מפרץ אילת (להלן - חוף אילת) עד לנקודת ציון 105/116 בחוף אשקלון וכל מיתקנים לשאיבה, להחסנה ולטרמינוסים וכל מיתקני לוואי אחרים, ולעשות את כל הדברים הנחוצים בקשר לכך.

(ג) אם תרכוש הממשלה את קו-צינור אילת - חיפה, כולל כל המיתקנים לשאיבה, להחסנה ומיתקני טרמינוס ומיתקני לוואי אחרים, כמוגדר בשטר-הזכיון המהווה תוספת א' לחוק זכיון צינור-רות הנפט, תשי"ט-1959 (להלן - קו-הצינור של "16") ולאחר הרכישה האמורה תעביר הממשלה או תעמיד את קו-הצינור של "16" לרשות בעל הזכיון, יהווה קו-הצינור של "16" חלק מהמפעל, וכל ההיתרים, הזכויות וזכויות היתר שהוענקו לבעל הזכיון וההתחייבויות שהוטלו על בעל הזכיון על-פי זכיון זה, יחולו גם לגבי קו-הצינור של "16".

3. משך זמן הזכיון

משך זמן הזכיון הזה יהיה לתקופה של 49 (ארבעים ותשע) שנים המתחילה בתאריך ההתחלה.

4. זכויות-משנה ורשיונות

(א) הזכות לבעל הזכיון להעניק, בהסכמת הממ-שלה, זכויות-משנה ורשיונות מכוח זכיון זה.

(ב) הממשלה מסכימה בזה להענקת זכיון-משנה על-ידי בעל הזכיון לבעל זכיון-המשנה בנוסח המובא בתוספת ב'.

(ג) העניק בעל-הזכיון, בהתאם לאמור בזה, זכיון-משנה או רשיון, יהיו לבעל זכיון-המשנה או לבעל הרשיון, הכל לפי העניין - בכפוף להוראות זכיון-המשנה או להוראות הרשיון - כל הזכויות, זכויות-היתר, הסמכויות וההחייבויות של בעל הזכיון במידה שהוענקו לו באותו זכיון-משנה או באותו רשיון ויהיה כפוף לחבוינות ולתה-

כבישים, מסילות-ברזל, חציות, גשרים, קמרונים, תעלות תת-כבישיות, צינורות, כבלים תת-קרקעיים וכבלים עיליים ומעברים על כל רצועת אדמה שעליה יש לבעל הזכיון זכות שימוש כאמור לעיל, ובלבד שתמיד יקוימו התנאים הבאים:

(1) שהעבודות הציבוריות המבוצעות כך לא יפריעו לתפעול התקין של קו-צינור שהונח באותה רצועת אדמה או עליה או לכל עבודות אחרות המבוצעות באותה רצועת אדמה או מעליה;

(2) שכל אמצעי הזהירות הדרושים ינקטו על-ידי הממשלה או על-ידי הרשות העירונית או המקומית – הכל לפי העניין – על מנת למנוע היזק לקו-הצינור או לעבודות אחרות של בעל הזכיון כאמור לעיל;

(3) שהממשלה, הרשות העירונית או המקומית – הכל לפי העניין – תשפה את בעל הזכיון על כל הפסד או הוצאה כספית שיסבול או ישא בהם עקב ביצוע עבודות ציבוריות כאלה או בקשר לכך.

7. רישום קרקעות

הממשלה תרשום, בכל ההקדם האפשרי, במשרדי ספרי האחוזה המוסמכים את כל החכירות, חכירות המשנה וחכיות השימוש שהוענקו או שהוענקו בזכות-משנית על-פי שטר-זכיון זה. הרישום האמור ומתן תעודת רישום על כך יבוצעו בלי תשלום אגרת רישום קרקעות ובלי תשלום כל היטל אחר.

אולם מוצהר בזה שהענקת כל חכירה או חכירת משנה כאמור או הענקת של כל זכות שימוש תהיה בת-תוקף אף אם לא בוצע רישומן.

8. מים

לפי בקשת בעל הזכיון תספק הממשלה, במחיר הקרן, מים בכמויות הדרושות באורח סביר למפעל, ובמחירים הקיימים אותה שעה בעד הספקת מים לאגיות, לגבי מים הנדרשים על-ידי בעל הזכיון לשם הספקתם לאגיות. כל הספקת מים לפי סעיף זה תבוצע לאחר שבעל הזכיון ישלם את ההוצאות המיוחסות במישרין להתקנתם של מיתקני הספקת המים למפעל, או את החלק היחסי של הוצאות אלה מקום שבו אדם אחרים ייהנו גם הם מהתקנתה של הספקת מים זו.

9. הנאה שלווה במשך תקופת הזכיון

במשך תקופת הזכיון יהיה המפעל בבעלותו היחידית של בעל הזכיון, והוא ייהנה מחזקה מוחלטת ובלתי-מופרעת בו. המפעל או כל חלק הימנו לא יופקע, לא יעותק ולא יירכש ולא ייתפס בדרך כפייה אחרת ולא ייתפס החזקה בו בדרך כפייה אחרת.

10. החובה שעל בעל הזכיון למלא

בכל עת במשך תקופת זכיון זה ישתדל בעל הזכיון במיטב מאמציו להחזיק את קו-הצינור ואת עבודות הלוואי שלו במצב מתוקן היטב, כשחם מוכנים וראויים להובלה יעילה של סוגי הנפט השונים שבעל הזכיון נוהג להובילם דרכו, ולהגיש שירותי הולם.

זה וחכיות השימוש האמורות, למטרות מסוימות, ייקבעו דמי החכירה או התמורה בהתאם להוראות סעיף 12 לפקודת הקרקעות (רכישה לצורך ציבור), 1943.

(ד) קרקע הדרושה למפעל ואינה מוקנית בידי הממשלה או בידי רשות הפיתוח – זכיות חכירה בה זכיות שימוש עליה יירכשו בדרך משא-ומתן בין בעל הזכיון ובין בני האדם הזכאים לאותה קרקע, ואם לא יגיעו לידי הסכם ביניהם יפקיע השר את הקרקע האמורה, זכות החכירה בה או זכיות השימוש עליה בהתאם להוראות פקודת הקרקעות (רכישה לצורך ציבור), 1943.

(ה) נרכשה בעלות על קרקע בדרך משא-ומתן או בדרך הפקעה כאמור בסעיף קטן (ד) לסעיף זה, ישולם מחירה על-ידי בעל הזכיון, ואילו זכות הקניין עליה תהיה מוקנית בידי הממשלה, והממשלה תעניק לבעל הזכיון חכירה עליה למשך שארית תקופת הזכיון.

(ו) נרכשה זכות-חכירה בקרקע בדרך משא-ומתן או בדרך הפקעה, כאמור בסעיף קטן (ד) לסעיף זה, תילקח החכירה על-ידי הממשלה לתקופה העולה בשנה אחת על שארית תקופת הזכיון והממשלה תעניק לבעל הזכיון חכירת משנה למשך שארית תקופת הזכיון. דמי החכירה לממשלה כאמור ישולמו על-ידי בעל הזכיון.

(ז) נרכשה זכות שימוש בדרך משא-ומתן או בדרך הפקעה, כאמור בסעיף קטן (ד) לסעיף זה, תוקנה זכות שימוש זו לממשלה בתור מקבל-זכות ולבעל הזכיון בתור מקבל-זכות משני, והמחיר בעד זכות השימוש ישולם לממשלה על-ידי בעל הזכיון.

(ח) דמי החכירה בעד חכירה לפי סעיף קטן (ה) ובעד חכירת-משנה לפי סעיף קטן (ו), והתמורה בעד קבלת-זכות משנית לפי סעיף קטן (ז) לסעיף זה יהיו סמליים של \$1.00 (דולר אחד של ארצות-הברית) לשנה בעד כל השטח המוחכר.

(ט) האמור בזה לא יהיו רואים אותו כאילו הוא מונע את האפשרות מבעל הזכיון להעביר או להחכיר בחכירת-משנה קרקע שאינה דרושה למטרות שלשמה נרכשה או שלשמה היא משמשת, בתנאי שבעל הזכיון שילם בקשר לרכישת אותה קרקע או חכירתה מחירי שוק רגילים ולא תמורה סמלית בלבד.

(י) שימוש הציבור בכבישים, בחציות, בגשרים, בקמרונים, בתעלות תת-כבישיות, בצינורות, בכבלים תת-קרקעיים, בכבלים עיליים ובמעברים – הקיימים – לא יופרע על-ידי בעל הזכיון תוך כדי הגנתו מזכות שימוש על-פי שטר-זכיון זה, אלה במידה שההפרעה היא בעלת אופי ארעי בלבד ובמידה שהיא הכרחית לבנייתם או להחזקתם של קו-הצינור או כל עבודות הכלולים במפעל. אולם כל אימת שהפרעה כזאת גורמת היזק לכבישים, לחציות, לגשרים, לקמרונים, לתעלות תת-כבישיות ולמעברים, ינקוט מיד בעל הזכיון בכל האמצעים הדרושים לסילוקו של היזק זה.

(יא) בעל הזכיון לא יפריע למסילת-ברזל בלי הסכמה קודמת בכתב מאת הממשלה.

(יב) האמור בזה לא ימנע את הממשלה או כל רשות עירונית או מקומית מלבצע, בהתאם לתרשימים שאושרו על-ידי בעל הזכיון (והאישור לא יעוכב ולא יושהה מטעמים בלתי-סבירים), עבודות ציבוריות כגון

לצורכי מפעלו יספקו לבעל הזכיון ולקבלניו כל מיתקנים ושירותים סבירים לשם טעינתם ופריקתם של חומרים (כפי שיוגדרו להלן) ושל מטען אחד והטיפול בהם תמורת היטלי שירות סבירים.

(ב) בעל הזכיון יהיה זכאי להשתמש בפורקיותו ובארבותיו שלו ובכלי שיט אחרים שלו בכל נמל כאמור לעיל לצורכי המפעל ולהסדיר הסדרים עם רשויות המכס להחסנת חומרים כאמור לעיל בקרפיפו וסככותיו של בעל הזכיון.

17. זכות לבנות נמלים

(א) בעל הזכיון יהיה זכאי לבנות על חשבונו נמל או נמלים לטעינה ולפריקה של נפט שיהיו דרושים למפעל (אך לא לצורכי סחר כללי) באותה נקודה או באותן נקודות על חוף אילת ועל חוף אשקלון ככל שייקבע על-ידי בעל הזכיון באישור הממשלה (והאישור לא יעוכב מטעמים בלתי-סבירים) ואז יחולו הוראות הסעיפים 5 ו-6 לזכיון זה, בשינויים המחוייבים לפי העניין.

(ב) בעל הזכיון בלבד תהיה לו הזכות להטיל ולגבות לטובתו אגרות נמל, מגדלות, מצוף, עגינה, גרירה, קשירה, ניתוב, רציף, מנוף או היטלים אחרים על אניות הנכנסות לכל נמל כזה או יוצאות ממנו, ואגרות אלה ייקבעו על-ידי בעל הזכיון בהסכמה עם הממשלה.

המשרדים הנוגעים בדבר יבצעו, לפי הסדר עם בעל הזכיון, את שירותי המכס, ההסגר, העליה והשגחת המשטרה הדרושים בכל נמל כזה. בעד שירותים אלה ובעד כל שירות מיוחד אחר שיינתן ישלמו בעל הזכיון או כלי השיט המשתמשים בכל נמל כזה לפי סולם שיוסכם עליו עם הממשלה.

עגינה סמוך לטלפונים או לקווי טעינה מוטבלים או תת-ימיים של בעל הזכיון בכל נמל כזה תהיה אסורה.

(ג) בעל הזכיון רשאי, בתחומי כל נמל או נמלים כאלה, ובהסכמת הממשלה, להניח מצופי קשירה, מצופי הדרכה ומצופים מוארים, להתקין סימנים ואורות חופיים, שוברי-גלים, מזחים, רציפים וקווי טעינה תת-ימיים, ולקבל עליו בדרך כלל עבודות חפירה ימית ועבודות סידור, שימור, תברואה והחזקה ככל שיראה לדרוש בעיני בעל הזכיון לצורכי פעולתם של כל נמל או נמלים כאלה, ולספק שירותים ימיים הולמים ויעילים לכל המיכליות הסרות אל אותם הנמלים לשם פריקתו של נפט לתוך קו-הצינור או לשם טעינתו מתוכו; שירותים אלה יכללו, בין השאר, מפנה (מקום שמצויות מספנות לסוג הנפט הנטען או נפרק באותו זמן) קשירה, הדרכה, ניתוב וכל שירותים אחרים שנהוג לספקם למיכליות בנמלים.

(ד) בכפוף להוראות סעיף זה, יחזיק ויפעיל בעל הזכיון כל נמל כזה בהתאם לכל חוק, כלל או תקנה העומדים בתקפם אותה שעה.

18. מיתקני הפחמה

(א) בעל הזכיון רשאי להקים ולהחזיק או לגרום לכך שיוקמו ויוחזקו באילת ובאשקלון מיכלי החסנה ומיתקנים נלווים להספקת דלק הפחמה ורשאי לספק או לגרום לכך שיוספקו שירותי הפחמה במקומות האמורים.

(ב) נדרש בעל הזכיון על-ידי הממשלה (להלן — "הדרישה") להקים או לגרום לכך שיוקמו מיכלי החסנה

11. העמדת שירותים לשימוש

(א) בעל הזכיון יעמיד את שירותיו בקשר להובלת נפט לשימושם של משלחים, בכפוף לתנאים, כללים ותקנות שיקבע בעל הזכיון לפי שיקול דעתו היחיד ומזמן לזמן בנדרש הובלתו של נפט והתקבלותו של נפט להובלה, לרבות דרישות בנוגע לכמויות, לאיכויות ולטיפוסים של נפט שיוכלו דרך קו-הצינור.

(ב) כדי להסיר כל ספק, מוצהר בזה שלא יהיו רואים את בעל הזכיון כמוביל ציבורי לפי החוק המקובל או אחרת לגבי קו-הצינור.

12. תעריפים להובלת נפט

במשך תקופת הזכיון ייקבעו התעריפים להובלת נפט ונפט מקומי על-ידי בעל הזכיון באופן שייראה בעיניו מזמן לזמן לנאות לפי שיקול דעתו היחיד.

13. הובלת נפט מקומי

בכפוף להוראות הסעיפים 11 ו-12 לזכיון זה ולכל כללים ותקנות שיתקנו לפיו, יתיר בעל הזכיון לכל בעל חזקה שעל-פי חוק הנפט, תשי"ב—1952, לחבר כל קו-צינור המוביל נפט משדות הנפט שלו או משדות הנפט של בעלי חזקה אחרים אל קו-הצינור המוביל טיפוס דומה של נפט; חיבור זה, לרבות מיתקני שאיבה, החסנה וכל מיתקנים אחרים שיהיו דרושים מזמן לזמן, ייעשה על חשבון בעל החזקה.

בעל הזכיון יוביל נפט זה דרך קו-הצינור בכפוף לכללים, לתקנות ולתנאים הנהוגים בשעת המשלוח והחלים עליו; בתנאי שבעל החזקה ימסור לבעל הזכיון, לא פחות משישה חודשים מראש, הודעה שבה יציין את הכמות והתדירות של המשלוחים שברצונו לשלוח במשך ששת החודשים המתחילים אחרי תקופת ההודעה האמורה, וימציא כל פרטים אחרים בקשר למשלוחים אלה, ככל שידרוש ממנו בעל הזכיון; ובתנאי נוסף שבעל החזקה יביא נפט זה, על חשבון והוצאותיו, אל קו-הצינור באותו לחץ וימלא אחרי אותם תנאים שיהיה צורך בהם כדי להבטיח סדר סביר של זרימה.

14. תיוק העתקים

העתקים של כללים, תקנות, טפסי הסכם סטנדרטיים ולוחות תעריפים של בעל הזכיון יוגשו, בהקדם האפשרי לאחר עריכתם, למפקח על הדלק ויישמרו אצלו. כל אדם רשאי לבדוק כל מסמך מן המסמכים האמורים השמורים אצל המפקח על הדלק, בשלמו את האגרה שיקבע השר בתקנות שיפורסמו ברשומות, וכל אדם רשאי לדרוש שהעתק או נסח של כל מסמך כזה יאומת על-ידי המפקח על הדלק, לאחר תשלום אותה אגרה שיקבע השר בתקנות שיפורסמו ברשומות.

15. גישה אל הטרמינוסים

הממשלה תרשה גישה חופשית אל הטרמינוסים של קו-הצינור לאניות של כל הדגלים לשם טעינה ופריקה של נפט באילת וכן באשקלון, מקום בו יסתיים קו-הצינור.

16. השימוש בנמלים

(א) מבלי לגרוע מהוראות סעיף 17 לזכיון זה, תגרום הממשלה לכך שיינקטו צעדים במגמה להבטיח שכל נמל או נמלים בישראל שישתמש בהם בעל הזכיון

(ב) אם תבנה הממשלה או אם תדרוש מבעל הזכויות לבנות קירות מגן של ביטון סביב לכל מיכל מהמיכלים או סביב לכל עבודות או נכסים אחרים המהווים חלק של קו-הצינור לפי זכיון זה או אם תדרוש לנקוט בקשר לכך באמצעים אחרים בטחוניים, צבאיים או אמצעי זהירות בפני התקפות אוויר, תישא הממשלה בהוצאות הכרוכות בכך.

21. מומחים מאושרים

האנשים שיכהנו אותה שעה במשרות המפורטות להלן יהיו זכאים, אם אינם תושבי ישראל, לזכויות-היתר הנוגעות לתשלום מסים והמוענקות למומחים מאושרים לפי חוק לעידוד השקעות הון, תשי"ט-1959, למשך התקופות המפורטות להלן בצדן של המשרות השונות, כאילו היו בעלי המשרות האלה מומחים שנתמנו במשמעות החוק האמור, היינו:

(א) כל המכהן אותה שעה כפקיד מינהלי ראשי של בעל הזכויות, בעל זכיון-המשנה, או בעל רשיון של בעל הזכויות כל זמן שהם מכהנים איש איש במשרתו האמורה;

(ב) כל המכהן אותה שעה כפקיד הטכני הראשי של כל מפעיל כאמור - כל זמן שהוא מכהן באותה משרה;

(ג) כל המכהן אותה שעה כמומחה של בעל הזכויות או של כל מפעיל כאמור, אם נתמנה באישור המפקח על הדלק - לתקופה של שלוש שנים כאמור בחוק הנזכר לעיל.

22. מסים

במשך תקופת הזכויות -

(א) לא ישולמו לממשלה או לכל רשות אחרת בישראל שום מסים, היטלים, מכס, אגרות, אר-נונות, תמלוגים, מילואות חובה והיטלים פיסקא-ליים ותשלומי חובה אחרים כלשהם על-ידי בעל הזכויות או על-ידי כל בעל זכיון-משנה או בעל רשיון של בעל הזכויות או על-ידי כל חברה אחרת שתיקבע על-ידי בעל הזכויות ותאושר לצורך זה על-ידי השר, על הזכויות או על המפעל או בקשר להם, חוץ מכפי שנקבע אחרת בזכיון זה.

(ב) לא יוטלו שום מס הכנסה, היטלים או תשלומי חובה דומים על דיבידנדים או ריבית המשתלמים על-ידי בעל הזכויות או על-ידי כל בעל זכיון-משנה או בעל רשיון של בעל הזכויות או על-ידי כל חברה אחרת שתיקבע על-ידי בעל הזכויות ותאושר לצורך זה על-ידי השר, לממשלה זרה או לסוכנות של ממשלה זרה או לחברה שבבעלות ממשלה זרה במישרין או בעקיפין, במידה שהסוכנות או החברה האמורות הן בבעלות אותה ממשלה זרה.

23. מסי מכס, מסי יבוא וכו'

(א) בעל הזכויות יהיה זכאי ליבוא לישראל, בעצמו או באמצעות כל סוכן, בלי תשלום מסי מכס, מס קניית, תשלומי חובה או כל היטלים אחרים מכל מין שהוא (להלן ייקרא לכל אלה "מסי יבוא"), צידה, ציוד חומרים, בתים, אמצעי הובלה (לרבות מכונות דו-שימושיות (Station Wagons) בעלות הינע של אר-בעה לגלים וג'יפים, אך למעט מכונות נוסעים אחרות)

ומיתקנים נלווים כאמור, ולספק או לגרום לכך שיסופקו שירותי הפחמה תוך תקופה כפי שנקבע בדרישה ושלא תהיה קצרה משנים-עשר חודשים, ובעל הזכויות עשה אחד מאלה:

(1) הודיע לממשלה תוך תקופה של שלושה

חודשים לאחר תאריך הדרישה כי אינו מוכן למלא

אחרי הדרישות שבדרישה, או

(2) כלל לא השיב לממשלה לדרישה, תוך תקו-

פה של שלושה חודשים מתאריך הדרישה, או

(3) הודיע לממשלה על נכונותו למלא אחר

הדרישה אולם לא הניח את דעתה של הממשלה

במידה מספקת תוך תקופה של שלושה חודשים

מתאריך הדרישה שהוא אמנם עוסק בביצוען

המהיר והיעיל של הדרישות שנקבעו בדרישה,

או תהיה הממשלה זכאית לדרוש מבעל הזכויות

להקים ולהחזיק או לגרום לכך שיוקמו ויוחזקו מיכלי

החסנה ומיתקנים נלווים כאמור ולספק או לגרום לכך

שיסופקו שירותי הפחמה כאמור על חשבון הממשלה

או על חשבון כל צד שלישי שייקבע על-ידי הממשלה

למטרה זו, ובעל הזכויות ימלא אחר דרישה זו של הממשלה

בשקידה ראויה.

(ג) בעל הזכויות יבצע את כל העבודות בשם

הממשלה או בשם מי שימונה על-ידיה והממשלה

או מי שימונה על-ידיה ישלם לבעל הזכויות:

(1) את כל היציאות המתייחסות להקמת

המיתקנים, בצירוף הוצאות כלליות סבירות;

(2) את כל היציאות המתייחסות להחזקתם

ולהפעלתם של המיתקנים, בצירוף הוצאות כלל-

יות סבירות;

(3) תשלום סביר שיוסכם עליו בין הממשלה

ובעל הזכויות לכל חבית של דלק הפחמה שיסופק

על-ידי הממשלה או על-ידי מי שימונה על-ידיה

ויוטען בכל אניה שתיקבע על-ידי הממשלה

או על-ידי מי שימונה על-ידיה.

(ד) שירותי הפחמה האמורים לעיל יסופקו לא-

גיות של כל דגל שהוא ללא הפליה ובהיטלי שירות

סבירים.

19. קשר

בעל הזכויות תהיה לו הזכות להקים, להחזיק ולהפ-

עיל, על חשבון, מערכת טלגרף וטלפון (בין עילית ובין

תת-קרענית), מיתקני טלפרינטר, טלקומוניקציה ואל-

חוט, המספקים קשר בין תחנות השאיבה השונות,

המשרדים ושאר מוסדות המפעל, ואולם מערכת כזאת של

טלגרף או טלפון או מיתקנים כאלה של טלפרינטר,

טלקומוניקציה ואלחוט ישמשו אך ורק למפעל ויעמדו

לפיקוח הממשלה ולא ייבנו ולא יופעלו כך שיפריעו

לפעולת כל מערכת של טלגרף או טלפון או לפעולת

כל מיתקני טלפרינטר, טלקומוניקציה או אלחוט של

רשויות הדואר והצבא או של כל אדם המפעיל באותה

שעה זכיון מהממשלה לטלגרף או לטלפון, למיתקני

טלפרינטר, טלקומוניקציה או אלחוט.

20. אמצעי בטחון

(א) הממשלה מעריכה שבשים לב לטיבו ומקומו

של המפעל להגנה המיוחדת שהוא מחייב, יהיה עליה

לנקוט באמצעי בטחון נאותים לשם כך.

26. תשלום במקום ארנונות ומסים מקומיים

(א) חוץ מכפי הנקבע להלן לא תהיה שום עיריה, מועצה מקומית או כל רשות מקומית אחרת (להלן — רשות מקומית) זכאית להטיל על בעל הזכיון או לגבות ממנו ארנונות, מסים, אגרות (לרבות מס עסקים) או כל תשלום חובה אחר מכל מין שהוא (להלן ייקרא לכל אלה „ארנונות מקומיות“).

(ב) במשך תקופת הזכיון ישלם בעל הזכיון לממ"ש של סכום קבוע של \$100,000 (מאה אלף דולר של ארצות-הברית) לשנה שישולם ב-1 באפריל כל שנה. סכום זה ישולם במקום ארנונות מקומיות המשתלמות בעד שירותים שהרשויות המקומיות מספקות למפעל. מוסכם שהממשלה תחלק סכום זה, לאחר המרתו במט"ב ישראלי, באותו אופן ובאותם שיעורים יחסיים שייראו מזמן לזמן נאותים, בין הרשויות המקומיות אשר בתחומן יימצאו נכסי המפעל.

27. מטבע

כל זמן שתהיה בישראל הגבלה על השימוש החופשי בדולרים יחולו ההוראות הבאות:

(א) הממשלה תעמיד לרשות משלחים שהם תושבי ישראל את כל הדולרים שיהיו דרושים לשילום כספים לבעל הזכיון בעד הובלת נפט דרך קו-הצינור לפי שער החליפין הנהוג ביום התשלום;

(ב) בעל הזכיון יהיה פטור מן החובה שלפי תקנה 6 לתקנות ההגנה (כספים), 1941, להציע למכירה לרשות המוסמכת כל מטבע-חוץ הנובע מן המפעל שיחזיק בישראל בכל עת שהיא, או מטבע-חוץ מכל מקור שהוא שיחזיק בכל עת שהיא מחוץ לישראל;

(ג) בעל הזכיון יהיה זכאי להחזיק בישראל, להוציא מישראל או להעביר כל מטבע-חוץ הנוכר בסעיף הקטן הקודם לכל אדם מבלי שיציג טרד לקבל רשיון או היתר לכך;

(ד) כל מטבע ישראלי הנובע בישראל מן המפעל או מהזכיון, וכל מטבע ישראלי שנרכש על-ידי בעל הזכיון מהממשלה תמורת דולרים הגבלות שהן לגבי השימוש בו בישראל;

(ה) כל מטבע ישראלי הדרוש לבעל הזכיון לתשלום בישראל לצורכי המפעל יוכל להירכש על-ידי בעל הזכיון מהממשלה תמורת דולרים או תמורת כל מטבע-חוץ אחר הניתן להעברה חופשית, לפי שער החליפין הרשמי הנהוג באותה שעה;

(ו) הממשלה תחליף, לפי בקשת בעל הזכיון, מטבע ישראלי הנובע מן המפעל כמפורט בסעיף קטן (ד) לסעיף זה, או מטבע ישראלי שרכש בעל הזכיון מהממשלה לפי סעיף קטן (ה) לסעיף זה, בדולרים לפי שער החליפין הרשמי הנהוג אותה שעה;

(ז) אם יימכרו או יועברו נכסי בעל הזכיון במשך תקופת הזכיון או עם סיומו, תהיה כל חברה זרה בעלת זכויות בזכיון רשאית להחזיר למקום מוצאה את חלקה היחסי בתקבולים מאותה מכירה או העברה, בדולרים של ארצות-

ושאר דברים שיהיו דרושים לבעל הזכיון לשם בנייתו, החזקתו והפעלתו של המפעל (להלן — ייקרא לכל אלה „חומרים“). יתר על כן, שום מסי בלו, מס קניית, תשלומי חובה או היטלים מכל מין שהוא המוטלים או משתלמים על חומרים מתוצרת מקומית (להלן — מסי בלו) לא יוטלו על בעל הזכיון ולא ישולמו על-ידיו לגבי חומרים אלה. אולם פטור זה לא יחול על חומרים שיובאו או נרכשו בארץ על-ידי בעל הזכיון לשם מכירתם לעובדיו או לשימושם שלא אנב ביצוע תפקידיהם.

(ב) הממשלה תתן לבעל הזכיון, במהירות האפשרית, את כל הרשיונות, ההיתרים או שאר ההרשאות שיהיו דרושים לייבוא החומרים הנדרשים על-ידיו לצורכי המפעל.

(ג) בעל הזכיון יהיה זכאי לקנות חומרים בארץ לצורכי המפעל, בלי תשלום מסי יבוא ובלו, מיצרן, מיבואן או מאדם אחר שעליהם מוטלים מסי יבוא או מסי בלו כאלה, ובלבד שבעל הזכיון ימסור למנהל המכס והבלו הודעה קודמת על קניה כזאת.

(ד) חומרים שיובאו או שנרכשו בארץ בלי תשלום מסי יבוא או מסי בלו, רשאי בעל הזכיון למכור אותם לשימוש בישראל, לאחר שימסור הודעה על כך למנהל המכס והבלו ולאחר שישלם את מסי היבוא או מסי הבלו, הכל לפי העניין, המוטלים בשעת מכירה כזאת על חומרים דומים.

(ה) בעל הזכיון יהיה זכאי לייצא בחזרה, בלי תשלום מסי יבוא, חומרים שיובאו לישראל מבלי ששולמו עליהם מסי יבוא.

(ו) שום מסי יבוא, מס מעבר (טראנזיט), מס יצוא או מסים והיטלי נמל, מלבד אלה בעד שירותים המסופקים על-ידי רשויות ממשלתיות, ושום היטלים פיסקאליים אחרים מכל מין שהוא, לא יוטלו על נפט, בין שהוא במעבר ובין שהוא מיועד לניצול לפעולות המפעל. נפט המשועך בארץ לשם צריכה בישראל או מנוצל לצרכים בישראל, זולת אלה הנדרשים לצורכי המפעל, יהיה כפוף לאותם מסים והיטלים פיסקאליים — לרבות מסי יבוא — המוטלים עליו בישראל.

24. תשלומי ביטוח לאומי, אגרות בית-משפט ובולים.

הפטורים האמורים לעיל לא יחולו על תשלומים לפי חוק הביטוח הלאומי, תשי"ד-1953, על אגרות לכלי רכב מנועיים, על אגרות בית-משפט ועל מס בולים, אך לא ישולם מס בול לגבי זכיון זה, ולגבי כל מסמכים אחרים שנערכו ונתמנו על-ידי הממשלה בהתאם לזכיון זה או בקשר אותו.

25. ביטוח מלחמה

(א) במשך תקופת הזכיון ישלם בעל הזכיון לממ"ש של מס רכוש (דהיינו פרמיית ביטוח) בשיעור של 0.4% משווי נכסי המפעל החייבים במס; נכסים כאלה ייחשבו כחייבים במס בהתאם להוראות חוק מס רכוש וקרן פיצויים, תשכ"א-1961. תמורת תשלום זה יינה בעל הזכיון מכל ההטבות בקשר לנוקי מלחמה כמתואר בחוק האמור.

(ב) ההסדר דלעיל יחול במשך תקופת הזכיון גם אם החוק האמור לעיל יבוטל או ישונה בכל דרך שהיא.

נגד הצד השני ולא יפעלו בשום דרך שהיא לרעתו של הצד השני ולא יראו אותם כהפרת הזכויות הזה, אם הוכח באופן סביר שאי-הקיום או אי-הביצוע נבעו מאחד הגורמים שלהלן או מכמה מהם: מעשים בדי שמים, מעשים מצד מושלים או עמים זרים, מעשי הס-תננות, מלחמה, מבצעים מלחמתיים, הסגר, אמברגו, התקוממות, מרי, מהומות ותסיסה אזרחית, שביתות והשבתות או סכסוכים אחרים עם פקידים או עובדים, שריפה, סערה, סופה, התפוצצות, רעש, שטפונות, דליפות או קלקולים או סיבות או גורמים אחרים שמוחוץ לגדר שליטתם של הצדדים.

31. תרופות

(א) אם אחד הצדדים לזכיון זה אינו מקיים או אינו מבצע התניה, הסכם או תנאי מההתניות, ההסכמים והתנאים הכלולים בזכיון זה ואשר החובה על אותו צד לקיימם ולבצעם, ישלם הצד הלא-מקיים לצד השני דמי נזק בסכום שיש בו כדי לשפות אותו צד שני על כל הפסד או נזק שנגרם לו עקב אי-קיום זה.

(ב) אם טוען הצד המקופח, בהודעה בכתב לצד הלא-מקיים, שאי-הקיום או אי-הביצוע על-ידי הצד הלא-מקיים הוא כה חמור בטיבו שהוא גונג ביסודו של זכיון זה או ביסודה של כל זכות מזכויות הצדדים לזכיון זה, רשאי הצד המקופח באותה הודעה או בהודעה בכתב שלאחר מכן לצד הלא-מקיים, לדרוש ממנו לתקן את אי-הקיום תוך אותו מועד שייראה לסביר בנסיבות המצב.

לא מילא הצד הלא-מקיים אחרי דרישה זו, יהיה הצד המקופח זכאי להביא לפני בורר תביעה לראות את הזכויות הנה כאילו בא לקצו. מצא הבורר שההפרה היתה בטיבה כפי שטען הצד המקופח כאמור לעיל, רשאי הבורר להחליט על ראיית זכיון זה כאילו בא לקצו החל מאותו תאריך שייראה לצודק בעיניו לפי הנסיבות ועל ניתוק היחסים בין הצדדים באותם תנאים. שייראה לצודקים בעיניו ועל עניינים הכרוכים בכך. כן רשאי הבורר, נוסף על הבאת הזכויות לקצו או במקום הבאתו לקצו, לפסוק תשלומי נזק או פיצויים או כל תרופה אחרת או תרופות אחרות שייראו לו צודקות לפי הנסיבות.

(ג) כדי להסיר כל ספק, מוצהר בזה שבכפיפות להוראות סעיף 30 דלעיל, פירוק בעל הזכויות מרצון בלי הסכמתה הקודמת של הממשלה דינו כדין הפרת ההת-חייבויות על-פי זכיון זה מצד בעל הזכויות, והוא יזכה את הממשלה לראות זכיון זה כאילו בא לקצו.

32. גמר הזכויות

עם תום הזכויות יבואו הזכויות שהוענקו לבעל הזכויות על-פי זכיון זה לקצן (זולת אם חרדשו או הוארכו בהתאם לסעיף 37 להלן).

33. בוררות

(א) אם בזמן מן הזמנים במשך תקופת הזכויות או לאחר מכן יתעוררו איזה ספק, מחלוקת או סכסוך בין הצדדים בעניין פרשנותו או ביצועו של זכיון זה או של כל דבר הקשור בו, או בעניין הזכויות והחובות של הצדדים לזכיון זה, הרי אם לא הושגה הסכמה ליישב את הספק, המחלוקת או הסכסוך בדרכים אחרות, יובאו אלה לפני בורר יחיד שיסכימו עליו הצדדים. לא הסכימו

הברית שיועמדו לרשות אותה חברה זרה על-ידי הממשלה בשער החליפין הרשמי שיהיה נוהג אותה שעה;

(ח) כל החשבונות המתייחסים למפעל אפשר לעשותם בדולרים, ואם לא נעשו בדולרים, יומרו בדולרים לפי שער החליפין הרשמי הנוהג אותה שעה;

(ט) כל החשבונות וההתחייבויות בין הממשלה ובין בעל הזכויות, לפי הזכויות, ייפרעו בדולרים וזולת אם הסכימו הצדדים אחרת, וכל פרעון כזה יבוצע באותו מקום או באותם מקומות בתחום מדינת ישראל או בארצות-הברית של אמריקה שייקבעו על-ידי הנפרע מזמן לזמן;

(י) חל שינוי בשער החליפין הרשמי, הרי כל מטבע ישראלי שבתאריך השינוי היה שייך או היה מגיע לבעל הזכויות, אם במזומנים בקופה ואם בבנקים, יוחלף על-ידי הממשלה - לפי בקשת בעל הזכויות - בדולרים לפי שער החליפין הרשמי שנהג ביום העסקים ערב יום השינוי בשער החליפין הרשמי;

(יא) חוץ מכפי שהותר בזכיון זה יהיו רואים את בעל הזכויות, לעניין תקנות ההגנה (כספים), 1941, כאדם שאינו תושב ישראלי; אף-על-פי-כן, כל עסקה בין תושב ישראלי ובין בעל הזכויות שתמורתה שולמה או משתלמת במטבע ישראלי לא תהיה כפופה להגבלות המוטלות על-ידי הת-קנות האמורות;

(יב) הממשלה תהיה זכאית, בהסכמת בעל הזכויות, לשנות מזמן לזמן את התקנות הכלולות בסעיף זה.

28. ספרים ורישומים

בעל הזכויות יאפשר לממשלה לעיין במשרדיו בכל עת בשעות העבודה הסבירות, בכל ספריו, חשבוניות, רישומיו, רשימותיו ומסמכיו מכל סוג שהוא, ויספק באמצעות עובדיו המוסמכים כל ידיעה שתידרש בנוגע לכל עניין הקשור לפעולות המפעל. בכפיפות להוראות סעיף זה תהיה לבעל הזכויות הזכות למלוא השליטה והניהול במפעל.

29. עובדים וטובין מקומיים

בעל הזכויות ישתדל במיטב מאמציו לקבל את החו-מרים והשירותים הדרושים לבנייתו, החזקתו והפעלתו של המפעל מכל מקור שהוא במחיר הטוב ביותר שיוכל להשיגם בו; אך בהתחשב בכך ובדרישות לגבי רמת האיכות ולגבי זמני המסירה יתן בעל הזכויות, כל אימת שהדבר מעשי, עדיפות לטובין מתוצרת מקומית ולעוב-דים, ספקים וקבלנים מקומיים כל זמן שהמחירים בעדם בישראל אינם גבוהים מאותם המחירים שניתן להשיגם בהם בכל מקום אחר לצורכי המפעל.

30. כוח עליון

אי-קיומם או אי-ביצועם - הן מצד בעל הזכויות והן מצד הממשלה - של כל התניה, הסכם או תנאי מההתניות, ההסכמים או התנאים הכלולים בזכיון זה ואשר החובה על צד זה או צד זה לקיימם או לבצעם, לא יתנו עילה לשום תביעה או דרישה על-ידי צד אחד

שלישי כלשהו אלא אם כן הוצע הזכיון החדש תחילה לבעל הזכיון באותם תנאים, ובעל הזכיון עשה אחד מאלה:

- (1) הודיע לממשלה תוך תקופה של 3 (שלושה) חודשים מהתאריך בו נעשתה ההצעה שאינו מעוניין בזכיון החדש, או
- (2) כלל לא נתן לממשלה הודעה תוך 3 (שלושה) חודשים מהתאריך בו נעשתה ההצעה, או
- (3) הודיע לממשלה על נכונותו לקבל את ההצעה תוך 3 (שלושה) חודשים מהתאריך בו נעשתה ההצעה, אולם לא הניח דעתה של הממשלה במידה מספקת, תוך 6 (שישה) חודשים מהתאריך בו הוענק לו הזכיון החדש, שהוא אמנם עוסק בביצועה המהיר והיעיל של בניית קו-הצינור לפי תנאי הזכיון החדש.

37. חידוש

אם יבקש בעל הזכיון, לא יאוחר משנתיים לפני תום זכיון זה, את הארכתו או חידושו, מתחייבת בזה הממשלה לעיין באהדה בדבר הארכתו או חידושו של הזכיון לתקופה נוספת של 49 (ארבעים ותשע) שנים בתנאים שיוסכם עליהם.

38. סיוע בתנאי התחרות

הממשלה מסכימה בזה עם בעל הזכיון שאם איזו הוראה מהוראות זכיון זה או איזו סיבה אחרת יקשו על בעל הזכיון לעמוד נוכח תנאי התחרות בסחר הבין-לאומי, רשאי בעל הזכיון לבקש מאת הממשלה סיוע נאות, והממשלה מסכימה ליתן תשומת-לב אוהדת לבקשה כזאת.

39. מעבר בין-לאומי

שום רשיונות, היתרים או הרשאות אחרות מאת הממשלה לא יידרשו לטען בין-לאומי של נפט דרך קו-הצינור.

40. שינויים

(א) השר יהיה מוסמך, מזמן לזמן, באישור קודם של ועדת הכספים של הכנסת, לעשות כל שינויים בזכיון, בתנאי שהצדדים הסכימו על שינויים אלה.

(ב) הצדדים מתחייבים להוציא לפועל את התנאים וההוראות של זכיון זה בהתאם לעקרונות האמון והרצון הטוב ההדדי, תוך כיבוד רוחם ולשונם של התנאים וההוראות האמורים.

(ג) כל מעשה חקיקה כללית או מיוחדת או פעולות מינהליות או מעשה אחר כלשהו הנובע מן הממשלה או משרות ממשלתית בישראל (בין ושות מרכזית או מקומית) לא יבטלו זכיון זה ולא ישנו או יתקנו את הוראותיו ולא ימנעו או יכשילו את ביצועם הראוי והיעיל של תנאיו. ביטול, תיקון או שינויים כאלה ייעשו אך ורק בהסכמת הצדדים לזכיון זה.

41. הודעות

כל אימת שיש למסור לפי זכיון זה הודעות, בקשות, דרישות או ידיעות (הקרויות כולן בזה „הודעות“), יהיו

הצדדים על בורר תוך 30 (שלושים) יום אחר שבהא דרישה על כך מכל צד מהצדדים, רשאי כל צד לבקש מנשיא לשכת המסחר הבין-לאומית בפאריס למנות בורר. החלטת הבורר תהיה סופית ומחייבת את הצדדים.

(ב) ידוע לממשלה כי תקנות ההתאגדות של בעל הזכיון קובעות של מחזיק או למחזיקים לא פחות מ-50% ממניות בעל הזכיון הזכות להביא לפני בורר בהתאם לסעיף זה כל סכסוך, ספק או מחלוקת שיתעוררו מהזכיון או בקשר אליו וזאת בעד בעל הזכיון ובשמו.

34. תקנים ומיפרטים של מנ"א

הצינורות, המתאמות, המיכלים וכל ציוד נפט אחר שישמשו במפעל יהיו — זולת אם הוסכם אחרת — לפי התקנים והמיפרטים של מנ"א. ציוד שלגביו אין בנמצא תקנים ומיפרטים שלא מנ"א יהיה לפי אותם תקנים ומאותה תוצרת שביטחו הפעלה יעילה, ויותקן לפי מיטב הנוהג המקצועי.

35. העברת הזכיון

בעל הזכיון לא יהיה זכאי להעביר לאחר את הזכיון או כל חלק הימנו או כל זכות, זכות-יתר וטובת הגנה בו אלא בהסכמה קודמת בכתב מאת השר. אולם בעל הזכיון יהיה זכאי, בלי הסכמה כזאת, להעביר את כל זכויותיו, זכויות היתר וטובות ההגנה האמורות, בכפוף להתחייבויותיו על-פי זכיון זה, לכל חברה אחרת שאורגנה על-ידיו לצורך זה ואשר 51% (חמישים) ואחד אחוזים) או יותר מכוח ההצבעה שלה מוחזקים בידי בעל הזכיון או בידי בעלי מניות המחזיקים לא פחות מ-51% (חמישים ואחד אחוזים) מכוח ההצבעה של בעל הזכיון.

36. הענקת זכיון חדש

(א) הממשלה מתחייבת שכל עוד לא הגיע קו-הצינור לכושר תזרומת של 55 מיליון טון, היא לא תעניק לצד שלישי זכיון לבנייתו, החזקתו והפעלתו של קו-צינור החוצה את שטח ישראל מנקודה או נקודות כלשהן בחוף אילת לנקודה או נקודות כלשהן לחוף הים התיכון של מדינת ישראל (להלן — הזכיון החדש) אלא אם כן הגישה הממשלה דרישה (להלן — הדרישה) לבעל הזכיון להגדיל את כושר התזרומת במסגרת כושר התזרומת של 55 מיליון טון האמורים תוך תקופה כפי שנקבע בדרישה ושלא תהיה קצרה משמונה-עשר חודשים, ובעל הזכיון עשה אחד מאלה:

(1) הודיע לממשלה, תוך תקופה של שלושה חודשים מתאריך הדרישה, כי אינו מוכן לבצע הגדלה כזו, או

(2) כלל לא נתן לממשלה הודעה תוך שלושה חודשים מתאריך הדרישה, או

(3) הודיע לממשלה על נכונותו למלא אחר הדרישה, אולם לא הניח דעתה של הממשלה במידה מספקת, תוך שישה חודשים מתאריך הדרישה, שהוא אמנם עוסק בביצועה המהיר והיעיל של ההגדלה האמורה כנדרש בדרישה.

(ב) לאחר שקו-הצינור הגיע לכושר תזרומת של 55 מיליון טון לא תעניק הממשלה זכיון חדש לצד

ההודעות בכתב ויראו אותן כאילו נמסרו כדין אם נשלחו בדואר רשום ומשולם מראש אל הצדדים לפי המענים שלהלן:

אי.פי.סי. הולדינגס לטד. - על-ידי פרנק קוברט, בנין בנק אוף קנדה, הליפקס, גובה סקוטיה, קנדה הממשלה - שר האוצר, ירושלים, ישראל.

או לפי כל מען אחד במדינת ישראל או בכל ארץ אחרת שכל צד מן הצדדים ידיע עליו למשנהו בהודעה דומה. כל הודעה שגשלחה כך יהיו רואים אותה כהודעה שנמסרה כתום 10 (עשרה) ימים מתאריך דיוודו של מכתב רשום שדמי שיגורו שולמו מראש, ובו ההודעה, כשהוא ממוען כהלכה. כל הודעה שעל הממשלה למסרה לפי זכיון זה יהיו רואים אותה, אם נמסרה לבעל הזכיון, כהודעה בת-תוקף לכל בעל זכיון-משנה או לכל בעל רשיון של בעל הזכיון.

42. ויתור

ויתר צד אחד למשנהו על הפרת הוראה מהוראות הזכיון הזה לא יראו את הויתור כויתור על כל הפרה-שלאחר-מכן של אותה הוראה או של כל הוראה אחרת הדומה לה או שונה ממנה בטיבה.

43. נוחלים וקוני-זכויות

זכיון זה יעבור לנוחליהם וקוני-זכויותיהם של הצדדים לו על כל חובותיו וטובותיו.

44. כותרות או הערות שוליים

הכותרות או הערות השוליים בזכיון זה אינן אלא לנוחות הצדדים ולא יושם אליהן לב כל עיקר כשיבואו לפרש את הוראותיו.

45. ויתור על הודעה נוטריונית

הצדדים לזכיון זה מוותרים בזה על הצורך בהודעה נוטריונית או בהודעה או מחאה רשמית אחרת לגבי כל הפרה או אי-קיום או אי-מילוי של כל הוראה מהוראותיו.

46. פעולה ממשלתית

כל דבר, שעל-פי זכיון זה הותר לממשלה לעשותו או לבצעו או נדרש ממנה לעשותו או לבצעו, וכל הסכמה שהממשלה חייבת לתת על-פיו - יהיה הדבר עשוי ומבוצע כדין וההסכמה תהיה נתונה כדין על-ידי שר האוצר או על-ידי כל אדם שנתמנה בחתימתו לצורך זה.

47. תאריך ההתחלה

שטר-זכיון זה ייחשב כנכנס לתקפו בתאריך שצוין לעיל אם הכנסת תחוקק חוק הנותן תוקף לשטר-זכיון זה.

ולראיה חתמו הצדדים על זכיון זה בידם ביום ובשנה הכתובים בראשית שטר-הזכיון הזה.

ישראל ר. קולוב	מנחם ספי
יו"ר הדירקטוריון	שר האוצר
בעד ובשם	בעד ובשם
אי.פי.סי. הולדינגס לטד.	מדינת ישראל

תוספת ב'

יום כ"ו באדר תשכ"ח (26 במארס 1968)

אי.פי.סי. הולדינגס לטד.
וחברת קו-צינור אילת אשקלון בע"מ

בהסכמת
מדינת ישראל

שטר זכיון-משנה

בתחום שטח הנמצא בין חוף ים סוף ובין קו מדומה הנמשך במקביל לאותו חוף במרחק 50 (חמישים) קילומטרים הימנו; וכן (2) לבנות או לרכוש, להחזיק ולהפעיל, לצורך הובלת נפט, את קו-הצינור בקוטר של 42 אינץ' עם כושר תזרומת סופי שבין 55 ל-60 מיליון טון נפט לשנה החוצה את שטח ישראל מנקודת ציון 105/116 בחוף מפרץ אילת לנקודת ציון 105/116 בחוף אשקלון וכל מיתקנים לשאיבה, להחסנה ולטרמינוסים וכל מיתקני לוואי אחרים ולעשות את כל הדברים הנחוצים בקשר לכך.

(ב) הזכויות והרשיון האמורים לעיל ייקרא להם להלן "נושא זכיון-המשנה".

3. משך זמן זכיון-המשנה

משך זמנו של זכיון-משנה זה יהיה לתקופה של 49 (ארבעים ותשע) שנים, פחות חודש אחד, המתחילה בתאריך ההתחלה, וזאת אם יובא לידי קץ בתאריך מוקדם יותר כפי שנקבע להלן.

4. הענקת זכויות, סמכויות, זכויות-יתר וחסינויות

מבלי להגביל בדרך כלשהי את הזכויות וחסינויות היתר שניתנו לבעל הזכיון ואת ההתחייבויות שהוטלו עליו על-פי הזכיון יהיו לבעל זכיון-המשנה, בנושא זכיון-המשנה ובקשר אתו, כל הזכויות, הסמכויות, זכויות-היתר והחסינויות שהוענקו לבעל הזכיון בשטח-הזכיון, ויהיה זכאי להשתמש בהן באותה מידה מלאה ובאותו תוקף פעולה כאילו זכויות, סמכויות, זכויות-יתר וחסינויות אלה הוענקו על-פיו במישרין לבעל זכיון-המשנה במקומו של בעל הזכיון. מבלי להגביל במשחו את האמור לעיל, יהיו לבעל זכיון-המשנה — בין שאר דברים — בנושא זכיון-המשנה ובקשר אתו, כל הזכויות, זכויות-היתר, הסמכויות והחסינויות של בעל הזכיון לרכוש, לנצל ולהוציא מרשותו קרקע וטובות הנאה בקרקעות, לרבות חכירות, חכירות-משנה וחכיות שימוש, לקבל הספקת מים הולמת, לייבא ולייצא חומרים וציוד, להעסיק מומחים מאושרים ועובדים אחרים, לבנות ולנצל מיתקני קשר, נמל וים, ליהנות מזכויות-יתר לגבי מטבע מקומי ומטבע-חוץ, ליהנות מפטורים ממס, מסי יבוא ומסי בלוי להשתמש בכל אותן הזכויות, זכויות-

שטר זכיון-משנה זה שנעשה ביום כ"ו באדר תשכ"ח (26 במארס 1968) בין אי.פי.סי. הולדינגס לטד. (A.P.C. Holdings Ltd.), חברה מאורגנת וקיימת לפי חוקי קנדה, אשר משרדה הראשי הוא בקנדה, הליפקס, מחוז נובה סקוטיה, בנין בנק אוק קנדה (Bank of Nova Scotia, Canada Building, City of Halifax in the Province of Nova Scotia, Canada) (להלן — בעל הזכיון), מצד אחד, ובין חברת קו-צינור אילת אשקלון בערבון מוגבל, אשר שמה באנגלית הוא Eilat Ashkelon Pipe-Line Company Ltd., חברה מאורגנת וקיימת לפי חוקי מדינת ישראל, אשר משרדה הרשום הוא ברחוב הלני המלכה 11, ירושלים, ישראל (להלן — בעל זכיון-המשנה), מצד שני, בהסכמת מדינת ישראל, המיוצגת על-ידי ממשלת ישראל והפועלת באמצעות שר האוצר (להלן — הממשלה).

מעיד:

הואיל ובעל הזכיון ביקש מאת הממשלה, והממשלה נתנה לבעל הזכיון, לפי שטר-זכיון הנושא עליו אותו תאריך שלעיל, זכיון להובלת נפט ולבנייתו או רכישתו, החזקתו והפעלתו של קו-צינור בקוטר של 42 אינץ' החוצה את שטח ישראל, כמובא ביתר פירוט באותו שטר-זכיון;

והואיל ובעל הזכיון הסכים, בהסכמת הממשלה, להעניק לבעל זכיון-המשנה זכיון-משנה בנוסח ובתנאים של שטר זה,

הילכך מוצהר בזה לאמור:

1. משמעותם של מונחים

הביטויים המשמשים בזכיון-משנה זה משמעותם היא זו שניתנה להם בשטר-הזכיון, שנערך ונחתם ביום זה בידי הממשלה ובידי בעל הזכיון, וזאת אם תשתמע מן ההקשר משמעות אחרת.

2. נושא זכיון-המשנה

(א) בעל הזכיון, בהסכמת הממשלה, מעניק בשטר זה לבעל זכיון-המשנה ובעל זכיון-המשנה מקבל בזה מבעל הזכיון את הזכויות והרשיון:

(1) להוביל בצינור דרך שטח ישראל נפט המובא דרך ים סוף או שמקורו בכל מקום

זכיון-משנה זה וההפרה או אי-המילוי אינם באים על תיקונם תוך זמן סביר אחרי הודעה בכתב על-ידי בעל הזכיון, המפרטת את ההפרה או אי-המילוי האמורים; או אם בעל זכיון-המשנה, אחרי בקשה סבירה מצד בעל הזכיון, אינו עושה מעשה או אינו נוקט בקו התנהגות הנדרשים לפי זכיון-משנה זה, לפי הזכיון או לפי החוק החל, או אם אינו חדל או אינו נמנע מלעשות מעשה או מלנקוט בקו התנהגות האסורים לפי זכיון-משנה זה, לפי הזכיון או לפי החוק החל, הכל לפי העניין.

(ב) הפירוק מרצון של בעל זכיון-המשנה בלי הסכמתו הקודמת של בעל הזכיון או הפירוק מאונס של בעל זכיון-המשנה בתוקף צו סופי של בית-משפט בעל שיפוט מוסמך.

(ג) הבאת הזכיון לידי קץ מכל סיבה שהיא.

(ד) בהתרחש מקרה מהמקרים המפורטים לעיל תהיה לבעל הזכיון הזכות, לפי ברירתו, להביא לידי קץ זכיון-משנה זה וכל הזכויות וזכויות-היתר של בעל זכיון-המשנה לפי זכיון-משנה זה. האמור בזה לא יראו אותו כאילו הוא מגביל את זכותו של בעל הזכיון לגבות דמי נזק בגלל כל הפרה של זכיון-משנה זה או בגלל הפרת כל התחייבות אחרת של בעל זכיון-המשנה כלפי בעל הזכיון, שלא פורטו כאן במיוחד, או את זכותו לבקש כל תרופות אחרות שנקבעו בזכיון-משנה זה או בכל הסכם אחר שבין הצדדים או כל תרופה אחרת שנקבעה בחוק.

9. התחייבויות עם הבאת זכיון-המשנה לידי קץ

הובא זכיון-משנה זה לידי קץ בשל כל נימוק, יהיה בעל הזכיון, בכפפות להוראות הזכיון, וכאי, לפי ברירתו, לקבל לידי, או להתייר לכל אדם אחד באישורה הקודם של הממשלה לקבל לידי, את הפעלתו של קו-הצינור המופעל על-ידי בעל זכיון-המשנה, ובעל זכיון-המשנה ינקוט בכל הפעולות הדרושות כדי להקל על קבלת ההפעלה כאמור, לרבות - מבלי הגבלה - ההעברה לבעל הזכיון, או לאדם שנבחר על-ידי ושאושר על-ידי הממשלה, של כל זכויות-שימוש, טובות ההנאה בקד-קעות וזכויות מים, העברת כל החווים הקיימים ומסירת תעודות קנין נאותות המקנות לבעל הזכיון או לאותו אדם אחר כל זכויות, וזכויות-קנין וטובות הנאה של בעל זכיון-המשנה בקו-הצינור ובכל מיתקני הלואה שלו, וכל כלי-רכב, מכונות, ציוד, חומרים וחלקי חילוף המשמשים בהפעלתו.

10. מעמדו של בעל זכיון-המשנה

שום זכות או סמכות אינה מוענקת לבעל זכיון-המשנה ליטול עליו או ליצור כל התחייבות או חבות, במפורש או מכללא, בשם בעל הזכיון או לחייב את בעל הזכיון בכל דרך שהיא.

11. גישה אל רשויות, קבלת דוחות

בעל זכיון-המשנה יעמיד בכל עת לרשות בעל הזכיון, לשם בדיקה במשרדיו של בעל זכיון-המשנה בשעות סבירות, את כל פנקסיו וחשבוניותיו, רשומותיו, רשימותיו ומסמכיו מכל תיאור שהוא, וימציא לבעל הזכיון, באמצ-

היתר, הסמכויות וההסתייגויות האחרות המוענקות לבעל הזכיון מכוח הזכיון.

5. קבלת עול התחייבויות וחביות

בעל זכיון-המשנה מקבל עליו ומסכים בזה למלא את כל החביות וההתחייבויות המוטלות על בעל הזכיון, בנושא זכיון-המשנה ובקשר אתו, מכוח הזכיון, באותה מידה מלאה ובאותו תוקף פעולה כאילו בעל זכיון-המשנה נטל על עצמו במישרין את החביות וההתחייבויות האלה במקום בעל הזכיון על-פי הזכיון.

6. אכיפה

(א) בעל זכיון-המשנה יודיע מיד לבעל הזכיון על כל הפרה או אינוס הפרה מצד הממשלה של התחייבות מהתחייבויותיה לבעל זכיון-המשנה, ולבעל הזכיון תהיה הזכות בכל זמן שהוא או מזמן לזמן לנקוט בפעולות כאלה בשם בעל זכיון-המשנה, כפי שבעל הזכיון יראה לנכון על מנת להביא את הממשלה למילוי התחייבויותיה כלפי בעל זכיון-המשנה.

(ב) בכל תובענה, תביעה או הליך שיובאו על-ידי בעל הזכיון לתכלית זו יהיה בעל הזכיון זכאי לגבות את מלוא התשלום שיגיע לבעל זכיון-המשנה.

(ג) כל סכום ששולם לבעל הזכיון כתוצאה מתובענה, תביעה או הליך כאמור יוחזק על-ידי בנאמנות, אולם בעל הזכיון יהיה זכאי לשמור בדיו כל סכום כזה ששולם לבעל הזכיון כתוצאה מתובענה, תביעה או הליך כאמור, כפרעון לבעל הזכיון של סכומים המגיעים לו, או שיגיעו לו, מבעל זכיון-המשנה, או כבטחון לפרעון סכומים שיגיעו לו בעתיד מבעל זכיון-המשנה או שבדרך הרגילה היו משתלמים לו על-ידי בעל זכיון-המשנה, אם כדיבידנדים, כריבית, כאגרה או בכל צורה אחרת.

(ד) האמור בזה לא יראו אותו כפוגע מאיוו בחינה שהיא זכותו של בעל זכיון-המשנה לאכוף את התחייבויות הממשלה כלפיו לפי זכיון-משנה זה, אלא שכל סכום ששולם על-ידי הממשלה לבעל הזכיון כתוצאה מכל תובענה, תביעה או הליך שהובאו על-ידי בעל הזכיון בשם בעל זכיון-המשנה, יפטור את הממשלה, עד למידת אותו תשלום, מההתחייבויותיה כלפי בעל זכיון-המשנה. בקשר לכל עניינים אחרים המתייחסים לנושא זכיון-המשנה יהיה בעל זכיון-המשנה זכאי להביא כל הליך, להגיש ולנהל כל תובענה ולתבוע ולהיתבע בשמו הוא.

7. שיפוי

בעל זכיון-המשנה מסכים בזה לשפות את בעל הזכיון ולשמרו לכל תגרים לו רעה בשל כל חבות, הפסד או נזק שבעל הזכיון עלול להתחייב בהם או לסבול מהם עקב עשייתו או אי-עשייתו של כל דבר שהוא על-ידי בעל זכיון-המשנה לפי זכיון-משנה זה או בקשר להפעלת קו-הצינור.

8. מקרים של הבאת זכיון-המשנה לידי קץ

הדברים האמורים להלן יהיו מקרים שכל אחד מהם ישמש לבעל הזכיון נימוק להביא לידי קץ את הזכויות המוענקות לפי זכיון-משנה זה:

(א) כל הפרה או אי-מילוי על-ידי בעל זכיון-המשנה של התחייבויותיו כלפי בעל הזכיון על-פי

בהודעה נוטריזצית או בהודעה או מחאה רשמית אחרת לגבי כל הפרה או אי-קיום או אי-מילוי של כל הוראה מהוראותיו.

19. פעולה ממשלתית

כל דבר שעל-פי זכיון-משנה זה מותר לממשלה לעשותו או לבצעו, או גדרש ממנה לעשותו או לבצעו, וכל הסכמה שצריכה להינתן על-ידי הממשלה, יהיה הדבר עשוי ומבוצע כדין וההסכמה תהיה נתונה כדין על-ידי שר האוצר או על-ידי כל אדם שנתמנה בחתימתו לצורך זה.

20. פירוש

שטר זכיון-משנה זה לא יראו אותו כהעברת הזכיון, כולו או מקצתו, וכן לא יראו אותו כאילו הוא משנה או מרחיב איזו שהיא מן הזכויות, הסמכויות, זכויות-היתר והחסינויות שהוענקו לבעל הזכיון על-פי הזכיון.

21. תאריך ההתחלה

שטר זכיון-משנה זה ייכנס לתקפו בתאריך בו ייכנס לתקפו שטר-הזכיון כפי שנקבע בסעיף 47 לזכיון.

22. הודעות

כל אימת שיש למסור לפי זכיון-משנה זה הודעות, בקשות, דרישות או ידיעות (הקרויות כולן בזה "הודעות") יהיו ההודעות בכתב ויראו אותן כאילו נמסרו כדין אם נשלחו בדואר רשום ומשולם מראש אל הצדדים לפי המענים שלהלן:

חברת קו-צינור אילת אשקלון בע"מ — רח' הלני המלכה 11, ירושלים, ישראל;

אי.פי.סי. הולדינגס לטד. — על-ידי פרנק קוברט, בנין בנק אוף קנדה, הליפקס, נובה סקוטיה, קנדה;

או לפי כל מען אחר שכל צד מן הצדדים יודיע עליו למשנהו בהודעה דומה. כל הודעה שנשלחה כך יהיו רואים אותה כהודעה שנמסרה כתום 10 (עשרה) ימים מתאריך דיוורו של מכתב רשום ומשולם מראש, ובו ההודעה, כשהוא ממוען כהלכה. כל הודעה שנשלחה לבעל הזכיון על-פי הזכיון והמתייחסת לנושא זכיון-המשנה תועבר מיד על-ידי בעל הזכיון לבעל זכיון-המשנה, וזולת אם נשלחה הודעה דומה לבעל זכיון-המשנה.

ולראיה חתמו הצדדים על שטר זכיון-משנה זה ביום ובשנה הכתובים בראשית שטר זכיון-משנה זה.

אהרן וינר

יו"ד הדירקטוריון

בעד ובשם

חברת קו-צינור אילת אשקלון בע"מ

ישראל ר. קזולוב

יו"ד הדירקטוריון

בעד ובשם

אי.פי.סי. הולדינגס לטד.

הסכמתי בשם מדינת ישראל
בהתאם לסעיף 4 לשטר הזכיון

מנחם ספיר

שר האוצר

בעד ובשם

מדינת ישראל

עות פקידי המתאימים, כל ידיעות שיהיו דרושות לו בכל העניינים המתייחסים או הנוגעים לבנייתו או רכישתו, החזקתו והפעלתו של קו-הצינור או לעסקיו של בעל זכיון-המשנה.

12. מקום התשלום ואופן התשלום

כל דמי נזק המשתלמים על-ידי בעל זכיון-המשנה לבעל הזכיון עקב כל הפרה, אי-קיום או אי-מילוי של התחייבויות בעל זכיון-המשנה יהיו משתלמים בדולרים של ארצות-הברית באותו מקום — במדינת ישראל או בכל ארץ אחרת — שבעל הזכיון יפרט בכל עת שהיא או מזמן לזמן.

13. העברה

הזכויות המוענקות בזה לבעל זכיון-המשנה לא יהיו ניתנות להעברה על-ידי. בעל הזכיון תהיה לו הזכות ההחלטית להעביר את זכויותיו והתחייבויותיו שבזכיון-משנה זה בהתאם לסעיף 35 לזכיון.

14. נוחלים וקוני-זכויות

בכפיפות להוראות סעיף 13 דלעיל יעבור זכיון-משנה זה לנוחלים וקוני-זכויותיהם של הצדדים לו על חובו-תיו טובותיו.

15. ויתור

ויתר צד אחד למשנהו על הפרת הוראה מהוראות זכיון-משנה זה לא יראו את הויתור כויתור על כל הפרה-שלאחר-מכן של אותה הוראה או של כל הוראה אחרת הדומה לה או שונה ממנה בטיבה.

16. חידוש

אם בגמר תקופת הזכיון או לפני כן יקבל בעל הזכיון מן הממשלה ארכה לזכיון יהיה בעל זכיון-המשנה זכאי לבקש מבעל הזכיון ארכה לזכיון-משנה זה באותם הוראות ותנאים שיהיו סבירים בנסיבות הקיימות אותה שעה, ובעל הזכיון מסכים ליתן תשומת-לב אוהדת לבקשה כזאת.

17. כותרות או הערות שוליים

הכותרות או הערות השוליים בזכיון-משנה זה אינן אלא לנוחות הצדדים ולא יושם אליהן לב כל עיקר כשיבואו לפרש את הוראותיו.

18. ויתור על הודעה נוטריזצית

הצדדים לזכיון-משנה זה מוותרים בזה על הצורך

תוכן הענינים

לתוספת א'

עמוד	סעיף	עמוד	סעיף
1721	ביטוח נזקי מלחמה	1716	25. משמעותם של מונחים
1721	תשלום במקום ארגונות ומסים מקומיים	1717	26. זכויות המוענקות לבעל הזכיון
1721	מטבע	1717	27. משך זמן הזכיון
1722	ספרים ורשומים	1717	28. זכויות-משנה ורשיונות
1722	עובדים וטובין מקומיים	1717	29. אישור תוואי ותרשימים
1722	כוח עליון	1717	30. זכות שימוש וקרקעות
1722	תרופות	1718	31. רישום קרקעות
1722	גמר הזכיון	1718	32. מים
1722	בוררות	1718	33. הנאה שלווה במשך תקופת הזכיון
1723	תקנים ומיפרטים של מג"א	1718	34. החובה שעל בעל הזכיון למלא
1723	העברת הזכיון	1719	35. העמדת שירותים לשימוש
1723	הענקת זכיון חדש	1719	36. תעריפים להובלת נפט
1723	חידוש	1719	37. הובלת נפט מקומי
1723	סיוע בתנאי התחרות	1719	38. תיוק העתקים
1723	מעבר בין-לאומי	1719	39. גישה אל הטרימינוסים
1723	שינויים	1719	40. השימוש בגמלים
1723	הדעות	1719	41. זכות לבנות גמלים
1724	ויתור	1719	42. מיתקני הפחמה
1724	נוחלים וקוני-זכויות	1720	43. קשר
1724	כותרות או הערות שוליים	1720	44. אמצעי בטחון
1724	ויתור על הדעה נוטריונית	1720	45. מומחים מאושרים
1724	פעולה ממשלתית	1720	46. מסים
1724	תאריך ההתחלה	1720	47. מסי מכס, מסי יבוא וכו'
		1721	24. תשלומי ביטוח לאומי, אגרות בית-משפט ובולים

לתוספת ב'

1726	11. גישה אל רשומות, קבלת דו"חות	1725	1. משמעותם של מונחים
1727	12. מקום התשלום ואופן התשלום	1725	2. נושא זכיון-המשנה
1727	13. העברה	1725	3. משך זמן זכיון-המשנה
1727	14. נוחלים וקוני-זכויות	1725	4. הענקת זכויות, סמכויות, זכויות-יתר וחסינויות
1727	15. ויתור	1725	5. קבלת עול התחייבויות וחבויות
1727	16. חידוש	1726	6. אכיפה
1727	17. כותרות או הערות שוליים	1726	7. שיפוי
1727	18. ויתור על הדעה נוטריונית	1726	8. מקרים של הבאת זכיון-המשנה לידי קץ
1727	19. פעולה ממשלתית	1726	9. התחייבויות עם הבאת זכיון-המשנה לידי קץ
1727	20. פירוש	1726	10. מעמדו של בעל זכיון-המשנה
1727	21. תאריך ההתחלה	1726	
1727	22. הדעות	1726	

הסתייגות לחוק הנ"ל

לסעיף 3

א. אבנרי מציע:
למחוק את הסעיף.

יג. הצעת חוק ההיטל על דירות גדולות (ביטול), תשכ"ח — 1968

1. ביטול

סכום היטל בניה ששולם, לפי סעיפים 3 או 5א (ב) לחוק המבוטל.

חוק ההיטל על דירות גדולות, תשכ"ד—1964 (1) — בטל.

2. הוראות מעבר

(ג) נשארו כספי היטל בקופת רשות מקומית אחרי תשלום הסכומים המגיעים לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב), ינהגו בהם כאילו חוק זה לא נתקבל.
(ד) הוראת סעיף 6 לחוק המבוטל תמשיך לחול על סכום ששולם כהיטל בניה.

(א) מי ששילם היטל בניה לפי החוק המבוטל אחרי יום כ"ט בכסלו תשכ"ח (31 בדצמבר 1967), יוחזר לו, לפי בקשתו, הסכום ששילם.

3. ביצוע

(ב) הוראת סעיף 1 לא תפגע בזכות לבקש החזרת

שר הפנים ממנה על ביצוע חוק זה.

יד. הצעת חוק לתיקון מקודת זכות היוצרים (מס' 2), תשכ"ח — 1968

1. הוספת סעיף 7א

אחרי סעיף 7 לפקודת זכות היוצרים (2) יבוא:
"7א. רשות שימוש בזכות יוצרים לצורכי שידורים לימודיים

(א) לענין סעיף זה —

"שידור" — שידור רדיו ושידור טלוויזיה;
"שימוש אנג ביצירה" — שימוש ביצירה או בחלק ממנה שהוא טפל לגבי נושא השידור, כדקע, לצורך קישור, או לשם הדגמה או המחשה של נושא השידור.

(ב) לא יראו כהפרה של זכות היוצרים ביצירה:

(1) שימוש אנג ביצירה ספרותית דרמטית, מוסיקלית או אמנותית שיש עליה זכות יוצרים, כדי להכלילה בשידור המיועד לבתי-הספר במסגרת תכנית הלימודים;

(2) שידורה של יצירה שהשתמשו בה כאמור;

(3) הצגתה או השמעתה בציבור — של יצירה שהשתמשו בה כאמור — בעיקר בפני תלמידים לצורך פעולות בית-הספר.

(ג) בעל זכות יוצרים ביצירה, שהשתמשו ביצירה רתו כאמור בסעיף קטן (ב), יהיה זכאי בעד השימוש לתמלוג מאת המשרד בשיעור שנקבע בהסכם שביניהם, ובהעדר הסכם — בשיעור שתקבע ועדה כאמור בסעיף קטן (ד); ואולם רשאית הוועדה שלא לחייב את המשרד בתשלום תמלוגים כלל, אם לדעתה היה השימוש ביצירה בלתי-ניכר עד שאין בו כדי לפגוע בזכותו של היוצר לתמלוגים בעד שימוש ביצירתו.

(ד) שר המשפטים ימנה לענין סעיף קטן (ג) ועדה של שלושה והם: שופט בית-המשפט המחוזי שהוא יושב-ראש הוועדה, ושני חברים של פחות אחד מהם הוא נציג הציבור.

(ה) בבוא הוועדה לקבוע תמלוגים לפי סעיף קטן (ג) תתן הודמנות נאותה לצדדים להשמיע טענותיהם ולהביא לפנייה ראיות במועדים, בדרך ובצורה שנקבעו בתקנות.

(ו) הוועדה לא תדון בבקשת המשרד לקבוע

תמלוגים לפי סעיף קטן (ג) אלא אם הוא פנה תחילה בהצעת הסכם לארגון יציג של יוצרי יצירות מסוגה של היצירה הנדונה בוועדה ולא הגיע אתו לכלל הסכם בדבר שיעור התמלוגים שיש לשלם.

(ז) הוועדה תהיה מוסמכת —

(1) לדרוש כל עדות שבכתב או שבעל-פה אשר תראה בה צורך;

(2) להזמין כל אדם לבוא לפנייה להעיד או להגיש כל מסמך שברשותו, לחקרו ולדרוש ממנו כל מסמך שברשותו;

(3) לכפות התייצבותו של אדם שלא ציינת להזמנה ולא הצטדק על כך בדרך המניחה את דעתה, לצוות עליו לשלם את כל ההוצאות שגרמה אי-ציותו להזמנה או כפיית התייצבותו וגם לקנוס אותו בסכום כסף עד שבעים וחמש לירות;

(4) לחייב עד להעיד בשבועה או בהן צדק בדרך הנהוגה בבית משפט;

(5) לקנוס בסכום כסף עד שבעים וחמש לירות אדם, שנדרש להעיד בשבועה או בהן צדק או להגיש מסמך וסירב לעשות כן ללא צידוק סביר; ובלבד שלא יידרש אדם להשיב על שאלה שאין הוא חייב להשיב עליה בבית-משפט ולא ייקנס על סירובו להשיב עליה;

(6) לקבל כל ראיה שבכתב או שבעל-פה, אף אם אינה קבילה במשפטים אורחיים או פליליים;

(7) לפסוק לאדם שהוזמן לבוא לישיבת הוועדה סכום כסף שהוציא, לפי דעת הוועדה, עקב בואו לישיבה;

(8) לצוות שישולם, עוד לפני מתן החלטה סופית בענין הנדון, סכום התמלוגים שאינו שנוי במחלוקת, כולו או מקצתו;

(ח) אין בהיתר השימוש ביצירה שבסעיף קטן (ב).

(1) ס"ח תשכ"ד, עמ' 191; ס"ח תשכ"ו, עמ' 144.
(2) חוקי א"י, כרך א', פרק כ"ה, עמ' 364; ס"ח תשי"ג, עמ' 38.

בעצמה את סדרי עבודתה ותהיה מוסמכת להזמין כל אדם לבוא לפניה ולהיוועץ בכל אדם.

(יא) המלצות הוועדה לפי סעיף קטן (ט) לא יישמש לבית המשפט, או לוועדה שהוקמה לפי סעיף קטן (ד), כחומר ראיה בכל הליך המובא לפניהם.

(יב) סעיף זה לא יחול על יצירות, או סוגים של שימושי אנג' בהן, שעליהם הוסכם בין הצדדים.

2. חוק

תוקפו של חוק זה עד יום ה' בניסן תשל"א (31 במארכ 1971).

כדי להתיר שימוש בה בדרך ובצורה העלולה לפגוע בשמו הטוב של היוצר או בכבודו כאמן או כיוצר;

(ט) שר המשפטים, בהתייעצות עם שר החינוך, ימנה ועדה אשר תייעץ למשרד בכל הנוגע לשימוש אנג' בזכות יוצרים לפי סעיף קטן (ב), והיא רשאית גם לקבוע כללים לסוגי שימוש ביצירות שהם לדעתה שימושי אנג'; הוועדה תהיה של חמישה ובהם שלושה נציגי ציבור לפחות מקרב יוצרי סוג היצירות שבהן משתמשים שימוש אנג'; אחד מהשלושה יישמש כיושב-ראש הוועדה;

(י) הוועדה שהוקמה לפי סעיף קטן (ט) תקבע

טו. הצעת חוק לתיקון פקודת הסמים המסוכנים (מס' 2), תשכ"ח - 1968

(2) פרט לגבי פסקה (3) - אם הנאשם פנה אל הקטין או הקטין אליו.

16ד. חוקת

חוקה על אדם שעבר אחת העבירות לפי סעיף 16א אם עשה אחד המעשים המפורטים להלן:

(1) נתן לידי קטין או לאחר בשבילו כלי הנועד לשימוש בסם מסוכן;

(2) הזמין קטין למקום שבו רגילים אנשים להתמסר לסמים מסוכנים;

(3) הזמין קטין למקום שבו יכול הקטין להשיג סם מסוכן או להשתמש בו;

(4) הפנה קטין למקום כאמור בפסקאות (2) או (3) או עיכב אותו במקום כאמור.

16ה. מאסר חובה

מי שהורשע בעבירה לפי סעיף 16א או בניסיון לעבירה כאמור או בשידול לעבירה כאמור, יוטל עליו עונש מאסר, אם כעונש יחיד ואם בצירוף לעונש אחר, אך לא יוטל עליו מאסר על תנאי בלבד ולא יינתן עליו צו-מבחן.

1. 'הוספת סעיפים 16א עד 16ה

אחרי סעיף 16 לפקודת הסמים המסוכנים 1936¹

יבוא:

16א. הדחת קטין לסמים מסוכנים

העושה אחד המעשים המפורטים להלן, דינו - מאסר 10 שנים:

(1) גותן לקטין סם מסוכן;

(2) בהיותו אחראי לקטין, מניח לו להשיג סם מסוכן או להשתמש בו;

(3) משדל קטין להשיג סם מסוכן או להשתמש בו. לעניין סעיף זה, "אחראי לקטין" - הורה, לרבות הורה חורג, מאמץ, אפוטרופוס או מי שהקטין נמצא במשמורתו או בהשגחתו.

16ב. סייג להוראות סעיף 16א

סעיף 16א לא יחול על מי שעשה את המעשה לשם טיפול רפואי, בהיותו רופא, או לפי הוראת רופא, או בנסיבות חוקיות אחרות.

16ג. דרכי ביצוע

לעניין מעשה לפי סעיף 16א אין נפקא מינה - (1) אם הקטין ידע שהוא משתמש בסם מסוכן או לא ידע על כך;

הסתייגות לחוק הנ"ל

לחלופין (ב):

במקום הסיפה המתחילה במלים "אך לא" יבוא:

"אך אם קבע בית-המשפט שנסיבות העניין מחייבות שלא לגזור עונש מאסר ממש, לא ייגזר עונש כנ"ל, ובית-המשפט יפרט את הנימוקים לכך".

לסעיף 16ה

א. אבגרי מציע:

למחוק סעיף 16ה.

לחלופין (א):

למחוק את הסיפה החל במלים "אך לא".

¹ ע"ד 1936, תוס' 1 מס' 557, עמ' 130; ס"ח תשי"ב, עמ' 280.

טו. החלטה בדבר אישור הוראות המגדילות או המטילות היטלים

בהתאם לתקנה 3 לתקנות-שעת-חירום (תשלומי חובה), תשי"ח-1958¹, מחליטה הכנסת לאשר אותן הוראות בצו-שעת-חירום (שיעור תשלום חובה) (תיקון

מס' 11), תשכ"ח-1968², שכתוצאה מהן מוגדל היטל או מוטל היטל על טובין שהיו פטורים ממנו.

יו. החלטה בדבר אישור הוראות המגדילות או המטילות היטלים

בהתאם לתקנה 3 לתקנות-שעת-חירום (תשלומי חובה), תשי"ח-1958¹, מחליטה הכנסת לאשר אותן הוראות בצו-שעת-חירום (שיעור תשלום חובה) (תיקון

מס' 13), תשכ"ח-1968³, שכתוצאה מהן מוגדל היטל או מוטל היטל על טובין שהיו פטורים ממנו.

יח. החלטה בדבר אישור הוראות המגדילות מכס או המטילות מכס

בהתאם לסעיף 2(א) לחוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף) תש"ט-1949⁴, מחליטה הכנסת לאשר אותן הוראות בצו תעריף המכס והפטור (תיקון התוספת)

(הוראת שעה מס' 52), תשכ"ח-1968⁵, שכתוצאה מהן מוגדל מכס או מוטל מכס על סחורה שהיתה פטורה ממנו.

יט. החלטה בדבר אישור הוראות המגדילות מכס או המטילות מכס

בהתאם לסעיף 2(א) לחוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף) תש"ט-1949⁴, מחליטה הכנסת לאשר אותן הוראות בצו תעריף המכס והפטור (תיקון התוספת)

(הוראת שעה מס' 53), תשכ"ח-1968⁶, שכתוצאה מהן מוגדל מכס או מוטל מכס על סחורה שהיתה פטורה ממנו.

כ. החלטה בדבר אישור הוראות המגדילות מכס או המטילות מכס

בהתאם לסעיף 2(א) לחוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף) תש"ט-1949⁴, מחליטה הכנסת לאשר אותן הוראות בצו תעריף המכס והפטור (תיקון התוספת)

(הוראת שעה מס' 55), תשכ"ח-1968⁷, שכתוצאה מהן מוגדל מכס או מוטל מכס על סחורה שהיתה פטורה ממנו.

כא. החלטה בדבר אישור הוראות המגדילות מכס או המטילות מכס

בהתאם לסעיף 2(א) לחוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף) תש"ט-1949⁴, מחליטה הכנסת לאשר אותן הוראות בצו תעריף המכס והפטור (תיקון התוספת)

(הוראת שעה מס' 56), תשכ"ח-1968⁸, שכתוצאה מהן מוגדל מכס או מוטל מכס על סחורה שהיתה פטורה ממנו.

כב. החלטה בדבר אישור סחורה מותקנת במבנה כסחורה טעונה מס ובדבר אישור

שירות כשירות טעון מס

בהתאם לסעיפים 1 ו-3א לחוק מס קניה (סחורות ושירותים), תשי"ב-1952⁹, מחליטה הכנסת לאשר את צו מס קניה (סחורות ושירותים) (הטלת מס ושי-

עור), תשכ"ח-1968, שכתוצאה ממנו נקבעת סחורה מותקנת במבנה כסחורה טעונה מס ומוטל מס על שירות שלא היה טעון מס.

¹ ס"ח 434, תשכ"ד, עמ' 175; ס"ח 492, תשכ"ז, עמ' 21.

² ק"ת 2176, תשכ"ח, עמ' 754.

³ ק"ת 2180, תשכ"ח, עמ' 810.

⁴ ס"ח 19, תש"ט, עמ' 154; ס"ח 303, תש"ך, עמ' 18.

⁵ ק"ת 2180, תשכ"ח, עמ' 806.

⁶ ק"ת 2193, תשכ"ח, עמ' 948.

⁷ ק"ת 2193, תשכ"ח, עמ' 950.

⁸ ק"ת 2193, תשכ"ח, עמ' 952.

⁹ ס"ח 110, תשי"ב, עמ' 344; ס"ח 364, תשכ"ב, עמ' 44.

כג. החלטה בדבר אישור הוראות המגדילות או המטילות מס קניה

בהתאם לסעיף 3(ב) לחוק מס קניה (סחורות ושירותים), תשי"ב-1952¹, וסעיף 2(א) לחוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף), תש"ט-1949², מחליטה הכנסת לאשר אותן הוראות בצו מס קניה (קביעת

כד. הצעת חוק לפיקוח על יצוא הצמח ומוצריו (תיקון מס' 2),

תשכ"ח - 1968

1. תיקון סעיף 2א בסעיף 2 לחוק לפיקוח על יצוא הצמח ומוצריו, שעד יום ג' בניסן תשכ"ח (1 באפריל 1968).

הסתייגויות לחוק הנ"ל

לסעיף 1 (1968) "יבוא: ,בתקופה שעד יום כ"ד באדר ב' תש"ל (1 באפריל 1970) ."

א. טיאר מציע:

במקום סעיף 1 יבוא הנוסח הבא:

1. תיקון סעיף 2א

בסעיף 2א לחוק לפיקוח על יצוא הצמח ומוצריו, תשי"ד-1954, במקום המלים "בתקופה" יבוא: "בניסן תשכ"ח (1 באפריל

הוספת סעיף 2א(ג) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא: "ג) הוראות סעיפים קטנים (א) ו-ב) לסעיף זה יחולו על כל גבולות המדינה כפי שנקבעו בחוק ובצווים שהוציא או יוציא שר הפנים מפעם לפעם".

כה. הצעת חוק גנים לאומיים ושמורות טבע (תיקון מס' 2), תשכ"ח - 1968

1. החלפת סעיף 5 בחוק גנים לאומיים ושמורות טבע, תשכ"ג-1963⁵, במקום סעיף 5 יבוא:

5. שטחים בעלי חשיבות בטחונית

(א) נכלל בשטח המיועד להיות גן לאומי שטח צבאי או שטח אחר שהוא, לדעת שר הבטחון, בעל חשיבות בטחונית, או הודיע שר הבטחון לשר הפנים כי בקרבתו של השטח המיועד כאמור נמצא שטח צבאי, לא יכריז שר הפנים על השטח כגן לאומי אלא אחרי שהובטח לגביו מילוי דרישותיו של שר הבטחון.

(ב) בשטח צבאי, האיסורים וההגבלות לפי חוק זה או התקנות שעל-פיו לא יחולו על צבא הגנה

לישראל או על שלוחה אחרת של מערכת הבטחון, שאישר אותה שר הבטחון.
(ג) הוראות על התנהגות חיילים במקומות קדושים שבשטח צבאי, שהוא כולו או חלק ממנו גן לאומי, יתן שר הבטחון בהתייעצות עם שר הדתות, והוראות על התנהגות חיילים באזורים היסטוריים שבשטח כאמור - בהתייעצות עם שר החינוך והתרבות; הוראות אלה לא יהיו טעונות פרסום ברשומות.
(ד) "שטח צבאי", לענין סעיף זה - מקרקעין שבידי צבא הגנה לישראל או בידי שלוחה אחרת של מערכת הבטחון, שאישר אותה שר הבטחון, וכן שטח המשמש אותה כשטח אימונים."

כו. הצעת חוק התקציב לשנת 1968/69, תשכ"ח - 1968

1. התקציב לשנת 1968/69 הממשלה רשאית להוציא בשנת הכספים המתחילה ביום ג' בניסן תשכ"ח (1 באפריל 1968) והמסתיימת ביום י"ב בניסן תשכ"ט (31 במארס 1969), הנקראת להלן "שנת הכספים 1968/69" סכום של 5,932,185,000 לירות (להלן - התקציב).
2. הוצאה נוספת על אף האמור בסעיף 1 רשאית הממשלה להוציא

בשנת הכספים סכומים נוספים באישורה המוקדם של ועדת הכספים של הכנסת (להלן - הוועדה) ולמטרות כפי שתקבע הוועדה, ובלבד שייראה לוועדה שיתקבלו סכומי הכנסה נוספים מעל לסך של 5,932,185,000 לירות.

3. חלוקת התקציב

(א) חלוקת הסכום של התקציב לחלקים, וכל

¹ ס"ח 110, תשי"ב, עמ' 344; ס"ח 364, תשכ"ב, עמ' 44.

² ס"ח 19, תש"ט, עמ' 154; ס"ח 303, תש"ך, עמ' 18.

³ ק"ת 2193, תשכ"ה, עמ' 954.

⁴ ס"ח תשי"ד, עמ' 137; ס"ח תשכ"ה, עמ' 43.

⁵ ס"ח תשכ"ג, עמ' 149; תשכ"ד, עמ' 168.

הכספים 1968/69 את הסכום הנקוב בחלק השני של התוספת השלישית ואת הסכום הנקוב בתוספת השלישית לתקציב הבטחון (להלן - תקציב מפעלים עסקיים); חלוקת הסכום האמור לסעיפי הוצאה, לסעיפי משנה ולפרטים תהיה כמפורט באותו חלק.

(ב) אומדן הכנסות המדינה לכיסוי תקציב המפעלים העסקיים בשנת הכספים 1968/69 הוא כמפורט בחלק הראשון של התוספת השלישית.

(ג) היה שר האוצר סבור כי אחד מסכומי ההכנסה שבחלק הראשון של התוספת השלישית יעלה על האומדן או שתתקבל הכנסה נוספת מחוץ לאומדן סכומי ההכנסה האמורים, רשאי הוא, בהודעה לוועדה, לקבוע את המטרות אשר לשמן יוצאו סכומי ההכנסה הנוספים, ובלבד שלא יוצא סכום העולה על 200,000 לירות אלא באישורה המוקדם של הוועדה.

8. שינויים

(א) על-פי הצעת הממונה על סעיף הוצאה, רשאי שר האוצר, בכל סעיף הוצאה שבתוספת פלוגית, פרט לסעיף הוצאה של הכנסת -

(1) להעביר, בהודעה לוועדה, כל סכום מסעיף משנה אחד לסעיף משנה אחר שבאותו סעיף הוצאה, ובלבד ששך כל הסכומים המועברים מסעיף משנה אחד לסעיף משנה אחר לא יעלה על 50,000 לירות אלא באישור הוועדה;

(2) להעביר כל סכום מפרט אחד לפרט אחר שבאותו סעיף משנה, או לפרט חדש שיוסף לאותו סעיף משנה, ובלבד ששך כל הסכומים המועברים מפרט אחד לפרט אחר או לפרט חדש כאמור לא יעלה על 200,000 לירות אלא באישור הוועדה.

(ב) שר האוצר רשאי, על-פי הצעת הממונה על סעיף הוצאה, להגדיל סכום הוצאה שבפרט מסויים שבאותו סעיף או להוסיף פרט חדש, בכל סכום שנוסף להקצבה המשמשת על-פי החוק למימון אותו פרט, ובלבד -

(1) ששך כל הסכומים המתווספים לפרט כל שהוא לא יעלה על 200,000 לירות אלא באישור הוועדה;

(2) שלא יוסיף שום פרט כאמור אלא למימון קניות, שירותים ונכסים או לביצוע פעולות משותפות הממומנות מסעיפי הוצאה שונים בלבד.

(ג) לעניין סעיפים קטנים (א) ו-(ב) הממונה על סעיף הוצאה הוא -

(1) לגבי לשכת נשיא המדינה - מי שנתמנה לכך על-ידי הנשיא;

(2) לגבי כל סעיף הוצאה אחר - השר שנקבע לכך על-ידי הממשלה או מי שנתמנה לכך על-ידי אותו שר.

(ד) לגבי סעיף הוצאה של הכנסת, רשאית הוועדה, על-פי הצעת יושב-ראש הכנסת, להעביר כל סכום מסעיף משנה אחד לסעיף משנה אחר, או מפרט

חלק ממנו לסעיפי הוצאה, לסעיפי משנה ולפרטים, תהיה כמפורט בתוספת הראשונה.

(ב) בסעיף זה ולהלן -

(1) „סעיף הוצאה” - כל סכום הוצאה המסומן בשתי ספרות;

(2) „סעיף משנה” - כל סכום, שהוא הוצאה או הקטנה של הוצאה, המסומן בארבע ספרות;

(3) „פרט” - כל סכום, שהוא הוצאה או הקטנה של הוצאה, שבתוך סעיף משנה.

4. סכומים הניתנים לחלוקה

(א) הוועדה תחליט, על-פי הצעת הממשלה, על חלוקת הסכומים שהוקצבו בסעיפי הוצאה 28 ו-91, ותקבע את הסכומים שיוקצבו מהם -

(1) לתקציב הבטחון;

(2) לרזרבה מיוחדת.

(ב) הסכום שיוקצב לפי סעיף קטן (א) לתקציב הבטחון ביחד עם הסכום המוקצב בסעיף הוצאה 06 „משרד הבטחון” ייקרא להלן „תקציב הבטחון”; חלוקתו של תקציב הבטחון לסעיפי משנה ולפרטי הוצאה תיקבע על-ידי הוועדה על-פי הצעת הממשלה.

(ג) שר האוצר רשאי, באישור הוועדה, לקבוע את המטרות אשר להן יוצאו הסכומים המוקצבים בסעיף הוצאה 37 „רזרבה מיוחדת” והסכומים שיוקצבו לאותה רזרבה על-פי סעיף קטן (א).

5. הכנסה מיועדת

נוסף לסכום שהממשלה רשאית להוציא לפי סעיפים 1 ו-2, רשאית היא להוציא כל אחד מסכומי אומדן ההכנסה המפורטים בתוספת השניה ובתוספת השניה לתקציב הבטחון, ובלבד שהסכום המוצא למטרה פלוגית לא יעלה על סכום ההכנסה למעשה שתתקבל לאותה מטרה לא יאוחר מחודשיים מתום שנת הכספים; היה שר האוצר סבור כי אחד מסכומי ההכנסה שבתוספת השניה או בתוספת השניה לתקציב הבטחון יעלה על האומדן או שתתקבל הכנסה נוספת מחוץ לאומדן של סכומי ההכנסה האמורים, רשאי הוא, בהודעה לוועדה, להתייר את הוצאת הסכומים הנוספים בהתאם למטרות שלשמן נתקבלו ההכנסות הנוספות, ובלבד שלא יוצא סכום העולה על 100,000 לירות למטרה אחת אלא באישורה המוקדם של הוועדה.

6. הכנסה מועברת עודפת

(א) עלתה ההכנסה המועברת ממס קניה על סך 19,800,000 לירות, רשאית הממשלה להוציא את ההכנסה העודפת עד תום שישה חודשים לאחר שנת הכספים 1968/69 למטרה שפורטה בסעיף הוצאה 40; הוא הדין אם ההכנסה המועברת מדמי רשיונות כלי רכב עלתה על 19,600,000 לירות.

(ב) בסעיף זה „הכנסה מועברת ממס קניה” - 5% מסך כל ההכנסה שנתקבלה כמס קניה, והכנסה מועברת מדמי רשיונות כלי רכב” - 40% מסך כל ההכנסה שנתקבלה מדמי רשיונות כלי רכב.

7. תקציב מפעלים עסקיים

(א) נוסף לסכומים שהממשלה רשאית להוציא לפי סעיפים 1, 2, 5 ו-6 רשאית היא להוציא בשנת

(ו) הותר שימוש בעודף כאמור בסעיפים קטנים (א), (ב), (ג) או (ד), יוסף הסכום שהוצאתו הותרה כך לתקציב לשנת הכספים 1968/69 כאילו היה חלק ממנו.

11. דין-וחשבון על הכנסות והוצאות

(א) תוך אחד-עשר חודש לאחר תום שנת הכספים 1968/69 יגיש שר האוצר לוועדה דין-וחשבון על ההכנסות שנתקבלו – ועל ההוצאות שהוצאו בתקציב ובתקציב מופלים עסקיים לאותה שנת הכספים; דין-וחשבון זה ייערך בצורה שתאפשר השוואת ההוצאות שהוצאו לעומת סעיפי ההוצאה וסעיפי המשנה.

(ב) בסעיף 11 לחוק התקציב 1967/68, תשכ"ז–1967, במקום, "פרסם שר האוצר ברשומות" יבוא, "יגיש שר האוצר לוועדה דין-וחשבון המפרט" ובמקום, "פרסום זה" יבוא, "דין-וחשבון זה".

12. סכום מוקצב שדינו כהוצאה

(א) סכום שהוקצב, יראוהו כאילו שולם, משלח החשב הכללי לאדם הזכאי לו הודעה שהסכום ייפרע תוך 60 יום לו או לפקודתו.

(ב) סכום שהוקצב לתשלום תמורת עבודה, שירות או נכס, יראוהו כאילו הוצא משנתקבל השירות או הנכס שלתשלומה הוא מיועד, אם שולם עד תום חודשיים מתום שנת הכספים.

(ג) בסעיף זה, "נכס" – מקרקעין, מטלטלין או שכירותם.

13. תכנית התחייבויות

(א) מקום שבשם פרט או בשם סעיף משנה שבתוספת הראשונה או שבתוספת השלישית מצויים סכומים המכונים, "תכנית הוצאה" או, "תכנית התחייבות", לא תהיה הממשלה רשאית לפעול או להתחייב אלא במסגרת סכומים אלה.

(ב) על-פי הצעת הממונה על סעיף הוצאה, כמשמעותו בסעיף 8, רשאי שר האוצר להגדיל את הסכומים האמורים בסעיף קטן (א) ובלבד שלא יגדיל מעל ל-1,000,000 לירות אלא באישור הוועדה.

14. ביצוע

(א) שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

(ב) שר האוצר רשאי לאצול מסמכיוותיו לפי חוק זה, לרבות הסמכות להתקין תקנות בדבר סדרי מינהל הכספים והחשבוניות של המדינה, אולם למעט הסמכות להתקין תקנות בנות פועל תחיקתי.

15. תחילה

תחילתו של חוק זה ביום ג' בניסן תשכ"ח (1 באפריל 1968).

16. פרסום החוק

על אף האמור בסעיף 2(ד) לחוק המעבר, תש"ט–1949², יפורסם חוק זה ברשומות תוך חודשיים מיום קבלתו בכנסת.

אחד לפרט אחר שבאותו סעיף הוצאה, או לפרט חדש שייוסף לאותו סעיף הוצאה.

(ה) שר האוצר רשאי, בהודעה לוועדה –

(1) במידה שהדבר יידרש על-ידי שינויים במבנה של משרדי הממשלה או בתפקידיהם, להעביר כל סכום מסעיף הוצאה אחד שבתוספת הראשונה לסעיפי הוצאה אחרים, ומסעיף משנה אחד שבאותה תוספת לסעיפי משנה אחרים, ובלבד שהסכומים המועברים כאמור יוצאו לאותן מטרות שלהן היו מוקצבים; הוא הדין במקרה של שינויים במבנה המפעלים העסקיים או בתפקידיהם;

(2) לשנות את הסימון של סעיפי ההוצאה, של סעיפי המשנה ושל הפרטים, ובלבד –

(א) שלא יחול שינוי במטרה שלה הוקצב הסכום;

(ב) שסכום אשר הוגדר כפרט או כסעיף משנה לא יוגדר כסעיף הוצאה או להיפך.

9. שימוש ברזרבה

שר האוצר רשאי, בהודעה לוועדה, לקבוע את המטרות אשר להן יוצאו סכומי הרזרבה הכללית שבסעיף הוצאה 25; הוא הדין לגבי סכומי הרזרבה להוצאות פיתוח שבסעיף הוצאה 83, ובלבד שלא יוצאו אלא לסעיפי הוצאה שבחלק ג' לתוספת הראשונה.

10. שימוש בעודפי תקציב 1967/68

(א) נותר עודף באחד מסעיפי ההוצאה שבחוק התקציב לשנת 1967/68, תשכ"ז–1967¹, רשאי שר האוצר להתיר את השימוש באותו עודף תוך שלושה חודשים מתום שנת הכספים 1967/68 למטרה שלה היה מוקצב או – בהתחשב בהוראות סעיף 8 לחוק האמור – למטרה אחרת בתחום אותו סעיף הוצאה.

(ב) נותר עודף כאמור בסעיף קטן (א) לאחר תום שלושה חודשים מתום שנת הכספים 1967/68, רשאי שר האוצר, באישורה המוקדם של הוועדה, להתיר את השימוש באותו עודף עד תום שנת הכספים 1968/69 למטרה שבתחום אותו סעיף הוצאה.

(ג) נותר עודף באחד מן הפרטים שבחוק התקציב לשנת 1967/68, תשכ"ז–1967, המנויים בתוספת הרביעית (להלן – רשימת עודפים מיוחדים), רשאי שר האוצר להתיר את השימוש באותו עודף תוך שלושה חודשים מתום שנת הכספים 1967/68 למטרה שלה היה מוקצב.

(ד) נותר עודף כאמור בסעיף קטן (ג) לאחר תום שלושה חודשים מתום שנת הכספים 1967/68, רשאי שר האוצר, באישורה המוקדם של הוועדה, להתיר את השימוש באותו עודף עד תום שנת הכספים 1968/69 למטרה שלה היה מוקצב.

(ה) שר האוצר רשאי, באישורה המוקדם של הוועדה, להוסיף פרטים לרשימת העודפים המיוחדים.

¹ ח"ת 42, תשכ"ז, עמ' 3.

² ס"ח 1, תש"ט, עמ' 1.

הסתיוגויות לחוק ה"ל

לסעיף 2

ש. תמיד מציע:

בכל מקום בסעיף, במקום „ועדת הכספים של הכנסת” יבוא „הכנסת”.

א. אבגרי מציע:

במקום הסעיף יבוא סעיף זה:

2. על אף האמור בסעיף 1 רשאית הממשלה להוציא בשנת הכספים סכומים נוספים לפי החלטתה המוקדמת של הכנסת ולמטרות כפי שתקבע הכנסת, ובלבד שייראה לכנסת שיתקבלו סכומי הכנסה נוספים מעל לסך של 5,932,185,000 לירות”.

לסעיף 4

א. חביבי מציע:

למחוק את הסעיף.

ש. מיקוניס מציע:

א. בסעיף קטן (א), במקום „הוועדה” יבוא „הכנסת, בישיבה סגורה”.

ב. בסעיף קטן (ב), במקום „על-ידי הוועדה” יבוא „על-ידי הכנסת, בישיבת סגורה”.

לסעיף 9

ש. תמיד מציע:

במקום „בהודעה לוועדה” יבוא „באישור הוועדה”.

כז. מסקנות ועדת החוץ והבטחון בעניין מצב יהודי פולין

אלף יהודים מתוך היהדות המפוארת ששמרה אמונים בכל הדורות לחזון הגאולה בארץ אבותינו. אמנם לאחר תום מלחמת העולם השנייה גילתה פולין אהדה לתקומת העם היהודי במולדתו וגם אפשרה, מתוך הכנת הטרנדית של עמנו, לאזרחיה היהודים לעלות לישראל. אולם בימים אלה החליטו שלטונות פולין לנצל את היהודים המעטים, ניצולי השואה, כדי לנסות להסיר את דעת עמם מבעיות הפנימיות, על-ידי הסתה אנטישמית.

שיטנה אנטי-יהודית זו, כמכשיר מוכה, מימי הצאר ועד ימי סטאלין ועוד, היא אחת הוועות המוסריות של תקופתנו. ישראל מפנה את תשומת-לבה של דעת הקהל הנאורה בעולם כולו לזוועה זו. אנו תובעים לשים לה קץ ללא דיחוי, ואנו קוראים לשלטונות פולין לאפשר לכל ניצולי השואה היהודיים לצאת מארצם רוויית הדם היהודי למען ישובו למולדתם ההיסטורית בה יחיו בלא פחד, כבני-חורין.

ביום י"ט באדר תשכ"ח (19 במארכ 1968) העבירה הכנסת לוועדת החוץ והבטחון את ההצעות לסדר-היום של חברי-הכנסת א. שוסטק, צ. צימרמן וא. אבגרי בעניין המסע האנטי-ישראלי והאנטי-יהודי המתנהל על-ידי שלטונות פולין. ועדת החוץ והבטחון, בתוקף הסמכות שניתנה לה על-ידי הכנסת, קיבלה את ההחלטה הבאה: מאז מלחמת ששת הימים, בה הביסה ישראל תוקפנות והדפה את התוקפנים שאיימו בגלוי להשמדה, נקטה ממשלת פולין מדיניות אנטי-ישראלית חמורה ביותר. מדיניות זו הפכה במהרה למסע הסתה נגד שארית הפליטה של יהדות פולין.

עד מלחמת העולם השנייה חיו על אדמת פולין שלושה מיליון ושלוש מאות אלף יהודים. תחת המשטר והכיבוש הנאצי הושמדו בתאי הגזאים ובמשרפות שהוקמו על אדמת פולין על-ידי הגרמנים, מיליונים יהודים אזרחי פולין יחד עם מיליונים יהודים מארצות אחרות. בפולין דהיום לא נותרו אלא בין עשרים עד שלושים

כח. מסקנות ועדת החוץ והבטחון בעניין מצב היהודים בארצות ערב

בסוריה ובעיראק ועל השיסיו השיטתי של העתונות ושל השלטונות ללא הרף נגד האוכלוסיה היהודית. הוועדה מביעה את חרדתה העמוקה לגורלם של התושבים היהודים בארצות ערב, שעליהם שופכים השליטים את זעמם, ותובעת לאפשר להם יציאה חופשית מארצותיהם.

הוועדה קוראת לבתי הנבחרים בעולם להרים קולם נגד פעשים אלה המהווים פשעים חמורים נגד האנושות. הוועדה תובעת מאת הממשלה להזעיק את דעת הקהל בעולם נגד מעשי הזוועה הללו, לקרוא לגורמים בין-לאומיים ולצלב האדום למלא שליחותם בעניין זה ולפנות לממשלות להפעיל את השפעתן להפסקת ההתעללות והרדיפות של המוני היהודים חסרי המגן בארצות ערב.

בישיבת הכנסת מיום ד' בכסלו תשכ"ח (6 בדצמבר 1967) הועלו שתי הצעות לסדר-היום, האחת על-ידי חברי-הכנסת ג. האוזני - „המשך הרדיפות וההתעללות ביהודים בארצות ערב בעקבות מלחמת ששת הימים”, והאחרת על-ידי חברי-הכנסת ד. פתל - „מצב היהודים בארצות ערב”.

הכנסת החליטה להעביר הצעות אלו לדיון בוועדת החוץ והבטחון.

הוועדה שמעה אינפורמציה מהימנה על מצב היהודים בארצות ערב, על מסע המאסרים, על גל הרדיפות ומעשי ההתעללות הבלתי-פוסקים. הוועדה הדועעת מראיות חותכות שהובאו בפניה על מאסרים המוניים של יהודים ללא כתב אישום ומשפט, על עינויים בתי כלא במצרים, על מגיעת מזון ורפואות מיהודים

כט. מסקנות ועדת החינוך והתרבות בעניין להקת כרמון

והתרבות ומשרד החוץ ואת נציגי הוועד הפועל של ההסתדרות.

לאחר שנציגי הממשלה הודיעו לוועדה כי להקת כרמון אינה נתמכת בשום צורה על-ידי הממשלה, וכי היא לא נשלחה לחוץ-לארץ על-ידי גוף ממשלתי, הגיעה הוועדה לכלל דעה כי אין זה מתפקידה להמשיך בבידור העניין.

בישיבת הכנסת מיום ה' בחשוון תשכ"ח (8 בנובמבר 1967) הועלתה על-ידי חברי הכנסת ש. לורנץ הצעה לסדר-היום על "החזרתה המיידית של להקת כרמון מחוץ-לארץ לישראל". הכנסת העבירה את ההצעה לוועדת החינוך והתרבות.

הוועדה שמעה בנידון את נציגי משרד החינוך

ל. מסקנות ועדת החינוך והתרבות בעניין חילול שלדי לוחמי מצדה ואי-הבאתם לקבר ישראל

מדעית לגבי זהות העצמות הועברו השל-דים לבדיקה למחלקה האנטרופולוגית בארץ.

2. שום שלדים או חלקי שלדים לא הוצאו מן הארץ לשם מחקרים.

3. עם סיום הבדיקה האנטרופולוגית והמח-קרת - שתתיים תוך מחצית השנה הקרובה - יימסרו השלדים לגורמים המוסמכים על פי החוק, לשם הבאתם לקבורה.

ג. לאור ההסברים הנ"ל שוכנעה הוועדה כי לא היה מעשה חילול בטיפול בשלדים שנמצאו במצדה, כטענת בעל ההצעה.

ד. עם זאת פונה הוועדה למשרד החינוך והתרבות להחיש את הבדיקות והמחקרים, ומיד עם סיומם לדאוג להבאת השלדים לקבורה.

ה. הוועדה מביעה את משאלתה להמציא לה את מימצאי הבדיקה והמחקר האמורים, ואם תמצא לנכון תחזור לנושא זה שנית.

בישיבת הכנסת מיום י' באדר ב' תשכ"ז (22 במארכ 1967) הועלתה על-ידי חברי הכנסת ש. לורנץ הצעה לסדר-היום בעניין "החילול המחפיר של שלדי לוחמי מצדה ואי-הבאתם לקבר ישראל". הכנסת העבירה את ההצעה לוועדת החינוך והתרבות.

ועדת החינוך והתרבות דנה בעניין ושמעה הסברים בנידון מפי מנהל אגף העתיקות במשרד החינוך והתרבות ד"ר א. בירן ומפי פרופיסור י. ידן.

בסיכום הדיון הגיעה הוועדה למסקנות הבאות:

א. הוועדה שוכנעה שיש חשיבות לאומית והיס-טורית לבדיקת השלדים וזאת עקב ההשערות השונות שנתעוררו אצל החוקרים ביחס לזהו-תם; מכיוון שמלבד גיבורי מצדה ישב בהר לפני המרד ולאחריו חיל מצב רומאי, וכן התגוררו במקום בתקופה יותר מאוחרת נזירים נוצריים, אי אפשר היה לדעת, בלי בדיקה יסודית, של מי הם השלדים.

ב. הוועדה מקבלת לתשומת לב את דבריו של הפרופיסור י. ידן כלהלן:

1. על מנת להגיע לידי קביעה מעבדתית

הצעות מיעוט

במשך תקופה ארוכה של שנים מהווה חילול מחפיר לפי מסורת ישראל.

2. הוועדה ממליצה להפסיק מיד כל מחקר בשלדים של גיבורי מצדה ולמסור אותם לרשות מוסדות חברה קדישה בירושלים, על מנת להביאם לקבורה מיידית בכבוד הראוי בהתאם לדין.

חברי הכנסת מ. פרוש וא. ורדיגר מציעים את המסקנות הבאות:

אחרי שוועדת החינוך והתרבות דנה בעניין ושמעה הסברים בנידון מפי מנהל אגף העתיקות ד"ר בירן ומפי פרופיסור י. ידן הגיעה הוועדה למסקנה דלקמן:

1. אי-הבאתם לקבורה של שלדי גיבורי מצדה

לא. מסקנות ועדת החוקה, חוק ומשפט בדבר הפעלת מוסדות המדינה לאיסוף ראיות נגד פושעים נאצים

עם תום הדיון באה הוועדה לידי המסקנות הבאות:

א. הוועדה שיוותה לנגד עיניה כי הענשת הפושעים הנאצים היתה אחת מן המטרות המוצהרות של בעלות הברית במלחמת העולם השנייה וכי לישראל, כמדינתו של העם היהודי שהיה הקרבן הראשי של הנאצים וכמקום התקבצותה של שארית הפליטה, יש עניין מיוחד בעשיית דין בנאצים ובעוזריהם.

ב. הוועדה מציינת את פעולתו של המדור לחקירת

בישיבת הכנסת ביום ח' בטבת תשכ"ז (21 בדצמבר 1966) הועברה לוועדת החוקה, חוק ומשפט ההצעה לסדר-היום הנ"ל שהועלתה על-ידי חברי הכנסת ג. האונגר.

הוועדה דנה בנושא בשלוש ישיבות ושמעה הסברים מפי מר ג. כך המשנה לפרקליט המדינה, סגן ניצב ד"ר א. ליף ראש המדור לחקירת פשעי הנאצים במשטרת ישראל, ומר עמואל ברנד מנהל המדור לפושעים נאצים ב"ד ושם".

ד. הוועדה שמעה בדאגה את דבר ההתקפות וההשמצות שעדים יהודים היו נתונים להן בכמה הליכים משפטיים בגרמניה ובאוסטריה כגון בבית-המשפט באולדנבורג (משפט השמי-דת גיטו קובל), בבית המשפט במינסטר (גיטו סטניסלבוב) ובוינה (משפט מאואר). הוועדה פונה אל הממשלה לבדוק את האפשרות שב-משפטים אלה יופיעו תובעים אזרחיים שיעניקו הגנה לעדים המותקפים ויצילו את הראיות בפרספקטיבה ההיסטורית הנכונה.

ה. הוועדה שמעה בדאגה חמורה כי ההליכים נגד פושעים נאצים באוסטריה כמעט שפסק לחלוטין טין והיא תובעת מן הממשלה לבדוק את הסיבות לכך ולהציג בפני שלטונות אוסטריה את חרדתו של הציבור הישראלי לעניין זה.

ו. הוועדה פונה אל קרבנות הנאצים בארץ ובחוץ-לארץ להיחלץ ולמסור כל עדות שיש בה כדי לסייע להבאת הפושעים לדין.

משעי הנאצים במשטרה, שגבה עדויות מאת אלפים רבים של עדי ראייה מקרב ניצולי השואה, לפי בקשתם של מוסדות משפטיים בגרמניה הפדראלית ואף באוסטריה, וסייע בכך להענשתם של פושעים נאצים.

כ. מציינת הוועדה את תרומתו ושיתופו של "יד ושם" בפעולות אלה וביחוד בתחום הדוקומנטציה.

ג. הוועדה קובעת כי בנוסף לפעולה הנוכחית של סיוע משפטי לפניותיהם של בתי-משפט מחוץ-לארץ, מן הדין שהמוסדות הממונים על כך, ובמיוחד משרד המשפטים, משרד המשטרה ו"יד ושם" יפעלו גם לריכוז ולהגשה של חומר חדש שיאפשר פתיחת הליכים בחוץ-לארץ נגד פושעים נאצים נוספים שהוכחות על פשעיהם מצויות בארץ. לשם כך יהיה צורך להקיף חוגים נוספים של עדים פוטנציאליים ולגבות מהם עדויות. הוועדה סבורה שפעולה זו צריכה להיעשות בהקדם האפשרי כדי למנוע אבדן ראיות עם חלוף הזמן.

לב. מסקנות ועדת השירותים הציבוריים בעניין אי-פרסום דו"ח השירות המטיאורולוגי של תחנת הכוח המתוכננת רדינג ד' בתל-אביב

הוועדה מציינת כי דו"ח התחנה המטאורולוגית פורסם על-ידי משרד הבריאות כשם שפורסמו כל יתר הדו"חות של הוועדות וחוות-הדעת של מומחים למיניהם הנוגעים לעניין הקמת תחנת רדינג ד', ולא היה כל יסוד להחשדת משרדי הממשלה בהעלמת דו"חות או חוות-דעת אלה.

בישיבת הכנסת מיום י"ט בחשוון תשכ"ח (22 בנובמבר 1967) העלה חבר-הכנסת ש. כהן-צידון הצעה לסדר-היום בעניין אי-פרסום דו"ח השירות המטיאורולוגי של תחנת הכוח המתוכננת רדינג ד' בתל-אביב. הכנסת העבירה את ההצעה לוועדת השירותים הציבוריים.

ועדת השירותים הציבוריים דנה במספר ישיבות בהצעה זו.

סיכום הישיבות

- ישיבה רע"א (כ"ה באדר תשכ"ח – 25 במארכ 1968)**
היו"ר – ק. לוז; ט. סנהדראי.
- א. מזכיר הכנסת ח. ליאור הודיע על המסמכים שהונחו על שולחן הכנסת.**
- ב. שר-הבריאות י. ברזילי השיב על 11 שאלות של חברי הכנסת: א. טיאר, ט. סנהדראי, ש. מיקוניס, מ. אונא, ר. ארזי, י. תמיר, א. אבנרי, ד. לוי.**
שר-הדתות ז. ורהפטיג השיב על 11 שאלות של חברי הכנסת: א. ורדיגר, ש. ארבל-אלמולניג, י. תמיר, א. שוסטק, א. אבנרי, א. טיאר, מ. ידיד, ד. עובדי.
- ג. בהמשך הדיון על הודעת ראש הממשלה על פעולת צה"ל נגד ריכוזי חבלנים בגזירת כראמה ובכיכר ים המלח השתתפו: ש. י. גרוס, ד. הכהן, א. בן-אליעזר, י. רפאל, נ. פלד, י. הרדי, ת. טובי, ש. תמיר, א. ורדיגר, א. אבנרי, ש. מיקוניס, ש. פרס, ב. אזניה, ז. צור. ראש הממשלה השיב למתווכחים.**
- הצעות לסיכום הדיון הוגשו על-ידי: מ. ברעם בשם סיעות מפלגת העבודה הישראלית, גח"ל, מפד"ל, מפ"ם, המפלגה הליברלית העצמאית, אגודת ישראל, פועלי אגודת ישראל, קידמה ופיתוח, שיתוף ואחווה, הסיעה הדרוזית הישראלית; ש. תמיר בשם סיעת המרכז החופשי; ת. טובי בשם הרשימה הקומוניסטית החדשה; א. אבנרי בשם סיעת העולם הזה – כוח חדש; ש. מיקוניס בשם מק"י.**
הוחלט: לקבל את ההצעה של מ. ברעם.
- ד. בהמשך הדיון על תקציב משרד ראש הממשלה והסעיפים הצמודים לו לשנת 1968/69 השיבו למתווכחים השר י. גלילי וראש הממשלה ל. אשכול.**
הוחלט: לקבל את תקציב משרד ראש הממשלה והסעיפים הצמודים לו לשנת 1968/69.
- ה. שר-המסחר והתעשייה ז. שרף הביא לקריאה ראשונית חוק לפיקוח על יצוא הצמח ומוצרי (תיקון מס' 2), תשכ"ח – 1968.**
הוחלט: להעביר את החוק לוועדת הכלכלה.
- ישיבה רע"ב (כ"ו באדר תשכ"ח – 26 במארכ 1968)**
היו"ר – ק. לוז.
- א. יושב-ראש הכנסת ק. לוז הודיע על סדרי ההצבעה לבחירת נשיא המדינה.**
- ב. תוצאות ההצבעה: מכלל 110 פתקי-הצבעה שנמסרו לחברי הכנסת – 86 בעד שניאור זלמן שזר, 24 ריקים.**
- ג. יושב-ראש הכנסת ק. לוז הודיע כי שניאור זלמן שזר נבחר בנשיא מדינת ישראל.**
- ישיבה רע"ג (כ"ז באדר תשכ"ח – 26 במארכ 1968)**
היו"ר – י. סרלין; א. תלמי.
- א. בהמשך הדיון על תקציב משרד השיכון והסעיפים**
- הצמודים לו לשנת 1968/69 השיב שר-השיכון מ. בנטוב למתווכחים.**
הוחלט: לקבל את תקציב משרד השיכון והסעיפים הצמודים לו לשנת 1968/69.
- ה. צדוק (בשם ועדת החוץ והבטחון) הביא לקריאה שנייה חוק להארכת חוקף של תקנות-שעת-חירום (רישום ציוד וגיוס) (מס' 2), תשכ"ח – 1968.**
בוויכוח השתתפו: א. אבנרי, ש. תמיר, ח. צדוק השיב להם.
הוחלט: לקבל את החוק.
- מ. סורקיס (יו"ר ועדת הפנים) הביא לקריאה שנייה חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 8) (ביטול ארנונת רכוש), תשכ"ח – 1968.**
הוחלט: לקבל את החוק.
- מ. סורקיס (יו"ר ועדת הפנים) הביא לקריאה שנייה חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 2) (תיקון), תשכ"ח – 1968.**
הוחלט: לקבל את החוק.
- י. קרגמן (יו"ר ועדת הכספים) הביא לקריאה שנייה חוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון מס' 4), תשכ"ח – 1968.**
הוחלט: לקבל את החוק.
- י. קרגמן (יו"ר ועדת הכספים) הביא לקריאה שנייה חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 12), תשכ"ח – 1968.**
בוויכוח השתתף א. שוסטק. י. קרגמן השיב לו.
הוחלט: לקבל את החוק.
- היו"ר י. סרלין הודיע על המסמכים שהונחו על שולחן הכנסת.**
- י. קרגמן (יו"ר ועדת הכספים) הביא לקריאה שנייה חוק בנק ישראל (תיקון), תשכ"ח – 1968.**
הוחלט: לקבל את החוק.
- י. קרגמן (יו"ר ועדת הכספים) הביא לקריאה שנייה חוק זכיון צינור הנפט, תשכ"ח – 1968.**
בוויכוח השתתף א. אבנרי. י. קרגמן השיב לו.
הוחלט: לקבל את החוק.
- י. קרגמן (יו"ר ועדת הכספים) הביא לקריאה שנייה חוק ההיטל על דירות גדולות (ביטול), תשכ"ח – 1968.**
הוחלט: לקבל את החוק.
- א. רימלט (יו"ר ועדת החינוך והתרבות) הביא לקריאה שנייה חוק לתיקון פקודת זכות היוצרים (מס' 2), תשכ"ח – 1968.**
הוחלט: לקבל את החוק.
- ש. רזון (יו"ר ועדת השירותים הציבוריים) הביא לקריאה שנייה חוק לתיקון פקודת הסמים המסוכנים**

10) לקבל את תקציב משרד הפנים והסעיפים הצמודים לו; 11) לקבל את תקציב משרד התחבורה והסעיפים הצמודים לו; 12) לקבל את תקציב משרד התיירות והסעיפים הצמודים לו; 13) לקבל את סעיף 26 – הענקות לעידוד ייצור חקלאי ולהחלת מחירים של מצרכים ושירותים חיוניים; 14) לקבל את סעיף 2702 – עידוד יצוא חקלאי; 15) לקבל את תקציב משרד הבטחון; 16) לקבל את סעיף 25 – רזרבה כללית, את סעיף 28 – תקציבים מיוחדים, את סעיף 37 – רזרבה מיוחדת, את סעיף 83 – רזרבה להוצאות פיתוח, את סעיף 91 – תקציבים מיוחדים, את סעיף 8211-8295 – הקמת בנינים ואת סעיף 8299 – הקמת בנינים – הפחיתות והכנסות.

סגן שר הפנים י. ש. בן-מאיר השיב על 8 שאלות של חברי הכנסת: י. תמיר, ש. מיקוניס, מ. ידיד, א. אבנרי, ג. מועדי.

שר-הסעד י. בורג השיב על 8 שאלות של חברי הכנסת: מ. ידיד, ר. הקטין, ש. מיקוניס, ר. ארזי, א. חסיק, ר. צברי, א. ורדיגר.

סגן שר החינוך והתרבות א. ידלין השיב על 5 שאלות של חברי הכנסת: ש. כהן-צידון, נ. פלד, א. אבנרי.

מ. סורקיס (יו"ר ועדת הפנים) הביא לקריאה שניה חוק גנים לאומיים ושמורות טבע (תיקון מס' 2), תשכ"ח-1968.

הוחלט: לקבל את החוק.

מוזכר הכנסת ח. ליאור הדיע על המסמכים שהונחו על שולחן הכנסת.

י. קרגמן (יו"ר ועדת הכספים) הביא לקריאה שניה ושלישית את חוק התקציב לשנת 1968/69, תשכ"ח-1968. בוויכוח השתתפו: א. אבנרי, ש. תמיר, מ. וילנר, י. קרגמן השיב להם.

הוחלט: לקבל את חוק התקציב 1968/69, תשכ"ח-1968.

בדברי סיכום לעבודת הכנסת בכנס-החורף העלה יושב-ראש הכנסת על גס את ממשלת הליכוד הלאומי, שבסימנו עמד הכנס כולו, וייחד דברים לריבוי השאלות ולבעיות הנובעות מכך. בתום דבריו בירך היושב-ראש בברכת מועדים לשמחה את נשיא המדינה וביתו, את ראש הממשלה וחברי הממשלה ומשפחותיהם, את צה"ל והמשפחות השכולות, את כל אזרחי המדינה ויהודי התפוצות, ואת חברי הכנסת ועובדי הכנסת ומשפחותיהם.

(מס' 2), תשכ"ח-1968. בוויכוח השתתפו: א. אבנרי, ש. רוזן השיב לו.
הוחלט: לקבל את החוק.

ישיבה דע"ד (כ"ז באדר תשכ"ח – 27 במארכ 1968) היו"ר – מ. סרדינס; ק. לוז.

מוזכר הכנסת ח. ליאור הדיע על המסמכים שהונחו על שולחן הכנסת.

ש. תמיר הגיש הצעה לסדר-היום בדבר הארכת תוקף הצו המתייר הופעת עורכי-דין ישראליים ביהודה ובשומרון. שר-המשפטים י. ש. שפירא השיב להצעה.

הוחלט: להסיר את העניין מסדר-היום.

ש. שורש (בשם ועדת הכספים) הביא החלטות בדבר אישור הוראות בצווי-שעת-חירום (שיעור השלום חובה) (תיקונים מס' 11, 13), תשכ"ח-1968; בצווי תעריף המכס והפטור (תיקון התוס' פות) (הוראות שעה מס' 52, 53, 55, 56), תשכ"ח-1968; בצו מס קניה (סחורות ושירותים) (הטלת מס ושיעורו), תשכ"ח-1968; בצו מס קניה (קביעת סחורות ושירותים טעוני מס ושיעורי המס) (תיקון מס' 132), תשכ"ח-1968.

הוחלט: לקבל את ההחלטות.

מ. ח. שטרן (מ"מ יו"ר ועדת הכלכלה) הביא לקריאה שניה חוק לפיקוח על יצוא הצמח ומוצרי (תיקון מס' 2), תשכ"ח-1968. בוויכוח השתתפו: א. טיאר, מ. ח. שטרן השיב לו.

הוחלט: לקבל את החוק.

י. קרגמן (יו"ר ועדת הכספים) הביא לקריאה שניה את תקציבי המשרדים שלא נערך עליהם דיון מיוחד. בוויכוח השתתפו: מ. פרוש, י. קרמורמן, א. שוסטק, י. רפאל, ת. טובי, א. אבנרי, ש. מיקוניס. י. קרגמן השיב למתווכחים.

הוחלט: 1) לקבל את תקציב משרד הבריאות והסעיפים הצמודים לו לשנת 1968/69; 2) לקבל את תקציב משרד הדואר והסעיפים הצמודים לו; 3) לקבל את תקציב משרד הדתות והסעיפים הצמודים לו; 4) לקבל את תקציב משרד החינוך והתרבות והסעיפים הצמודים לו; 5) לקבל את תקציב משרד המשטרה והסעיפים הצמודים לו; 6) לקבל את תקציב משרד המשפטים והסעיפים הצמודים לו; 7) לקבל את תקציב משרד הסעד והסעיפים הצמודים לו; 8) לקבל את תקציב משרד העבודה והסעיפים הצמודים לו; 9) לקבל את תקציב משרד הפיתוח והסעיפים הצמודים לו;

